

Національна академія правових наук України

ЗВІТ
про наукову діяльність
Національної академії правових наук
України у 2014 році

Харків
2015

Упорядники:

Д. В. Лук'янов, Л. І. Летнянчин, Є. А. Гетьман

Звіт про наукову діяльність Національної академії правових наук України у 2014 році / упоряд.: Д. В. Лук'янов, Л. І. Летнянчин, Є. А. Гетьман. – Х. : Право, 2015. – 250 с.

© Національна академія правових наук України, 2015

Зміст

I.	Фундаментальні дослідження, прикладні науки і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері законодавства і права, підготовка наукових кадрів, фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури (бюджетна програма 6581040).....	4
II.	Наукові дослідження для державних та недержавних організацій за господарськими договорами	152
III.	Наукові висновки для центральних органів державної влади.....	159
IV.	Наукові дослідження на замовлення регіонів	179
V.	Участь академії у законопроектній роботі	186
VI.	Перспективні напрямки наукових досліджень.....	209
VII.	Участь в організації та проведенні наукових заходів: конференцій, семінарів, «круглих столів» тощо	217
VIII.	Характеристика видавничої діяльності	225
IX.	Міжнародне наукове співробітництво	235
X.	Координаційна та інформаційно-аналітична діяльність Академії, міжгалузеве співробітництво.....	237
XI.	Підготовка наукових кадрів.....	239
XII.	Кадрове забезпечення	241
XIII.	Фінансове та матеріально-технічне забезпечення.....	245

I. Фундаментальні дослідження, прикладні наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері законодавства і права, підготовка наукових кадрів, фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури (бюджетна програма 6581040)

У 2014 р. наукова діяльність Національної академії правових наук України здійснювалася відповідно до «Переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 2015 року», затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 7 вересня 2011 року № 942, Пріоритетних напрямів розвитку правової науки на 2011–2015 рр., визначених постановою Президії Національної академії правових наук України від 24 вересня 2010 р. № 14-10 та Зведеного плану науково-дослідних робіт установ Академії на 2014 р., затвердженого постановою Президії Академії № 85/10 від 11.06.2013 р.

Науково-дослідницька діяльність Національної академії правових наук України зосереджується у науково-дослідних інститутах: Державного будівництва та місцевого самоврядування (м. Харків), Приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака (м. Київ), Інтелектуальної власності (м. Київ), Інституті вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса (м. Харків), Інституті правового забезпечення інноваційного розвитку (м. Харків) та Інституті інформатики і права (м. Київ). Інститути Академії є державними науково-дослідними установами Національної академії правових наук України з правами юридичної особи, заснованими на державній власності.

У 2014 році науково-дослідницька діяльність інститутів НАП-рНУ здійснювалася в рамках виконання бюджетної програми 6581040 – «Фундаментальні дослідження, прикладні наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері законодавства і права, підготовка наукових кадрів, фінансова підтримка розвитку на-

укової інфраструктури». У звітному році провадилося дослідження за 37 фундаментальними темами, та однією прикладною. Слід зазначити, що у 2014 р. завершено дослідження 3 фундаментальних тем.

Зокрема, Інститутом вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса досліджувалося 6 фундаментальних тем, та одна прикладна, Інститутом державного будівництва та місцевого самоврядування – 5 фундаментальних тем, Інститутом приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака – 8 фундаментальних тем, Інститутом інтелектуальної власності – 8 фундаментальних тем (1 завершена), Інститутом правового забезпечення інноваційного розвитку – 4 фундаментальні теми (2 теми завершено), Інститутом інформатики та права – 6 фундаментальних тем.

За всіма фундаментальними та прикладними темами мета дослідження були повністю досягнуті. Зокрема, розроблено 3 теорій та доктрин; опубліковано 41 монографію, підручників та навчальних посібників, 33 збірників коментарів законодавства, нормативних актів, наукових статей і тез, 456 статей у наукових фахових виданнях; за результатами завершених досліджень підготовлено 3 проекти нормативних актів щодо удосконалення правового регулювання відповідних сфер суспільних відносин.

Отримано 3 охоронних документи: Свідоцтво про реєстрацію авторського права НДПП НАПрН України на науковий твір «Наукова доповідь «Законодавчі основи забезпечення інформаційної безпеки України» № 55358 від 19.06.2014 р., Свідоцтво про реєстрацію авторського права НДПП НАПрН України на базу даних «Законодавство – онлайн» («БД «Законодавство») № 57246 від 19.11.2014 р., Свідоцтво про реєстрацію авторського права НДПП НАПрН України на базу даних «Тезаурус EuroVoc: українська версія» № 55396 від 23.06.2014 р.

Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса

1. ТЕМА: «Теоретичні питання удосконалення кримінального законодавства та практики його застосування». Затверджена постановою Президії НАПрН України № 79/8 від 7 грудня 2011 р. та

постановою Вченої ради Інституту №2 від 23 листопада 2011 р. Номер державної реєстрації 0112U001335. Термін виконання: 1 кв. 2012 р. – 4 кв. 2016 р. Науковий керівник теми – акад. НАПрН України В. Я. Тацій.

Метою наукового дослідження є створення теоретичної основи для удосконалення кримінального законодавства та практики його застосування, надання пропозицій до чинного законодавства про кримінальну відповідальність.

Наукові результати:

– досліджено засади кримінально-правової політики як частини державної політики України, її ролі у боротьбі зі злочинністю. Проаналізовано поняття, напрями, рівні, зміст, предмет, завдання кримінально-правової політики України, методи її здійснення. За рівневим аналізом кримінально-правової політики виділено доктринальний, програмний, законодавчий, правовиконавчий, правозастосовний та науковий рівні. Указано, що завдання кримінально-правової політики визначаються її цілями, які можуть бути диференційовані на матеріальні та юридичні. Розкрито зміст таких цілей. Визначено, що в основі кримінально-правової політики перебувають її методи, які поділяються на основні й приватні та диференціюються залежно від сфери своєї дії. Наведено види зазначених методів. Підкреслено, що всі елементи політики у сфері боротьби зі злочинністю будуються на спільних для них конституційних принципах, що визначають їх єдність;

– досліджено соціальну обумовленість кримінально-правових норм, що передбачали відповідальність за торгівлю людьми в Україні у 1998–2001 рр. та 2006–2012 рр. Встановлено, що протягом зазначених періодів науковці переважно зосереджували увагу лише на окремих факторах соціальної обумовленості: історичному, криминологічному, соціальному тощо;

– доведено, що системно-правова несуперечливість кримінально-правових норм поділяється на внутрішньо-правову (у межах кримінального права) та зовнішньо-правову (узгодженість таких норм із положеннями інших галузей права);

– обґрунтовано, що під час формування сучасного кримінального законодавства слід урахувувати історичний досвід його роз-

виту. Це дозволить пояснити необхідність збереження в КК норм, що пройшли перевірку часом, а також відмовитися від включення у КК норм, які такої перевірки не витримали;

– здійснено огляд правового положення учасників судочинства – слідчого, прокурора, експерта, потерпілого тощо. Особливу увагу було приділено обов'язкам учасників судочинства та відповідальності цих осіб за порушення їх обов'язків. Для цього було опрацьовано проблему покладання обов'язку на учасників судочинства (наприклад, здійснення присяги попередження про кримінальну відповідальність);

– здійснено дослідження розмежування неправдивого висновку та помилки експерта;

– проаналізовані сучасні проблеми кримінальної політики;

– досліджено окремі фактори соціальної обумовленості встановлення кримінально-правової охорони інноваційної та інвестиційної політики в Україні;

– показано зв'язок науки кримінального права з іншими галузями знань при вирішенні питання про соціальну обумовленість закону про кримінальну відповідальність;

– проаналізовані проблеми, пов'язані з визначенням кола суб'єктів злісного невиконання обов'язків по догляду за дитиною або особою, щодо якої встановлена опіка чи піклування (ст. 166 КК України). Розглянуто питання доцільності встановлення кримінальної відповідальності за злісне невиконання повнолітніми дітьми встановлених законодавством обов'язків по догляду за немічними й водночас такими, що не перебувають під опікою чи піклуванням, батьками. Внесено пропозиції по вдосконаленню чинної редакції норми статті 166 КК;

– розглянуто актуальні організаційні проблеми кримінально-правових досліджень та вибору методів та засобів здійснення пізнавального процесу. Сформульовано пропозиції щодо запровадження оптимальних підходів із цих питань; доведено ефективність композиційного підходу та доцільність формулювання стратегічної (-их) ідеї(-й) як головного організуючого складника дослідження; акцентована увага на важливості розробки концепції наукового дослідження з можливим її корегуванням у процесі наукових пошуків;

– наведено додаткову аргументацію щодо доцільності найбільш широкого запровадження математичних методів при дослідженні проблем побудови норм, що містяться в Особливій частині КК України;

– за результатами дослідження законодавчих та інших нормативно-правових актів, зокрема, міжнародних документів з питань воєнного стану та збройних конфліктів сформульовано пропозиції щодо кваліфікації державної зради при відповідній формі її об'єктивної сторони, а також інші результати, що містяться в оприлюднених працях.

Фактичні результати дослідження знайшли відображення в участі у науково-практичних конференціях, «круглих столах» з науковими доповідями, підготовці наукових статей і тез наукових доповідей. Підготовлено проект Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України (у частині вдосконалення норми, передбаченої ст. 167 КК)» та пояснювальну записку до нього, які надіслано до Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (вих. лист № 772-02-23 від 19.11.2014 р.). Підготовлено проект Закону України «Про внесення змін та доповнень до Загальної частини КК України (щодо обмеження волі як виду покарання)» та пояснювальну записку до нього, які надіслано до Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності.

2. ТЕМА: «Теоретичні та прикладні проблеми реформування Державної кримінально-виконавчої служби України». Затверджена постановою Президії НАПрН України № 79/8 від 7 грудня 2011 р. та постановою Вченої ради Інституту № 2 від 23 листопада 2011 р. Номер державної реєстрації 0112U001332. Термін виконання: 1 кв. 2012 р. – 4 кв. 2016 р. Науковий керівник теми – А. Х. Степанюк.

Метою наукового дослідження є: розробка пропозицій щодо вдосконалення підходів до організації діяльності Державної кримінально-виконавчої служби України в цілях формування її дії на засадах безумовного забезпечення захисту прав та інтересів особи, суспільства і держави шляхом створення умов для виправлення і ресоціалізації засуджених.

Наукові результати:

– доповнено бібліографію та перелік нормативно-правових актів з теми дослідження; розпочато розробку напрямів реформування діяльності Державної кримінально-виконавчої служби України;

– розглянуто окремі питання вивчення питань прав і законних інтересів засуджених.

Результати дослідження у вигляді тез наукових доповідей знайшли апробацію у науково-практичних конференціях, семінарах та «круглих столах».

Фактичні результати дослідження знайшли відображення в участі у науково-практичних конференціях, семінарах, «круглих столах» з науковими доповідями, підготовці монографії, навчальних посібників, наукових статей і тез наукових доповідей:

Монографія:

Карелін В. В., Яковець І. С., Автухов К. А. Правове регулювання застосування заходів заохочення та стягнення у процесі виконання покарань, пов'язаних з ізоляцією засуджених : монографія / за заг. ред. А. Х. Степанюка. – Х. : Право, 2014. – 240 с.

Довідкова література:

1. Яковець І. С. Правовий порадник для журналістів і громадських активістів : методично–практичне видання. – К. : Паливода А.В., 2014. – 60 с. (у співав.).

2. Яковець І. С. Стислий юридичний словник–довідник для журналістів і громадських активістів : словник–довідник. – К. : Паливода А.В., 2014. – 68 с. (у співав.).

Законопроекти:

Проект Закону України «Про внесення змін та доповнень до статті 51 Кримінально-виконавчого кодексу України» і направлено до Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності.

Проект Закону України «Про внесення змін та доповнень до статті 81 Кримінального кодексу України та статей 151, 151², 154 Кримінально-виконавчого кодексу України» і направлено до Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності.

Підготовлено проект Закону України «Про внесення змін до статей 130–134 Кримінально-виконавчого кодексу України» і на-

правлено до Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності.

3. ТЕМА: «Теоретичні і прикладні проблеми участі громадськості у запобіганні злочинності: вітчизняний та міжнародний досвід». Затверджена постановою Президії НАПрН України № 79/8 від 7 грудня 2011 р. та постановою Вченої ради Інституту № 2 від 23 листопада 2011 р. Номер державної реєстрації 0112U001330. Термін виконання: 1 кв. 2012 р. – 4 кв. 2016 р. Науковий керівник теми – член-кор. НАПрН України В. В. Голіна.

Мета наукового дослідження полягає в теоретичному обґрунтуванні необхідності та ефективності участі громадськості у запобіганні злочинності в Україні; у вивченні рекомендацій Організації Об'єднаних Націй та її спеціалізованих органів стосовно участі громадськості у запобіганні злочинності; у розробці концептуальних засад щодо нових форм участі громадськості у запобіганні злочинності та її проявам тощо.

Отримані наукові результати:

– досліджено регіональні форми участі громадськості у запобіганні злочинності в Україні;

здійснено вивчення основних напрямів діяльності громадськості щодо запобігання та протидії злочинності неповнолітніх та поспенітенціарної злочинності в Україні;

– досліджено засади теорії та практики громадського впливу на злочинність у зарубіжних країнах, зокрема щодо: визначення понять «громадськість», «громадський вплив на злочинність»; окреслення основних напрямів участі громадськості у запобіганні злочинності; фінансування цієї діяльності; поширеності таких практик та ін;

– вивчено нормативно-правові акти зарубіжних країн, зокрема, США, Великої Британії, країн-членів ЄС та країн СНД, що регламентують діяльність з участі громадськості у запобіганні злочинності.

– проаналізовано та узагальнено міжнародний досвід у сфері участі громадськості у запобіганні злочинності на основі дванадцяти Конгресів ООН із запобігання злочинності і кримінального правосуддя;

– проаналізовано сучасні форми британської моделі громадського впливу на злочинність;

– досліджено засади запобігання різним видам злочинності із використанням громадськості у деяких країнах-членах ЄС, зокрема у ФРН, Франції та Італії.

– проаналізовано та узагальнено сучасні програми профілактики злочинності за участю недержавних суб'єктів у європейських країнах.

– написано перші варіанти підрозділів: 1.1. «Ретроспективний аналіз використання громадських об'єднань при запобіганні і протидії злочинності в Україні»; 1.2. «Сучасне кримінологічне розуміння поняття громадськості як суб'єкта запобігання злочинності»; 4.1. «Громадський вплив як засіб запобігання і протидії злочинності неповнолітніх»; 4.4. «Роль громадськості у запобіганні і протидії пенітенціарній і постпенітенціарній злочинності»; 5.2. «Нормативно-правові засади міжнародного досвіду участі громадськості у запобіганні злочинності»; 5.3 «Досвід Великої Британії у використанні громадськості щодо запобігання злочинності» колективної монографії з робочою назвою «Громадськість у запобіганні і протидії злочинності: вітчизняний та міжнародний досвід».

Фактичні результати дослідження знайшли своє відображення в участі у науково-практичних конференціях, «круглих» столах з науковими доповідями, підготовці тез наукових доповідей.

4. ТЕМА: «Проблема латентної віктимності та шляхи її розв'язання в Україні». Затверджена постановою Президії НАПрН України № 79/8 від 7 грудня 2011 р. та постановою Вченої ради ІВПЗ НАПрН України № 2 від 23 листопада 2011 р. Номер державної реєстрації 0112U001333. Термін виконання: 1 кв. 2012 р. – 4 кв. 2016 р. Науковий керівник теми – Б. М. Головкін.

Мета дослідження полягає у розробці теоретичних положень латентної віктимності, вивченні закономірностей поширення цього явища, визначенні орієнтованого рівня латентної віктимності в Україні, з'ясуванні чинників, що її продукують, а також дослідженні негативних наслідків для суспільства.

Отримані наукові результати:

– вивчено, систематизовано та проаналізовано наукову літературу, нормативно-правову базу та інші матеріали за темою дослідження;

- проаналізовано та систематизовано статистичну інформацію, інші матеріали, присвячені проблемі латентної віктимності в Україні;

- проведено основний етап анонімного анкетування громадян з метою визначення обсягів латентної віктимізації населення;

- підготовлено проект аналітичної довідки про стан латентної віктимізації в Україні;

- підготовлено перший варіант I розділу запланованої колективної монографії за темою дослідження.

Фактичні результати дослідження знайшли своє відображення в участі у науково-практичних конференціях, «круглих» столах з науковими доповідями, підготовці тез наукових доповідей.

5. ТЕМА: «Концептуальні основи побудови сучасного кримінального процесу України та проблеми гармонізації вітчизняного законодавства у сфері кримінальної юстиції із законодавством Європейського Союзу». Затверджена постановою Президії НАПрН України № 79/8 від 7 грудня 2011 р. та постановою Вченої ради ІВПЗ НАПрН України № 2 від 23 листопада 2011 р. Номер державної реєстрації 0112U001331. Термін виконання: 1 кв. 2012 р. – 4 кв. 2016 р. Керівник теми – О.Г. Шило.

У межах зазначеної теми дослідження проводилося за двома підтемами:

1) Концептуальні основи побудови сучасного кримінального процесу України.

Метою наукового дослідження є розробка концептуальних основ побудови сучасного кримінального процесу в Україні. Для її досягнення перед дослідниками постають наступні завдання:

- охарактеризувати основні засади побудови кримінального провадження в Україні та запровадити теоретичне забезпечення системи процесуальних механізмів їх реалізації;

- здійснити аналіз нового кримінального процесуального законодавства України (з урахуванням критичних зауважень криміналістів з метою оцінки його ефективності);

- розробити та теоретично обґрунтувати нормативно-правові та організаційно-управлінські пропозиції, спрямовані на вдосконален-

ня національного кримінального процесуального законодавства та правозастосовної практики.

Науковим результатом дослідження у звітному періоді стало виконання етапу під назвою «Формулювання науково обґрунтованих засад удосконалення кримінального процесуального законодавства України в частині побудови сучасного кримінального судочинства», а саме:

1) виявлені прогалини чинного кримінального процесуального законодавства України щодо початку досудового розслідування; інституту прийняття кримінальних процесуальних рішень; здійснення судового контролю під час досудового розслідування; проведення негласних слідчих дій; реалізації засад змагальності в кримінальному провадженні;

2) виявлені потреби судової практики у вдосконаленні кримінального процесуального законодавства України щодо: початку досудового розслідування; інституту прийняття кримінальних процесуальних рішень; здійснення судового контролю під час досудового розслідування; реалізації засад змагальності в кримінальному провадженні;

3) проаналізовано зарубіжне законодавство щодо початку досудового розслідування; інституту прийняття кримінальних процесуальних рішень; здійснення судового контролю під час досудового розслідування; реалізації засад змагальності в кримінальному провадженні;

4) сформульовані науково обґрунтовані пропозиції щодо побудови сучасного кримінального судочинства України, спрямовані на удосконалення кримінального процесуального законодавства в частині початку досудового розслідування; інституту прийняття кримінальних процесуальних рішень; здійснення судового контролю під час досудового розслідування; реалізації засад змагальності в кримінальному провадженні;

5) здійснено пошук нормативно-правових та наукових літературних джерел щодо побудови сучасного кримінального процесу України, держав СНД, Європи та поповнено ними базу даних автоматизованої інформаційно-пошукової системи «Бібліографія».

Фактичними результатами стало опублікування монографії, навчального посібника, підручника, низки статей й тез наукових доповідей:

Монографія:

1. Глинська Н. В. Концептуальні засади визначення та забезпечення стандартів доброякісності кримінальних процесуальних рішень : монографія. – К. : Істина, 2014. – 588 с.

Підручники та навчальні посібники:

1. Лобойко Л. М. Кримінальний процес : підручник. – К. : Істина, 2014. – 432 с.;

2. Лобойко Л. М., Банчук О.А. Кримінальний процес : навч. посіб. – К. : Ваіте, 2014. – 280 с.;

3. Шило О. Г. Кримінальний процес : навч. посіб. для підготовки до комплексного державного іспиту / О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів, В. М. Трофименко, А. Р. Туманянц, О. Г. Шило. – Х. : Оберіг, 2014. – 180 с.

Коментар:

1. Лобойко Л. М., Лоскутов Т. О. Науково-практичний коментар до глави 22 КПК України // Вісн. прокуратури. – 2014. – № 3 – С. 23–31.

Крім того, фактичним результатом роботи стала підготовка бази даних підсистеми «Побудова кримінального процесу» автоматизованої інформаційно-пошукової системи (АІПС) «Бібліографія», яку поповнено новими записами, що складає на кінець звітнього періоду 578 одиниць (виконавець – Л. І. Почерніна).

2) Проблеми гармонізації вітчизняного законодавства у сфері кримінальної юстиції із законодавством Європейського Союзу.

Метою дослідження є: теоретична розробка удосконалення системи кримінального судочинства, створення дієвого механізму захисту прав, свобод і законних інтересів його учасників, забезпечення їх ефективним судовим захистом, гармонізації кримінального судочинства із загальновизнаними міжнародними стандартами у галузі прав людини та відправлення правосуддя; аналіз законодавства Європейського Союзу у сфері організації та функціонування органів кримінальної юстиції.

Наукові результати:

– розглянуто окремі питання гармонізації вітчизняного законодавства у сфері кримінальної юстиції із законодавством Європейського Союзу;

- досліджено європейські стандарти побудови органів юстиції;
- вивчено деякі особливості запобігання корупції в органах державної влади України та держав Європейського Союзу;
- проаналізовано міжнародний досвід та національне законодавство у сфері люстрації в органах кримінальної юстиції;
- розглянуто системи органів кримінальної юстиції окремих країн ЄС та в Україні в порівняльно-правовому аспекті;
- здійснено порівняльно-правовий аналіз моделей збирання та аналізу статистичної інформації щодо показників злочинності органами кримінальної юстиції країн ЄС та України;
- розроблено пропозиції щодо удосконалення чинного законодавства України у сфері кримінальної юстиції;
- завершено роботу над проектом колективної монографії «Побудова органів кримінальної юстиції України за європейськими стандартами».

Результати дослідження також знайшли своє відображення у наукових доповідях, з якими виступили співробітники сектора на науково-практичних конференціях, «круглих столах».

Фактичні результати дослідження знайшли своє відображення в участі у науково-практичних конференціях, семінарах, «круглих столах» з науковими доповідями, публікації наукових статей і тез наукових повідомлень.

Підготовлено проект Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України» в частині вдосконалення кримінальних процесуальних норм, що регулюють якість процесуальних рішень».

6. ТЕМА: «Інноваційні засади техніко-криміналістичного забезпечення діяльності органів кримінальної юстиції». Затверджена постановою Президії НАПрН України № 79/8 від 7 грудня 2011 р. та постановою Вченої ради ІВПЗ НАПрН України №9/2 від 23 листопада 2011 р. Номер державної реєстрації 0112U0011334. Термін виконання: 1 кв. 2012 р. – 4 кв. 2016 р. Науковий керівник теми – акад. НАПрН України В. Ю. Шепітько.

Мета дослідження: поглиблене дослідження інноваційних засад техніко-криміналістичного забезпечення органів кримінальної юстиції, зокрема інформаційного забезпечення розслідування; дослі-

дження проблем визначення поняття, меж і спрямованості інформаційного забезпечення розслідування, зокрема кримінальних правопорушень корупційної спрямованості; здійснення порівняння вітчизняного та зарубіжного досвіду у цій сфері; розробка системи інноваційних засад техніко-криміналістичного забезпечення діяльності органів кримінальної юстиції; визначення науково обґрунтованих напрямів подальших досліджень щодо можливостей розробки новітніх техніко-криміналістичних засобів для органів кримінальної юстиції; розробка інновацій та їх впровадження у практику боротьби зі злочинністю; визначення ефективних шляхів розроблення нового та удосконалення норм існуючого законодавства України з питань техніко-криміналістичного забезпечення діяльності органів кримінальної юстиції;

Наукові результати:

– вивчено та систематизовано вітчизняні та іноземні наукові джерела, оновлено перелік інформаційних джерел та нормативно-правових актів у сфері техніко-криміналістичного забезпечення діяльності органів кримінальної юстиції;

– розпочато розроблення системи інноваційних засад техніко-криміналістичного забезпечення діяльності органів кримінальної юстиції;

– визначено поняття «Інформаційне забезпечення розслідування» та його векторальність, досліджено підходи учених до класифікації засобів інформаційного забезпечення розслідування злочинів та запропоновано авторську класифікацію;

– підготовлено проекти анкет для узагальнення слідчої практики та кримінальних справ про вбивства, а також для опитування слідчих щодо тематики дослідження;

– отримано 30 заповнених анкет та розпочато узагальнення матеріалів «пілотного» опитування слідчих, прокурорів;

– узагальнено 110 кримінальних справ;

– розпочато роботу з формування електронної бази даних «Слідчий прецедент», яка слугуватиме основою для створення електронної системи прийняття рішень при розслідуванні злочинів і розгляді кримінальних справ. Дані систематизовані за видами злочинів відповідно до Кримінального кодексу України та характером криміналістичних засобів;

– продовжено роботу зі створення електронної бази знань «Опис предметів»;

– продовжено роботу з розроблення інноваційного комплексу техніко-криміналістичних засобів «Мікрооб'єкт», призначеного для виявлення та дослідження мікрооб'єктів в польових та лабораторних умовах з використанням сучасних інформаційних технологій. Здійснено експериментальні дослідження щодо можливості отримання якісних фотознімків мікрооб'єктів в «польових умовах»;

– здійснено аналіз проблем визначення джерел інформаційного забезпечення розслідування кримінальних правопорушень, у тому числі корупційної спрямованості, а також дослідження проблем визначення форм впровадження інформаційних джерел у практику розслідування вказаних правопорушень, досліджено питання застосування сучасних науково-технічних засобів і комп'ютерних технологій як засобів побудови алгоритмів допиту.

– розглянуто окремі питання та надано пропозиції щодо удосконалення законодавства України з техніко-криміналістичного забезпечення діяльності органів кримінальної юстиції та використання спеціальних знань у судочинстві.

Фактичними результатами роботи є опубліковані та підготовлені до опублікування такі наукові праці:

Коментарі:

1. Авдєєва Г. К., Прохоров-Лукин Г. В. Коментар проекту закону «Про судово-експертну діяльність» // Юрид. Україна. – 2014. – № 1 (133). – С. 37-63;

2. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України. – Х. : Апостіль, 2014 р. (у співавт. В. Ю. Шепітько).

Довідкова література, огляди, коментарі:

1. Затенацький Д. В. Інновації в криміналістиці // Криміналіст першодрукований. – Х. : Апостіль. – Вип. 8.– 2014. – С. 132;

2. Затенацький Д. В. Інновації в криміналістиці // Криміналіст першодрукований. – Х. : Апостіль. – Вип. 9.– 2014. – С. 132;

3. Енциклопедія криміналістики в лицах / под ред. проф. В. Ю. Шепітько. – Х. : Апостіль, 2014. – 400 с. (25 д.а. /3,76 д. а. – В. Ю. Шепітько; 0,5 д. а. – В. А. Журавель).

7. ТЕМА: «Теоретичні та прикладні проблеми запобігання та протидії корупції» (на виконання п. 4 розділу III «Розроблення методичних рекомендацій щодо запобігання і протидії корупції в органах державної влади та органах місцевого самоврядування» та п. 2 розділу IX «Проведення аналізу ефективності діяльності спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції на підставі практичних результатів їх роботи та оцінки громадськості» Державної програми щодо запобігання і протидії корупції на 2011–2015 роки). Затверджена постановою Президії НАПрН України № 82/3 від 25 травня 2012 р. та постановою Вченої ради ІВПЗ НАПрН України № 12 від 26 грудня 2012 р. Номер державної реєстрації 0113U000814. Науковий керівник теми: акад. НАПрН України В. І. Борисов. Термін виконання: 1 кв. 2013 р. – 4 кв. 2015 р.

Актуальність наукового дослідження обумовлена широким розповсюдженням корупційних правопорушень в Україні та недостатньо ефективною державною антикорупційною політикою, яка має суттєві недоліки як у сфері законодавства, так і у сфері правозастосовної діяльності. Попередні дослідження проблем запобігання та протидії корупції виявили нагальну необхідність удосконалення чинного законодавства України, в тому числі кримінального і кримінального процесуального, шляхом визначення та усунення законодавчих положень, які сприяють вчиненню корупційних злочинів. Тому наукове дослідження, націлене на розробку пропозицій щодо змін кримінального і кримінального процесуального законодавства та його правозастосовної практики з метою протидії корупції, є вельми актуальним.

У межах зазначеної теми дослідження проводилося за кількома підтемами:

1) Кримінально-правова політика у сфері протидії корупційним правопорушенням.

Метою наукового дослідження є:

– комплексний аналіз чинників корупції, її показників та впроваджених в Україні антикорупційних заходів;

– визначення закономірностей формування і реалізації вітчизняної антикорупційної політики, вираженої у взаємозв'язку правотворчості і правозастосування;

- визначення критеріїв оцінки ефективності протидії та запобігання корупції;
- системний аналіз антикорупційного кримінального законодавства та розробка науково обґрунтованих пропозицій щодо його застосування й вдосконалення;
- розробка нової досконалішої моделі антикорупційної політики в Україні з урахуванням останніх досягнень кримінології та інших наук кримінального циклу.

Наукові результати:

- проаналізовано систему корупційних злочинів в Україні, відмічено необхідність виокремлення 1) корупційних злочинів та 2) потенційно корупційних злочинів (що можуть бути пов'язані з корупцією, а можуть бути і некорупційними). Так, наприклад, до системи корупційних злочинів належать: 1) з розділу III Особливої частини КК України – передбачені частинами 2 і 3 ст. 149 (у разі вчинення службовою особою з використанням службового становища); 2) з розділу VI Особливої частини КК України (ч. 2 ст. 189, частини 2-5 ст. 191 КК); 3) з розділу IX Особливої частини КК України – частини 2 і 3 ст. 262 КК (у разі вчинення службовою особою з використанням службового становища); 4) з розділу XIII Особливої частини КК України – частини 2 і 3 ст. 308, частини 2 і 3 ст. 312, частини 2 і 3 ст. 313, ч. 2 ст. 320 КК України (у разі вчинення службовою особою з використанням службового становища); 5) з розділу XV Особливої частини КК України – злочини, зазначені у статтях 354, 357 КК України; 6) з розділу XVII Особливої частини КК України – передбачені статтями 364, 364¹, 365, 365², 368, 368², 368³, 368⁴, 369, 369² КК України; 7) із розділу XIX Особливої частини КК України – частини 2 і 3 ст. 410 КК України. Низку злочинів можна назвати потенційно корупційними (наприклад, передбачені ч. 2 ст. 159 «Порушення таємниці голосування», ч. 2 ст. 169 «Незаконні дії щодо усиновлення (удочеріння)», ч. 3 ст. 206 «Протидія законній господарській діяльності», ст. 210, ч. 2 ст. 256, ч. 2 ст. 308, ст. 366 «Службове підроблення», ст. 375, ст. 376 КК України та ін.), тому що вони хоча часто і пов'язані з корупцією, проте можуть не стосуватися цього явища взагалі;
- розглянуто ознаки неправомірної вигоди як предмета корупційних злочинів в Україні; проаналізовано Конвенції, згода на

обов'язковість яких надана Верховною Радою України, в яких вказано на предмет корупційних злочинів. Зроблено висновок, що у цих Конвенціях мають місце такі терміни, як «неправомірна вигода» та «хабар»;

– зроблено висновок про поспішність виключення терміну «хабар» з кримінального законодавства України та відходу від матеріального характеру його предмета.

Фактичними результатами є:

Науково-практичний посібник:

Антикорупційні засади діяльності органів влади: наук.-практ. посіб. / М. К. Вишневська, С. М. Клімова, Г. С. Крайник, С. В. Ніколайчук, А. В. Роздайбіда, І. М. Турбавіна / за заг. ред. А. В. Роздайбіди. – Х. : ТОВ «Друкарня Мадрид», 2014. – 384 с. (у співавт. – 6,5 д.а.)

Наукова стаття:

Крайник Г. С. Неправомірна вигода як предмет корупційних злочинів в Україні // Питання боротьби зі злочинністю : зб. наук. пр. / редкол. : В. І. Борисов та ін. – Х. : Право, 2013. – Вип. 27. – С. 192–201.

Довідкова література:

Борисов В. І. Вступне слово // Взаємодія державних органів і громадськості у запобіганні та протидії корупції: матеріали наук.-практ. семінару, 24 квіт. 2014 р. / НДІ вивч. проб. злочинності ім. акад. В. В. Сташиса ; редкол.: В. І. Борисов (голов. ред.) та ін. – Х.: НДІ вивч. проб. злочинності ім. акад. В. В. Сташиса, 2014. – С. 3–4.

2) Удосконалення чинного кримінально-процесуального законодавства України з метою протидії корупції.

Актуальність наукового дослідження цього напрямку обумовлена широким розповсюдженням корупційних правопорушень в Україні та недостатньо ефективною державною антикорупційною політикою, яка має суттєві недоліки як у сфері законодавства, так і у сфері правозастосовної діяльності. Попередні дослідження проблем запобігання та протидії корупції виявили нагальну необхідність удосконалення чинного законодавства України, в тому числі й кримінального процесуального, шляхом визначення та усунення законодавчих положень, які сприяють вчиненню корупційних злочинів. Тому наукове дослідження, націлене на розробку пропозицій

щодо вдосконалення кримінального процесуального законодавства з метою протидії корупції, є вельми актуальним.

Метою наукового дослідження є формулювання науково обґрунтованих пропозицій, спрямованих на створення правового механізму протидії корупції при здійсненні кримінального провадження.

Для досягнення поставленої мети дослідниками здійснено:

– аналіз чинного кримінального процесуального законодавства України та правозастосовної практики з метою виявлення прогалин та недоліків, що є корупційними ризиками та дозволяють скоювати корупційні правопорушення;

– розробку змін та доповнень до чинного кримінального процесуального законодавства України, які усувають його корупційні ризики та протидіють корупції;

– розробку пропозицій щодо вдосконалення правозастосовної практики з метою протидії корупції.

Науковим результатом дослідження у звітному періоді стало виконання другого етапу «Визначення антикорупційних ризиків чинного кримінального процесуального законодавства України», а саме:

– надано характеристику антикорупційних ризиків кримінального процесуального законодавства в частині правового регулювання початку досудового провадження, та досудового розслідування, судового провадження та перегляду судових рішень (виконавці: Н. В. Глинська, Л. М. Лобойко, Л. М. Москвич, М. А. Погорецький (до 1 квітня 2014 р.), О. Г. Шило);

– взята участь в анонімному анкетуванні громадян щодо фактів прояву корупції в органах державної влади;

– здійснено пошук нормативно-правових та наукових і літературних матеріалів за темою дослідження (виконавець – Л. І. Почерніна).

Фактичними результатами є:

Наукові статті:

Шило О. Г., Глинская Н. В., Москвич Л. М. Корупційні ризики чинного кримінального процесуального законодавства України: окремі питання // Питання боротьби зі злочинністю : зб. наук. пр. / редкол. : В. І. Борисов та ін. – Х. : Право, 2014. – Вип. 27. – С. 202–220;

Шило О. Г., Глинська Н. В. Алгоритмізація кримінального провадження як антикорупційний стандарт кримінального процесуального законодавства // Вісник Академії митної служби України. Серія «Право». – 2013. – № 2 (11). – С. 137–145 (не увійшло до Звіту у 2013 р.);

Глинська Н. Правова технологія прийняття кримінальних процесуальних рішень як один з антикорупційних стандартів кримінального процесуального законодавства // Вісн. Луган. держ. ун-ту внутр. справ імені Е. О. Дідоренка. – Луганськ, 2014. – Вип. 1/66. – С. 153–166;

Глинська Н. В. Стандарт обґрунтованості кримінальних процесуальних рішень як гарантія запобігання корупційним зловживанням в сфері кримінального провадження: окремі аспекти // Вісн. Чернівець. фак-ту Нац. ун-ту «Одеська юридична академія»: наук. видання. – Чернівці, 2014. – Вип. 3. – С. 217–226;

Лобойко Л. М. Неформальні практики початку досудового розслідування: антикорупційний аспект // Актуальні питання досудового розслідування та сучасні тенденції розвитку криміналістики: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. / Харків. нац. ун-т внутр. справ (м. Харків, 5 грудня 2014 р.). – Х., 2014. – С. 42–44.

Крім того, знайденими нормативними та літературними джерелами поповнено базу даних підсистеми «Протидія корупції» АПС «Бібліографія» та складено бібліографію наукової літератури з досліджуваної тематики. На кінець звітної періоду база містить 338 записів щодо корупційних питань (виконавець Почерніна Л. І.).

3) Криміналістичні методики в структурі протидії корупційним злочинам

Метою дослідження є: розробка криміналістичної методики розслідування злочинів з ознаками корупції (методичні рекомендації), визначення ролі техніко-криміналістичних засобів при розкритті та розслідуванні корупційних правопорушень, за які законом встановлено кримінальну відповідальність та запропонування найбільш ефективних технічних прийомів та засобів.

Наукові результати:

– складано бібліографію наукової літератури за темою дослідження (120 джерел);

– здійснено типізацію слідчих ситуацій початку кримінального провадження з розслідування злочинів корупційної спрямованості;

- розроблено програму розслідування злочинів корупційної спрямованості;
- побудовано алгоритмічні схеми дій слідчого в ситуації початку кримінального провадження з розслідування злочинів корупційної спрямованості;
- розроблено тактику здолання протидії розслідуванню злочинів корупційної спрямованості;
- розроблено криміналістичну методику розслідування злочинів з ознаками корупції.

Фактичні результати дослідження знайшли своє відображення в участі у науково-практичних конференціях, «круглих столах» із науковими доповідями, підготовці наукових статей і тез наукових доповідей загальним обсягом 0,5 д.а.:

4) Соціально-правові проблеми протидії корупційним правопорушенням

Метою дослідження є: визначення впливу соціально-правових чинників на ефективність діяльності у сфері протидії корупції та розробка рекомендацій щодо їх врахування при формуванні засад функціонування національної антикорупційної інфраструктури; вироблення методології соціально-правових досліджень, яка розширює та доповнює традиційну проблематику, дозволяє підвищити комплексність та всебічність аналізу, обґрунтованість наукових результатів та практичних рекомендацій.

Наукові результати:

- вивчення літературних джерел, присвячених протидії корупційним правопорушенням;
- підготовка бази нормативно-правових актів, що встановлюють засади інформаційного відображення діяльності у сфері протидії корупції в Україні та методи її оцінювання;
- систематизація джерел нормативно-правового регулювання оприлюднення інформації та оцінювання результатів діяльності у сфері протидії корупції в Україні.

Фактичні результати дослідження дістали своє відображення в участі в науково-практичних конференціях, «круглих столах» і семінарах з науковими доповідями, підготовці наукових статей і тез.

5) Адміністративно-правове регулювання протидії корупції

Метою дослідження є: проведення комплексного дослідження проблем адміністративно-правового регулювання протидії корупції; дослідження концептуальних підходів до визначення категоріально-понятійного апарату у сфері протидії корупції та причин її виникнення; визначення основних засад та особливостей застосування заходів адміністративної відповідальності за корупційні правопорушення; створення методологічних засад формування державних стратегій та програм щодо протидії корупції в Україні; визначення ефективних шляхів розробки нового та удосконалення існуючого законодавства України з питань забезпечення протидії корупції.

Отримані наукові результати:

– вивчено та систематизовано вітчизняні й іноземні наукові джерела, оновлено перелік нормативно-правових актів у сфері запобігання та протидії корупції, а також проаналізовано категоріально-правову характеристику категорії «корупція», розглянуто роль неправомірної вигоди як предмета корупційних правопорушень;

– досліджено особливості системи та складів корупційних правопорушень;

– узагальнено інформаційний матеріал з питань трансформації категорії «корупція» у правовій реальності;

– розглянуто окремі питання удосконалення антикорупційного законодавства України;

– проаналізовано міжнародні нормативні акти та досвід країн Європейського Союзу стосовно шляхів запобігання та протидії корупції;

– проаналізовано сутність та причини корупційних проявів в Україні. Виявлено, що найбільш поширеною в Україні є політична корупція. Установлено, що існує дві головні причини цього явища. Перша – прогалини у Конституції України, що вивели виконавчу владу з-під контролю інших гілок влади. Друга – це недоліки діючої правової системи, яка не встановлює персональної відповідальності чиновника за виконання доручених йому функцій. Наголошено на доцільності виділення кількох напрямів стратегії протидії корупції, а саме: 1) суспільне усвідомлення небезпеки корупції та її наслідків; 2) запобігання і протидія корупційним проявам; 3) верховенство закону і захист прав громадян;

– розглянуто загальноправові підходи до взаємодії держави та громадського суспільства щодо протидії корупційним проявам. Виявлено, що існує безліч форм громадської участі у протидії корупційним проявам, проте слід виокремити найважливіші з них: громадську законодавчу експертизу (незалежна експертиза представниками громадськості прийнятих і підготовлених нормативно-правових актів, пропозиції щодо їх зміни, ухвалення інших нормативно-правових актів); громадські слухання (обговорення представниками громадськості актуальних проблем із запрошенням представників органів влади, найчастіше при обговоренні проектів законів). Для забезпечення ефективної взаємодії громадського суспільства та держави щодо протидії корупційним проявам необхідно реалізувати такі завдання: внесення до законодавчих актів змін, що приписують органам влади надавати інформацію і дозволяють участь і контроль з боку інститутів громадського суспільства; розвиток інститутів громадського суспільства та їх коаліції (стратегія усвідомлення); розвиток системи громадської освіти у школах та інститутах, залучення до цієї системи владних структур, створення спеціальних центрів громадської освіти (стратегія усвідомлення);

– проаналізовано форми корупції в Україні. Так, розрізняють кілька форм: низова (дрібна, повсякденна); вершинна (велика, елітарна). Найбільш поширеними й небезпечними є корупційні прояви у владних структурах, де корупція пов'язана з використанням адміністративного ресурсу (політична корупція, яка може виступати й у формі низової корупції, – одержання неправомірної вигоди за реєстрацію підприємства, й у формі вершинної – використання адміністративного ресурсу для отримання «потрібного» результату, наприклад, виборів);

– досліджено питання децентралізації влади в Україні як однієї з основних детермінант протидії корупції. Зауважено, що правильні, науково обгрунтовані кроки децентралізації, спонукатимуть не тільки суттєвому розширенню владних повноважень громад, а й прискоренню демонтажу корупції та казнокрадства, що є характерними для пострадянських держав капіталізму. Проте у теперішніх українських умовах наявності очевидних запитів на подальше реформування держави та суспільства, не можна обмежуватися лише однією децентралізацією, її не слід відокремлювати від «тіла» та-

кого системного заходу як адміністративна реформа, ключовим та невід’ємним елементом якого вона безсумніву є.

У результаті дослідження теми було підготовлено 1 законопроект: Проект Закону України «Про внесення змін та доповнень до статей 354, 364¹, ч. 5 ст. 368³ Кримінального кодексу України» і направлено до Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності.

Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака

1. ТЕМА: «Шляхи удосконалення правового регулювання відносин власності в Україні». Номер державної реєстрації № 0113U001117. Термін виконання: 1 кв. 2013 р. – 4 кв. 2017 р. Науковий керівник теми – акад. НАПрН України Луць В. В.

Мета дослідження: Створення теоретичної моделі, необхідної для вдосконалення правового регулювання відносин власності в Україні та її подальше практичне впровадження шляхом створення необхідних законопроектів, поширення наукових ідей, що розроблені як науковцями, так і юристами-практиками. Результати дослідження будуть спрямовані на удосконалення механізму правового регулювання відносин власності шляхом подання законопроектів до ВР України, проектів нормативно-правових актів до інших органів державної влади, інституцій громадянського суспільства.

Наукові показники за звітний період.

Вперше:

– запропоновано визначення поняття механізму правоприпинення цивільних майнових відносин. Визначено, що механізм правоприпинення це унормований порядок припинення правовідносин, прав (окремих правомочностей), обов’язків або правосуб’єктності учасників цивільних відносин, що здійснюється за допомогою правоприпиняючих юридичних фактів та інших правових засобів;

– систематизовано всі правоприпиняючі юридичні факти за функціональним призначенням на регулятивні і компенсаційні; зазначено, що регулятивні правоприпиняючі юридичні факти забезпечують результативну дію механізму правоприпинення в стадії

правореалізації, тоді як компенсаційні забезпечують функціонування відповідного механізму в стадії правоприпинення;

– запропоновано визначення поняття «житловий інтерес» під яким слід розуміти інтерес фізичних осіб на житло, який спрямований на забезпечення можливості набуття та правомірного користування фізичними особами житлом на тих чи інших підставах при існуванні державних гарантій дотримання прав на житло і недопущення свавільного його вилучення;

– визначено місце дитячого омбудсмена в системі юрисдикційного (спеціального порядку) захисту суб'єктивних прав дитини, закріпивши в чинному законодавстві право дитячого омбудсмена на ветовання, перегляд, скасування висновків та/або рішень органів опіки та піклування, які прямо порушують права та законні інтереси дитини. У розвиток цього положення надано пропозиції до законодавства, зокрема, внести до ст. 16 Закону України «Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей», яка визначає органи, уповноважені здійснювати контроль за діяльністю органів і служб у справах дітей, спеціальних установ і закладів соціального захисту для дітей, такі зміни: закріпити слова «Уповноважений Президента України з прав дитини» перед словами «Кабінет Міністрів України».

Удосконалено:

елементи змісту права на житло, які мають співвідноситися із поняттям житлового інтересу та запропоновано доповнити їх такими елементами, як: а) недопустимість незаконного (без достатньої правової підстави) вилучення житла; б) обмеження житлових прав фізичної особи; в) недоторканність житла; г) захист від будь-яких протиправних посягань всіма доступними засобами (юрисдикційними, неюрисдикційними, самозахистом в т.ч. і технічними тощо);

– порядок вирішення проблематики правоприпиняючих юридичних фактів-станів; визначено їх сприяюче значення у разі настання наслідку в межах однієї і декількох галузей права; визначено особливості галузевої та міжгалузевої взаємодії юридичних фактів-станів;

– форми юрисдикційного захисту прав дитини. Запропоновано визначити місце Уповноваженого в системі юрисдикційного захисту суб'єктивних прав дитини як найвищого повноважного суб'єкта

владних повноважень, який на загальнодержавному рівні має право здійснювати не тільки постійний моніторинг додержання в Україні конституційних прав дитини, а й вживати заходи, визначені законом, які спрямовані як на запобігання порушень прав та законних інтересів дітей, запобігання повторення таких порушень, так і на припинення порушення прав та законних інтересів дітей, які мали місце при здійсненні органами опіки та піклування або/і служби у справах дітей;

– класифікацію обмежень цивільних прав на об'єктивні та суб'єктивні. В об'єктивному розумінні обмеження у цивільному праві можуть досліджуватись як складова частина механізму правового регулювання, що як результат такого регулювання вміщується в окремих нормах цивільного законодавства. В суб'єктивному розумінні обмеження виявляються у поведінці суб'єкта цивільних прав, оскільки він ці права здійснює з урахуванням встановлених в законі обмежень, що мають суб'єктом враховуватись;

– суб'єктний склад учасників комунальної власності. Встановлено, що представниками територіальних громад у цивільних відносинах можуть бути й органи самоорганізації населення, які у випадку їх легалізації шляхом реєстрації відповідно до ч. 1 ст. 13 Закону України «Про органи самоорганізації населення» набувають статус юридичної особи, тобто учасника цивільних відносин. Прикладом участі цих органів у цивільних відносинах в інтересах територіальної громади можуть бути відносини власності, оскільки згідно зі ст. 17 Закону органи самоорганізації населення за рішенням місцевої ради можуть бути наділені комунальним майном, що буде передане цим органам в оперативне управління.

– юридичні підстави припинення майнової поруки. Запропоновано, у разі збільшення обсягу відповідальності майнового поручителя без його згоди або невчасного повідомлення про зміну умов основного зобов'язання задля недопущення звернення стягнення на майно майнового поручителя в іпотечних правовідносинах слід застосовувати альтернативні норми змішаного договору, що регулюють підстави припинення договору поруки, закріплені в ст. 559 ЦК України;

– способи набуття права власності. Зазначено, що особливим способом набуття права власності на житло державою є відчужен-

ня земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, для суспільних потреб чи з мотивів суспільної необхідності. Але таке відчуження на користь держави можливе виключно за наявності чітко визначених передумов та дотримання процедури з обов'язковою умовою попереднього та повного відшкодування вартості майна, що відчужується. За умови припинення підстави вилучення його у власників і необхідності подальшого володіння ним держава має його повернути попереднім власникам.

Дістало подальшого розвитку:

– положення щодо місця майнового інтересу у договорі страхування через закріплення істотних умов договору, якими слід вважати такі умови, що є необхідними та достатніми для закріплення домовленості сторін щодо встановлення взаємних прав та обов'язків з метою досягнення власного інтересу. Страхувий інтерес виступає різновидом майнового інтересу, тому його можна визначити як забезпечену страховим захистом майнову потребу особи, що є стороною у договорі страхування;

– положення щодо специфіки настання наслідку правоприпиняючого юридичного факту: поєднання реальних життєвих обставин і правової моделі може викликати різні правові наслідки залежно від об'єктивних обставин і волі сторін, адже не завжди правоприпиняючі юридичні факти можуть викликати ті наслідки, на які спрямована воля сторін правовідносин;

– розуміння категорії «обмежень» у праві. Досліджено, що іноді для розуміння «обмежень» використовується категорія «ліміт» – встановлене дозвільною нормою права обмеження (наприклад, з розпорядження майном) для особи діяти «у встановлених межах», як-от: «продавати не частіше одного разу на рік нерухомість» – інакше встановлено підвищене оподаткування;

– дослідження різноманіття суб'єктів (органів та представників), за посередництва яких відбувається участь держави Україна та територіальних громад в цивільних відносинах, по-друге, існування потреби в більш чіткому регулюванні відносин з подібного представництва;

– положення щодо підстав припинення права власності. Зроблено висновок, що приватизація житла є особливим способом припинення права державної власності на житло, оскільки крім держа-

ви та територіальної громади жоден із суб'єктів права власності на житло не може здійснити відчуження житла в такий спосіб.

Фактичні показники за звітний період:

Монографії:

1. Примак В. Д. Відшкодування моральної шкоди на засадах справедливості, розумності й добросовісності / Монографія. – К.: Юрінком Інтер. – 2014 р. – 432 с.;

2. Коструба А. В. Юридичні факти в механізмі правоприпинення цивільних відносин: монографія / А. В. Коструба. – К.: Ін Юре, 2014. – 376 с.

Збірник наукових праць:

Договірне регулювання суспільних відносин. Статика та динаміка відносин власності: Тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Запоріжжя, 30 травня 2014 року / [В. В. Луць, Р. Б. Шишка, О. Г. Бондар, М. О. Ткалич та ін.] / За заг. ред. Р. Б. Шишки, О. Г. Бондаря. – Запоріжжя: ЗНУ, 2014. – 158 с.

Законопроект: Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення механізму захисту майнових прав учасників сімейних відносин» (Вих. №01-9/1-221 від 05.12.2014 р.).

2. ТЕМА: «Напрямки удосконалення корпоративного законодавства в сучасних умовах» Номер державної реєстрації № 0113U001115. Термін виконання: 1 кв. 2013 р. – 4 кв. 2016 р. Науковий керівник теми – д.ю.н., професор, завідувач Лабораторії проблем корпоративного права НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України Васильєва В. А.

Мета дослідження: робота над розробкою науково-обґрунтованої концепції договорів в механізмі регулювання корпоративних відносин у доктрині приватного права відповідно до положень цивільного законодавства; виявлення проблемних аспектів урегулювання корпоративних відносин у спеціальному законодавстві; а також внесення пропозицій щодо його вдосконалення в сучасних умовах.

Наукові показники за звітний період:

За звітний період було напрацьовано низку теоретичних і практичних висновків, узагальнень і вирішення наукових завдань, що

полягають у комплексному дослідженні договорів в механізмі регулювання корпоративних відносин, визначено низку нових теоретичних підходів до з'ясування їх особливостей, та сформовано на цій основі висновки та пропозиції щодо вдосконалення чинного корпоративного законодавства України у даній сфері суспільних відносин.

Вперше:

– сформульовано визначення правонаступництва у корпоративних правовідносинах як перехід корпоративних прав від учасника корпоративної організації до іншого суб'єкта права (учасників товариства, товариства, третіх осіб), що замінює його у правовідношенні в силу закону або договору, за винятком тих випадків, у яких правонаступництво не допускається;

запропоновано визначення одномоментного переходу корпоративних прав у порядку сингулярного правонаступництва: при відчуженні частки у статутному (складеному) капіталі товариства моментом переходу і набуття корпоративних прав визначити момент укладення договору; при відчуженні акцій акціонерного товариства визначити моментом переходу і набуття корпоративних прав момент укладення договору, а фіксацію прав в депозитарному обліку розглядати як формальну дію, яку виконують визначені законом особи за вказівкою власника акцій з метою ідентифікації нового акціонера та реалізації ним прав, посвідчених акцією;

здійснено поділ правонаступництва в корпоративних правовідносинах на універсальне (загальне) правонаступництво, залежно від комплексу корпоративних прав і зобов'язань, які переходять від правопередника до правонаступника, що виникає при реорганізації і при спадкуванні, та сингулярне (часткове) правонаступництво, що виникає при відчуженні корпоративних прав за цивільно-правовими договорами.

Удосконалено:

– ознаки корпоративних прав як об'єктів цивільних прав, якими є: організаційно-майновий характер, що вказує на специфіку корпоративних прав та впливає з природи корпоративних відносин; оборотоздатність, тобто можливість переходу корпоративних прав від учасника товариства до інших осіб, що забезпечується шляхом укладення правочинів або здійснення інших правомірних дій; вар-

тісний характер, що вказує на майнову цінність корпоративних прав, яка визначається із суми внесків до статутного (складеного) капіталу, що мають матеріальну цінність; прибуткової діяльності товариства та його ділової репутації на ринку капіталів; правовою формою фіксації корпоративних прав є частка (акція);

– поняття «корпорації» як зареєстрованої у встановленому законом порядку юридичної особи, яка створюється шляхом об'єднання майна та осіб з метою ведення підприємницької діяльності, учасники якої наділені щодо неї корпоративними правами.

Дістало подальшого розвитку:

– наукове обґрунтування положення про те, що корпоративні правовідносини входять в предмет цивільно-правового регулювання і є врегульованими нормами права суспільними відносинами організаційно-майнового характеру, що засновані на юридичній рівності, автономії волі та майновій самостійності учасників таких відносин, діяльність яких спрямована на виникнення, зміну та припинення корпоративних прав;

– положення про те, що перехід корпоративних прав у порядку спадкування є юридичним складом, що зумовлює їх набуття, до якого входять закликання до спадкування, відкриття і прийняття спадщини, вчинення додаткових дій, передбачених спеціальним законодавством;

– теоретичне обґрунтування необхідності закріпити у цивільному законодавстві обов'язок спадкоємця, у складі спадщини якого є цінні папери, в тому числі акції, після закінчення строку для прийняття спадщини звертатися до нотаріуса про отримання свідоцтва про право на спадщину. Відомості про кількість цінних паперів, що перейшли у спадок, вносити на підставі виписки з цінних паперів, про яку нотаріус зобов'язаний здійснити запит станом на день відкриття спадщини. Внесення змін до системи депозитарного обліку слід розглядати як факт набуття можливості реалізації корпоративних прав, а не момент їх набуття у власність.

Фактичні показники за звітний період:

Монографія:

Бакалінська О. О. Правове регулювання добросовісної конкуренції в Україні: монографія / О. О. Бакалінська. – К.: НДІ приват-

ного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2014. – 374 с.

Збірник наукових праць:

Корпоративне право України та інших європейських країн: порівняльно-правова характеристика [текст]: Збірник наукових праць за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції (26–27 вересня 2014 р., м. Івано-Франківськ) / НДІ приватного права і підприємництва ім. академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України; за ред. д-ра юрид. наук, акад. НАПрН України В. В. Луця. – Івано-Франківськ, 2014. – 229 с.

Законопроект: Проект Закону України «Про внесення змін до окремих положень Цивільного кодексу України щодо вдосконалення правового регулювання діяльності товариств з обмеженою відповідальністю» (Вих. лист №01-9/1-220 від 05.12.2014 р.).

Наукові заходи:

Міжнародна науково-практична конференція «Деякі питання цивільно-правової відповідальності в корпоративних правовідносинах» (м. Івано-Франківськ, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 26–27 вересня, 2014 р.).

3. ТЕМА: «Механізм правового регулювання договірних підрядних відносин: питання теорії і практики» Номер державної реєстрації №. 0113U001120. Термін виконання: 1 кв. 2013 р. – 4 кв. 2015 р. Науковий керівник теми – д. ю. н., старший науковий співробітник, учений секретар Науково-дослідного інституту приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України Гриняк А. Б.

Мета дослідження полягає у формуванні науково обґрунтованої концепції розвитку цивільно-правового регулювання підрядних відносин, формування наукових підходів і практичних пропозицій щодо удосконалення законодавства в підрядній сфері, а також забезпечення правового порядку у сфері виконання робіт.

Наукові показники за звітний період.

За звітний період на підставі узагальнень, аналізу та застосування інших наукових методів досліджень, існуючих теоретичних розробок, положень чинного законодавства України, визначено ряд нових теоретичних та практичних підходів до з'ясування особли-

востей правового регулювання підрядних відносин, сформовано та запропоновано низку теоретичних підходів щодо вдосконалення механізму правового регулювання договірних підрядних відносин.

Вперше:

– запропоновано закріпити в ЦК України обов’язок сторін перед відновленням будівельних робіт після консервації об’єкта будівництва провести технічне обстеження незавершеного будівництвом об’єкта та з’ясувати його придатність до продовження будівництва;

– обґрунтовано можливість застосування у договорі будівельного підяду такого способу забезпечення виконання замовником зобов’язань щодо сплати встановленої ціни роботи або інших сум, належних до сплати підряднику за договором, як притримання підрядником об’єкта будівництва або результату виконання інших будівельних робіт;

Удосконалено:

– визначення договору будівельного підяду як домовленості, за якою одна сторона (підрядник) зобов’язується у встановлений договором строк побудувати або реконструювати за завданням другої сторони (замовника) об’єкт нерухомості, а замовник, у свою чергу, зобов’язується створити підряднику необхідні умови для виконання робіт, прийняти їх результат і сплатити обумовлену ціну в разі належного виконання робіт;

– положення про існування таких способів укладення договору будівельного підяду: а) диспозитивний, який буває загальним (обмін потенційними контрагентами офертою і акцептом) або спеціальним (укладення договору за результатами торгів (конкурсу) на виконання будівельних робіт), б) імперативний, який має місце у випадку законодавчого закріплення обов’язку однієї із його сторін укласти такий договір;

– поняття виконання зобов’язання за договором будівельного підяду як системи послідовних фактичних чи юридичних дій замовника та підрядника, спрямованих на здійснення передбачених договором або законом їх суб’єктивних прав і виконання обов’язків задля закінчення будівництва і передання об’єкта будівництва замовникові;

– пропозицію про необхідність встановлення у Законі України «Про іпотеку» положення про можливість укладення договору за-

стави об'єкта незавершеного будівництва та порядок внесення змін до нього після прийняття чергового етапу будівельних робіт;

Дістало подальшого розвитку:

– критерії відмежування договору будівельного підряду від інших підрядних договорів на підставі істотних умов та правового статусу сторін;

– позиція, відповідно до якої предметом договору будівельного підряду слід розуміти створені, реконструйовані або відремонтовані об'єкти нерухомості як результати будівельних робіт (матеріальна ознака) та діяльність сторін за договором будівельного підряду (юридична ознака);

Фактичні показники за звітний період:

Монографія:

1. Біленко М. С. Договір будівельного підряду в цивільному праві України: монографія. – К.: НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2014. – 180 с.

Коментар законодавства:

1. Пленюк М. Д. Науково-практичний коментар параграфу 2 глави 61 Цивільного кодексу України / М. Д. Пленюк. – К.: НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2014. – 21 с.

Законопроект:

проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо регулювання підрядних відносин» (Вих. №01-9/1-2459 від 20.11.2013 р).

4. ТЕМА: «Удосконалення правового регулювання статусу підприємницьких організацій в Україні». Номер державної реєстрації №. 0113U001119. Термін виконання: 1 кв. 2013 р. – 4 кв. 2016 р. Науковий керівник теми – д.ю.н., професор, заступник директора з наукової роботи Науково-дослідного інституту приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України Галантич М. К.

Мета дослідження: на підставі аналізу, узагальнень та застосування інших наукових методів досліджень, існуючих теоретичних підходів, положень чинного законодавства України, іноземних

держав та наявної судової практики визначення: сучасних правових проблем регулювання статусу непідприємницьких організацій, їх участі в цивільно-правових відносинах; методологічних засад розробки механізму правового регулювання правосуб'єктності непідприємницьких товариств та установ; дослідження джерел правового регулювання відносин щодо участі непідприємницьких організацій та особливостей їх окремих організаційно-правових форм; пропозицій з удосконалення чинного законодавства щодо правового регулювання статусу непідприємницьких організацій.

Наукові показники за звітний період:

Вперше:

– встановлено, що особи, які беруть участь у фонді мають на меті передачу правомочностей з управління матеріальними активами професійному учаснику ринку, що спричинює необхідність визначення особливостей правового статусу таких управителів для забезпечення адекватної реалізації відносин з управління об'єктами цивільних прав;

– визначено, що благодійний ендавмент є цільовим капіталом, який використовується на реалізацію благодійних цілей і може створюватися як благодійною організацією, так і іншою особою (благодійником) відповідним чином відокремивши його від власних коштів;

– обґрунтовано, що управління благодійним ендавментом має здійснюватися професійним учасником ринку фінансових послуг – фінансовою установою, тобто юридичною особою, яка відповідно до закону надає одну чи декілька фінансових послуг, а також інші послуги (операції), пов'язані з наданням фінансових послуг, у випадках, прямо визначених законом, та внесена до відповідного реєстру в установленому законом порядку;

– запропоновано дефініцію поняття «профспілкове представництво». Так, профспілкове представництво є діяльністю професійних спілок, спрямованою на реалізацію їх представницької функції. Профспілкове представництво здійснюється в правовідносинах, які регулюються нормами трудового, господарського, адміністративного, цивільного процесуального права, права соціального забезпечення тощо. В кожному з цих випадків діяльність професійних

спілок має свої, обумовлені законодавством та характером суспільних відносин, особливості.

– сформульовано визначення поняття представницької функції профспілок у правовій доктрині. Представницька функція профспілок – це історично обумовлений, притаманний профспілковим організаціям як особливим громадським об'єднанням напрям їх діяльності з визначення, формулювання, вираження інтересів працівників у відносинах з роботодавцями, державними органами та громадськими об'єднаннями, метою якого є якомога повніша реалізація прав та задоволення інтересів трудящих.

– визначено зміст представницької функції професійних спілок в сучасних умовах. Зміст представницької функції профспілок становить їх діяльність по безпосередньому представництву трудових та соціально-економічних інтересів працівників перед роботодавцями, державними та іншими органами, громадськими об'єднаннями у відносинах з регулювання трудових відносин, нагляду за додержанням законодавства про працю, вирішення трудових спорів, соціального забезпечення, управління підприємствами, приватизації та банкрутства тощо.

– визначено основні правові форми здійснення представницької функції профспілок. Представницька функція професійних спілок може реалізовуватись через представництво прав та інтересів працівників перед певними суб'єктами, а також через участь в тих чи інших дво- чи тристоронніх органах. При цьому профспілки можуть виступати в інтересах працівників від власного імені або від імені працівників, а також забезпечувати представництво інтересів працівників іншими особами, які мають для цього необхідні знання та кваліфікацію.

– запропоновано поняття презумпції профспілкового представництва. Презумпція профспілкового представництва – закріплене в чинному законодавстві припущення наявності у профспілкової організації, що діє на тому чи іншому рівні соціально-трудова відносин, повноважень на представництво трудових і соціально-економічних прав та інтересів працівників на відповідному рівні. На сьогодні ж загальне право профспілок представляти інтереси працівників перед іншими суб'єктами соціально-трудова відносин

не завжди може бути реалізоване без додаткових умов, як то заява працівника, голосування на зборах працівників тощо. В окремих сферах соціально-трудова відносин презумпція профспілкового представництва може бути спростована рішенням працівників, яких профспілкова організація уповноважена представляти. У відносинах, в яких представництво інтересів працівників покладається виключно на профспілкові організації, презумпція профспілкового представництва не може бути спростованою. Зміст презумпції профспілкового представництва значною мірою був обмежений Законом України «Про соціальний діалог в Україні», яким було введено поняття репрезентативності профспілок, що доповнювало вимоги наявності певного статусу, який набувався при реєстрації, додатковими вимогами підтвердження відповідності ознакам репрезентативності для представництва інтересів працівників у значній частині відносин соціального партнерства.

Удосконалено:

– позицію, відповідно до якої під особою у приватному праві слід розуміти абстрактного учасника цивільних відносин, який має цивільну правосуб'єктність та набуває форми фізичної або юридичної особи; натомість, суб'єктом цивільного права є людина або об'єднання людей як відповідне суспільне утворення (трудова колектив, територіальна громада, суспільство тощо), за яким держава визнає окремі права та інтереси, учасником (суб'єктом) цивільних відносин є реальний суб'єкт права, який наділений цивільною правосуб'єктністю, тобто цивільною правоздатністю (абстрактними цивільними правами та обов'язками) та дієздатністю (можливістю здійснювати цивільні права) у формі особи, а статус особи – передбачений законодавством механізм реалізації окремих цивільних прав та обов'язків особою;

– визначення поняття фондом як юридична особа у організаційно-правовій формі товариства, що забезпечує реалізацію майнових прав та інтересів її членів (учасників) в управлінні нерухомістю, цінними паперами, немайними правами та іншим майном;

– підходи до розуміння суб'єктного складу соціально-трудова дво- та тресторонніх відносин на стороні найманих працівників. Повноваження по представництву прав та інтересів працівників у сфері праці та соціально-економічній сфері покладається чинним

законодавством на організації профспілок, на професійні спілки, на об'єднання професійних спілок. Ці суб'єкти дещо відрізняються один від одного, однак на них часто покладаються однакові представницькі повноваження. Іноді здійснення певних представницьких повноважень профспілок покладається на власне профспілки як особливі громадські організації та на об'єднання профспілок як особливі громадські спілки. Там, де відсутня необхідність у виокремленні якогось із цих суб'єктів, доцільно використовувати поняття «профспілкова організація». З метою його законодавчого закріплення пропонуємо доповнити ч. 1 ст. 1 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» абзацом такого змісту: «профспілкова організація – організація профспілки, професійна спілка, об'єднання професійних спілок». У чинному трудовому законодавстві України та науці трудового права усталено застосовується у різних формах термін «профспілкова організація підприємства». Таке формулювання вказує на підпорядкованість цих організацій підприємству, що не відповідає загальним принципам діяльності професійних спілок, визначених Конституцією України, положеннями міжнародних актів та законами України. Замість терміна «профспілкова організація підприємства» пропонуємо вживати термін «профспілкова організація працівників підприємства». Це формулювання відображає незалежність профспілкової організації від роботодавця та додатково гарантує свободу асоціації та плюралізм об'єднань працівників.

– обґрунтування відмежування трудо– та цивільно-правової правосуб'єктності профспілкових організацій. Необхідно розрізняти цивільно-правову та трудову правосуб'єктність профспілок. Умовою цивільно-правової правосуб'єктності профспілкових організацій є статус юридичної особи. Натомість для виникнення трудової правосуб'єктності достатньо затвердження статуту (положення) профспілки. Коли ж профспілка має намір представляти інтереси працівників на територіальному чи всеукраїнському рівнях договірному регулюванні, має підтвердити відповідність певному статусу.

Дістало подальшого розвитку:

– визначення категорії «фізична особа – підприємець» як статус людини, так само як інші правові статуси (адвокат, нотаріус, лікар),

що спричинює виконання прав та обов'язків виключно в межах відповідного статусу;

– характеристика оборотоздатності цільового майна в межах його цільового призначення: підприємство – виключно для здійснення підприємницької діяльності, інше майно – відповідно до його суспільних потреб (культове, природно заповідний фонд тощо);

– доктринальний поділ правовідносин профспілкового представництва на внутрішні та зовнішні правовідносини. Внутрішні правовідносини утворюються між працівником та профспілковою організацією, а зовнішні – між профспілковою організацією та іншими особами. Для виникнення внутрішніх правовідносин представництва колективних інтересів працівників достатньо набуття фізичною особою статусу працівника, тобто укладення ним трудового договору, а профспілковою організацією – затвердження статуту (положення), а у ряді випадків – підтвердження певного статусу. При представництві індивідуальних прав та інтересів працівника для виникнення таких правовідносин достатньо набуття ним членства у профспілковій організації. Це дає підстави відносити профспілкове представництво до представництва на підставі закону. Зовнішні правовідносини виникають з моменту, коли профспілкова організація вчиняє в інтересах працівників певні, передбачені чинним законодавством дії щодо третіх осіб. Професійні спілки, їх об'єднання вступають у відносини через уповноважених посадових або інших осіб. Повноваження посадових осіб та порядок надання представницьких повноважень іншим особам визначаються статутами (положеннями) профспілкових організацій і правовому регулюванню здебільшого не підлягають.

– розуміння суб'єктного складу внутрішніх представницьких правовідносин у випадку, коли професійні спілки здійснюють представництво колективних інтересів працівників, є індивідуально не визначеним і може постійно змінюватись у зв'язку з прийомом на роботу працівників або їх звільненням, утворенням або ліквідацією профспілкових організацій, отриманням ними певного статусу. При цьому воля працівника здебільшого не спрямована на виникнення таких правовідносин, адже метою укладення трудового договору для нього є, перш за все, отримання роботи, а про представницькі повноваження професійних спілок він може взагалі не знати.

– обґрунтування виключно представницького статусу профспілок у соціально-трудових дво– та тристоронніх відносинах. У відносинах з приводу підготовки та укладення колективних договорів і угод профспілки виступають виключно в представницькому статусі, формулюючи та відстоюючи інтереси працівників. Стороною колективного договору чи угоди є працівники. З огляду на це колективний договір може визначатись як письмова угода про умови праці та найму, яка має статус локального нормативно-правового акта, укладається між роботодавцем, який може бути представлений керівником підприємства, установи, організації, та працівниками в особі профспілкових організацій, що діють на підприємстві, в установі, організації, а у разі їх відсутності – в особі іншого (інших) вільно обраного працівниками представника (представників). Відповідно, під угодою можна розуміти письмову угоду про умови праці та найму, яка має статус нормативно-правового акта, укладається на тристоронній основі на всеукраїнському та територіальному рівнях між роботодавцями в особі їх організацій, що діють на відповідному рівні, з однієї сторони, працівниками в особі профспілок, їх об'єднань, що діють на відповідному рівні, з другої сторони, державою в особі відповідних органів виконавчої влади та/або місцевими громадами в особі відповідних органів місцевого самоврядування, з третьої сторони.

– підходи до розуміння рівнів соціально-трудових відносин та відповідності їм статусів профспілкових організацій. В чинному законодавстві необхідно передбачити три статуси профспілок: первинний, територіальний, всеукраїнський. Така градація відповідає рівням колективно-договірного регулювання соціально-трудових відносин. Визначення галузевого статусу профспілок нарівні з первинним, територіальним та всеукраїнським суперечить законам формальної логіки, натомість галузеву ознаку можуть отримувати профспілкові організації з територіальним чи всеукраїнським статусом. При цьому територію діяльності профспілки з територіальним статусом необхідно визначати при її реєстрації відповідно до поданої заявки за ознаками, передбаченими в законі. Така гнучкість територіального статусу профспілок дасть змогу соціальним партнерам сформувати практику укладення угод на

територіях, де це зумовлено особливостями розташування підприємств, робочої сили тощо.

Фактичні показники за звітний період:

Монографія:

Короленко В. М. Правове регулювання здійснення представницької функції профспілок в Україні: монографія / В. М. Короленко. – К.: НДІ приватного права і підприємництва ім. акад. Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2014. – 171 с.

Збірник наукових праць:

Удосконалення правового регулювання статусу непідприємницьких організацій в Україні: Збірник наукових праць (за результатами роботи «круглого столу») / За заг. ред. М. К. Галянтича. – К.: НДІ приватного права і підприємництва ім. академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2014. – 72 с.

Коментар законодавства:

Кочин В. В. Науково-практичний коментар законодавства про саморегулівні організації в Україні / В. В. Кочин. – К.: НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2014. – 60 с.

Круглий стіл:

Науково-практичний «круглий стіл» «Удосконалення правового регулювання статусу непідприємницьких організацій в Україні» (19 грудня 2014 року)

Законопроект:

Проект Закону України «Про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо удосконалення правового регулювання статусу непідприємницьких товариств» (Вих. №01-9/1-231 від 19.12.2014 р.).

5. ТЕМА: «Забезпечення оптимального співвідношення приватних і публічних інтересів в державному регулюванні підприємницької діяльності». Номер державної реєстрації № 0113U001122. Термін виконання: 1 кв. 2013 р. – 4 кв. 2017 р. Науковий керівник теми – д.ю.н., професор, академік НАПрН України, завідувач відділу правових проблем підприємництва Науково-дослідного інституту приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України Щербина В. С.

Мета дослідження: полягає у розробці концепції забезпечення оптимального співвідношення приватних і публічних інтересів у сфері підприємницької діяльності, спрямованої на створення організаційно-правового механізму, реалізація якого б забезпечила конкурентоспроможність господарської системи України, баланс застосування методів державного впливу на економіку та ринкового саморегулювання відносин суб'єктів підприємництва, захист прав та інтересів споживачів у сфері підприємницької діяльності.

Наукові показники за звітний період:

Уперше:

– визначено, що головним завданням держави залишається досягнення такого співвідношення шляхом застосування економічних чи адміністративних методів регулюючого впливу на економіку, а також різноманітних засобів і механізмів регулювання господарської діяльності.

У контексті дослідження господарських відносин зазначимо, що баланс публічних і приватних інтересів в економічній сфері, у випадках, коли йдеться про державне регулювання економіки, – це, як правило, тимчасове явище, це лише один із можливих станів їх співвідношення (їх рівновага), який, на нашу думку, не можна визначати як мету (проміжну чи кінцеву) регулюючого впливу держави.

Вважаємо, що про баланс інтересів можна говорити у разі, якщо йдеться про юридично рівноправних учасників тих або інших відносин (наприклад, інтереси сторін в господарському договорі). В усіх інших випадках держава в особі її уповноважених органів обирає найбільш оптимальні, на її погляд, методи (адміністративні чи економічні) впливу на економіку, на поведінку суб'єктів господарювання залежно від того, які саме інтереси – приватні чи публічні – вона збирається відстоювати, і якими нормами права – приватними чи публічними – вона цього має досягти.

– сформульовано, що у сфері господарських відносин застосовується особливий режим правового регулювання, одним з елементів якого є принцип балансу інтересів учасників ринкових відносин: органів держави, суб'єктів господарювання і споживачів, які разом із конкретними відносинами вступають у загальні правові відносини, пов'язані з функціонуванням механізму ринку та гарантуванням

з боку держави захисту економічної конкуренції як однієї з головних складових господарського правового порядку.

Економічні властивості (наслідки) відносин між органами влади та суб'єктами господарювання, між суб'єктами господарювання як конкурентами, між суб'єктами господарювання і споживачами відображаються у юридичних властивостях права, що виявляється не тільки в прийнятті правових норм, що гарантують економічну конкуренцію, а й у врахуванні інтересів інших учасників ринку при вступі в приватні відносини між окремими суб'єктами ринкових відносин.

– проаналізовано, що вибіркоче (з урахуванням вітчизняного досвіду та специфіки) використання та запровадження позитивного надбання європейського та світового досвіду правового регулювання фондового ринку може стати одним із ключових чинників на шляху переходу України з категорії держав, що мають фінансовий ринок, який перебуває в стадії формування, до категорії держав з розвинутим фінансовим ринком відповідно до міжнародних рейтингових оцінок, що істотно підвищить кредитний рейтинг країни та посилить конкурентоспроможність національного фінансового ринку в цілому.

– сформульовано визначення поняття державне господарювання – це діяльність суб'єктів господарювання державного сектора економіки різних організаційно-правових форм (суб'єктів державного господарювання), що здійснюється з метою ефективного задоволення суспільних потреб у товарах, роботах, послугах та отримання прибутку (державне підприємництво) або без мети отримання прибутку (державне некомерційне господарювання) і передбачає реалізацію публічних інтересів з урахуванням інтересів суб'єктів державного господарювання.

обґрунтовано доцільність такої класифікації учасників господарських відносин:

«1. Учасниками відносин у сфері господарювання є:

- 1) суб'єкти господарювання;
- 2) держава і територіальні громади;
- 3) органи державної влади та органи місцевого самоврядування, наділені господарською компетенцією;
- 4) громадські та інші організації, громадяни, іноземці, особи без громадянства, які виступають засновниками або учасниками суб'єк-

тів господарювання чи здійснюють щодо них організаційно-господарські повноваження на основі відносин власності;

5) відокремлені структурні підрозділи суб'єктів господарювання;

6) інші суб'єкти, які здійснюють та/або організовують господарську діяльність і виступають у господарському обороті від власного імені».

Реалізація даних пропозицій дасть змогу упорядкувати та узгодити норми законодавства щодо кола учасників відносин у сфері господарювання та створить підґрунтя для подальших наукових досліджень, спрямованих на вдосконалення правового статусу кожного з цих суб'єктів.

удосконалено:

– аналіз положень ГК України та інших нормативно-правових актів господарського законодавства свідчить про змішаний, «публічно-приватний» характер їх норм, що відповідає існуванню у сфері економіки як публічних так і приватних інтересів, і зумовлено забезпеченням державою соціальної спрямованості економіки (ч. 4 ст. 13 Конституції України), а також тим, що у сфері господарювання держава здійснює довгострокову (стратегічну) і поточну (тактичну) економічну і соціальну політику, спрямовану на реалізацію та оптимальне узгодження інтересів суб'єктів господарювання і споживачів, різних суспільних верств і населення в цілому (ч. 1 ст. 9 ГК України).

Діалектика публічних і приватних інтересів в державному регулюванні економіки знаходить своє відображення у тому, що зазначені інтереси можуть взаємодіяти (поєднуватися) між собою, можуть суперечити одні іншим, можуть узгоджуватися чи враховуватися.

Разом з тим, протиставлення публічних і приватних інтересів у державному регулюванні економіки правовими засобами є неприпустимим, оскільки саме шляхом упорядкування публічно-правового регулювання приватно-правових відносин можливо досягти оптимального (залежно від соціально-економічних умов, політичного розвитку суспільства, завдань конкретного історичного періоду) співвідношення публічних і приватних інтересів.

У зв'язку з цим, головним завданням держави залишається досягнення такого співвідношення застосуванням економічних чи адміністративних методів регулюючого впливу на економіку, а також різноманітних засобів і механізмів регулювання господарської діяльності. Баланс публічних і приватних інтересів, у тому числі в державному регулюванні економіки, – це, як правило, тимчасове явище, це лише один із можливих станів їх співвідношення (їх рівновага), який, на нашу думку, не можна визначати як мету (проміжну чи кінцеву) регулюючого впливу держави.

– положення про те, що право на медичну допомогу за своєю правовою природою належить до групи особистих немайнових прав та має як загальні ознаки цієї категорії суб'єктивних цивільних прав, так і низку спеціальних. У структурі об'єкта особистих немайнових відносин у сфері надання медичної допомоги присутні не одне або два немайнових блага (життя і здоров'я), але й низка інших – автономія волі, приватність, гідність, недоторканність, які охороняються засобами цивільного права. Юридичною підставою для законодавчого відокремлення групи спеціальних особистих немайнових прав фізичної особи є критерій особливої уразливості приватного інтересу;

– положення про те, що характеризуючи типовий договір у сфері господарювання, можна стверджувати, що він займає самостійне місце в систематиці господарських договорів, а ознак типового договору може набути значне коло господарських договорів у випадку необхідності посилення ролі держави в регулюванні господарської діяльності шляхом затвердження типового договору;

– необхідність закріплення в ГК України загальних положень про договори публічної спрямованості щодо порядку та способів їх укладення, особливостей визначення їх змісту, забезпечення та принципів виконання відповідних зобов'язань, зміни та розірвання таких договорів з тим, щоб коригування договору (модифікація договірної моделі) або припинення його існування не створювали підстави для неможливості реалізації певних публічних інтересів. Зокрема, важливість таких загальних положень пов'язується із неможливістю застосування до господарських договорів публічно-правової спрямованості окремих загальних (уніфікованих) норм ЦК;

дістало подальшого розвитку:

– міркування, що діалектична взаємодія вільної конкуренції і монополії, як наслідку її розвитку, у господарських відносинах створює мотив (інтерес) здійснення підприємницької діяльності задля отримання суб'єктами господарювання певних економічних благ (прибутку, частки на ринку). Створення певної монополії унаслідок розвитку господарських відносин та отримання перемог у конкурентній боротьбі призводить до зворотної реакції щодо посилення конкурентної боротьби та намагання отримати становище монополіста. Завданням правового регулювання в цьому діалектичному процесі є забезпечення рівності умов для суб'єктів господарювання, недопущення порушень унаслідок недобросовісних дій чи зловживання економічним становищем та забезпечення реалізації приватної ініціативи суб'єктів господарювання завдяки свободи доступу на ринок та свободи економічної діяльності задля більш ефективного задоволення інтересів споживачів;

– основні тенденції, що характеризують сьогоденний стан державного регулювання та державного управління в сфері підприємництва та напрямки їх розвитку. До останніх слід віднести: збагачення методології державного регулюючого впливу на сферу підприємництва новими методами; суб'єктна спеціалізація у здійсненні державного управління у сфері господарювання; зростання ролі загально нормативного регулювання; наповнення новим змістом функції прогнозування в економіці; розробка механізмів протидії порушенню прав суб'єктів господарювання та захист інтересів держави; включення до інструментів державного регулювання та державного управління правових засобів міжнародно-правового та міждержавного регулювання; поєднання верховенства права з договірними формами реалізації публічних інтересів в економіці; поєднання державного регулювання з саморегулюванням ринку та зміна об'єкту державного впливу.

Фактичні показники за звітний період:

Монографія:

Махінчук В. М. Приватноправове регулювання підприємницьких відносин в Україні: монографія / В. М. Махінчук. – К.: Юрінком Інтер, 2014. – 320 с.

Збірники наукових праць:

Співвідношення приватних і публічних інтересів у сфері підприємницької діяльності. Зб. наук. праць / Ред. кол.: В. С. Щербина (голова), Т. В. Боднар та ін. – К.: НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2014. – 107 с.

Забезпечення приватних і публічних інтересів в підприємницькій діяльності. Зб. матеріалів «круглого столу» (26 листопада 2014 р., м. Київ) / Ред. кол.: В. С. Щербина (голова), Т. В. Боднар та ін. – К.: НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2014. – 187 с.

Законопроект:

Проект Закону України «Про внесення змін до законодавчих актів України щодо удосконалення правового статусу деяких суб'єктів праводіносин, що виникають при використанні фондів фінансування будівництва як способу інвестування будівництва» (вих. від 12.12.2014 р. №01-9/1-227).

6. ТЕМА: «Правове забезпечення регіональних інтеграційних стратегій України в контексті модернізаційної політики держави». Номер державної реєстрації № 0113U001118. Термін виконання: 1 кв. 2013 р. – 4 кв. 2016 р. Науковий керівник теми – д. ю. н., старший науковий співробітник, завідувач відділу міжнародного приватного права та порівняльного правознавства Науково-дослідного інституту приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України Король В. І.

Мета дослідження: Розроблення науково-обґрунтованих пропозицій та рекомендацій щодо удосконалення правових інструментів у сфері міжнародного приватного та міжнародного публічного права, спрямованих на системне узгодження та належне забезпечення регіональних інтеграційних стратегій України у контексті пріоритетів проголошеної державою політики модернізації.

Наукові показники за звітний період:

Вперше:

1. Теоретично обґрунтовано та практично доведено, що у поряд з традиційним застосуванням у правових дослідженнях в Україні певної сукупності методів, методологічну основу наукових розро-

бок, присвячених правовому забезпеченню економічної політики держави в цілому та регіональних зовнішньоекономічних стратегій зокрема доцільно доповнити інтернауковими методами сучасної прогностики, зокрема, аналогії, екстраполяції, інтерполяції, когнітивного, матричного і реверсивного моделювання, побудови сценаріїв, інтегрування прогнозів. В органічному зв'язку з ними підлягають використанню аналітичні методи, насамперед ситуаційного, факторного аналізу.

2. На підставі теоретико-методологічного підходу до аналізу міжнародно-правового прогнозування висунута авторська концепція, за якою: одним з найзагальніших та універсальних законів дійсності є закон причинності, або каузальної (причинної) залежності [лат. *causa* – причина]. Враховуючи його основну ознаку (причина обов'язково зумовлює наслідок) та з'ясовуючи самі причини, можна передбачити і їх наслідки. Закон каузальної залежності складає підґрунтя міжнародно-правового (нормативного або прескриптивного) прогнозування, яке може спиратися на аналіз «міжнародного звичаю як доказ загальної практики» (при формуванні міжнародної звичаєвої норми), а також на аналіз «позицій держави з окремих напрямів реалізації концепції її зовнішньої політики» (при виробленні договірних норм).

3. Запропоновано виділити східноєвропейський тип рецепції римського права для правових систем Європейських країн, що дозволить краще зрозуміти динаміку римського права як із Західної Європи на Схід, так із Східної на Захід. Визначено наступні ознаки східноєвропейського типу рецепції римського права: найбільш тривалий термін перебігу; римське право сприймалося через римсько-канонічне (церковне) опрацювання; рецепіювалися ідеї римських юристів, проте не засвоювалася його теоретична частина та складні юридичні конструкції; рецепція римського права здійснювалася як через візантійське право, так і через кодифікаційні пам'ятки права Західної Європи; рецепція римського права не набула такого масштабу, як у Західній Європі та не призвела до забуття національних традицій, оскільки у країнах східноєвропейського типу рецепції великого значення надавалося звичаєвому праву.

4. Виокремлено базові принципи захисту приватного права на свободу вибору в освіті притаманні правовій доктрині європейсько-

го співтовариства, що мають впроваджуватись в національному законодавстві країн-членів ЄС. Узагальнено доктринальні засади забезпечення реалізації права вибору особи в сфері освіти в контексті міжнародних та європейських правових стандартів, особливостей його реалізації в окремих європейських країнах. Розроблено пропозиції щодо вдосконалення національного освітнього законодавства України з метою ліквідації та попередження будь-якої дискримінації на основі релігійних чи інших переконань в сфері освіти, використовуючи відповідні міжнародні та європейські правові конструкції.

5. Визначені поняття, дана чітка класифікація і характеристика кожного стандарту ставлення до іноземних інвестицій; здійснено лінгвістичний аналіз найменувань стандартів ставлення; узагальнена міжнародна арбітражна практика стосовно кожного зі стандартів ставлення, в тому числі, практика, що стосується України; доведено роль прецедентів стосовно тлумачення стандартів ставлення до іноземних інвестицій в міжнародному арбітражному процесі.

6. Визначено зумовленість змісту деліктоздатності суб'єктів цивільного права впливом засад справедливості, розумності й добросовісності; сформульовано критерії побудови і функціонування механізму відшкодування моральної шкоди на засадах справедливості, розумності й добросовісності; встановлено належні форми вияву зазначених правових засад у правовому регулюванні відносин з відшкодування моральної шкоди.

Удосконалено:

1. Концептуальні засади щодо основних характеристик сучасного етапу розвитку нормативної бази міжнародного приватного права в Україні, зокрема відмічена тенденція певного якісного і кількісного відставання такої бази від міжнародно-досягнутих можливостей у цій царині. Виявлені зміни в парадигмі міжнародного приватного права в Україні: воно все більше «виходить» із рамок внутрішнього права і набуває вигляду міжнародно-уніфікованого матеріального права для регулювання приватноправових відносин з іноземним елементом.

2. Знання про джерела права, що застосовуються в міжнародному арбітражному процесі під час вирішення інвестиційних спорів. Визначено, що такими джерелами є міжнародні інвестиційні до-

говори, національне право і положення загального міжнародного права; знання про Міжнародний центр по врегулюванню інвестиційних спорів: розглянуто історію його створення і діяльності, визначено його юрисдикцію, встановлено його роль як провідної арбітражної установи для вирішення інвестиційних спорів; знання щодо міжнародних інвестиційних договорів, в тому числі, розглянуто історію становлення практики їх укладання, узагальнено їхню структуру і основні положення. Визначені функції таких договорів не тільки як інструментів сприяння і захисту іноземних інвестицій, але й як засобів побудови політичних і економічних відносин між державами. Також, визначено вплив міжнародних інвестиційних договорів на формування звичаєвого міжнародного права у сфері захисту іноземних інвестицій; знання про міжнародний інвестиційний арбітраж: визначене його місце в системі міжнародного права, співвідношення з публічним і комерційним арбітражем, окреслені його характерні риси.

3. Систему критеріїв визначення розміру відшкодування моральної шкоди; наукові погляди на співвідношення і особливості взаємодії принципів верховенства права, справедливості, розумності й добросовісності та деяких інших ключових правових принципів та категорій; наукові уявлення про зміст зазначених принципів; обґрунтування допустимості й меж застосування відшкодування моральної шкоди з метою захисту цивільних прав та інтересів юридичних осіб; наукові положення щодо визначення ймовірного кола суб'єктів права на відшкодування моральної шкоди, завданої смертю іншої особи або протиправними діями чи бездіяльністю, внаслідок яких було порушено права інших осіб.

Дістало подальшого розвитку:

1. Обґрунтування наявності відмінних рис в правовій охороні особистісної немайнової сфери фізичної особи в романо-германській та англо-американській правових сім'ях, а саме: різних системоутворюючих цінностей; розбіжностей в правовій природі особистих немайнових прав; особливостей механізму захисту.

2. Твердження про те, що правове регулювання сімейних відносин з іноземним елементом в Україні здійснюється як на рівні СК України, так і у спеціальному законі про міжнародне приватне право. Обраний Україною шлях автономної кодифікації колізійних

норм приватного права не є повною мірою правильним, а тому має бути переформатований на користь кумулятивної кодифікації. При подальшому вдосконаленні вітчизняного законодавства про міжнародне приватне право слід враховувати необхідність імплементації в законодавство України положень Гаазької конвенції з міжнародного приватного права та вторинного права ЄС, зокрема регламентів у сфері зобов'язань та сім'ї і шлюбу.

3. Концепція багаторівневої модернізації цивільного процесуального законодавства на універсальному, регіональному та національному рівнях;

4. Обґрунтування напрямів модернізації цивільного процесуального права у напрямках транспарентності цивільного судочинства, забезпечення реального впровадження судового захисту прав як найбільш дієвої гарантії захисту прав людини та основоположних свобод.

5. Обґрунтування пропозицій щодо удосконалення національного механізму захисту прав людини, в т.ч. шляхом врахування європейського досвіду застосування примирних процедур. Положення про необхідність законодавчого закріплення медіації як альтернативи до державного судочинства та основи її здійснення

6. Обґрунтування необхідності особливого правового регулювання захисту прав споживачів туристичних послуг, обґрунтовано необхідність розробки спеціального колізійного регулювання туристичних відносин.

7. Позиція щодо доцільності правового регулювання обов'язків споживача в сфері банківських послуг, про посилення відповідальності банківських установ у сфері надання банківських послуг споживачам, а також здійснено аналіз окремих положень законодавства України та ЄС у досліджуваній сфері в контексті їх гармонізації.

8. Положення про потребу визначити поняття та правову природу договору міжнародного морського перевезення за національним та міжнародним правом. Визначення переваг та недоліків уніфікації колізійно-правових та матеріально-правових норм, що стосуються питань міжнародних морських перевезень.

9. Положення про те, що міжнародні інвестиційні договори є зобов'язальними інструментами міжнародного права, які містять

положення, у разі недотримання яких держава може нести реальну відповідальність; положення про необхідність розробки єдиних загальноприйнятих правил тлумачення стандартів ставлення до іноземних інвестицій з метою їх уніфікованого застосування в міжнародному арбітражному процесі.

Фактичні показники за звітний період:

Монографії:

Шемшученко С. О. Захист іноземних інвестицій: міжнародно-правові стандарти: монографія / Сергій Олегович Шемшученко – К. : Вид-во «Юридична думка», 2014. – 22 д.а.

Збірник наукових праць:

Модернізація правових засад європейської та євразійської інтеграційних стратегій України. Збірник наукових праць / За заг. ред. В. І. Короля. – К.: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені Ф. Г. Бурчака Національної академії правових наук України, 2014. – 287 с.

Наукові статті:

1. Білоусов Ю. В. Стратегія модернізації процесуального законодавства України / Ю. В. Білоусов // Університетські наукові записки. – 2014. – №4 (52).

2. Ватрас В. А. Проблеми та перспективи кодифікації міжнародного сімейного права в Україні / В. А. Ватрас // Приватне право і підприємництво. Збірник наукових праць. Вип. 13, 2014 р. / Редкол.: Крупчан О. Д. (гол. ред.) та ін. – К.: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва Національної академії правових наук України, 2014. – С.182–186.

3. Гринько С. Д. Значення типології рецепції римського права для правових систем Європейських країн / С. Д. Гринько // Приватне право і підприємництво. – 2014. – Вип.: 13. – С. 181–184.

4. Димінська О. Ю. Особливості захисту прав споживачів туристичних послуг за законодавством України та ЄС/ О. Ю. Димінська // Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. – 2014. – №5. – С. 48–52.

5. Дмитрієв А. І. Юридично обов'язкова сила міжнародного права: природа і принципи // Університетські наукові записки. Часопис Хмельницького університету управління та права. – 2014. – №2 (50). – С. 333–337.

Законопроект:

Проект Закону України «Про міжнародну комерційну погоджувальну процедуру» (вих. №01-9/1-214 від 26 листопада 2014 р.; вх. номер ВРУ 218168 від 28 листопада 2014 р.).

7. ТЕМА: «Теоретичні та практичні шляхи удосконалення цивільного, господарського та адміністративного судочинства в Україні в контексті вимог Європейської конвенції з прав людини». Номер державної реєстрації № 0113U00116. Термін виконання: 1 кв. 2013 р. – 4 кв. 2015 р. Науковий керівник теми – к.ю.н., завідувач відділу юрисдикційних форм правового захисту суб'єктів приватного права Науково-дослідного інституту приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України Бобрик В. І.

Мета дослідження: вироблення на підставі дослідження положень законодавства України, міжнародних актів, судової практики та правової доктрини напрямків і способів удосконалення цивільного, господарського та адміністративного (некримінального, цивільністичного) судочинства в контексті приведення їх у відповідність до вимог Європейської конвенції з прав людини. Передбачуваний науковий результат дозволить сформулювати пропозиції до чинного законодавства та судової практики, які сприятимуть якнайповнішій реалізації в українському некримінальному судочинстві вимог Європейської конвенції з прав людини щодо правосуддя. Результати даного дослідження сприятимуть нормотворчій діяльності органів державної влади України, правозастосовчій діяльності вітчизняних юрисдикційних органів, подальшому реформуванню судової системи та системи судочинства в Україні.

Наукові показники за звітний період:

Вперше:

– аргументовано, що запроваджувати суд присяжних в Україні потрібно враховуючи не лише цінний досвід інших країн, а й унікальність законодавства й судочинства в Україні задля того, що б отримати той рівень правосвідомості та правової культури, який притаманний країнам, в яких суд присяжних відмирає внаслідок належної діяльності професійних суддів, Україна має пройти власним шляхом запровадження і розвитку суду присяжних;

– запропоновано закріпити в процесуальних кодексах уніфіковане правило про те, що у разі встановлення касаційним судом незаконності рішення, що оскаржується, і його скасування таке рішення не втрачає законну силу, а визнається незаконним з моменту його проголошення. Це означало б, що незаконне рішення взагалі не набирало законної сили;

– визначено необхідність внесення змін до ч. 2 ст. 39 Закону України «Про виконавче провадження», виклавши норму, закріплену в абз. 2, таким чином: «пунктами 1 і 2 частини першої статті 37 цього Закону, – до визначення правонаступників стягувача чи боржника або призначення опікуна недієздатному боржникові»;

– виділено загальні та спеціальні цивільні процесуальні права та обов'язки відповідних учасників цивільного процесу, визначити їх цивільний процесуальний інтерес;

– обґрунтовано необхідність внесення змін до ч. 5 ст. 31, оскільки із цієї правової норми необхідно виключити положення щодо наявності у заявників у справах окремого провадження прав і обов'язків відповідача, а в інших заінтересованих осіб – прав і обов'язків обох сторін.

Удосконалено:

– аргументацію того, що в ЦПК України, на відміну від КАС України і ГПК України, не передбачено застосування процесуальної відповідальності у вигляді штрафу, що є втіленням ідеї відсутності галузевої процесуальної відповідальності. Наявність положень про процесуальну відповідальність у КАС України і ГПК України обумовлена в адміністративному процесі відсутністю ефективного спеціального законодавства про виконання рішень у адміністративних справах, а господарському – застарілістю процесуального законодавства та відсутністю положень про заходи процесуального примусу;

– обґрунтування доцільності закріплення ЦПК України норми, яка б передбачала привід не лише свідча та відповідача, а особи, особисту участь якої визнано судом обов'язковою;

– поняття «позов про визнання права власності»;

– поняття правонаступництва. Визначається, що правонаступництвом у виконавчому провадженні є заміна сторони (правопосередника) іншою особою (правонаступником) у зв'язку із вибуттям

із виконавчого провадження суб'єкта встановленого або підтвердженого рішенням суду матеріального правовідношення, за якої до правонаступника переходять усі права та обов'язки правопередника у виконавчому провадженні;

– наукові погляди щодо ознак правонаступництва у виконавчому провадженні. У результаті підсумовується, що при визначенні юридичної природи правонаступництва у виконавчому провадженні слід виходити з таких ознак зазначеного правового інституту: а) воно має своєю передумовою безспірний перехід суб'єктивного права та (або) обов'язку від однієї особи до іншої у матеріальному праві; б) одним із суб'єктів заміни у матеріальному праві – правопередником – має бути особа, яка є стороною виконавчого провадження; в) змістом відповідного правонаступництва є перехід до правонаступника усіх прав та обов'язків, якими був наділений правопередник у виконавчому провадженні;

– поняття «відумерла спадщина» – нею є неуспадковане спадкоємцями майно, право власності на яке переходить до територіальної громади за місцем відкриття спадщини на підставі відповідного рішення суду.

Дістало подальшого розвитку:

– позиція про те, що суд присяжних, разом із участю народних засідателів, виборністю суддів та іншими формами контролю за судовою владою повинні переламати та усунути ті негативні явища, які вразили вітчизняну судову систему, не допускати їх в майбутньому та створити реальне народовладдя;

– положення про те, що суд присяжних має, насамперед, виправдати себе в кримінальному процесі. І лише після цього його можна впроваджувати у видах цивілістичного процесу. Однак суд присяжних не може і не має бути основною формою вирішення цивільних, господарських чи адміністративних справ, оскільки це лише невиправдано ускладнить розгляд більшості таких справ. Тому слід чітко визначити категорії справ, які можуть розглядати суди присяжних;

– доведення доцільності виключення з ГПК України і КАС України норм, які допускають колегіальний розгляд судами першої інстанції господарських і адміністративних справ за критерієм ви-

знання їх суддями складними (особливо складними) – ч. 1 ст. ст. 4–6 ГПК України, а також ч. 2 ст. 24 КАС України;

– наукові погляди щодо предмета і підстави позову про визнання права власності;

– положення про сторін цивільної справи, провадження у якій відкрито за позовом про визнання права власності, коло доказів у вказаній справі;

– вчення про договори роздрібної купівлі-продажу, дарування, довічного утримання (догляду), ренти, комісії, доручення, зберігання транспортних засобів, про зобов'язання з публічної обіцянки винагороди за результатами конкурсу, з відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю, а також шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг);

– погляди щодо сторін, предмета договору зберігання транспортного засобу, а також його видів: договору зберігання транспортних засобів на автостоянках та договору зберігання транспортних засобів на спеціальних майданчиках і стоянках;

– позиція, що законодавче положення щодо підстав процесуального правонаступництва, закріплене у ч. 1 ст. 37 ЦПК України, за аналогією закону (ч. 8 ст. 8 ЦПК України) можна застосовувати і до правонаступництва у виконавчому провадженні;

– наукове обґрунтування необхідності наділення правом подавати заяву про заміну сторони виконавчого провадження осіб, які є її правонаступниками у матеріальних правовідносинах, у зв'язку із чим визначається, що слід внести відповідні зміни до ст. 378 ЦПК України і ч. 5 ст. 8 Закону України «Про виконавче провадження»;

– науковий погляд щодо необхідності внесення змін до ч. 1 ст. 38 ЦПК України. Адже у всіх справах окремого провадження (крім справ про усиновлення) заявники та інші заінтересовані особи, а також органи та особи, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб, можуть брати участь особисто або через представника;

– наукові погляди щодо можливості участі нотаріуса в цивільній справі як відповідача. Встановлено, що в цивільному процесуальному статусі відповідача брати участь у цивільній справі, яка виникла із спору щодо матеріальних правовідносин, пов'язаних з но-

таріально посвідченим правочином, нотаріус не може. Проте при оскарженні нотаріальних дій, відмови в їх вчиненні, нотаріальних актів, а також при виникненні питання про відшкодування шкоди, завданої внаслідок діяльності приватного нотаріуса (за умови дотримання всіх необхідних умов), позовні вимоги необхідно пред'являти безпосередньо до нотаріуса;

– концепція щодо можливості залучення до участі у цивільній справі як третьої особи. Аргументується, що бути третьою особою, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмета спору, нотаріус має можливість лише у разі, якщо ухвалене рішення суду може вплинути на його права або обов'язки стосовно однієї із сторін;

– науковий погляд щодо вирішення питання про належність відумерлої спадщини відповідній територіальній громаді. З метою подолання правової невизначеності у випадках, коли до складу спадщини входять кілька об'єктів, які є нерухомим майном і розташовані у різних місцях (наприклад, областях, містах, селах), доцільно керуватися правилом, відповідно до якого майно, що входить до складу відумерлої спадщини, переходить у власність територіальної громади, на території «відання» якої воно перебуває;

– наукова концепція щодо доцільності визнання відумерлою спадщини, яку складають лише речі звичайної домашньої обстановки та вжитку, які не мають особливої цінності, носильні речі спадкодавця, а також коли борги спадкодавця перевищують розмір спадщини. За відсутності спадкоємців спадщину слід визнавати відумерлою незалежно від вартості та якості майна, що її складає, співвідношення у ній обсягу прав та обов'язків спадкодавця тощо;

– наукова позиція щодо необхідності встановлення часових меж подання заяви про визнання спадщини відумерлою. Для оптимізації цивільного законодавства України, яке регулює суспільні відносини у сфері визнання спадщини відумерлою, доцільним видається внести зміни до ст. 1277 ЦК України щодо часових меж на подання заяви про визнання спадщини відумерлою, а також порядку звернення до суду з вимогою про визначення спадкоємцеві додаткового строку, достатнього для подання ним заяви про прийняття спадщини;

– наукові погляди щодо підстав звернення до суду про визнання спадщини відумерлою. Ними є: відсутність спадкоємців (як за за-

повітом, так і за законом); усунення спадкоємців від права на спадкування; неприйняття спадкоємцями спадщини; відмова спадкоємців від прийняття спадщини. Хоча ці підстави є альтернативними, вони можуть мати місце і одночасно;

– положення щодо обсягу процесуальних прав та обов'язків адвоката. Адвокат, беручи участь у цивільній справі у цивільному процесуальному статусі представника, виходячи із його спеціального матеріально-правового статусу, наділений ширшим обсягом прав у сфері доказування та ширшим колом обов'язків, пов'язаних із забезпеченням інтересів особи, яку він представляє, під час здійснення цивільного судочинства;

– науковий погляд щодо доцільності обмеження права брати участь у цивільній справі як представник. На підставі ч. 1 ст. 40 ЦПК України необхідно допускати до участі у справі як договірних представників будь-яких осіб, у тому числі й тих, які не мають юридичної освіти, проте відповідають встановленим у законі вимогам;

– наукова концепція щодо цивільного процесуального статусу адвоката. Він не залежить від виду цивільного судочинства, в якому він бере участь як представник. Водночас, у певних категоріях справ можуть встановлюватися спеціальні правила щодо участі у справі представника;

– позиція щодо документів, що посвідчують повноваження адвокатів у цивільному процесі. З метою удосконалення цивільного процесуального законодавства України у контексті правового регулювання способу оформлення повноважень адвокатів, а також інших договірних представників у разі їх множинності запропоновано доповнити ст. 42 ЦПК України додатковою частиною такого змісту: «У разі посвідчення повноважень представників за їх множинності довіреністю або договором, кожен із них має отримати окремий документ із чітким визначенням обсягу повноважень, а також зазначенням низки тих дій, що можуть бути вчинені представниками лише за умови їхньої спільної згоди»;

– наукова позиція щодо залучення в цивільну справу нотаріуса як свідка: у випадку, коли нотаріусу відомі будь-які обставини, що мають значення для цивільної справи, його можуть викликати як свідка;

– положення, відповідно до якого доцільно на законодавчому рівні закріпити право державного виконавця вирішувати питання щодо заміни сторони виконавчого провадження, а відповідну правомочність суду обмежити випадками наявності спору щодо того, хто саме є правонаступником сторони виконавчого провадження, яка вибула;

– наукова концепція щодо тлумачення положень ч. 4 ст. 559 ЦК України. Встановлений у ч. 4 ст. 559 ЦК України строк у шість місяців, протягом якого кредитор має право пред'явити вимогу до поручителя, є строком дії договору поруки, а також строком зобов'язання – поруки. Відповідна ж вимога кредитора є тією вимогою, яку кредитор має право пред'явити до поручителя для добровільного виконання покладених на нього за договором поруки обов'язків. При цьому указаний шестимісячний строк не можна розглядати як строк позовної давності, а відповідну вимогу кредитора – як звернений до суду позов, адже застосування інституту позовної давності може мати місце тільки у випадку невиконання сторонами своїх обов'язків за договором поруки протягом строку дії договору. Якщо ж договір поруки припинився і під час його дії поручитель не порушив прав кредитора, права на пред'явлення позову в останнього не виникає, адже всі права та обов'язки сторін за цим договором слід вважати припиненими.

Фактичні показники за звітний період:

Коментар законодавства:

Відновлення втраченого судового провадження: Науково-практичний коментар Розділу IX Цивільного процесуального кодексу України: Брошура / С. С. Бичкова, В. І. Бобрик, С. П. Хіміч. – К.: НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2014. – 20 с.

Монографія:

Уніфікація та диференціація процедур цивільного, господарського та адміністративного судочинства: монографія / за заг. ред. В. І. Бобрика. – К.: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2014. – 200 с.

Збірник наукових праць:

Європейська конвенція з прав людини та судочинство в Україні: збірник наукових праць / За ред. В. І. Бобрика – К.: Науково-до-

слідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2014. – 200 с.

Законопроект:

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо провадження у справах щодо невизначеного кола осіб» (від 04 грудня 2014 р., вих. №01-9/1-2018).

8. ТЕМА: «Правове забезпечення стабільності цивільного обороту». Номер державної реєстрації № 0113U001121. Термін виконання: 1 кв. 2013 р. – 4 кв. 2017 р. Науковий керівник теми – доктор юридичних наук, професор, головний науковий співробітник наукового відділу юрисдикційних форм правового захисту суб'єктів приватного права НДІ приватного-права і підприємництва НАПрН України Беляєвич О. А.

Мета дослідження: визначення на підставі аналізу, узагальнення та застосування інших наукових методів дослідження існуючих теоретичних розробок, положень чинного законодавства України, іноземних держав, міжнародних нормативних актів та судової практики теоретико-прикладних проблем забезпечення стабільності (стійкості) цивільного обороту в Україні; розробку концепції системи цивільно-правових, господарсько-правових та процесуальних засобів забезпечення правового порядку в сфері підприємницької діяльності; визначення особливих засобів забезпечення стабільності цивільного обороту в основних правових інститутах цивільного та господарського права (права власності, договірному права, конкурентного права тощо); розробку пропозицій з удосконалення чинного законодавства України та узагальнень судової практики вищих судових інстанцій.

Наукові показники за звітний період:

Вперше:

– обґрунтовано, що правова наука як така (сукупність знань) або її окремі складові (поняття, теорії, гіпотези тощо) не може розглядатися як формально-юридичне джерело права, оскільки не відповідає деонтичним вимогам, що ставляться до будь-якої нормативної системи (деонтичної узгодженості, деонтичної збалансованості та деонтичної повноти);

– правова наука як така, в тому числі і правова доктрина як науковий результат, в силу своєї сутності як дослідницької діяльності

по розробці нових знань, та тих функцій, які нею виконуються, не має і не може мати ознак нормативності;

– систему законодавчих актів, якими регулюються відносини господарського (цивільного) обороту, можна розглядати як самодостатню: норми про аналогію права та аналогію закону дозволяють говорити про те, що принаймні з точки зору правзастосування пустот в цивільному та господарському праві в принципі не існує;

– правова наука сприяє подоланню правової невизначеності (подоланню неясностей та суперечностей у законодавстві для цілей правозастосування) за допомогою наукового інструментарію (насамперед, прийомів тлумачення, юридичної доктрини тощо).

Удосконалено:

– теоретичні положення щодо особливостей реалізації принципів добросовісності та справедливості у цивільному обороті. Оскільки угоди (правочини) є найпоширенішою підставою виникнення договірних зобов'язань, а основним юридичним наслідком недійсності правочину – реституція (ч. 1 ст. 216 Цивільного кодексу України, далі – ЦК), то їх юридична бездоганність є однією з головних умов стабільності господарського обороту. Разом з тим такий спосіб захисту, як визнання угод недійсними все частіше використовується недобросовісною стороною для уникнення виконання відповідного договірного зобов'язання. Визнання угод недійсними відновлює формальну законність у підприємницьких відносинах, але водночас фактично руйнує ту чи іншу ланку обороту. З огляду на це визнання господарських угод недійсними має використовуватися як винятковий засіб захисту учасників господарського обороту, коли для відновлення правового порядку не є можливими компроміс (усунення сторонами угоди її вад) та використання інших засобів захисту. Визначено основні напрями вдосконалення правового режиму угод боржника у провадженні у справах про банкрутства, оскільки визнання недійсними правочинів (договорів) боржника є господарсько-правовим засобом, який спрямований на збереження майна боржника й істотно відрізняється від загальних підстав і наслідків недійсності правочинів у цивільному та господарському законодавстві;

– наукові положення щодо кондикційних зобов'язань в сфері господарювання;

– розуміння того, що безпідставне збагачення посідає самостійне місце серед фактичних підстав виникнення господарських зобов'язальних відносин;

– розуміння того, що кондикційні позови, так само, як і віндикаційні, «договірні» позови (позови з договірних зобов'язань) та деліктні позови спрямовані на захист майнових прав потерпілого (кредитора) та відновлення його майнового стану;

– поняття того, що норми договірного права і «договірні» позови мають пріоритет перед кондикційним позовом при захисті порушених прав сторони у договірних відносинах;

– норми глави 83 «Набуття, збереження майна без достатньої правової підстави» та статті 1212 ЦК, зокрема, можуть бути застосовані тоді, коли дії набувача майна не можуть кваліфікуватися як правопорушення (порушення умов договору).

Дістало подальшого розвитку:

– теорії правового забезпечення стабільності цивільного (майнового) обороту в контексті договірних відносин, головним принципом яких залишається *pacta sunt servanda*. Недодержання сторонами визначеного Господарським кодексом України або договором порядку внесення змін до договору або його розірвання слід оцінювати як невиконання умов договору або недотримання вимог законодавства (ст. 188 ГК). З огляду на це заперечення (зокрема, судовою практикою) обов'язковості дотримання передбаченого нормами матеріального права порядку зміни та розірвання господарських договорів, рівно як і обов'язковості умов договорів про порядок врегулювання суперечностей, що виникатимуть між сторонами при виконанні договорів: 1) підриває основний постулат договірної права *pacta sunt servanda*; 2) перешкоджає здійсненню раціональних судових процедур у розумні строки; 3) сприяє нераціональному витрачання публічних доходів на здійснення правосуддя;

– принцип стабільності судових рішень не проваджений із необхідною повнотою в цивільне процесуальне та господарське процесуальне законодавства. Законом має бути передбачено, що у разі встановлення касаційним судом незаконності рішення, що оскаржується, і його скасування таке рішення не втрачає законну силу, а визнається незаконним з моменту його проголошення.

– положення щодо принципу спеціалізації судів, а саме визначено, що:

– господарські суди здійснюють управлінський вплив на економічні відносини, розглядаючи і розв’язуючи спори між суб’єктами економічних відносин, активно впливаючи на них з метою дотримання законності, усунення недоліків у господарській діяльності. З огляду на це існування господарської юрисдикції як втілення конституційного принципу спеціалізації судів безпосередньо пов’язане із необхідністю ефективного судового регулювання суспільних відносин в сфері економіки у випадках виникнення правових конфліктів;

– конституційний принцип спеціалізації судів сприяє реалізації конвенційного права на справедливий суд.

Фактичні показники за звітний період:

Монографія:

Калаур І. Р. Договірні зобов’язання з передання майна у користування: проблеми теорії і практики: монографія / І. Р. Калаур. – Тернопіль, 2014. – 424 с.

Збірник наукових праць:

Стабільність цивільного обороту в Україні: проблеми забезпечення: збірник наукових праць. Випуск другий / Беяневич О. А., Берестова І. Е., Гриняк А. Б. та ін. / За ред. О. А. Беяневич – К.: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2014. – 217 с.

Збірник матеріалів «круглого столу»:

Правовий порядок у підприємницьких відносинах: засоби забезпечення: Збірник матеріалів круглого столу / За заг. ред. О. А. Беяневич – К.: НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2014. – 199 с.

Наукові заходи:

Науково-практичний круглий стіл «Правовий порядок у підприємницьких відносинах: засоби забезпечення» (Відділ юрисдикційних форм правового захисту суб’єктів приватного права, НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, м. Київ, 11 квітня 2014 року).

Законопроект:

Проект Закону України «Про внесення змін до ст. 216 Цивільного кодексу України (щодо правових наслідків визнання недійсності правочинів)» (від 12.12.2014 р., вих. №01-9/1-226).

Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності

1. ТЕМА: «Дослідження проблем управління правами інтелектуальної власності». Номер державної реєстрації № 0109U008062. Термін виконання: 1 кв. 2010 р. – 4 кв. 2014 р. Наукові керівники теми – доктор юридичних наук, проф., член-кор. НАПрН України Орлюк О. П., кандидат юридичних наук Дорошенко О. Ф.

Мета теми – дослідження проблем управління правами інтелектуальної власності в загальнотеоретичному та правозастосовному аспектах, нормативно-правового забезпечення та механізмів реалізації процесів розпорядження та управління правами інтелектуальної власності, вироблення пропозицій щодо уточнення ряду наукових категорій та вдосконаленню чинного законодавства і практики його застосування.

Наукові результати:

1) Нові знання.

Знання, отримані на основі зібраного та узагальненого науково-теоретичного та практичного матеріалу, аналізу теоретичних джерел з питань управління правами інтелектуальної власності, ознайомлення з законодавством України, законодавством ЄС, законодавством СНД, міжнародним законодавством з питань гарантування й забезпечення правового захисту прав авторів, винахідників тощо, проблем національної політики у сфері правової охорони й захисту авторських і суміжних прав; вивчення досвіду економічно розвинених країн з питань розбудови державної політики у сфері управління правами інтелектуальної власності, судової практики захисту прав та інтересів суб'єктів авторського права, та практики діяльності правоохоронних органів, досліджень досвіду діяльності організацій колективного управління, а також в результаті проведених наукових досліджень дозволили:

1.1. підготувати:

– Осипова Ю. В. Правова охорона об'єктів права інтелектуальної власності, створених у вищих навчальних закладах України [Текст] : монографія / Ю. В. Осипова – К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, «НВП «Інтерсервіс», 2014. – 280 с. (11,7 д.а.), (рекомендовано до друку на засіданні Вченої ради Інституту 25.11.2014 р. протокол № 11), (передано до друкарні),

– Питання інтелектуальної власності : [зб. наук. праць.] – К.: НДІ ІВ НАПрНУ, «НВП «Інтерсервіс», 2014. – Вип. 12 – 240 с. (10,0 д.а.), (рекомендовано до друку на засіданні Вченої ради Інституту 25.11.2014 р. протокол № 11), (передано до друкарні),

– Інформаційно-аналітичну доповідь (213 стор.) та Рекомендації (24 стор.) до слухань у Комітеті Верховної ради України з питань науки і освіти: «Інтелектуальна власність в Україні. Стан та концептуальні засади розвитку» (підготовлено членами робочої групи Комітету за участі НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, Центру трансферу технологій НАН України, представниками державних органів влади, експертами, адвокатами, патентними повіреними під редакцією д.ю.н. О. П. Орлюк). (http://kno.rada.gov.ua/komosviti/control/uk/publish/article?art_id=61821&cat_id=61640).

– Зміни до Проекту Закону України «Про вищу освіту» (нова редакція) – на 58 стор. Відправлено на електронну адресу Голови Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти Гриневич Л. М, 15.04.2014 р. (враховані при прийнятті Закону);

– Зміни до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (на виконання листа НАПрНУ № 577 від 19.05.2014 р. підготовлено аналітичні й довідкові матеріали та пропозиції до рекомендацій парламентських слухань на тему: «Про стан та законодавче забезпечення розвитку науки та науково-технічної сфери держави» що знайшли своє відображення у:

– напрямках змін до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність»;

– порівняльній таблиці щодо проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» з відповідними поясненнями доповнень та змін, що пропонуються (відправлено на адресу НАПрНУ, лист № 165 від 23.05.2014 р),

– навчально-методичний посібник для самостійної роботи та практичних занять з навчальної дисципліни «Цивільне право України». Ч. 1 (галузь знань 0304 «Право», освітньо-кваліфікаційний рівень «Бакалавр», напрям підготовки 6.030401 «Правознавство») для студентів II курсу денної форми навчання / уклад.: В. І. Борисова, Л. М. Баранова та ін. – Х. : Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2014. – 184 с. (розділ автора Сімсон О. Е. – 1,5 др.арк.).

– навчально-методичний посібник для самостійної роботи та практичних занять з навчальної дисципліни «Цивільне право України». Ч. 2 (галузь знань 0304 «Право», освітньо-кваліфікаційний рівень «Бакалавр», напрям підготовки 6.030401 «Правознавство») для студентів II курсу денної форми навчання / уклад.: В. І. Борисова, О. М. Соловійов, Л. М. Баранова та ін. – Х. : Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2014. – 164 с. (розділ автора Сімсон О. Е. – 1,2 др.арк.).

– методичні рекомендації щодо здійснення аудиту об'єктів права промислової власності (33 стор.),

– висновки судової експертизи ОІВ: 49 (71,0 д.а.), висновки експертних досліджень ОІВ : 28 (29,8 д.а.), висновки науково-правової експертизи ОІВ: 3 (3,2 д.а.), оцінка майнових прав – 1 (2,5 др.арк.).

Фактичні результати:

Монографія:

1. Осипова Ю. В. Правова охорона об'єктів права інтелектуальної власності, створених у вищих навчальних закладах України [Текст] : монографія / Ю. В. Осипова – К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, «НВП «Інтерсервіс», 2014. – 280 с.

Збірник наукових праць:

1. Питання інтелектуальної власності : [зб. наук. праць.] – К.: НДІ ІВ НАПрНУ, «НВП «Інтерсервіс», 2014. – Вип. 12 – 240 с.

Законопроекти:

1. Зміни до Проекту Закону України «Про вищу освіту» (нова редакція) – на 58 стор. Відправлено на електронну адресу Голови Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти Гриневич Л. М, 15.04.2014 р. (враховано при прийнятті Закону);

2. Зміни до проекту Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність».

Опубліковано: 8 наукових статей та 7 тез наукових доповідей з питань управління правами інтелектуальної власності в загально-теоретичному та правозастосовному аспектах.

2. ТЕМА: «Проблеми охорони та захисту авторського права в умовах сучасного технологічного розвитку». Номер державної реєстрації № 0110U006244. Термін виконання: 1 кв. 2011 р. – 4 кв. 2015 р. Наукові керівники теми – доктор юридичних наук, проф.,

член-кор. НАПрН України Орлюк О. П., кандидат юридичних наук, доцент Штефан О. О.

Мета теми – розробка цивілістичної концепції охорони авторських прав в умовах розвитку інформаційних технологій за чинним законодавством України та формулювання на її основі теоретичних положень і практичних пропозицій щодо удосконалення законодавства і правозастосовної практики. Аналіз системи цивільно-правового захисту авторських прав у законодавстві України; дослідження сутності технічних засобів захисту як частини системи захисту авторського права та розробка пропозицій щодо деталізації їх правового статусу; розробка та обґрунтування пропозиції щодо удосконалення механізму охорони авторських прав в умовах сучасного технологічного розвитку з урахуванням досвіду розвинених держав світу та проголошеного курсу на адаптацію вітчизняного авторського законодавства до законодавства Європейського Союзу.

1. Наукові результати:

Знання, отримані на основі зібраного та узагальненого науково-теоретичного та практичного матеріалу, включаючи доктринальні та законодавчі джерела зарубіжних країн, а також результати проведених наукових досліджень щодо проблем реалізації авторських і суміжних прав в умовах технологічного розвитку, дозволили:

1.1. підготувати монографію: Цивільно-правова охорона та захист авторського права в сучасних умовах технологічного розвитку [Текст] : монографія / Колектив авторів : О. О. Штефан, А. С. Штефан, І. І. Петренко, О. О. Мацкевич, В. М. Троцька, С. А. Петренко; за наук. ред. Н. М. Мироненко. – К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, ТОВ «НВП Інтерсервіс», 2014. – 341 с.

1.2. розробити:

1.2.1. пояснювальну записку, порівняльну таблицю та проект закону до проекту Закону України «Про внесення змін до ст. 52 Закону України «Про авторське право і суміжні права».

1.2.2 зауваження та пропозиції до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання питання надання адміністративних послуг у сфері інтелектуальної власності», оприлюдненого на офіційному веб-порталі Державної служби інтелектуальної власності України для громадського обговорення (лист від 10 липня 2014 р. № 221).

1.3. опублікувати в іноземних виданнях статті, які присвячені специфіці позовного провадження при здійсненні захисту порушених або оспорених авторських прав:

1. Shtefan E. Injunctions in cases arising from author's legal relations: a comparative legal analysis / E. Shtefan // Review of comparative law – Lublin: KUT, 2013. – P. 147–168;

2. Штефан Е. Специфика уплаты судебного сбора ОКУ при обращении в суд по законодательству Украины / Е. Штефан // *Leges et vita*. – № 5(3), май 2014. – С. 170–17,

3. Штефан О. О. Класифікація позовів на захист прав суб'єктів авторського права О. О. Штефан // *Zborník príspevkov z Medzinárodnej vedeckej konferencie «Práva a slobody človeka a občana: mechanizmus ich implementácie a ochrany rôznych oblastiach práva»* – Paneurópska vysoka škola – Bratislava, Slovenská republika, 19-20 septembra 2014 r. – S. 35–38.

1.4. сформувавши проблемні питання, пов'язані із сплатою судового збору. Довести, що ці питання є актуальними не лише в площині теорії цивільного процесуального права, а й в процесі реалізації права на судовий захист заінтересованими особами.

1.5. вивчити та узагальнити:

– досвід іноземних країн (ЄС, СНД) щодо відповідності рівня охорони та захисту авторських прав і суміжних прав сучасному технологічному розвитку;

– специфіку позовного провадження при здійсненні захисту порушених або оспорених авторських прав.

1.6. розкрити проблеми доктринального визначення поняття збитків, здійснити аналіз видів майнової шкоди, сформувавши правову природу компенсації, обґрунтувати підстави цивільно-правової відповідальності за заподіяну майнову шкоду.

Фактичні результати:

Монографія:

1. Цивільно-правова охорона та захист авторського права в сучасних умовах технологічного розвитку [Текст] : монографія / Колектив авторів : О. О. Штефан, А. С. Штефан, І. І. Петренко, О. О. Мацкевич, В. М. Троцька, С. А. Петренко; за наук. ред. Н. М. Мироненко. – К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, ТОВ «НВП Інтерсервіс», 2014. – 341 с.

Законопроект:

Проект Закону України «Про внесення змін і доповнень до ст. 52 Закону України «Про авторське право і суміжні права».

Опубліковано: 15 наукових статей з проблем системи цивільно-правового захисту авторських прав у законодавстві України, сутності технічних засобів захисту як частини системи захисту авторського, деталізації їх правового статусу, удосконалення механізму охорони авторських прав в умовах сучасного технологічного розвитку з урахуванням досвіду розвинених держав світу тощо.

3. ТЕМА: «Дослідження проблем економіки інтелектуальної власності та її правового забезпечення в умовах науково-технічного розвитку». Номер державної реєстрації № 0110U006245. Термін виконання: 1 кв. 2011 р. – 4 кв. 2015 р. Наукові керівники теми – доктор юридичних наук, проф., член-кор. НАПрН України Орлюк О. П., доктор економічних наук, проф. Бутнік – Сіверський О. Б.

Мета теми – Дослідження економіко-правових засад розвитку економіки інтелектуальної власності, правових і економічних відносин в умовах інфраструктури сфери інтелектуальної власності, сучасного стану науково-технологічної діяльності та застосування венчурного та іншого фінансування в Україні, закордонного досвіду створення та функціонування інфраструктури сфери інтелектуальної власності.

Наукові результати:

Знання, отримані на основі зібраного та узагальненого науково-теоретичного та практичного матеріалу, включаючи доктринальні та законодавчі джерела зарубіжних країн, а також результати проведених наукових досліджень дозволили:

Підготувати:

Монографія:

Об'єкти права інтелектуальної власності в державному секторі економіки (бюджетних установах) [Текст] : монографія / Ю. Л. Борко, О. Б. Бутнік-Сіверський, О. П. Орлюк; за наук. ред. О. Б. Бутнік-Сіверського – К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, «НВП «Інтерсервіс», 2014. – 204 с.

Пропозиції про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення правового режиму службових об'єктів інтелектуальної власності.

Підготувати аналітичні матеріали з питань дослідження закордонного досвіду створення та функціонування венчурної індустрії,

Сформулювати:

– основні закономірності і тенденції розвитку суспільних відносин у сфері венчурної індустрії та її правового регулювання,

– теоретичні та методичні засади економічної природи «тіньової економіки», механізму формування та методик визначення оцінки її розміру, складові фінансових та матеріальних ресурсів тінізації, стратегію обмеження масштабів «тіньової економіки» в державі (детінізації) та на цій основі дослідити правові та економічні відносини, що виникають внаслідок порушення прав на об'єкти інтелектуальної власності, як складової «тіньової економіки»,

Вивчити міжнародний характер венчурного капіталу як по потоку коштів з інституційних джерел (за джерелами формування), так і за спрямованістю.

Фактичні результати:

Підготовлено монографію:

Об'єкти права інтелектуальної власності в державному секторі економіки (бюджетних установах) [Текст] : монографія / Ю. Л. Борко, О. Б. Бутнік-Сіверський, О. П. Орлюк; за наук. ред. О. Б. Бутнік-Сіверського – К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, «НВП «Інтерсервіс», 2014. – 204 с.

Законопроект:

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення правового режиму службових об'єктів інтелектуальної власності».

Опубліковано: 9 наукових статей та 2 тези наукових доповідей з актуальних питань співвідношення інновацій та об'єктів інтелектуальної власності у контексті економіки знань, правових аспектів у сфері трансферу технологій, проблем функціонування наукової сфери України, основних передумов розвитку інноваційної інфраструктури у високорозвинених країнах світу і Україні тощо.

4. ТЕМА: «Дослідження національної політики розвитку інтелектуального капіталу з позиції глобалізації економіки та розробки механізму її правового забезпечення». Номер державної реєстрації № 0111U10287. Термін виконання: 1 кв. 2012 р. – 4 кв. 2016 р. Наукові керівники теми – доктор юридичних наук, проф., член-кор. НАПрН України Орлюк О. П., доктор економічних наук, проф. О. Б. Бутнік – Сіверський.

Мета теми – дослідження стану розвитку теорії та практики процесів світової економічної глобалізації та її впливу на формування національної політики розвитку інтелектуального капіталу з урахуванням становлення економічного механізму національної інноваційної системи; процесів трансформації інтелектуальної власності в умовах розвитку інтелектуального капіталу; монополізації економічної діяльності транснаціональних капіталів з урахуванням інноваційних проривів; процесів капіталізації та розвитку механізму її правового забезпечення; забезпечення методико-правового механізму становлення інноваційно-активних виробничих система та динаміки змін в їх діяльності; розвиток інноваційної інфраструктури, як середовища впровадження інтелектуальної власності, науково-технічних і технологічних розробок.

Наукові результати:

Знання, отримані на основі зібраного та узагальненого науково-теоретичного та практичного матеріалу, включаючи доктринальні та законодавчі джерела зарубіжних країн, а також в результаті проведених наукових досліджень дозволили:

Підготувати монографію:

Оцінка людських ресурсів, людського потенціалу та людського капіталу (методико-правовий аспект з врахуванням закордонного досвіду) [Текст] : монографія / Ю. Л. Борко, О. Б. Бутнік-Сіверський, О. П. Орлюк; за наук. ред. О. Б. Бутнік-Сіверського. – К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, «НВП «Інтерсервіс», 2014. – 170 с.

Розробити пропозиції щодо внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розвитку державно-приватного партнерства у сфері науки та інновацій, та активізації діяльності технологічних парків.

Запропоновано:

– зміни до Закону України «Про інноваційну діяльність», зокрема нова редакція Розділу V «Про особливості публічно-приватного партнерства в інноваційній сфері»;

– зміни до ст.ст. 167, 168, 169 Цивільного кодексу України щодо можливої участі публічно-правових утворень у цивільних відносинах шляхом укладення цивільно-правових договорів, зокрема про спільну діяльність;

– зміни до Закону України «Про державно-приватне партнерство», згідно яких зазначений закон не застосовується до сфери науки та інновацій. зміни до Закону України «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків» спрямований на створення сприятливих умов для активізації діяльності технологічних парків і передбачає спрощення порядку реєстрації технологічних парків, визначення підстав щодо встановлення строку дії та порядку запровадження спеціального режиму інноваційної діяльності технологічних парків при виконанні проектів технологічних парків.

Наукова новизна:

Дослідження Національної політики розвитку інтелектуального капіталу в умовах глобалізації економічних систем мають цільову спрямованість щодо подолання розриву економіки України з розвиненими країнами. Пріоритетними в цьому напрямку є розробка стратегії інновацій, механізму реалізації наукової ідеї, технічних рішень до використання у виробництві, створення цілісних наукових, науково-виробничих систем, забезпечення їх відповідними важелями і стимулами до оновлення за рахунок впровадження об'єктів права інтелектуальної власності з метою збільшення виробництва інноваційної продукції. Суттєвим тут є розвиток інноваційного підприємництва, системи господарювання з урахуванням світового досвіду, становлення нових економічних і правових відносин.

Законодавчий досвід переконливо свідчить про важливість пошуку такої інноваційної моделі економічного розвитку, яка б сприяла інноваційним процесам, досягнення стандартів і темпів інноваційного розвитку, властивих розвиненим країнам, стимулюванню

оновлення виробництва, перетворюючи його в інноваційно-активне. Чинне в Україні законодавство щодо розвитку інтелектуального капіталу з позиції глобалізації економіки ще не забезпечує державної підтримки інноваційної діяльності; розвитку інфраструктури сфери інтелектуальної власності; стимулювання розвитку інтелектуального капіталу з позиції залучення відповідних фінансових джерел, використання податкових пільг; регламентування стосунків щодо створення та впровадження інтелектуальної власності в сфері малого та середнього інноваційного бізнесу з використанням фондів (інноваційних, венчурних, інвестиційних, приватного капіталу).

Фактичні результати:

Підготовлено монографію:

Оцінка людських ресурсів, людського потенціалу та людського капіталу (методико-правовий аспект з врахуванням закордонного досвіду) [Текст] : монографія / Ю. Л. Борко, О. Б. Бутнік-Сіверський, О. П. Орлюк; за наук. ред. О. Б. Бутнік-Сіверського. – К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, «НВП «Інтерсервіс», 2014. – 170 с.

Законопроект:

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо розвитку державно-приватного партнерства у сфері науки та інновацій, та активізації діяльності технологічних парків)».

Опубліковано: 5 наукових статей і 1 тезу наукової доповіді щодо питань розвитку світової економіки в аспекті розвитку міжнародних відносин, які визначається глобалізацією економічного життя.

5. ТЕМА: «Захист прав інтелектуальної власності в інтернеті». Номер державної реєстрації № 0111U10288. Термін виконання: 1 кв. 2012 р. – 4 кв. 2016 р. Наукові керівники теми – к.ю.н. Дорошенко О. Ф., к.ю.н. Петренко С. А.

Мета теми – дослідження нормативно-правового забезпечення в Україні, на міжнародному рівні та в окремих країнах світу реалізації прав інтелектуальної власності в мережі Інтернет, а також виявлення проблем правозастосовної практики при реалізації цих прав як в Україні, так і в світі; аналіз правозастосовної практики та

механізмів захисту прав інтелектуальної власності в мережі Інтернет в Україні та деяких зарубіжних країнах; дослідження сучасних міжнародних тенденцій розвитку законодавства у зазначеній сфері; розробка рекомендацій щодо удосконалення законодавства України у сфері правового захисту в мережі Інтернет результатів творчої праці людини з урахуванням досвіду зарубіжних країн.

Наукові результати:

Знання, отримані на основі зібраного та узагальненого науково-теоретичного та практичного матеріалу, включаючи доктринальні та законодавчі джерела зарубіжних країн, а також в результаті проведених наукових досліджень положень нормативно-правових актів та правозастосовної практики розвинутих зарубіжних країн щодо способів боротьби із порушеннями прав інтелектуальної власності в мережі Інтернет, дозволили:

Підготувати:

1. брошуру: Регулювання правовідносин в Інтернеті : аспекти інтелектуальної власності [Текст] : брошура / С. А. Петренко, О. О. Мацкевич, С. О. Бутнік-Сіверський. – К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, «НВП «Інтерсервіс», 2014. – 120 с.

2. Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо захисту авторського права і суміжних прав у мережі Інтернет», вдруге оприлюднений на офіційному веб-порталі Державної служби інтелектуальної власності України для громадського обговорення. Пропозиції, зауваження та порівняльна таблиця до зазначеного законопроекту стосуються процедури припинення доступу до інтернет-ресурсів за умови підозри у порушенні ними або виявлення факту порушення авторських прав і направлено на адресу Державної служби інтелектуальної власності України (листи від 9 січня 2014 р. № 3).

3. Додатково розроблено зауваження та пропозиції до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту авторського права і суміжних прав у мережі Інтернет», оприлюдненого на офіційному веб-порталі Державної служби інтелектуальної власності України для громадського обговорення (лист від 26 серпня 2014 р. № 269).

Врахування наданих зауважень і пропозицій при доопрацюванні законопроекту дасть можливість:

– внести окремо зміни до положень, що стосуються вільного тимчасового відтворення творів та об'єктів суміжних прав, що відповідатиме логічній побудові структури та змісту Закону України «Про авторське право і суміжні права»;

– привести запропоновану у проекті Закону редакцію щодо вільного тимчасового відтворення об'єктів авторського права і суміжних прав у відповідність до Директиви Європейського Парламенту та Ради від 22 травня 2001 року про гармонізацію певних аспектів авторського права та суміжних прав у інформаційному суспільстві;

– уточнити положення щодо вжиття заходів з припинення порушення авторського права і (або) суміжних прав у мережі Інтернет;

– уточнити норми стосовно подання заявником відомостей про винесення судом рішення про відкриття провадження у справі або про вжиття судом заходів забезпечення позову, з врахуванням норм Цивільного процесуального кодексу України та Закону України «Про авторське право і суміжні права»;

– врегулювати практичні питання стосовно можливості подання заяви у паперовій або електронній формах;

– доповнити нормами щодо відповідальності заявника за достовірність інформації, викладеної в заявах з метою попередження подання неправдивої інформації;

– уточнити зміни до статті 164¹⁷ Кодексу України про адміністративні правопорушення;

– узгодити положення нової статті 79¹ «Складання протоколу огляду веб-сторінки» з назвою глави 11 Закону України «Про нотаріат», а також визначити підстави забезпечення доказів згідно з запитом заінтересованої особи (зміни до ст. 79¹ Закону України «Про нотаріат»).

Фактичні результати:

Підготовлено брошуру: Регулювання правовідносин в Інтернеті : аспекти інтелектуальної власності [Текст] : брошура / С. А. Петренко, О. О. Мацкевич, С. О. Бутнік-Сіверський. – К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, «НВП «Інтерсервіс», 2014. – 120 с.

Законопроект:

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо захисту авторського права і суміжних прав у мережі Інтернет»

Опубліковано: 7 наукових статей (3,2 д.а.) з питань охорони та захисту прав інтелектуальної власності в мережі Інтернет.

6. ТЕМА: «Міжнародно-правова охорона інтелектуальної власності». Номер державної реєстрації № 0112U007757. Термін виконання: 1 кв. 2013 р. – 4 кв. 2017 р. Наукові керівники теми – доктор юридичних наук Орлюк О. П., кандидат економічних наук Андрощук Г. О.

Мета теми – Дослідження міжнародної системи охорони інтелектуальної власності: положень міжнародних нормативно-правових актів та їх адаптації у законодавство України з питань правової охорони інтелектуальної власності; договорів ВОІВ, що встановлюють міжнародну систему охорони у сфері інтелектуальної власності; договорів, що сприяють отриманню охорони промислової власності на міжнародному рівні; договорів, що затверджують міжнародні класифікаційні системи; договорів у сфері авторського права і суміжних прав; регіональних патентних систем (ЄПК, ЄАПК); договорів, що сприяють отриманню охорони на регіональному рівні; дослідження світових тенденцій правової охорони інтелектуальної власності; участь України у міжнародних договорах.

Наукові результати:

Нові знання. Знання, отримані на основі зібраного та узагальненого науково-теоретичного та практичного матеріалу, включаючи доктринальні та законодавчі джерела зарубіжних країн, а також в результаті проведених наукових досліджень щодо принципів та механізмів міжнародної системи охорони інтелектуальної власності дозволили:

1. підготувати:

– монографію: Андрощук Г. О. Патентне право: міжнародно-правове регулювання [Текст] : монографія / Г. О. Андрощук, Л. І. Работягова. – К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, «НВП «Інтерсервіс», 2014. – 480 с. (20 д.а.), (рекомендовано до друку на засіданні Вченої ради Інституту 30.09.2014 р., протокол № 8), (передано до друкарні).

– збірник нормативно-правових актів: Андрощук Г. О. Патентні системи та законодавство країн СНД і Балтії. Ч. 2 [Текст] : збірник нормативно-правових актів / Г. О. Андрощук, Л. І. Работягова. – К. :

НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, ТОВ «НВП Інтерсервіс», 2014. – 408 с. (17 д.а.), (рекомендовано до друку на засіданні Вченої ради Інституту 24.06.2014 р., протокол № 6), (передано до друкарні)

– пропозиції щодо внесення змін до проекту закону України про приєднання до Марракешського договору про полегшення доступу сліпих та осіб з порушенням зору чи іншими обмеженими здібностями сприймати друковану інформацію до опублікованих творів.

Внесені зміни до проекту закону України про приєднання до Марракешського договору спрямовані на вирішення проблем «книжкового голоду», вимагаючи, щоб договірні сторони включили у своє національне законодавство положення, що дозволяють відтворювати, поширювати і надавати опубліковані твори в доступних форматах за допомогою обмежень і винятків з прав володільців авторського права.

Зміни будуть направлені в Державну службу інтелектуальної власності України.

2. Систематизувати законодавство Португалії в сфері інтелектуальної власності, а саме: систематизації сфери промислової власності в вигляді окремого комплексного нормативно-правового акту «Кодексу промислової власності», що містить п'ять книг. Детально проаналізовано структуру та зміст книг, які регулюють правову охорону винаходів, корисних моделей, промислових зразків, торговельних марок, нагород, фірмових найменувань та емблем, найменувань походження та географічних зазначень, топографій напівпровідникових продуктів а також книг, присвячених загальним питанням адміністративних процедур, пов'язаних з набуттям прав на об'єкти промислової власності та їх захистом.

3. Запропонувати основні заходи для боротьби з патентними троями: покращення якості патентної експертизи патентних відомств країн; введення обмеження на максимальний розмір відшкодування за порушення прав на патенти; відпрацювання ефективного механізму примусового ліцензування в разі невикористання фірмою свого винаходу тощо.

4. Провести роботу щодо систематизації законодавства Португалії в сфері інтелектуальної власності, а саме: систематизації сфери промислової власності в вигляді окремого комплексного

нормативно-правового акту «Кодексу промислової власності», що містить п'ять книг. Детально проаналізовано структуру та зміст книг, які регулюють правову охорону винаходів, корисних моделей, промислових зразків, торговельних марок, нагород, фірмових найменувань та емблем, найменувань походження та географічних зазначень, топографій напівпровідникових продуктів а також книг, присвячених загальним питанням адміністративних процедур, пов'язаних з набуттям прав на об'єкти промислової власності та їх захистом.

5. Провести аналітичний огляд наукового звіту «Цифрові перспективи: незалежний огляд інтелектуальної власності і розвитку» про стан законодавства Великобританії про інтелектуальну власність. Огляд містить перелік основних проблем у сфері інтелектуальної власності Великобританії і рекомендації по їх рішенняю.

6. Вивчити особливості міжнародно-правової охорони інтелектуальної власності в контексті входження України до зони вільної торгівлі.

Фактичні результати:

Підготовлено до друку:

– монографію:

Андрощук Г. О. Патентне право: міжнародно-правове регулювання [Текст] : монографія / Г. О. Андрощук, Л. І. Работягова. – К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, «НВП «Інтерсервіс», 2014. – 480 с.

– збірник нормативно-правових актів:

Андрощук Г. О. Патентні системи та законодавство країн СНД і Балтії. Ч. 2 [Текст] : збірник нормативно-правових актів / Г. О. Андрощук, Л. І. Работягова. – К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, ТОВ «НВП Інтерсервіс», 2014. – 408 с.

Опубліковано: 6 наукових статей (3,0 д.а.) та 5 тези наукових доповідей (1,3 д.а.) з питань міжнародно-правової охорони та захисту прав інтелектуальної власності, боротьби з недобросовісною конкуренцією, контрафакцією і піратством.

Підготовлено інформаційно-аналітичні матеріали до проекту Стратегії інтелектуальної власності в Україні, які направлено Державній службі інтелектуальної власності України.

7. ТЕМА: «Теоретичні та методичні засади визначення розміру шкоди від неправомірного використання прав на об'єкти інтелектуальної власності». Номер державної реєстрації № 0112U007758. Термін виконання: 1 кв. 2013 р. – 4 кв. 2016 р. Наукові керівники теми – доктор економічних наук, проф., Бутнік-Сіверський О. Б., кандидат юридичних наук Прохоров-Лукін Г. В.

Мета теми – Розробка методичних рекомендацій визначення розміру збитків, завданих неправомірним використанням прав на об'єкти інтелектуальної власності. Дослідження: теоретичних передумов визначення збитків, спричинених внаслідок порушення прав на об'єкти інтелектуальної власності, закордонного досвіду щодо методичних підходів визначення розміру збитків, завданих неправомірним використанням прав на об'єкти інтелектуальної власності, цивільних правовідносин, що виникають внаслідок порушення прав на об'єкти інтелектуальної власності, пов'язаних із створенням об'єктів інтелектуальної власності, виготовленням та реалізацією продуктів, що містять об'єкти інтелектуальної власності, концептуальних підходів до математичного забезпечення визначення розміру збитків, завданих неправомірним використанням прав на об'єкти інтелектуальної власності.

Наукові результати:

Знання, отримані на основі зібраного та узагальненого науково-теоретичного та практичного матеріалу, включаючи доктринальні та законодавчі джерела зарубіжних країн, а також в результаті проведених наукових досліджень положень нормативно-правових актів та правозастосовної практики розвинутих зарубіжних країн щодо способів боротьби із порушеннями прав інтелектуальної власності в мережі Інтернет, дозволили:

1. підготувати:

– монографію: Сопова К. А. Докази і доказування у цивільних справах [Текст] : монографія / К. А. Сопова. – К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, «НВП «Інтерсервіс», 2014. – 196 с.

– монографію: Правові та економічні відносини, що виникають внаслідок порушення прав на об'єкти інтелектуальної власності [Текст] : монографія / Колектив авторів : Ю. Л. Борко, О. Б. Бутнік-Сіверський, Ю. Є. Ленго, Б. М. Падучак, Г. В. Прохоров-Лукін, І. Л. Шульпін; за наук. ред. О. Б. Бутнік-Сіверського : – К. : НДІ

інтелектуальної власності НАПрНУ, ТОВ «НВП Інтерсервіс», 2014. – 190 с.

– розробити пропозиції щодо внесення змін до ст. ст. 177, 229 КК України та ст. 51² КУАП, які спрямовані на більш повне врахування видів охоронюваних законом об'єктів інтелектуальної власності та узгодження використовуваних у них термінів з термінологією Цивільного кодексу України, а саме:

Кримінальний кодекс України:

– стаття 177. Порушення прав на винахід, корисну модель, раціоналізаторську пропозицію, промисловий зразок, компоновку інтегральної мікросхеми, сорт рослин, породу тварин;

– стаття 229. Порушення прав на торговельну марку, комерційне найменування, кваліфіковане зазначення походження товару.

Кодекс України про адміністративні правопорушення

– стаття 51². Порушення права інтелектуальної власності.

Мета – приведення у відповідність з термінологією гл. 43 Право інтелектуальної власності на комерційне найменування ЦКУ.

2. встановити, що:

2.1. Доктринальний підхід до визначення збитків як результату неправомірних дій потребує перегляду, оскільки закон прямо передбачає можливість відшкодування шкоди, завданої правомірними діями у передбачених законом випадках;

– Закон України «Про авторське право і суміжні права» помилково вносить можливість стягнення доходу, отриманого порушником внаслідок порушення ним авторського права, за межі відшкодування упущеної вигоди. Виходячи із загальної характеристики реальних збитків, співвідношення реальних збитків з упущеною вигодою, з положень ч. 3 ст. 22 ЦК України, слід внести відповідні зміни до п. г) ч. 1 ст. 52 Закону України «Про авторське право і суміжні права»;

– протиправність поведінки (дій або бездіяльності) заподіювача шкоди у цивільному праві має певні особливості, що відрізняють її від протиправності в інших галузях права: для того, щоб протиправність стала умовою цивільної відповідальності, необхідно, щоб дія, яка суперечить нормам права, одночасно порушувала чийсь суб'єктивні права. Але оскільки майнова шкода може бути заподіяна не лише неправомірними діями чи бездіяльністю, а й неправо-

мірними рішеннями (ч. 1 ст. 1166 ЦК України), що умову цивільно-правової відповідальності слід розглядати ширше, ніж тільки в розрізі протиправності поведінки;

– як свідчать матеріали судової практики, при порушенні авторського права майнова шкода зазвичай проявляється в упущеній вигоді. В таких випадках позивачеві належить доказувати або розмір доходів, отриманих порушником, або розмір власних не отриманих доходів, які позивач міг би отримати, виходячи з обсягу неправомірного використання твору та сум, зазвичай отримуваних правовласником за таке використання.

2.2. В результаті вчинених правопорушень у галузі інтелектуальної власності виникають відносини цивільно-правової відповідальності, змістом яких є відшкодування майнових та/або немайнових збитків завданих особам, яким на момент виникнення правопорушення належать особисті немайнові та/або майнові права інтелектуальної власності:

– згідно з Законом України «Про авторське право і суміжні права», зокрема, його розділ V «Захист авторського права і суміжних прав», порушення авторського і (або) суміжних прав дає підстави для судового захисту, а саме: вчинення будь-якою особою дій, які порушують особисті немайнові права суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав та їх майнові права; піратство у сфері авторського права і (або) суміжних прав; плагіат; ввезення на митну територію України без дозволу осіб, які мають авторське право і (або) суміжні права, примірників творів (у тому числі комп'ютерних програм і баз даних), фонограм, відеограм, програм мовлення; підроблення, зміна чи вилучення інформації, зокрема в електронній формі, про управління правами без дозволу суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав чи особи, яка здійснює таке управління;

2.3. За результатами аналізу судової практики по цивільним справам за 2011 – 2013рр. за позовами про порушення прав на об'єкти авторського права і суміжних прав та відшкодування немайнової (моральної) шкоди та/або майнових збитків (стягнення компенсації) встановлено, що згідно Єдиного державного реєстру судових рішень України, станом на 30.06.2014 року, за період з 01.01.2011 року по 31.12.2013 року судьями України по цивільним справам за позовами про порушення прав на об'єкти авторського

права та суміжних прав і відшкодування немайнової (моральної) шкоди та / або майнових збитків (компенсації, замість відшкодування збитків) винесено 62 рішення.

2.4. За результатами пошуку вказаних судових рішень було проведено збір та вивчення рішень та складено порівняльну таблицю. Встановлено, що в усіх розглянутих судами справах об'єктами правопорушення є: статті, монографії, технічних умови, книги, підручники, фотографічні твори, ескізи твору архітектури та образотворчого мистецтва, персонажі аудіовізуальних творів, сценарії аудіовізуальних творів, музичні твори з текстом і без тексту, словники, аудіовізуальні твори, фонограми, відеограми, комп'ютерні програми, що записані на диски для лазерних систем зчитування, п'єси, інтерв'ю, відеозаписи концертів.

3. провести:

– пошук та збір 62 судових рішень за 2011 – 2013 рр. по цивільним справам за позовами про порушення прав на об'єкти авторського права і суміжних прав та відшкодування немайнової (моральної) шкоди та/або майнових збитків (стягнення компенсації). За результатами пошуку складено порівняльну таблицю та складається аналітична довідка щодо узагальнення судових рішень за 2011 – 2013 рр. по цивільним справам за позовами про порушення авторських прав та суміжних прав та відшкодування розміру збитків (стягнення компенсації);

– пошук, збір та аналіз судових рішень, ухвалених за період 2011–2012 рр. судами всіх інстанцій по цивільних справах щодо визначення розміру збитків від неправомірного використання прав на об'єкти інтелектуальної власності. За результатами пошуку складеться порівняльна таблиця та готується текст узагальнення судової практики по цивільних справах щодо визначення розміру збитків від неправомірного використання прав на ОІВ,

4. сформулювати теоретичні та методичні засади економічної природи «тіньової економіки», механізму формування та методик визначення оцінки її розміру, складові фінансових та матеріальних ресурсів тінізації, стратегію обмеження масштабів «тіньової економіки» в державі (детінізації) та на цій основі дослідити правові та економічні відносини, що виникають внаслідок порушення прав на об'єкти інтелектуальної власності, як складової «тіньової економіки.

Фактичні результати:

Підготовлено монографії:

Сопова К. А. Докази і доказування у цивільних справах [Текст] : монографія / К. А. Сопова. – К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, «НВП «Інтерсервіс», 2014. – 196 с.

Правові та економічні відносини, що виникають внаслідок порушення прав на об'єкти інтелектуальної власності [Текст] : монографія / Колектив авторів : Ю. Л. Борко, О. Б. Бутнік-Сіверський, Ю. Є. Ленго, Б. М. Падучак, Г. В. Прохоров-Лукін, І. Л. Шульпін; за наук. ред. О. Б. Бутнік-Сіверського : – К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, ТОВ «НВП Інтерсервіс», 2014. – 190 с.

Законопроект:

Проект Закону України «Про внесення змін до ст. ст. 177, 229 КК України та ст. 51-2 КУАП», які спрямовані на більш повне врахування видів охоронюваних законом об'єктів інтелектуальної власності та узгодження використовуваних у них термінів з термінологією Цивільного кодексу України.

Опубліковано: 4 наукових статті і 2 тези наукових доповідей з питань що виникають внаслідок порушення прав на об'єкти інтелектуальної власності.

8. ТЕМА: «Дослідження договірних форм реалізації майнових прав інтелектуальної власності». Номер державної реєстрації № 0112U007756. Термін виконання: 1 кв. 2013 р. – 4 кв. 2017 р. Наукові керівники теми – доктор юридичних наук Мироненко Н. М., Пічкур О. В.

Мета теми – комплексне дослідження правових та економічних аспектів цивільно-правових договірних відносин у сфері права інтелектуальної власності. Дослідження основних розбіжностей положень національного і міжнародного законодавства, в тому числі положень Угоди з торговельних аспектів прав інтелектуальної власності (Угода TRIPS), пов'язаних з розподілом та переданням майнових прав на об'єкти інтелектуальної (промислової) власності. Розроблення: науково-методичних (концептуальних) підходів щодо розподілу та реалізації майнових прав на об'єкти інтелектуальної власності, в тому числі створених у ході виконання службового за-

вдання, науково-методичних рекомендацій щодо порядку підготовки та укладення цивільно-правових (зокрема ліцензійних) договорів у сфері інтелектуальної власності та пропозицій щодо удосконалення національного законодавства з питань регулювання цивільно-правових договірних відносин у сфері інтелектуальної власності з урахуванням зарубіжного досвіду.

Наукові результати:

Знання, отримані на основі зібраного та узагальненого науково-теоретичного та практичного матеріалу, включаючи доктринальні та законодавчі джерела зарубіжних країн, а також в результаті проведених комплексних досліджень правових та економічних аспектів цивільно-правових договірних відносин у сфері права інтелектуальної власності, основних розбіжностей положень національного і міжнародного законодавства, в тому числі положень Угоди з торговельних аспектів прав інтелектуальної власності (Угода TRIPS), дозволили:

1. підготувати:

– Договори по розпорядженню майновими правами на об'єкти патентного права. Т.1 [Текст] : монографія / Колектив авторів : Г. О. Андрощук, Ю. Л. Борко, В. А. Васильєва, І. Ф. Коваль, В. М. Косак, Б. М. Падучак, О. О. Тверезенко; за наук. ред. Мироненко Н. М.– К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, ТОВ «НВП Інтерсервіс», 2014. – 279 с. (11,6 д.а.), (рекомендовано до друку на засіданні Вченої ради Інституту 25.11.2014 р. протокол № 11), (передано до друкарні),

– Договірні форми реалізації майнових прав інтелектуальної власності на об'єкти авторського права [Електронний ресурс] : збірник матеріалів науково-практичної Інтернет конференції / за ред. Н. М. Мироненко. — 80 Min / 700 MB. – К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, 2014 – 1 електрон. опт. диск (CD-R); 12 см. – Систем. вимоги: Pentium-266; 32 Mb RAM ; CD-ROM Windows 98/2000/NT/XP. (5,8 д.а.), (рекомендовано до друку на засіданні Вченої ради Інституту 25.11.2014 р. протокол № 11),

– проект закону «Про внесення змін до Закону України «Про охорону прав на промислові зразки», зокрема, запропоновано нову редакцію ст. 6 Закону України «Про охорону прав на промислові зразки» (лист № 117/1 від 04 квітня 2014 р.),

2 Розробити:

– курс лекцій «Договірні відносини в сфері інтелектуальної власності» для дистанційної форми навчання Київського університету права НАН України,

– практикум для студентів та слухачів з курсу «Медичне право України» для вищих медичних та юридичних навчальних закладів за темами:

Правове забезпечення репродуктивного здоров'я і допоміжних репродуктивних технологій (ДРТ) в Україні. Донорство за законодавством України.

Правове регулювання провадження фармацевтичної діяльності та забезпечення населення лікарськими засобами і виробами медичного призначення в Україні. Інтелектуальна власність у галузі охорони здоров'я.

3. визначити:

– загальні тенденції використання договірних форм в сфері авторського права та місця авторського договору в системі зобов'язального права,

– особливості змісту договорів щодо реалізації майнових прав інтелектуальної власності в залежності від особливостей предмету договорів — об'єктів патентування;

4. розробити:

– науково-методологічні підходи щодо визначення особливостей змісту договорів щодо реалізації майнових прав інтелектуальної власності на об'єкти патентного права.

– курс лекцій «Договірні відносини в сфері інтелектуальної власності» для дистанційної форми навчання Київського університету права НАН України (О. Кашинцева).

– навчально-методичні матеріали з курсів «Медичне правознавство. Медичне право» для спеціальностей «Лікувальна справа» та «Стоматологія» у співавторстві (І. Сенюта, Х. Терешко, Д. Клаптії) на базі кафедри медичного права Львівського Національного медичного університету ім. Данила Галицького.

– курс лекцій «Медичне право» на базі кафедри медичного та фармацевтичного права Київського Національного медичного університету ім. О. О. Богомольця.

Фактичні результати:

Підготовлено:

Договори по розпорядженню майновими правами на об'єкти патентного права. Т.1 [Текст] : монографія / Колектив авторів : Г. О. Андрощук, Ю. Л. Борко, В. А. Васильєва, І. Ф. Коваль, В. М. Косак, Б. М. Падучак, О. О. Тверезенко; за наук. ред. Мироненко Н. М.– К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, ТОВ «НВП Інтерсервіс», 2014. – 279 с.

Договірні форми реалізації майнових прав інтелектуальної власності на об'єкти авторського права [Електронний ресурс] : збірник матеріалів науково-практичної Інтернет конференції / за ред. Н. М. Мироненко. — 80 Min / 700 MB. – К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, 2014 – 1 електрон. опт. диск (CD-R); 12 см. – Систем. вимоги: Pentium-266; 32 Mb RAM ; CD-ROM Windows 98/2000/NT/XP.

Законопроект:

Проект закону «Про внесення змін до Закону України «Про охорону прав на промислові зразки», зокрема, запропоновано нову редакцію ст. 6 Закону України «Про охорону прав на промислові зразки» (лист № 117/1 від 04 квітня 2014 р.).

Опубліковано: 3 наукових статті (1,6 д.а.) та 4 тези наукових доповідей (1,4 д.а.) з питань договірних правовідносин у сфері інтелектуальної власності.

Науково-дослідний інститут інформатики і права

1. ТЕМА: «Теоретико-правові основи формування і розвитку інформаційного суспільства». Номер державної реєстрації № 0113U003154. Термін виконання: 1 кв. 2013 р. – 4 кв. 2017 р. Науковий керівник теми – доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент НАПрН України Пилипчук В. Г.

Мета роботи: розробка теоретико-правових основ, пропозицій та рекомендацій щодо принципів, концептуальних, методологічних, доктринальних положень, правових засад удосконалення інформаційного законодавства України в умовах формування та розвитку інформаційного суспільства.

У ході виконання НДР у 2014 р.:

Здійснювалась робота щодо підготовки Правової доктрини інформаційного суспільства для чого проводились дослідження з такої основної проблематики:

- трансформація наукових вчень про інформаційне суспільство;
- розвиток правової науки в інформаційній сфері: системні проблеми та пріоритети;
- теоретичні та методологічні основи інформаційного права;
- інформаційне право, як галузь юридичної науки, в умовах становлення суспільства знань в Україні;
- правові проблеми формування та реалізації державної інформаційної політики;
- основи правового моделювання та управління в інформаційній сфері;
- правові проблеми регулювання Інтернет та діяльності засобів масової інформації;
- правові основи розвитку інформаційних технологій і забезпечення інформаційної безпеки;
- правові проблеми протидії новітнім викликам, загрозам і правопорушенням в інформаційній сфері;
- проблеми захисту прав і свобод людини і громадянина в інформаційній сфері;
- проблеми системного впорядкування суспільних відносин в інформаційній сфері України;
- концептуальні основи кодифікації інформаційного законодавства України;
- проблеми та пріоритети розвитку національної системи нормативно-правової інформації України;
- пріоритетні напрями розвитку інформаційного законодавства як юридичного джерела національного інформаційного права.

Реалізація і впровадження результатів досліджень за НДР у 2014 р.:

1) результати проведених досліджень щодо принципів, концептуальних положень і правових засад розбудови інформаційного суспільства та удосконалення інформаційного законодавства були враховані при підготовці Рекомендацій парламентських слухань на

тему: «Законодавче забезпечення розвитку інформаційного суспільства в Україні», затверджених Постановою Верховної Ради України від 3 липня 2014 р. № 1565 – VII (лист Апарату Верховної Ради України від 27.08.2014 № 07/8 – 365);

2) задекларований у вказаних Рекомендаціях висновок Інституту щодо трансформації інформаційного суспільства в суспільство знань, як інноваційної основи подальшого суспільно-економічного розвитку України, набув практичного розвитку у розпорядчому листі МОН України від 22.08.2014 № 16/1-61-14 «Про формування тематики наукових досліджень і розробок щодо становлення і розвитку інформаційного суспільства»;

3) розроблені працівниками Інституту пропозиції щодо наукової спеціальності 12.00.13 у сфері інформаційних відносин підтримані МОН України, наказом якого від 29.09.2014 № 1081 (додаток 11) «Про затвердження рішень Атестаційної колегії Міністерства щодо діяльності спеціалізованих вчених рад від 23 вересня 2014 року» затверджено паспорт нової наукової спеціальності 12.00.13 «Інформаційне право; право інтелектуальної власності»;

4) матеріали НДР, зокрема, пропозиції стосовно понятійного апарату і національних інтересів в інформаційній сфері, були використані під час підготовки проекту Закону України «Про засади інформаційної безпеки України» (реєстр. номер 4949 від 28.05.2014 р.);

5) пропозиції, рекомендації і висновки за НДР визнані актуальними і науково обґрунтованими та враховані Державним комітетом телебачення і радіомовлення України (довідка від 27 жовтня 2014 року) під час підготовки Указу Президента України «Про затвердження Стратегії розвитку інформаційного простору України на період до 2020 року», який листом від 29.07.2014 № 3302/8/11 внесено в установленому порядку на розгляд Уряду;

6) згідно з підготовленим Факультетом соціології і права Національного технічного університету України «КПІ» актом впровадження, результати НДР використані під час розробки і впровадження у навчальний процес університету навчальних курсів: «Інформаційне суспільство і право», «Інформаційне право», «Міжнародне інформаційне право».

Фактичні результати:

Підготовлено монографії:

Баранов О. А. Правове забезпечення інформаційної сфери: теорія, методологія і практика: Монографія / О. А. Баранов– Київ : Едельвейс, 2014. – 434 с.

Дзьобань О. П. Суспільство, людина, право: сучасні дослідження актуальних проблем: Монографія / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань, С. Б. Жданенко та ін.; за ред. О. Г. Данильяна. – Х.: Право, 2014. – 392 с.

Видано:

Наукові журнали:

1. Інформація і право. – № 1(10)/2014. – К.: НДПП НАПрН України, 2014. – 152 с.

2. Правова інформатика. – № 4 (44)/2014. – К.: НДПП НАПрН України, 2014. – 102 с.

Опубліковано: 12 наукових статей.

2 ТЕМА: «Державно-правові проблеми інформаційної безпеки людини і суспільства в умовах інтеграції України у світовий інформаційний простір». Номер державної реєстрації № 0112U002073. Термін виконання: 1 кв. 2012 р. – 4 кв. 2016 р. Науковий керівник теми – кандидат технічних наук, старший науковий співробітник, доц. Фурашев В. М.

Робота спрямована на розробку теоретичних пропозицій та практичних рекомендацій щодо науково-методологічного забезпечення розв'язання визначеної частки державно-правових проблем інформаційної безпеки людини і суспільства, які виникають під час інтеграції України у світовий інформаційний простір на основі конкретизації визначення поняття «інформаційна безпека» як для конкретної людини, так й для суспільства в цілому, визначенні реальних та потенційних загроз інформаційної безпеки, які існують та можуть виникнути у світовому інформаційному просторі.

Головною метою роботи є визначення основних державно-правових проблем інформаційної безпеки людини і суспільства, які виникають або можуть виникнути під час входження України у світовий інформаційний простір. Очікувані кінцеві результати роботи передбачають створення науково-методологічного апарату забез-

печення інформаційної безпеки людини і суспільства в умовах інтеграції України у світовий інформаційний простір на організаційно-правовому рівні на базі:

- систематизації норм міжнародного інформаційного права, актів Європейського Союзу і законодавства України щодо прав і свобод людини та суспільства в інформаційній сфері;

- дослідження міжнародно-правових і державно-правових проблем запобігання, виявлення і припинення (нейтралізації) глобальних викликів і загроз правам і свободам людини та суспільству в інформаційній сфері;

- уточнення ролі держави і права, а також завдань, функцій і повноважень суб'єктів забезпечення інформаційної безпеки, зокрема, в надзвичайних та кризових ситуаціях, що створюють загрози національній безпеці;

- визначення пріоритетних напрямів державної політики та розвитку законодавства у сфері інформаційної безпеки в умовах інтеграції України у світовий інформаційний простір.

У 2014 р. дослідження по темі проводилися у напрямках класифікації загроз інформаційної безпеці, основних стримуючих факторів правового забезпечення інформаційної безпеки, встановлення інформаційної безпеки як об'єкту правовідносин, шляхів до створення системи індикативних показників інформаційної безпеки.

Реалізація та впровадження результатів досліджень за НДР у 2014 р.:

- 1) за результатами проведених досліджень було підготовлено проект Закону України «Про засади інформаційної безпеки України», що був зареєстрований у Верховній Раді України і схвалений Комітетом Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони України (реєстр. номер 4949 від 28.05.2014 р.);

- 2) результати НДР були враховані Державним комітетом телебачення та радіомовлення України під час підготовки проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії інформаційній агресії іноземних держав» та проекту Указу Президента України «Про Доктрину інформаційної безпеки України», який листом від 20.08.2014 № 3604/8/11 було внесено на розгляд Уряду;

3) отримані результати проведених досліджень впроваджені Державним комітетом телебачення і радіомовлення України та використані Факультетом соціології і права Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут» під час розробки та впровадження навчальних курсів «Основи інформаційної безпеки», «Інформаційне право», «Інформаційне суспільство і право», «Інформаційне та соціально-правове моделювання», «Інформаційні ресурси» (акти впровадження додаються);

4) Державною службою інтелектуальної власності України було видане Свідоцтво про реєстрацію авторського права НДІП НАПрН України на науковий твір «Наукова доповідь «Законодавчі основи забезпечення інформаційної безпеки України», автори Пилипчук В. Г., Корж І. Ф., Петришин О. В., Савінова Н. А. та Фурашев В. М. (№ 55358 дата реєстрації 19.06.2014 р.) (додаток 4 Звіту).

Фактичні результати:

Підготовлено монографії:

Стрельбицький М. П. Протидія інформаційному тероризму та його фінансуванню в сучасних умовах / В. В. Крутов, М. П. Стрельбицький, О. А. Шевченко (за заг. ред. В. В. Крутова) : монографія – К. : Вид-во НАПрНУ; Ужгород : ТОВ «ІВА», 2014. – 309 с.

Жиляєв І. Б. Досвід зацікавлених сторін у формуванні та реалізації державної політики у сфері електронного доступу до публічної інформації / І. Б. Жиляєв / Інтеграція України в Європейське інформаційне суспільство: виклики та завдання. Колективна монографія. – К. : ФОП Клименко, 2014. – 212 с.

Видано:

Наукові журнали:

1. Правова інформатика. – № 2(42)/2014. – К.: НДІП НАПрН України, 2014. – 178 с.

Опубліковано 14 наукових статей.

3. ТЕМА: «Розроблення інформаційно-аналітичних підсистем електронного парламенту України». Номер державної реєстрації № 0111U000026. Термін виконання: 1 кв. 2011 р. – 4 кв. 2015 р. Науковий керівник теми – доктор юридичних наук, старший науковий співробітник Корж І. Ф

Основна мета наукових досліджень за темою полягає у створенні теоретичної та практичної бази системної інформатизації законотворючої діяльності з урахуванням сучасних вимог, що ставляться до неї світовою спільнотою, що надасть можливість унормувати застосування засобів системної інформатизації для розбудови національного інформаційного простору, до складу якого входять інформаційно-аналітичні системи та бази даних парламенту, уряду, міністерств та відомств, розробити єдині вимоги та правила формування електронних інформаційних ресурсів, забезпечити інформаційну відкритість та інформаційну взаємодію між парламентом, органами державної влади та громадянами.

Для ефективної реалізації мети проведення НДР на тему «Розроблення інформаційно-аналітичних підсистем електронного парламенту України», а також відповідно до плану Технічного завдання та календарного плану у звітному періоді було здійснено:

1. Аналіз стану супроводу програмного забезпечення веб-порталу Верховної Ради України, веб-сайту Голови Верховної Ради України та веб-сайту комітетів.

2. Дослідження стану впровадження електронної зали пленарних засідань у складі: системи електронного голосування та підрахунку голосів, системи стенографування, системи ведення аудіо- та відео- і архіву пленарних засідань Верховної Ради України, інформаційних та комунікаційних систем.

3. Розбудова інтегрованих в єдину апаратно-програмну платформу ВР України баз даних «Законодавство України», «Законодавство АР Крим», «Київське регіональне законодавство», формування баз даних нормативних актів України як складової системи інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності парламенту України.

4. Дослідження стану впровадження технологій електронного урядування і розвитку електронної демократії та їх зв'язок з системою електронного парламенту України.

5. Аналіз стану та забезпечення розвитку інформатизації, а також виконання законів України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки», «Про Національну програму інформатизації», «Про електронний цифро-

вий підпис», «Про електронні документи та електронний документо-обіг».

6. Дослідження правових, технологічних та інших питань щодо доступу до документів інформаційного фонду ЄДРНПА (далі – Єдиний державний реєстр нормативно-правових актів) для подальшого удосконалення механізмів правового регулювання інформаційних відносин у суспільстві, зокрема побудови національної системи правової інформації.

Всього у 2014 року зібрано, класифіковано, визначено змістовні зв'язки з іншими документами, введено дані про публікацію, відформатовано та підготовлено до введення в БД документів (БД «Законодавство-3» – 21820 документів, БД «Крим» – 283 документів, БД «Київ» – 1293 документів). Детальна інформація надана в Таблиці 1.

Результати НДР були використані Факультетом соціології і права Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут» під час розробки та впровадження навчальних курсів «Основи інформаційної безпеки», «Інформаційне право», «Інформаційне та соціально-правове моделювання», «Інформаційні ресурси» (акт впровадження додається) та Комітетом з питань національної безпеки і оборони Верховної Ради України упродовж роботи 2-3 та 4-5 сесій 7-го скликання Верховної Ради України (відповідні довідки додаються).

Крім того, Державною службою інтелектуальної власності України було видано два Свідоцтва про реєстрацію авторського права НДПП НАПрН України на базу даних «Законодавство-онлайн» («БД «Законодавство»), автори Коваленко А. Б., Пилипчук В. Г. та Фурашев В. М. (№ 557246 дата реєстрації 19.11.2014 р.) та базу даних «Тезаурус EvgoVoc: українська версія», автор Дорогих С. О. (№ 55396 дата реєстрації 23.06.2014 р.)

Фактичні результати:

Підготовлено монографію:

Арістова І. В. Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в аграрний сектор економіки України: організаційно-правовий аспект: Монографія / І. В. Арістова, В. І. Курило, О. Ю. Калугін; за заг. ред. І. В. Арістової. – К.: Центр учбової літератури, 2014. – 193 с.

Видано:

Наукові журнали:

Інформація і право. – № 2 (12)/2014. – К.: НДПП НАПрН України, 2014. – 128 с.

Інформація і право. – № 3(12)/2014. – К.: НДПП НАПрН України, 2014. – 154с.

Опубліковано 4 наукові статті.

4. ТЕМА: «Проблеми юридичної відповідальності за правопорушення в інформаційній сфері в умовах формування інформаційного суспільства». Номер державної реєстрації № 0112U002074. Термін виконання: 1 кв. 2012 р. – 4 кв. 2016 р. Науковий керівник теми – доктор юридичних наук, професор Беляков К. І.

Метою роботи є розробка теоретико-методологічних засад та практичних рекомендацій щодо юридичної відповідальності за правопорушення в інформаційній сфері суспільної діяльності на основі аналітико-синтетичного осмислення здобутків учених і практиків різних галузей права, правотворчої та правозастосовної практики в Україні, а також міжнародного досвіду.

Завдання роботи полягає у визначенні шляхів удосконалення нормативно-правових актів України та механізмів їх реалізації у процесі юридичної відповідальності в інформаційній сфері та відповідних правовідносин, що виникають під час здійснення інформаційної діяльності.

Робота спрямована на виконання організаційно-правових заходів, що визначені п. 2 Закону України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки» від 09.01.2007 р. № 537-V «Законодавче забезпечення розвитку інформаційного суспільства» Розділу III «Національна політика розвитку інформаційного суспільства в Україні».

У 2014 році відповідно до тематичного плану здійснювалися дослідження за наступними напрямками :

– узагальнення та аналіз чинних міжнародно-правових актів та практики міжнародних судів щодо юридичної відповідальності за правопорушення в сфері інформаційних відносин, вивчення стану та проблем їх імплементації в законодавство України.

– проведення порівняльного аналізу чинного кримінального законодавства країн СНД та України щодо кримінально-правової відповідальності за злочини в інформаційній сфері. Розробка пропозицій щодо вдосконалення норм чинного кримінального законодавства України у цій сфері.

У сфері дослідження питань щодо правових засад протидії інформаційним правопорушенням на міжнародному рівні отримані наступні результати:

– виокремлено виклики та загрози у сфері міжнародної інформаційної безпеки. зокрема:

а) створення і використання засобів впливу і нанесення збитку інформаційним ресурсам і системам іншої держави;

б) цілеспрямований інформаційний вплив на критично важливі структури іншої держави;

в) інформаційний вплив з метою підризу політичної і соціальної системи держави, психологічна обробка населення з метою дестабілізації суспільства;

г) дії держав, що ведуть до їх домінування і контролю в інформаційному просторі, протидія доступу до новітніх інформаційних технологій, створення умов технологічної залежності у сфері інформатизації за рахунок збитків інших держав;

д) дії міжнародних терористичних, екстремістських і злочинних співтовариств, організацій і окремих правопорушників, що представляють загрозу інформаційним ресурсам і критично важливим структурам держав;

є) розробка і ухвалення державами планів, доктрин, концепцій, що передбачають можливість ведення інформаційних воїн і здатних спровокувати гонку озброєнь, а також викликати напруженість у відносинах між державами і власне виникненню інформаційних конфліктів;

ж) використання інформаційних технологій і засобів за рахунок порушення (обмеження) основних прав і свобод людини, що реалізуються в інформаційній сфері;

з) неконтрольоване транскордонне розповсюдження інформації, що суперечить принципам і нормам міжнародного права, а також внутрішньому законодавству конкретних держав;

і) маніпулювання інформаційними потоками, дезінформація та приховування інформації з метою спотворення психологічного і духовного середовища суспільства, ерозії традиційних культурних, етичних, етичних та естетичних цінностей;

к) інформаційна експансія, придбання монопольного контролю над національними інформаційно-телекомунікаційними інфраструктурами іншої держави, включаючи умови їх функціонування в міжнародному інформаційному просторі.

– обґрунтовано, що концепція міжнародно-правової протидії інформаційним правопорушенням повинна включати наступні напрями:

а) визначення ознак і класифікації інформаційних правопорушень, а також інформаційних конфліктів, під якими прийнято розуміти протиборство між державами в інформаційному просторі з метою нанесення збитку інформаційним системам, процесам і ресурсам, підриву політичної і соціальної систем іншої держави, а також масованої психологічної обробки населення і дестабілізації суспільства;

б) визначення ознак і класифікації інформаційної зброї, а також методів і засобів, які можна віднести до інформаційної зброї;

в) заборона розробки, розповсюдження і застосування особливо небезпечних видів інформаційної зброї. До такого типу зброї, зокрема, відносять: засоби і методи, що вживаються з метою нанесення збитку інформаційним ресурсам, процесам і системам іншої держави, негативного інформаційного впливу на оборонні, управлінські, політичні, соціальні, економічні та інші критично важливі системи;

г) визнання порівнянності застосування інформаційної зброї відносно критично важливих структур з наслідками застосування зброї масового ураження;

д) створення умов рівноправного і безпечного міжнародного інформаційного обміну на основі балансу особи, суспільства і держави;

є) розробка процедури взаємного повідомлення і запобігання транскордонному несанкціонованому інформаційному впливу, а також створення механізму вирішення конфліктних ситуацій в інформаційній сфері;

ж) створення міжнародної системи сертифікації технологій і засобів інформатизації (зокрема програмно-технічних) у частині гарантій їх інформаційної безпеки;

з) розвиток системи міжнародної взаємодії правоохоронних органів щодо запобігання та протидії правопорушенням в інформаційній сфері.

За результатами проведених досліджень було запропоновано Держкомтелерадіо України внести до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії інформаційній агресії іноземних держав» положення, щодо доповнення Кримінального кодексу України 7-ома новими статтями: ст. ст. 110¹, 110², 113¹, 129¹, 160¹, 295¹, 338¹, які були розроблені співробітниками Інституту, зокрема, д.ю.н., с.н.с. Савіною Н. А. (лист від 16.05.2014 р. № 65).

Результати НДР також були враховані Факультетом соціології і права Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут» під час розробки та впровадження навчальних курсів «Інформаційне право», «Інформаційне та соціально-правове моделювання», «Основи інформаційної безпеки», «Міжнародне інформаційне право» та Юридичним інститутом Національного авіаційного університету в процесі підготовки спецкурсу «Юридична відповідальність за правопорушення в інформаційній сфері» за навчальною дисципліною «Інформаційне право».

Фактичні результати:

Підготовлено монографію:

Бєлевцева В. В. Організаційно-правове забезпечення адміністративно-правових режимів у сфері державної безпеки України : монографія / В. В. Бєлевцева – Х. : Право, 2014. – 352 с.

Видано:

Наукові журнали:

Правова інформатика. – № 3(43)/2014. – К. : НДІП НАПрН України, 2014. – 107 с.

Опубліковано 10 наукових статей.

5. ТЕМА: «Розроблення електронної енциклопедії законодавства України». Номер державної реєстрації № 0110U001019. Термін виконання: 1 кв. 2010 р. – 4 кв. 2015 р. Науковий керівник теми – доктор технічних наук, старший науковий співробітник Ланде Д. В.

Основна мета наукових досліджень полягає в узагальненні визначеного законодавчими та нормативно-правовими актами України понятійного апарату термінології законодавства та її подальшому упорядкуванні.

Теоретична значущість і новизна наукових досліджень полягає у виявленні й аналізі теоретичних проблем упорядкування термінології законодавства; систематизації існуючих наукових підходів до проблеми; здійсненні розмежування окремих понять стосовно впорядкування нормативно-правової термінології.

Реалізаційна форма електронної енциклопедії – інформаційний масив багаторівневої структури, у якому доступ до даних різних форматів відбувається через ефективний пошуковий механізм із застосуванням сучасних гіпертекстових і мультимедійних технологій, з можливістю систематичного оновлення та актуалізації.

Очікувані результати по закінченню роботи – створення теоретичної бази та розроблення електронної енциклопедії законодавства, що буде містити понятійно-категоріальний апарат, визначений законами, підзаконними актами та міжнародно-правовими документами, що сприятиме розбудові національного інформаційного простору, до складу якого входять інформаційно-аналітичні системи та бази даних парламенту, уряду, міністерств та відомств, і формуванню єдиних вимог до електронних інформаційних ресурсів.

Виконання досліджень у межах зазначеної науково-дослідної роботи безпосередньо пов'язано з реалізацією завдань Національної програми інформатизації України (закони України «Про Національну програму інформатизації» № 74/98-ВР від 4.02.1998 р., «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки» № 537-V від 09.01.2007 р., «Про доступ до публічної інформації» № 2939-VI від 13.01.2011 р.), указів Президента України «Про заходи щодо розвитку національної складової глобальної інформаційної мережі Інтернет та забезпечення широкого доступу до цієї мережі в Україні» № 928/2000 від 31.07.2000 р., «Про першочергові завдання щодо впровадження новітніх інформаційних технологій» № 1497/2005 від 20.10.2005 р., розпоряджень Кабінету Міністрів України «Про затвердження Концепції формування системи національних електронних інформаційних ресурсів» № 259-р від 05.05.2003 р., «Про затвердження плану заходів з виконання

завдань, передбачених Законом України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки» № 653-р від 15.08.2007 р., «Про схвалення Концепції Державної цільової програми розвитку Національної словникової бази на 2009–2015 роки» № 140-р від 11.02.2009 р., Постанови Президії НАН України від 18.10.2006 р. № 264 «Про концептуальні засади підготовки Української універсальної енциклопедії».

Реалізація НДР дозволить:

- виявити принципи створення термінологічних словників, загалом, специфіку електронних словників, зокрема;
- проаналізувати дослідження щодо створення концептуальної моделі електронної енциклопедії законодавства України;
- створити багаторівневу логіко-понятійну схему, яка відображає системні особливості текстів законотворчих документів та юридично визначених ними понять;
- здійснити поглиблений аналіз наявних інформаційних фондів Верховної Ради України, що будуть покладені в основу створення електронної енциклопедії законодавства України;
- визначити основні умови відбору термінів та умови, за яких нормативно-правові терміни підлягають обов'язковому легальному визначенню в текстах нормативно-правових актів;
- визначити набір засобів лексикографічного опису юридичних термінів;
- синхронізувати процеси актуалізації понятійного апарату з технологією введення нових документів до еталонної бази даних нормативно-правових актів України;
- виділити і вибрати терміни за різними напрямками законотворчої діяльності;
- з отриманого лексичного масиву для кожного напрямку виділити терміни, значимі для відповідних сфер законодавчої діяльності;
- кожному такому терміну співставити його трактування у відповідному нормативно-правовому акті з посиланням на цей документ;
- виробити принципи побудови орієнтованого на текст електронного словника термінології законодавства;
- дослідити лексико-семантичні особливості термінології нормативно-правових актів та ін.

За 2014 р. по даній темі була проведена робота за напрямом дослідження лексико-семантичних особливостей термінології нормативно-правових актів, а також накопичення, систематизація та опрацювання термінів, визначених у нормативно-правових актах України.

У результаті проведених теоретичних та прикладних досліджень, згідно з Технічним завданням, було виконано наступне:

- досліджено особливості подання понять у нормативно-правових актах України;
- здійснено накопичення, систематизація та опрацювання понять і відповідних їм термінів, визначених у нормативно-правових актах України;
- розроблено та реалізовано зразок моделі середовища зберігання електронної енциклопедії законодавства України;
- здійснено автоматизоване редагування матеріалів діючої моделі електронної енциклопедії у середовищі WikiMedia;
- діюча модель електронної енциклопедії є доступною для редагування співробітниками Інституту, за адресою <http://dict.ippi.org.ua>;
- розроблено програмні засоби витягу термінів, що відповідають поняттям, із електронних текстів нормативно-правових актів України;
- розпочато накопичення, систематизацію та опрацювання понять і відповідних їм тлумачень, визначених у нормативно-правових актах України;
- розпочато дослідження моделі середовища зберігання електронної енциклопедії законодавства України.

Окрім, вищезазначених досліджень виконавцями теми НДР було узагальнено та систематизовано понятійний апарат термінології законодавства України, встановлено зв'язки термінологічної бази різних нормативно-правових актів, проведено аналіз практики застосування понятійного апарату законодавчих актів та інших нормативних документів.

У ході проведення дослідження даної проблематики, було зроблено висновок, що створення теоретичної бази та розробка електронної енциклопедії законодавства, що міститиме понятійно-категоріальний апарат, визначений законами, підзаконними актами та міжнародно-правовими документами, сприятиме забезпеченню

гармонізації і стандартизації термінів окремих галузей законодавства, підвищенню техніко-юридичного рівня нормативно-правових актів, зростанню їх комунікативної ефективності.

Результати НДР були враховані Факультетом соціології і права Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут» під час розробки та впровадження навчальних курсів «Інформаційні ресурси», «Інформаційне право», «Інформаційне та соціально-правове моделювання», «Правова інформатика» (акт впровадження додається).

Фактичні результати:

Монографії:

Ландэ Д. В. Компьютерные сети и аналитические исследования / А. Г. Додонов, Д. В. Ландэ, В. Г. Путятин. – К.: ИПРИ НАН Украины, 2014. – 492 с.

Видано:

Наукові журнали:

Правова інформатика. – № 1(41)/2014. – К.: НДПП НАПрН України, 2014. – 104 с.

Опубліковано 7 наукових статей.

6. ТЕМА: «Проблеми інформаційно-правового забезпечення нормотворчої і правозастосовної діяльності на базі правового сегменту мережі Інтернет». Номер державної реєстрації № 0114U001338. Термін виконання: 1 кв. 2014 р. – 4 кв. 2017 р. Науковий керівник теми – доктор технічних наук, старший науковий співробітник Ланде Д. В

Основна мета наукових досліджень за темою полягає в обґрунтуванні можливості та необхідності застосування контенту правового сегменту мережі Інтернет (веб-простору, соціальних медіа тощо) для оперативного сигнального інформування фахівців та керівництва з метою інформаційної підтримки нормотворчої та правозастосовної діяльності. Необхідність створення моделі правового сегменту мережі Інтернет, методичних засад інформаційно-правового забезпечення на базі моніторингу правового сегменту мережі Інтернет зумовлена великими обсягами та динамікою інформаційних потоків, які мають враховуватися для оперативної підтримки нормотворчої та правозастосовної діяльності.

Основною спрямованістю НДР є здійснення наукових досліджень у сфері інформаційних відносин, відповідних інформаційних ресурсів у мережі Інтернет і вимог до засобів моделювання, узагальнення інформаційних потоків, інтеграції інформаційних ресурсів, які мають сприяти вирішенню проблем інформаційно-правового забезпечення, здійснення надійної інформаційної підтримки нормотворчої і правозастосовної діяльності.

Зокрема, такі заходи мають бути спрямовані на пошук рішення наукової проблеми створення теоретичних і технологічних засад, методів і програмно-технічних засобів інтеграції та моніторингу інформаційних потоків з правової тематики, збір, обробка, узагальнення та аналіз яких проводиться у глобальній комп'ютерній мережі Інтернет. А також, необхідно розробити пропозиції та рекомендації щодо застосування ресурсів мережі Інтернет для підтримки нормотворчої і правозастосовної діяльності, концепції системи моніторингу ресурсів мережі Інтернет на основі досліджень упорядкування відносин щодо діяльності в інформаційній сфері, інформаційних ресурсів.

Результати реалізації проекту мають скласти теоретичну базу для розробки автоматизованих систем інтеграції, моніторингу, узагальнення та аналізу інформаційних документальних потоків у правовому сегменті мережі Інтернет.

Основні вимоги до виконання робіт за тематикою містяться в законах Верховної Ради України «Про інформацію» №2657-ХІІ від 02.10.1992, «Про Національну програму інформатизації» №74/98-ВР від 04.02.1998, «Про електронні документи та електронний документообіг» №851-ІV від 22.05.2003, «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки» №537-V від 09.01.2007, «Про доступ до публічної інформації» №2939-VI від 13.01.2011; указах Президента України «Про заходи щодо розвитку національної складової глобальної інформаційної мережі Інтернет та забезпечення широкого доступу до цієї мережі в Україні» №928/2000 від 31.07.2000, «Про першочергові завдання щодо впровадження новітніх інформаційних технологій» №1497/2005 від 20.10.2005, розпорядженнях Кабінету Міністрів України «Про затвердження Концепції формування системи національних електронних інформаційних ресурсів» №259-р

від 05.05.2003, «Про затвердження плану заходів з виконання завдань, передбачених Законом України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки» №653-р від 15.08.2007.

У результаті проведених теоретичних та прикладних досліджень у I півріччі 2014 р., згідно з технічним завданням, було виконано наступне:

- актуалізовано необхідність створення моделі правового сегменту мережі Інтернет, методичних засад інформаційно-правового забезпечення на базі моніторингу правового сегменту мережі Інтернет зумовлена великими обсягами та динамікою інформаційних потоків, які мають враховуватися для оперативної підтримки нормотворчої та правозастосовної діяльності.

- здійснено дослідження проблем застосування контенту правового сегменту мережі Інтернет для інформаційної підтримки нормотворчої і правозастосовної діяльності, а також параметрів ресурсів мережі Інтернет, що можуть бути застосовані для підтримки нормотворчої та правозастосовної діяльності.

- розпочато роботу із систематизації інформаційних ресурсів мережі Інтернет, що можуть бути застосовані для підтримки нормотворчої та правозастосовної діяльності, а також систематизованого електронного каталогу ресурсів мережі Інтернет, що можуть бути застосовані для підтримки нормотворчої та правозастосовної діяльності.

- сформовано базовий перелік вітчизняних інформаційних ресурсів, сегменту мережі Інтернет, а також перелік оперативних ресурсів (близько 200), які підлягають постійному автоматичному моніторингу.

- обґрунтовано необхідність застосування контенту правового сегменту мережі Інтернет (веб-простору, соціальних медіа тощо) для оперативного сигнального інформування фахівців та керівництва з метою інформаційної підтримки нормотворчої і правозастосовної діяльності.

На основі проведених досліджень, було зроблено висновки, що ефективним способом інформаційно-правового забезпечення нормотворчої і правозастосовної діяльності є використання українських

інформаційних ресурсів правового сегменту мережі Інтернет, а також їх систематичне поновлення.

Результати НДР були враховані Факультетом соціології і права Національним технічним університетом України «Київський політехнічний інститут» під час розробки та впровадження навчальних курсів «Правова інформатика», «Основи інформаційної безпеки», «Інформаційне та соціально-правове моделювання», «Інформаційні ресурси», «Інформаційне суспільство і право» (акт впровадження додається).

Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування

1. ТЕМА: «Методологічні засади дослідження прав людини та їх державного захисту в Україні». Номер державної реєстрації № 0111U002531. Строк виконання 1 кв. 2011 – 4 кв. 2015 рр. Науковий керівник – д.ю.н., професор, академік НАПрН України Рабінович П. М.

Метою роботи є вироблення методології дослідження проблематики прав людини, адекватної їх сучасному стану, виходячи із потреб наукового обґрунтування шляхів і засобів підвищення ефективності державного забезпечення таких прав в Україні. Завдання роботи полягають у виявленні евристичних можливостей традиційних і новітніх підходів і методів у праволюдних дослідженнях, встановленні меж застосування кожного з них, виборі найбільш ефективних підходів та методів з огляду на специфіку предмета дослідження та його сучасний стан; а також у з'ясуванні основних проблем їх забезпечення та захисту в Україні й виробленні пропозицій, спрямованих на розв'язання таких проблем.

Результати дослідження проблеми полягають у висновках за наступними підрозділами:

1. «Потребує праворозуміння як методологічна основа дослідження соціальної сутності прав людини».

Розбіжності у людських потребах, а ще більше – у засобах та рівнях їх задоволення становлять фундаментальну, визначальну причину плюралізму праворозуміння, причину неоднозначного

смыслепоповнення терміно-поняття «право». З огляду саме на цю обставину і видалося виправданим покласти в основу інтерпретації феномена праворозуміння «потребовий» концептуальний підхід.

2. «Юридичне гарантування прав людини у Європейському Союзі: проблеми та перспективи».

У звітному періоді досліджувалися загальноєвропейські новітні тенденції юридичного гарантування основоположних прав людини. Зокрема, досліджено загальні закономірності становлення та розвитку інституту прав людини у Європейському Союзі, виділено етапи його формування у правовій системі цього міжнародного об'єднання, а також проаналізовано можливі правові наслідки приєднання Європейського Союзу до Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод 1950 р.

3. «Фактична конституція як соціальний механізм забезпечення прав та інтересів людини в Україні».

Перспективним напрямком осмислення фактичної конституції українського суспільства як соціального механізму забезпечення прав та інтересів людини є соціоцентричний інтердисциплінарний підхід, з позицій якого діяльність, пов'язана з політичним володарюванням, може розглядатись як частково опосередкований нормами законодавства й частково оформлюваний юридичними актами процес обміну і розподілу політично-значущих благ, основними з яких є владно-політичні ресурси (політична влада і політичний вплив).

4. «Загальнотеоретичні проблеми правової допомоги та права на її отримання».

Аналіз міжнародних стандартів адвокатської діяльності дозволив встановити, що розгляд дисциплінарної справи щодо адвоката вимагає дотримання хоча би таких стандартів процесуальної справедливості: неавтоматичне порушення такої справи; розумний строк її розгляду; первинність позасудового (квазісудового) розгляду справи дисциплінарним комітетом відповідної асоціації; незалежність і неупередженість створеного на підставі закону органу, наділеного відповідною функцією (як судового, так і квазісудового) з розгляду дисциплінарної справи щодо адвоката; існування чітко регламентованої процедури такого розгляду; встановлення правил діяльності адвоката, за недотримання яких його можна притягти до дисциплінарної відповідальності відповідною незалежною від ор-

ганів державної влади професійною асоціацією та / або законодавчим органом; забезпечення адвокату при розгляді його дисциплінарної справи прав на юридичну допомогу та на вільний вибір юриста для її надання; забезпечення адвокату права брати участь у такому розгляді; застосування дисциплінарного стягнення не є обов'язковим наслідком допущеного адвокатом порушення правил професійної діяльності; дотримання принципу пропорційності при визначенні міри дисциплінарного впливу на адвоката (відповідність санкції, застосовуваної до адвоката, тяжкості його проступку); гарантування адвокату можливості оскаржити рішення у такій справі, а також дії або бездіяльності дисциплінарного комітету асоціації як в адміністративному (до вищестоящого стосовно дисциплінарного комітету асоціації органу), так і в судовому порядку; оприлюднення рішення дисциплінарного комітету з урахуванням забезпечення захисту конфіденційності відомостей про клієнта.

5. «Принцип недискримінації як складова правового статусу людини і громадянина: філософсько-правові аспекти».

Принцип заборони дискримінації може розглядатись як формально-юридичне втілення значно ширшого за обсягом принципу рівності.

Проведений аналіз практики ЄСПЛ щодо справ про заборону дискримінації додатково свідчить на користь підставності висновку про те, що основним філософським підґрунтям сучасних рішень цієї поважної європейської судової інстанції є постулати так званого ліберального комунітаризму як результату своєрідної конвергенції ліберальних і комунітаристських ідеологем. Це, своєю чергою, можна вважати відображенням відповідних тенденцій у розвитку сучасної західної етико-правової й політико-правової думки в цілому.

6. «Юридична аргументація в тлумаченні прав людини».

Досліджено основні риси юридичної аргументації у практиці Європейського суду з прав людини та Конституційного Суду України, проведено порівняння між ними, сформульовано рекомендації, спрямовані на оптимізацію діяльності останнього.

Фактичні результати:

підготовка I монографії:

Рабінович П. М., Соловйов О. В. Європейська Конвенція з прав людини та практика її застосування Європейським судом з прав

людини як джерела права в Україні / П. М. Рабінович, О. В. Соловйов // Львів, 2014. – 280 с. (21, 3 др.арк.);

підготовка 1 проекту:

проект Концепції модернізації Конституції України, використаний у роботі Комісії Конституційної Асамблеї з прав і свобод людини і громадянина.

Опубліковано 16 наукових статей.

2. ТЕМА: «Правові засоби протидії корупції в системі державної служби». Номер державної реєстрації № 0114U004237. Строк виконання 1 кв. 2014 – 4 кв. 2017 рр. Науковий керівник – член-кореспондент НАПрН України Гаращук В. М.

Метою роботи є проведення комплексного дослідження проблематики правових засобів протидії корупції в системі державної служби України. В процесі дослідження вивчається, які нові можливості та механізми доречно застосовувати під час реалізації правових засобів протидії корупційним діянням в системі державної служби, аналізуються підстави та форми прояву корупційних діянь, ступінь їх небезпеки для суспільства, способи запобігання та припинення протиправної діяльності корумпованих державних службовців, умови, які «провокують» корупційну поведінку службовців. Також досліджуються найбільш небезпечні сфери прояву корупції та правові, організаційні і процесуальні можливості законодавства протистояти негативним наслідкам корупції.

Проведена аналітична робота зі збору та загальної обробки нормативного матеріалу законодавства з питань запобігання і протидії корупції в Україні в умовах докорінного реформування всіх сторін життя суспільства, критичного стану економіки держави та в умовах здійснення антитерористичної операції на сході країни. Досліджено ступінь та стан розповсюдження корупційних відносин в Україні, визначено причини їх розвитку, небезпека, яку становить корупція для функціонування інститутів суспільства; форми протидії корупційним проявам, як з боку держави так і з боку окремих суспільних угруповань. В дослідженні запропоновано визначення корупції та сфери діяльності, найбільш вразливі для корупції, надані пропозиції щодо запобігання та протидії корупції. Наведено

класифікацію видів (рівнів) корупції, досліджено питання запровадження новітніх законодавчих засад організації боротьби з корупцією в Україні. Опрацьовується матеріал для подальшої роботи над науково-практичним коментарем статей Кодексу України про адміністративні правопорушення, які встановлюють адміністративну відповідальність за корупційні правопорушення, ведеться робота над матеріалом, який передбачається у майбутньому оформити у монографію, в якій будуть розглянуті основні питання та способи протидії корупції в Україні, здійснюється дослідження такого явища, як лобізм в Україні.

Здійснено огляд законодавства, яке регулює дисциплінарне провадження щодо державних службовців. Новелою чинного антикорупційного законодавства є те, що особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, яких притягнуто до кримінальної чи адміністративної відповідальності за порушення обмежень, встановлених Законом України «Про запобігання корупції» № 1700-VII, підлягають обов'язковому звільненню з посад.

Серйозним недоліком на сьогодні є концептуальна орієнтація на впорядкування державно-службових відносин, що виникають у зв'язку і з приводу проходження державної служби, приватноправовими засобами, притаманними трудовому праву, і дещо зменшення значення публічно-правових, характерних для адміністративного права. Однак інститут дисциплінарної відповідальності державних службовців виступає предметом регламентування саме адміністративного права. З урахування цього при дослідженні законодавчого регулювання процедури притягнення державних службовців до дисциплінарної відповідальності вивчалися й аналізувалися саме адміністративно-правові норми.

Діяльність по притягненню державного службовця до дисциплінарної відповідальності вимагає детальної законодавчої регламентації саме як вид юрисдикційного процесу у структурі адміністративного процесу. Важливо відзначити, що дисциплінарному провадженню стосовно державних службовців як одному зі складників адміністративного процесу властиві особливі ознаки, як-от: (а) специфічне коло суб'єктів, (б) зміст розглядуваних справ,

(в) різні види дисциплінарних проступків і дисциплінарних стягнень для різних категорій державних службовців, (г) строки накладення дисциплінарних стягнень тощо.

Питання процедури притягнення до дисциплінарної відповідальності у законодавстві вирішено фрагментарно. По суті, лише ст. 14 Закону України «Про державну службу» (від 16 грудня 1993 р.) містить положення про дисциплінарну відповідальність цих суб'єктів. Що ж стосується деяких категорій державних службовців, то питання їх дисциплінарної відповідальності вирішені у відповідних дисциплінарних статутах. Зауважено, що значна частина питань про накладення дисциплінарних стягнень на цих осіб віднесена, так би мовити, на вільний розсуд суб'єкта призначення на державну службу, що неможна визнати позитивним. Питання процедури притягнення державних службовців до дисциплінарної відповідальності – одне з важливих для забезпечення законності в сфері державно-службових відносин. Водночас, ця процедура повинна бути встановлена адміністративно-правовими нормами в рамках вибору варіанту поведінки, визначеного законом.

Відносно стадій провадження в справах про притягнення до відповідальності державних службовців за адміністративні корупційні правопорушення, нині зазначені правила об'єднано в тексті Кодексу України про адміністративні правопорушення. Аналіз положень Кодексу призводить до висновку про існування 4-х стадій провадження в справах про адміністративні правопорушення, зокрема, в справах про корупційні правопорушення: 1) порушення провадження й збирання доказів по справі; 2) підготовка до розгляду, розгляд та ухвалення рішення в справі; 3) оскарження рішення та 4) його виконання. Зазначені стадії наповнено процесуальними етапами та діями, які реалізуються різними суб'єктами влади у межах наданих їм повноважень. Отже, для формування повного уявлення про діяльність уповноважених суб'єктів влади з приводу вирішення питання про відповідальність за корупційні правопорушення необхідно проаналізувати крім правил Кодексу України про адміністративні правопорушення ще й положення антикорупційного законодавства, а також приписи актів, що визначають статус представників влади, які є учасниками даного провадження. Саме цьому присвячено роботу за темою «Стадії провадження в справах

про притягнення до відповідальності держаних службовців за адміністративні корупційні правопорушення: загальна характеристика й стан правого врегулювання».

Фактичні результати:

Підготовка 1 підручника:

Калмикова Я. С. Докази та доказування в адміністративному судочинстві / Я. С. Калмикова; за заг. ред. канд. юрид. наук, доц. О. Б. Червякової. – Х. : ФАКТОР, 2014. – 280 с. (16, 27 д.а.)

Підготовка 1 збірника:

Адміністративне право: Альбом схем : навч. посіб. / уклад.: Ю. П. Битяк, В. В. Зуй, В. М. Гарашук та ін. ; 2-ге вид., змін. та допов. – Х. : Право, 2014. – 152 с.

Підготовка 1 законопроекту:

Розробка законопроекту про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Опубліковано 12 наукових статей.

3. ТЕМА: «Державно-владні інституції в організаційно-правовому механізмі реалізації Конституції України». Номер державної реєстрації № 0114U004238. Строк виконання 1 кв. 2014 – 4 кв. 2017 рр. Науковий керівник – член-кореспондент НАПрН України Колісник В. П.

Метою роботи є проведення комплексного дослідження проблем конституційно-правового врегулювання статусу органів державної влади на етапі демократичного транзиту. У процесі розробки теми буде вивчено, які саме чинники та передумови впливають на систему здійснення державної влади в Україні в контексті демократичних перетворень; буде проаналізовано етапи впровадження нової системи взаємодії між вищими органами державної влади в контексті ухвалення Конституції України, проведення конституційної реформи та підготовки системного оновлення конституційного тексту; буде розроблено пропозиції щодо оптимальної моделі подальшої трансформації системи здійснення державної влади саме в контексті реалізації Конституції України.

Дослідження питань демократичної організації державної влади з точки зору загальнотеоретичної юриспруденції передбачає висвітлення наступних проблем: 1) народного суверенітету та форм

його реалізації (безпосередньої та представницької); 2) співвідношення більшості та меншості в здійсненні державної влади; 3) поділу державної влади та забезпечення її підконтрольності; 4) законності та дотримання прав людини у діяльності державних органів.

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що на підставі комплексного наукового підходу проаналізовано основні напрямки наукових досліджень проблеми забезпечення ефективності діяльності органів державної влади як у стабільних умовах, так і в умовах реформ. Доведено, що ефективність діяльності органів державної влади визначається не тільки величиною економічного ефекту, а й, насамперед, соціально-політичними результатами їх діяльності. Показано й обгрунтовано, що одним з найважливіших показників ефективності діяльності органів державної влади є її продуктивність, що характеризує взаємозв'язок між результатами діяльності органів влади, вираженими виконаним обсягом робіт, і витратами на управлінську діяльність. Доведено, що в умовах змін політичного та соціокультурного середовища актуалізується проблема становлення адекватної конкретно-історичним умовам системи державного управління, здатної ефективно реагувати на виклики зовнішнього середовища, а відтак – розробка критеріїв ефективності діяльності органів державної влади та надійної системи науково-обгрунтованого оцінювання.

Іншим аспектом наукової новизни одержаних результатів є дослідження інформаційної відкритості в діяльності органів державної влади, яка є індикатором рівня демократії у суспільстві, необхідною умовою забезпечення передбачених Конституцією України прав громадян на інформацію та участь в управлінні державними справами. Інформаційна прозорість влади дозволяє громадянам отримувати адекватне уявлення та формувати критичні судження про стан українського суспільства, про позицію і дії органів публічної влади, підвищувати дієвість та ефективність громадського контролю за діяльністю органів публічної влади. Транспарентність у діяльності влади всіх рівнів, реальна доступність отримання інформації щодо прийнятих ними рішень щодо їх діяльності є не тільки необхідним елементом здійснення постійного та надійного зв'язку між громадянами та їх представниками у владних структу-

рах, але і засобом ефективного функціонування самих органів влади.

Новизна одержаних результатів полягає в опрацюванні теоретичних засад держави, визначенні ролі соціальної відповідальності в утвердженні принципів демократичного суспільства в Україні. Приріст наукових знань за темою дослідження полягає і в тому, що з'ясовується вплив та значення державної влади за умов реалізації соціальної політики. З'ясовується роль інститутів державної влади за умов реалізації соціальної політики. Лише при досягненні балансу у взаємодії різних соціальних і політичних сил суспільства держава стверджує себе як соціальна. Що стосується напрямків соціальної політики, то вони повинні визначатися відповідно до актуальності завдань, які постають перед суспільством і державою на конкретному історичному етапі їхнього розвитку. Наголошується, що економічну основу соціальної держави має становити саме соціально орієнтована ринкова економіка.

Соціальну діяльність сучасної держави не можна відокремлювати від її економічної сфери. Економічне зростання має більші шанси в тих країнах, де економіка орієнтується на вирішення в тому числі і соціальних проблем. Як наслідок, соціальну державу не можна оцінювати лише з погляду прав, що нею проголошуються.

Фактичні результати:

Підготовка 1 монографії:

Саннікова, М. В. Декларація та акти декларативно-рекомендаційного характеру в системі джерел права: [Монографія] / М. В. Саннікова; наук. ред. В. П. Колісник. – Х. : «Друкарня Мадрид», 2014. – 154 с. (7, 54 д.а.).

Підготовка 1 підручника:

Правознавство: підручник для студентів вищих навчальних закладів / кол.авторів. – Харків: «Фоліо», 2014. – 635 с. (Богачова Л. Л. розділ 1, с.11-74; 2, 5 д. а. та ін.).

Підготовка 2 збірників:

Евсеев, А. П. Верховный Суд США сегодня / А. П. Евсеев. – Х.: Юрайт, 2014. – 56 с. (Серия «Научные доклады»; вып. 13); (2,5 д. а.).

Евсеев, А. П. Верховный Суд Соединенного Королевства: становление / А. П. Евсеев. – Х.: Юрайт, 2014. – 184 с.; (8,24 д. а.).

підготовка 1 законопроекту:

Розробка проекту Закону про внесення змін до Закону України «Про адвокатуру і адвокатську діяльність» (щодо обрання делегатів з'їзду).

Опубліковано 45 наукових статей.

4. ТЕМА: «Проблеми правового регулювання територіальної організації влади в Україні». Номер державної реєстрації № 0114U004240. Строк виконання 1 кв. 2014 – 4 кв. 2017 рр. Науковий керівник – д.ю.н., професор Любченко П. М.

Мета роботи полягає у розробці, узагальненні та обґрунтуванні нової концепції територіальної організації влади в Україні. Відповідно до мети поставлені такі основні завдання: проаналізувати конституційно-правові засади функціонування місцевих органів публічної влади в Україні, їх значення та соціальну роль в суспільстві; здійснити порівняльний аналіз правового регулювання діяльності місцевих органів публічної влади в Україні та в інших країнах і на цій основі опрацювати пропозиції щодо можливості використання їх досвіду при розробці національного законодавства; на підставі системно-структурного аналізу запропонувати нові підходи до правового регулювання статусу місцевих органів публічної влади в Україні; сформулювати пропозиції і рекомендації по удосконаленню правового регулювання територіальної організації влади в Україні.

У звітному періоді аналізується інститут електронного урядування як організаційно-правовий механізм сервісноорієнтованої моделі державного управління, визначається поліаспектність та різномірність проблематики електронного урядування в сучасній демократичній державі, зокрема, питання правового, організаційного, інформаційно-комунікативного, технологічного та кадрового забезпечення його впровадження, розкривається сучасна роль електронного урядування у регіональному та муніципальному розвитку.

Здійснене комплексне дослідження повноважень органів державної влади та органів місцевого самоврядування у сфері електронного урядування, проаналізований стан їх правового регулювання. Це надало можливості зробити висновок про деконцентрований характер системи державного управління у даній сфері. Проте зна-

чна кількість державних органів не стала запорукою ефективної реалізації державної політики – розпорошеність управлінських функцій, слабоналагоджена міжвідомча взаємодія та координація, дублювання повноважень органів державної влади, фактичне відсторонення органів місцевого самоврядування від управління в даній сфері призводять до гальмування процесів інформатизації процедур публічно-владного управління. Відмічено, що на сьогоднішній день законодавча регламентація повноважень органів державної влади та органів місцевого самоврядування у сфері електронного урядування має фрагментарний характер. Відсутня цілісна модель правового регулювання, невизначені повноваження муніципальних органів у даній сфері, неналежним чином забезпечується функціонально-компетенційна спеціалізація органів державної влади.

Упорядкування системи центральних органів виконавчої влади у сфері електронного урядування вимагає консолідації управлінської діяльності та чіткого визначення відповідальних органів управління. Розроблені пропозиції щодо раціоналізації розподілу функцій та компетенції вищого, центральних та місцевих органів виконавчої влади у даній сфері управлінської діяльності.

Запропоновано посилити роль органів місцевого самоврядування у формуванні цілісної політики запровадження інструментів електронного урядування. Зокрема, в частині захисту авторського права на бази даних і програми, створені для потреб інформатизації та особистої інформації; забезпечення доступу громадян та їх об'єднань до інформації державних органів та органів місцевого самоврядування, а також до інших джерел інформації; інформатизації науки, освіти, культури, охорони довкілля та здоров'я людини; підтримки вітчизняного виробництва програмних і технічних засобів інформатизації; забезпечення підготовки спеціалістів з питань інформатизації та інформаційних технологій; розробки та організації виконання регіональних програм та проектів інформатизації.

Важливими напрямками розвитку електронного урядування на місцевому та регіональному рівні визнане вирішення питань щодо електронного способу надання послуг населенню, забезпечення електронного доступу до публічної інформації, забезпечення стандартів електронної взаємодії органів державної влади та органів

місцевого самоврядування, залучення через електронні засоби урядування громадян до вироблення муніципальних рішень. Досліджуються проблеми поширення електронного документообігу, які отримують значну політичну та економічну вагу у зв'язку з розширенням використання систем електронних платежів, електронної торгівлі, електронних систем фінансової звітності, можливістю широкого застосування електронних документів у цивільних правовідносинах.

Фактичні результати:

Проведення 1 конференції:

Науково-практична конференція «Актуальні проблеми державного, регіонального та муніципального управління в контексті модернізації української державності», 16 жовтня 2014 року, м. Харків.

Підготовка 1 монографії:

Петришин О. О. Правові засади місцевого самоврядування в зарубіжних країнах та Україні: теоретико-правовий та порівняльний аналіз : монографія / О. О. Петришин. – Х. : Право, 2014. – 192 с.

Підготовка 2 збірників:

Державне будівництво та місцеве самоврядування : зб. наук. пр. / ред. кол. : Ю. Г. Барабаш та ін. – Х. : Право, 2014. – Вип. 27.

Актуальні проблеми державного, регіонального та муніципального управління в контексті модернізації української державності: зб. наук. статей за матеріалами наук.-практ. конф., м. Харків, 16 жовтня, 2014 р. / редкол.: С. Г. Серьогіна, П. М. Любченко, І. І. Бодрова. – Х.: НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування, 2014. – 90 с.

Підготовка 1 законопроекту:

Розроблено проект Закону України «Про територіальну громаду».

Опубліковано 25 наукових статей.

5. ТЕМА: «Правові засади системної співпраці в рамках угоди про асоціацію між Україною і Європейським Союзом». Номер державної реєстрації № 0114U004239. Строк виконання 1 кв. 2014 – 4 кв. 2017 рр. Науковий керівник – к.ю.н., доцент, Трагнюк О. Я.

Метою проекту є дослідження змісту системної співпраці між Україною та Європейським Союзом, передбаченої Угодою про асоціацію, а також її впливу на модернізацію державно-правового розвитку України.

В результаті розробки теми на поточному етапі зроблено низку висновків:

1. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом (УА) за своїм тематичним охопленням є найбільшим міжнародно-правовим документом в історії України та найбільшим міжнародним договором з третьою країною, коли-небудь укладеним ЄС. Тому, враховуючи широкий спектр питань, який регулюється УА, її положення матимуть вплив на практично усі сфери життєдіяльності українського суспільства. Найголовніше, що УА забезпечить створення зовнішньої рамки для запровадження європейських стандартів та для проведення нагальних внутрішніх системних реформ в Україні.

2. Запровадження механізму імплементації наймасштабнішого в українській історії двостороннього міжнародного договору потребує особливо детальної уваги. Для реалізації цього завдання слід скористатися позитивним досвідом європейських країн щодо розробки національного механізму імплементації УА. Враховуючи найкращі практики, розроблені в нових державах-членах ЄС, національний механізм імплементації УА має складатися з двох основних частин: Національної системи координації імплементації Угоди (органи державної влади, відповідальні за імплементацію Угоди) та Національної програми імплементації Угоди.

3. Успішна імплементація економічного блоку Угоди про асоціацію залежить від успішної реалізації комплексу першочергових заходів: забезпечення справжнього, а не декларованого розвитку підприємництва; виведення економіки з тіні; вільний доступ до кредитних, матеріальних та інформаційних ресурсів, ринків збуту продукції; ефективне втілення законодавства з питань боротьби з шахрайством та корупцією; посилення фінансового контролю за структурними фондами та фондами розвитку; реформа судової системи, захист прав власності та прав людини; розробка нової зовнішньоекономічної стратегії з урахуванням позитивних та нега-

тивних факторів від інтеграції України в Європу; зупинення подальшого соціального розшарування.

Фактичні результати:

Проведення 1 конференції:

Науково-практична конференція «Проблеми правової інтеграції: глобальний, національний і регіональний контекст» 02 жовтня 2014 року, м. Харків.

Підготовка 1 монографії:

Проблеми правової відповідальності : монографія / Ю. П. Битяк, Ю. Г. Барабаш, Л. М. Баранова та ін. ; за ред. В. Я. Тація, А. П. Гетьмана, В. І. Борисової. – Х. : Право, 2014.

Підготовка 1 збірника:

Державне будівництво та місцеве самоврядування : зб. наук. пр. / редкол. : Ю. Г. Барабаш та ін. – Х. : Право, 2014. – Вип. 28. – 156 с.

Підготовка 1 законопроекту:

Підготовлено проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування» (в контексті адаптації до стандартів ЄС)»

Опубліковано 17 наукових статей.

Науково-дослідний інститут правового забезпечення інноваційного розвитку

1. ТЕМА: «Концептуальні засади правового забезпечення інноваційної політики України в контексті європейської інтеграції». Номер державної реєстрації № 0110U000882. Строк виконання 1 кв. 2010 – 4 кв. 2014 рр. Науковий керівник – д.ю.н., доцент, Задахайло Д. В.

Мета теми – дослідження положень чинного законодавства України, що регулює суспільні відносини, пов'язані з реалізацією державної інноваційної політики, вироблення узагальнених рекомендацій спрямованих на вдосконалення окремих нормативно-правових актів, шляхом доповнення їх змісту цілісними господарсько-правовими механізмами впливу на ці відносини з боку держави.

Наукові результати:

1. Запропонована дефініція економічної політики держави, що визначається як форма реалізації державою власної суверенної

економічної влади та відповідних функцій, що організаційно інституціалізована як особливий тип та процес діяльності, який за своїм механізмом складається з формування та здійснення офіційно затвердженого алгоритму застосування правових засобів державного впливу на зміст, структуру та динаміку внутрішньо– та зовнішньо-економічних відносин, на макроекономічні властивості ринкової рівноваги, шляхом відповідної корекції змісту правового господарського порядку, з метою досягнення програмно визначених кількісних та якісних властивостей функціонування національної економічної системи, забезпечення економічного народовладдя та суверенітету України.

2. Визначено, що господарсько-правова політика держави, базуючись на положеннях конституційного економічного порядку, економічної політики держави та наукової господарсько-правової доктрини і зафіксована у змісті державних програм економічного розвитку як обов'язкова, структурна та інструментальна їх складова є імперативною концептуальною позицією держави щодо напрямів та змісту подальшого розвитку господарського законодавства, удосконалення практики його застосування, оптимізації правового господарського порядку як такого.

3. Проведено доскональний аналіз сучасної доктрини з питань розвитку науки й техніки та забезпечення науково-технічного розвитку та окреслено головні проблеми, що мають бути вирішені на сучасному етапі.

4. Визначена низка проблем, які ускладнюють реалізацію органами місцевого самоврядування інноваційної політики в межах регіонів, територій та окремих населених пунктів. Зокрема, серед них можна відзначити такі:

1) недостатнє фінансування за рахунок коштів державного бюджету регіональних та місцевих програм інноваційного розвитку;

2) пріоритет поточних інновацій із невеликим строком окупності над довгостроковими наукоємними проектами стратегічного значення;

3) відсутність спеціалізованих державних, комунальних та спільних фінансово-кредитних установ, які повинні забезпечувати фінансування наукоємних та венчурних інноваційних проектів у регіонах;

4) нерозвиненість місцевої нормативної основи підтримки інноваційного підприємництва;

5) безсистемне впровадження інформаційних та мережевих технологій у процес публічного-управлінського адміністрування підприємницької діяльності;

6) недостатня увага публічно-владних структур до формування та підтримки іміджу і брендів окремих населених пунктів і адміністративно-територіальних одиниць з метою залучення вітчизняних та іноземних інвесторів для фінансування локальних інноваційних проектів;

7) нераціональний перерозподіл коштів місцевих бюджетів на користь державного бюджету України, що призводить до їх дефіциту і, як наслідок, позбавляє органи місцевого самоврядування можливості встановлювати податкові пільги та спеціальні податкові режими для інноваційного бізнесу;

8) відсутність правового, інформаційного та інституційного забезпечення залучення іноземних інвестицій у місцеві інноваційні проекти;

9) невикористання провідного зарубіжного досвіду організації управління комунальними підприємствами на основі стандартів корпоративного менеджменту великого приватного бізнесу;

10) низький рівень координації між органами державної влади, органами місцевого самоврядування і приватного бізнесу при впровадженні інновацій у рамках загальнодержавної та регіональної інноваційної політики.

5. Запропоновано запровадити замість виділення субвенцій місцевим бюджетам з державного бюджету на відшкодування різниці в тарифах на теплову енергію, послуги з централізованого водопостачання та водовідведення – виділення цих коштів напряму енергетичним компаніям, які постачають природний газ та електроенергію для утримання на певному рівні цін на енергоносії протягом періоду, на який затверджено тариф на житлово-комунальні послуги.

6. Аналіз рамкових програм ЄС виявив основні підходи до формування єдиної науково-технічної політики країн ЄС, які отримують свій розвиток на наступних етапах їх реалізації, підтвердивши таким чином свою ефективність. До них слід віднести:

1) програмні засади до регулювання наукової та науково-технічної діяльності;

2) багатостороння основа проведення науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт на підставі спільних проєктів в галузі науки і техніки як фактору соціально-економічної консолідації країн ЄС;

3) об'єднання зусиль європейської науки і техніки в рамках створення єдиного вільного ринку інтелектуальної власності і технологій у межах території ЄС;

4) координація науково-технічної політики на рівні країн-учасниць ЄС, в тому числі перспективних напрямів досліджень, та створення сприятливих умов для мобільності вчених і фахівців;

5) економічна доцільність об'єднання фінансових ресурсів на рівні ЄС для виконання спільних для різних країн НДДКР, що вимагають значної фінансової підтримки, яку не може надати одна держава окремо;

6) співфінансування з ЄС національних проєктів, включених в рамкові програми, і залучення до фінансування бізнес-структур;

7) визначення науково-технічної політики на основі потенціалу всіх країн-членів ЄС з урахуванням конкуренції в науково-технічній і технологічній сфері між країнами ЄС, Японією і США.

7. Особливе місце в політиці ЄС щодо розвитку науки посідає рішення про створення Європейської ради з досліджень, яка в межах Сьомої рамкової програми ЄС буде фінансувати і стимулювати фундаментальні дослідження, не спрямовані безпосередньо на кінцевий технологічний результат. Гранти будуть видаватися на дослідження, які матимуть чисто наукову цінність, без врахування їх інноваційно-технологічної перспективності. Такі знання необхідні для створення теоретичної бази, інтелектуального фундаменту для розвитку прикладних інноваційно-технологічних знань. Цей підхід сприятиме поновленню випереджальної ролі науки щодо практики, ідейно-теоретичного знання щодо прикладного інноваційно-технологічного.

8. Здійснений аналіз чинного законодавства України, що регулює питання формування конкурентоздатної фармацевтичної галузі, з метою забезпечення населення ефективними та безпечними лікарськими засобами шляхом розвитку наукових досліджень та впрова-

дження концепції біобезпеки на всіх рівнях фармацевтичного виробництва.

9. Проведено ретроспективний аналіз державних заходів, спрямованих на забезпечення розвитку вітчизняного високотехнологічного виробництва у фармацевтичній промисловості.

10. Обґрунтована необхідність на законодавчому рівні визначити поняття «інноваційний лікарський засіб» та його відмінність від суміжних понять («оригінальний лікарський засіб», «бренд»).

11. Розглянуті підходи до створення інноваційного лікарського засобу:

1) розробка принципово нового оригінального лікарського засобу, тобто нової молекули з новим механізмом дії;

2) створення «me-too» лікарських засобів – молекули, яка подібна до вже існуючої на ринку. Відмінність буде у силі фармакологічної дії та профілі безпеки;

3) створення комбінованих лікарських засобів з декількох існуючих видів молекул;

4) розробка нових лікарських форм;

5) розширення показань до застосування шляхом проведення додаткових клінічних досліджень.

12. Продемонстровано, що закріплення на законодавчому рівні вимоги щодо спрощення порядку проведення експертизи реєстраційних матеріалів при проведенні державної реєстрації лікарських засобів, які ліцензовані за централізованою процедурою Європейським агентством з лікарських засобів, шляхом визнання звіту з оцінки реєстраційного досьє, проведеного Європейським агентством дозволить значно зменшити обсяг експертних робіт, враховуючи подання заявниками звіту з оцінки реєстраційного досьє Європейського агентства з лікарських засобів, яким буде підтверджуватись безпечність, якість та ефективність лікарського засобу. Експертиза інших матеріалів реєстраційного досьє ДП «Державний експертний центр» передбачатиме аналіз методів контролю якості лікарського засобу, технології виробництва, тексту інструкції з методичного застосування та тексту маркування, для його подальшого затвердження МОЗ України при здійсненні державної реєстрації лікарського засобу. Обґрунтовано, що зазначені заходи дозволять

удосконалити процедуру реєстрації ліків та спростити доступ ліків європейського виробництва на територію України.

13. Освітлені актуальні питання захисту прав інтелектуальної власності при створенні генеричних копій біотехнологічних лікарських засобів (біосимілярів) та зроблено наступні висновки:

1. Створення генеричних копій біофармацевтичних лікарських засобів має свої особливості. Коли закінчується період ексклюзивного захисту на певний біологічний лікарський засіб, розробляється подібний біологічний лікарський засіб – «біосиміляр».

2. Процедура заміщення лікарських засобів – це процедура заміни препарату, призначеного лікарем, іншим препаратом, що вважається однаковою за якістю, ефективністю й безпечністю. Ця функція зарахована до сфери національної політики і регулюється на законодавчому рівні.

3. Відповідно до діючого законодавства України, подібний біологічний лікарський засіб (біосиміляр) – біологічний лікарський засіб, подібний щодо ефективності, безпеки та якості до зареєстрованого референтного біологічного препарату, період патентного захисту якого закінчився. Подібність терапевтичної ефективності, безпеки і якості такого лікарського засобу до референтного має бути доведена відповідними порівняльними доклінічними та клінічними дослідженнями. Проблема створення біосимілярів в Україні потребує розробки національних рекомендацій та настанов, у яких будуть врегульовані питання реєстрації біосимілярів, а також проаналізований світовий досвід з цього питання.

4. Головні засади та загальні принципи реєстраційної процедури біосимілярів є спільними у різних державах, однак слід відзначити, що існують певні відмінності у виборі референтного лікарського засобу, вимогах щодо обсягу реєстраційних даних та інших питаннях.

14. Встановлено основні аспекти інноваційної політики Індії. Акцент в законодавчій базі та загалом в політиці робиться на тому, щоб підняти рівень науки в цілому, та інноваційної сфери зокрема. Основними інструментами розвитку інноваційної сфери в Індії вбачається: збільшення кваліфікованих працівників та науковців; створення більш сприятливих умов для залучення приватних інвес-

торів в інноваційну сферу; стимулювання підприємств впроваджувати у своєму виробництві результатів інноваційної діяльності.

Фактичні результати:

Проведено науково-практичну інтернет-конференцію «Актуальні питання інтелектуальної власності та інноваційного розвитку», яка відбулась 21 березня 2014 р. (м. Харків) та Міжнародну науково-практичну конференцію «Актуальні напрями правового забезпечення інноваційної та інвестиційної політики в Україні», 14 листопада 2014 р. (м. Харків).

За матеріалами конференцій видано збірники тез доповідей:

Актуальні питання інтелектуальної власності та інноваційного розвитку: матеріали II наук.-практ. конф., м. Харків, 21 березня 2014 р. / редкол.: С. М. Прилипко, Ю. Є. Атаманова, С. В. Глібко, К. В. Єфремова – Х.: НДІ ПЗІР, 2014. – 286 с.

Актуальні напрями правового забезпечення інноваційної та інвестиційної політики в Україні : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Харків, 14 листопада 2014 р. / редкол.: С. М. Прилипко, Ю. Є. Атаманова, С. В. Глібко, К. В. Єфремова. – Х : НДІ ПЗІР, 2014. – 212 с.

Законопроект 1:

Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про інноваційну діяльність»».

Монографія:

Концептуальні засади правового забезпечення інноваційної політики України [текст] / кол. авторів Д. В. Задихайло, Г. П. Клімова, Л. С. Шевченко, В. М. Пашков та ін. – Харків: Право, 2014. – 464 с.

Опубліковано 30 наукових статей і 17 тез наукових доповідей.

2. ТЕМА: «Дослідження проблем правового забезпечення інвестування інноваційної діяльності». Номер державної реєстрації № 0111U003962. Науковий керівник – к.ю.н., доцент Р. П. Бойчук. Термін виконання – 2011-2014 рр.

Мета теми – дослідження положень чинного законодавства України, що регулює суспільні відносини, пов'язані із залученням, освоєнням, використанням інвестицій (в тому числі іноземних інвестицій), що включають і містять в собі інноваційні об'єкти; підготовка рекомендацій щодо удосконалення чинних нормативно-

правових актів з питань регулювання інвестиційної та інноваційної діяльності з метою усунення наявних прогалин та колізій у правовому регулюванні та забезпечення одноманітності їх застосування, створення спеціальних правових режимів їх втілення.

Наукові результати:

1. Вперше розроблені теоретико-методологічні засади та практичні рекомендації по вдосконаленню розрахунку тарифу на послуги міського електричного транспорту.

2. Вперше з науково-економічної точки зору розв'язані завдання з обґрунтування структури тарифу на перевезення пасажирів міським пасажирським транспортом України та розробки концептуальних положень методики розрахунку економічно обґрунтованих тарифів на пасажирські перевезення, що здійснюються на міських маршрутах України.

3. Вдосконалені теоретико-методологічні засади та практичні рекомендації щодо сталої роботи транспортного комплексу будь-якого з міст країни, де є громадський транспорт – автобусний та електричний.

Вперше з науково-економічної точки зору поставлені, обґрунтовані та розв'язані завдання з методології ведення транспортної роботи підприємств, майже всього її складного та розгалуженого комплексу. Особливу роль відведено ймовірнісному визначенню ризиків в роботі рухомого складу з будь-яких причин та якнайскорішому та найменш затратному відновленню його роботи для запобігання відмов в діяльності транспортного підприємства.

4. Запропоновано використання державно-приватного партнерства через кластерну модель розмежування підходів до фінансування діяльності підприємств для впровадження інновацій.

5. Визначено, що одним з механізмів державної підтримки розвитку інтелектуальних ресурсів країни може бути запровадження нового напрямку державної економічної політики.

6. Виявлено правові засоби державного регулювання та саморегулювання, їх співвідношення. Запропоновано зміни та доповнення до ГК України, законів «Про державно-приватне партнерство», «Про акціонерні товариства», «Про управління об'єктами державної власності», «Про приватизацію державного майна», «Про захист економічної конкуренції» та інші акти законодавства.

7. Сформовані правові критерії віднесення працівників до суб'єктів інноваційної праці та визначені процедури підтвердження ними професійних якостей, потрібних для ефективного здійснення підприємством інноваційної діяльності.

8. Зроблено висновок, що інвестиційна діяльність у сфері сільського господарства та відповідні інвестиційні правовідносини мають свою специфіку та особливості; (б) обґрунтовано міжгалузевий характер інституту правового регулювання інвестиційних відносин у сфері сільського господарства.

9. Удосконалено визначення поняття «інвестиційні правовідносини у сфері сільського господарства».

10. Отримали подальший розвиток наукові думки щодо: (а) віднесення до суб'єктів (учасників) інвестиційних відносин, які використовують інвестиції, виробників сільськогосподарської продукції; (б) прав учасників інвестиційних відносин, які використовують інвестиції (сільськогосподарських товаровиробників); (в) специфічних підстав виникнення інвестиційних правовідносин у сфері сільського господарства.

11. Для покращання ситуації з інвестиціями в системі освіти запропоновано вдосконалити систему управління інноваційно-інвестиційною діяльністю цієї сфери й модернізувати її фінансово-економічний механізм та розробити відповідно до сучасних ринкових умов довгострокові стратегії стимулювання залучення освітніх інвестицій.

12. Проведено аналіз європейського та вітчизняного законодавства у галузі боротьби з такими явищами як «плагіат», «контрафакт» та «піратство». Виявлено значне відставання законодавства України від європейського рівня захисту авторських та суміжних прав.

13. Встановлено, що для встановлення ознак плагіату твір повинен містити певну кількість концептуальних фрагментів, достатніх за обсягом для того, щоб їх можна було кваліфікувати як плагіат. Закономірності і характеристики, які раніше встановлені, загальновідомі, підтверджені багатьма дослідженнями та є очевидними явищами не можуть претендувати на наукову новизну та не матимуть ознак плагіату.

14. Встановлено, що плагіат безпосереднім об'єктом посягання має привласнення самого права на звання автором унікальної інте-

лектуальної праці. У даному випадку шкода завдається певним немайновим правам, що пов'язані з визнанням, суспільною повагою особи за досягнення та вклад у певну галузь. Опосередкованим об'єктом посягання можна вважати майнові права, що витікають із авторських прав.

15. Запропоновано нове визначення «контрафактних товарів», де контрафактними товарами вважатимуться ті матеріальні носії, в яких виражені результати інтелектуальної діяльності, що були виготовлені первинно на правових підставах (безпосередньо власником даного об'єкту інтелектуального права), але згодом були використані засобами, не дозволеними правовласником.

16. Досліджено співвідношення понять «контрафакт» та «фальсифікат». Встановлено, що контрафакт – це певний матеріальний носій, виготовлення, поширення або використання якого порушує авторські права, натомість як фальсифікат – це підробка товару, що завдає шкоди правам споживачів. Створення фальсифікованого продукту також порушує інтелектуальні права власності, але опосередковано, в контексті незаконного використання засобу маркування, тари, упаковки, назви, зображення товарного знаку марки продукції або використання фірмових запатентованих засобів реклами товару та інше. Фальсифікація у галузі інтелектуальних прав також може тягнути за собою спричинення шкоди діловій репутації та упущену вигоду авторів продукції.

17. Висунуто твердження: піратство слід вважати дещо вужчим за контрафакт, так як в результаті піратства завжди створюється контрафактний примірник, але не всі контрафактні примірники створюються в результаті піратської діяльності.

18. Досліджено співвідношення понять «піратства» та «плагіат». Піратська діяльність – це корисний злочин, що безпосередньо завдає шкоди праву автора, але на відміну від плагіату посягає не на само авторство а на виключні права автора в частині права на відтворення твору шляхом створення одного та більше його екземплярів та його розповсюдження з метою отримання вигоди.

19. Виділено основні передумови для створення агрокластера в окремому регіоні і розроблено послідовність етапів до формування взаємодії учасників процесу залучення позикового капіталу для інвестування інноваційної діяльності через кластерний механізм;

20. Узагальнені тенденції включення людського капіталу до правової сфери в Україні представлені практикою застосування запозиченої праці, трансферів професійних спортсменів на правах оренди;

21. Установлено, що термін «людський капітал» через свій суто економічний зміст потребує встановлення відповідника у праві. Запропоновано поняття «інтелектуальні ресурси».

22. Визначено, що суспільно-економічний імператив саме інноваційного характеру економічного розвитку потребує конституційно-правового рівня його забезпечення, як: суспільно-економічного пріоритету; найважливішої властивості функціонування національної економіки; специфічної функції органів державної влади; відповідного функціонального навантаження їх компетенції шляхом забезпечення необхідним та достатнім арсеналом форм та засобів впливу на відповідні суспільні відносини тощо.

23. З'ясовано, що серед основних правових засобів, що повинні отримати конституційно-правову фіксацію в межах визначення компетенції Кабінету Міністрів України мають бути: «науково-технічна та інноваційна політика держави», «національна та локальні інноваційні системи», «інноваційний характер економічного розвитку», «система державних програм технологічного розвитку національної економіки», «державна підтримка проектів технологічного розвитку».

24. Установлено, що основними пріоритетами сталого економічного розвитку є зростання конкурентоздатності національних товарів та послуг на внутрішньому та зовнішніх ринках, забезпечення його інноваційного характеру, а також екологізація виробничих процесів в національній економіці.

25. Зроблено висновок, що для забезпечення світового рівня конкурентоздатності національної економіки, товарів та послуг що виробляються, Кабінет Міністрів України зобов'язаний сформувати та реалізувати структурно-галузеву, конкурентну та регуляторну політику держави щодо національного товаровиробника шляхом ініціювання та забезпечення відповідних правових режимів господарювання.

26. Визначені показники рівня конкурентоздатності національної економіки мають слугувати інтегративною оцінкою ефектив-

ності економічної політики та відповідної діяльності Кабінету Міністрів України.

27. Забезпечення ефективності функціонування державної інноваційної системи в сфері оборонно-промислового комплексу, а також створення кола критичних технологій для забезпечення національної інноваційної безпеки, фінансово та організаційно мають покладатися на Кабінет Міністрів України.

Фактичні результати:

Монографія:

Теоретичні засади правового регулювання інвестування та інноваційного розвитку в Україні: монографія / кол. авторів С. М. Прилипко, Р. П. Бойчук, С. В. Глібко та ін.; за ред. Р. П. Бойчука – Харків : Право, 2014. – 480 с.

Проведено 1 конференцію:

Науково-практична інтернет-конференція «Актуальні питання інтелектуальної власності та інноваційного розвитку», яка відбулась 21 березня 2014 року

Збірник наукових праць:

Збірник тез доповідей Актуальні питання інтелектуальної власності та інноваційного розвитку: матеріали II наук.-практ. конф., м. Харків, 21 березня 2014 р. / редкол.: С. М. Прилипко, Ю. Є. Атаманова, С. В. Глібко, К. В. Єфремова – Х.: НДІ ПЗІР, 2014. – 286 с.

Законопроект 1:

Проект закону України «Про внесення змін до Закону України «Про державно-приватне партнерство».

Опубліковано 10 наукових статей і 13 тез наукової доповіді.

3. ТЕМА: «Правове регулювання відносин у мережі Інтернет». Номер державної реєстрації 0114U002467. Науковий керівник – к.ю.н., К. В. Єфремова. Термін виконання – 2014–2016 рр.

Мета теми – дослідження особливостей та стану правового регулювання суспільних відносин, що виникають при організації і користуванні мережею Інтернет, з'ясувати співвідношення приватних і публічних інтересів у ній з метою визначення оптимальних правових механізмів забезпечення та захисту.

Наукові результати:

1) Визначені основні об'єкти, з приводу яких виникають інформаційні відносини в мережі Інтернет (Єфремова К. В.), а саме:

1) програмно-технічні комплекси, інформаційні системи, інформаційно-телекомунікаційні технології як засіб формування інформаційної інфраструктури, засоби зв'язку і телекомунікацій, що забезпечують здійснення інформаційних процесів; 2) інформація, інформаційні ресурси, інформаційні продукти, інформаційні послуги; 3) доменні імена; 4) інформаційні права і свободи; 5) інтереси особи, суспільства, держави в інформаційній сфері; 6) інформаційна цілісність і інформаційний суверенітет держави; 7) інформаційна безпека.

2) З'ясовано, що сьогодні до найбільш застосованих механізмів захисту прав інтелектуальної власності в мережі Інтернет (Атаманова Ю. Є.) належать: захист прав у судовому порядку, в адміністративно-правовому порядку, а також самозахист прав. Підвищення рівня дотримання виключних прав інтелектуальної власності в мережі Інтернеті потребує будови в Україні багаторівневого правового механізму гарантування їх реалізації дотримання та захисту з відповідним реагуванням як законодавства на такі вимоги часу, так і всіх учасників відносин, що виникають у віртуальному просторі, мінімум на локальному та договірному рівнях. Встановлено, що вітчизняне законодавство не визначає особливостей регулювання та захисту авторських прав у мережі Інтернет, факт чого стає підставою для поширення норм ст. 50 Закону України (далі – ЗУ) «Про авторське право і суміжні права» щодо встановлення тих дій, які визнаються порушенням авторського права та суміжних прав. Не визначені законодавчо в Україні й особливості доказування порушення прав у «віртуальній мережі» та не запроваджені нові адаптовані до особливостей відносин, що виникають в сфері її функціонування механізми захисту прав інтелектуальної власності; запропоновано систему правового механізму гарантування та захисту прав інтелектуальної власності в мережі Інтернет. Перший рівень відповідальності за порушення названих прав стосується власника веб-сайту за наявність матеріалів на ньому, які порушують права інтелектуальної власності, що належать іншій особі. Другий рівень правового механізму захисту прав інтелектуальної власності, порушених у мережі Інтернет, охоплює відповідальність провайдера. Третій – полягає у введенні «альтернативного підходу», за яким відбувається видалення веб-сайту, зміст якого порушує виключні права

інтелектуальної власності третіх осіб, або блокування доступу до нього шляхом звернення правоволодільца відповідно до пошукової системи або провайдера. Сформульовано, що за розміщення об'єктів права інтелектуальної власності з порушенням прав їхніх правоволоділців в мережі Інтернет відповідальність має нести особа, що здійснила таке розміщення. Власник сайту може бути відповідальним за зміст контенту останнього лише за умови та з моменту його обізнаності про порушення прав інтелектуальної власності третіх осіб, в тому числі авторських та суміжних прав. Основна вимога до нього має полягати у видаленні інформації, що порушує права правовласника виключних прав. І лише у випадку його обізнаності у вчиненні такого порушення на належному йому сайті та неприйняття жодних заходів для його припинення, можна ставити питання й про заявленню вимоги з відшкодування шкоди, завданої таким порушенням. з'ясовано, що у міжнародній практиці склався так званий «горизонтальний підхід» до відповідальності ISP-провайдерів, який полягає у тому, що такі суб'єкти несуть відповідальність тільки в тому випадку, якщо існує технічна можливість запобігти передачі матеріалу, що порушує виключні права інтелектуальної власності третіх осіб, провайдер знає про існування такого матеріалу, а також усвідомлює, що він є порушником прав, або мав можливість розуміти, що він порушує права. Визначено тенденцію впровадження в Україні «альтернативного підходу» захисту прав інтелектуальної власності у мережі Інтернет, за яким відбувається видалення веб-сайту, у проекті Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо захисту авторського права і суміжних прав у мережі Інтернет» 2013 р., але який має вагомні недоліки, перш за все, у формулюванні понятійного апарату, зокрема, термінів «сервісна служба», «власник сайту», «об'єкт блокування», та не доопрацювання самого механізму блокування веб-сайту, яким порушуються конституційні права громадян, який виступає позасудовим способом захисту порушених немайнових прав.

Сформульовано, що підвищення рівня дотримання виключних прав інтелектуальної власності в мережі Інтернеті вимагає побудови багаторівневого правового механізму гарантування їхнього дотримання та захисту з відповідним реагуванням як законодавства на такі вимоги часу, так і всіх учасників відносин, що виникають

у віртуальному просторі, мінімум на локальному та договірному рівнях.

Запропоновано таку систему правого механізму гарантування та захисту прав інтелектуальної власності в мережі Інтернет. На першому рівні необхідно ставити питання про відповідальність власника веб-сайту за наявність матеріалів на ньому, які порушують права інтелектуальної власності, що належать іншій особі, підставою якої сьогодні може договір між провайдером та власником електронного ресурсу. Другий рівень правового механізму захисту прав інтелектуальної власності, порушених у мережі Інтернет, стосується відповідальності провайдера. У міжнародній практиці склався так званий «горизонтальний підхід» до відповідальності ISP-провайдерів, який полягає у тому, що такі суб'єкти несуть відповідальність тільки в тому випадку, якщо існує технічна можливість запобігти передачі матеріалу, що порушує виключні права інтелектуальної власності третіх осіб, провайдер знає про існування такого матеріалу, а також усвідомлює, що він є порушником прав, або мав можливість розуміти, що він порушує права. Третій – рівень правового механізму захисту виключних прав на об'єкти інтелектуальної власності, порушених у мережі Інтернет полягає у введенні «альтернативного підходу», за яким відбувається видалення веб-сайту, зміст якого порушує виключні права інтелектуальної власності третіх осіб, або блокування доступу до нього шляхом звернення праволодільця відповідно до пошукової системи або провайдера.

3) Досліджено правове регулювання захисту прав споживачів в Інтернеті, зокрема: а) поняття та особливості захисту прав споживачів в Інтернеті; б) аналіз міжнародного досвіду правового регулювання захисту прав споживачів; в) виявлення проблем правового регулювання захисту прав споживачів в Україні (Кузьміна М. М.). В процесі дослідження встановлено: В Україні формується законодавство у сфері торгівлі через мережу Інтернет. Регулювання здійснюється загальними нормативно-правовими актами у сфері захисту прав споживачів, передусім Цивільним Кодексом та Законом України «Про захист прав споживачів». Міністерство економічного розвитку і торгівлі України у листі № 3502-05/43517-14 від 19.11.2012 року роз'яснює, що суб'єкти господарювання, які здійснюють торгівлю за допомогою мережі Інтернет, повинні керу-

ватися вимогами Правил продажу товарів на замовлення та поза торговельними або офісними приміщеннями. Серед частих порушень прав споживачів з боку Інтернет-магазинів можна виділити відмову забезпечити заміну або гарантійний ремонт товару; невідповідність товару вимогам нормативних актів; невідповідність документів, супроводжуючих товар, зміна ціни товару при його доставці і багато іншого. Аналіз судової практики останнього часу показує, що суди найчастіше виступають на боці споживача, і це є позитивною тенденцією, яка має розвиватися. Однак відсутній чіткий та прозорий механізм захисту прав споживачів, наприклад, складність викликає проведення судової експертизи при доказуванні недоліків придбаного товару. Має бути розроблено спеціальний закон «Про електронну комерцію», який би врегулював всі питання, пов'язані з торгівлею в мережі Інтернет, і передусім встановити прозорий механізм захисту прав споживачів.

4) Досліджено питання «Державне регулювання та Інтернет» (Битяк О. Ю.). В процесі дослідження встановлено:

– варто зазначити важливість визначення системи тих правовідносин стосовно використання мережі Інтернет, які можуть визначатися, як уявляється, на державному рівні та регулюватися національним законодавством. Це можуть бути відносини між державою і власниками (операторами) Інтернету, зокрема: регулювання державою, її органами, інформації яка може бути надана в Інтернет; Визначення інформації яка не підлягає розголошенню; захист інформації; фіскальні відносини при використанні електронної комерції; дотримання норм суспільної моралі; Інтернет як форма оповіщення суспільства про діяльність органів влади та інші.

– необхідно визначити рівень правових (законодавчих) актів (Закони, Укази Президента, Постанови Кабінету Міністрів України, акти Центрального органу з питань телекомунікацій), якими можуть регулюватися певні відносини пов'язані з використанням мережі Інтернет. Безумовно лише законами мають регулюватися всі відносини пов'язані з правами і свободами людини, їх забезпеченням і охороною.

5) Вивчено стан та проблеми правового регулювання послуг в мережі Internet, а також особливості методу права інтелектуальної власності (Венедіктова І. В.). В процесі дослідження було зроблено

такі висновки: метод права інтелектуальної власності полягає в поєднанні різних методів: тимчасової монополії, договірному методу, диспозитивного методу, імперативного методу. Диспозитивний метод регулювання відносин, що отримав значне поширення в умовах переходу до ринкової економіки, передбачає наявність норм-рекомендацій: стимулюючих норм, адресованих суб'єктам суспільних відносин. Цей спосіб характеризує «м'яке регулювання» шляхом вказівки на бажане для держави поведження суб'єктів суспільних відносин. У сучасних умовах метод правового регулювання творчих правовідносин характеризується застосуванням метода тимчасової монополії та договірному регулювання за умови дотримання гарантованого державою мінімуму прав. Втручання держави в регулювання відносин, пов'язаних із створенням, використанням результатів інтелектуальної, творчої діяльності обмежується, набуваючи характеру сприяння ефективної реалізації законних прав та інтересів суб'єктів права інтелектуальної власності.

б) Було досліджено правове регулювання договірних відносин в мережі Інтернет: вітчизняний та зарубіжний досвід; правовий режим договорів укладених в мережі Інтернет; правові аспекти чинності договорів укладених в мережі Інтернет (Мілаш В. С.) При цьому було з'ясовано:

– господарський правопорядок має ґрунтуватися на плюралістичності правових джерел, відповідно забезпечуватися через поєднання публічно-правових та приватно-правових засад, співвідношення часток яких під час упорядкування господарсько-договірних відносин на конкретному ринковому сегменті зумовлюється реальним рівнем розвитку його інфраструктури та ступенем концентрації публічних інтересів, що мають бути реалізовані в його межах.

– Визначено існування двох форм саморегулювання господарських відносин: стихійного ринкового та свідомого. Основою стихійного ринкового саморегулювання господарських відносин є об'єктивні економічні закони, наслідки дії яких з погляду соціально-економічних інтересів суспільства не завжди об'єктивуються в позитивні тенденції розвитку цих відносин. Свідоме саморегулювання господарських відносин слід розглядати у широкому та вузькому значеннях. Суб'єктами ринкового саморегулювання є національні галузеві асоціації, професійні громадські організації, які групують

суб'єктів господарської діяльності за ознакою єдності відповідного ринкового сегменту з метою оптимізації регулювання господарських відносин (вузький підхід). Важливе значення приватно-правових засад господарського правопорядку у формі професійного ринкового саморегулювання зумовлено тим, що його суб'єкти найбільш розуміють специфіку певних ринків (товарів, послуг) і здатні оперативно реагувати на зміни, що відбуваються в їх межах через запровадження правил та вимог до своїх членів з метою підвищення якості послуг і забезпечення добросовісної конкуренції на певному ринковому сегменті, замінюючи там, де це потрібно публічно-правові засади такого регулювання на приватно-правові.

– У широкому значенні свідоме саморегулювання господарських відносин репрезентується через діяльність як саморегулювних організацій, так й господарюючих суб'єктів як учасників договірної регламентації, результатом якої є індивідуальні правила поведінки у сфері господарювання, більшість з яких внаслідок їх одноманітного повторення (однорідної практики застосування) перетворилися на самостійні позаюридичні форми права.

– Свідоме саморегулювання, як основа господарсько-договірної регламентації, під час поєднання із законодавчим нормуванням договірних відносин, трансформується в публічно-приватні договірні засади господарського правопорядку. Завдяки господарським договорам у дію вводять комплекс правових засобів як диспозитивного, так й імперативного характеру, спрямованих на досягнення оптимального результату, що має відповідати інтересам як сторін договору, так і суспільства в цілому.

– Визначено, що господарський договір на індивідуальному рівні завершує процес формування підвалин господарського правопорядку шляхом забезпечення потрібної для подолання невизначеності ринкового середовища правової організованості у господарсько-договірні відносини (створення їх цілісної моделі), що, зрештою, трансформується у правовий режим договору, який утворюється шляхом поєднання основних положень, відбитих у нормах чинного законодавства й договірних умовах, що визначають порядок укладання, дії, зміни та припинення договору, а також вимоги до його змісту та форми. Режим господарського договору забезпечує «адресний» порядок господарсько-правового регулювання конкрет-

них господарсько-договірних зв'язків, та є важливим засобом забезпечення договірною правового порядку, який не слід ототожнювати з договірною дисципліною. Дотримання господарсько-договірної дисципліни пов'язане виключно з належним виконанням господарсько-договірних зобов'язань відповідно до вимог закону й умов договору та є обов'язковою умовою ефективного функціонування господарського обороту, спрямованою на забезпечення договірною правового порядку зокрема та правового господарського порядку в цілому.

– Одним з форм прояву договірної свободи є право на укладання змішаного договору, основні підходи до визначення правового режиму якого, зводяться до застосування одного з двох принципів: 1) принципу поглинання (відокремлення панівного елемента змішаного договору від другорядних і підкорення всього договору правовому режиму панівного елемента відповідного поійменованого договору); 2) принципу комбінування (розподіл змішаного договору на складники та застосування щодо кожного з них правового режиму відповідного поійменованого договору, до якого належить такий елемент).

– Визнано, що співвідношення часток публічно-правових та приватно-правових засад під час упорядкування господарських відносин на конкретному ринковому сегменті (ринку товарів, робіт, послуг) зумовлюється реальним рівнем розвитку його інфраструктури, масштабами інвестиційно-інноваційних процесів та ступенем концентрації публічних інтересів, що мають бути реалізовані в його межах тощо.

– Доведено, що приватно-правові підвалини господарського правопорядку презентовано насамперед на рівні автономного й координаційного індивідуального господарсько-правового регулювання, яке є формою свідомого саморегулювання господарського обороту. Натомість основою стихійного ринкового саморегулювання господарських відносин є об'єктивні економічні закони, наслідки дії яких із погляду соціально-економічних інтересів суспільства не завжди об'єктивуються в позитивні тенденції розвитку цих відносин.

– Визначено важливе значення приватно-правових засад господарського правопорядку у формі професійного ринкового саморе-

гулювання, суб'єктами якого є безпосередні учасники господарсько-виробничих відносин (суб'єкти господарської діяльності), а також національні галузеві асоціації, професійні громадські організації, які групують означених суб'єктів за ознакою єдності відповідного ринкового сегменту, з метою оптимізації регулювання господарських відносин, замінюючи там, де це потрібно, публічно-правові засади такого регулювання на приватно-правові.

– Аргументовано, що господарський договір на індивідуальному рівні завершує процес формування підвалин господарського правопорядку шляхом забезпечення потрібної для подолання невідзначеності ринкового середовища правової організованості у господарсько-договірні відносини (створення їх цілісної моделі), що, зрештою, трансформується у правовий режим договору, який утворюється шляхом поєднання основних положень, відбитих у нормах чинного законодавства й договірних умовах, що визначають порядок укладання, дії, зміни та припинення договору, а також вимог до його змісту та форми. Режим господарського договору забезпечує «адресний» порядок господарсько-правового регулювання конкретних господарсько-договірних зв'язків та є важливим засобом забезпечення договірного правового порядку, який не слід ототожнювати з договірною дисципліною. Дотримання господарсько-договірної дисципліни пов'язане виключно з належним виконанням господарсько-договірних зобов'язань відповідно до вимог закону й умов договору та є обов'язковою умовою ефективного функціонування господарського обороту, спрямованою на забезпечення договірного правового порядку зокрема та правового господарського порядку в цілому. Натомість поняття «договірний правовий порядок» характеризує як належне виконання договірних зобов'язань, так і весь спектр стану впорядкування договірних відносин. Тому, «договірна дисципліна» є структурним елементом «договірного правового порядку», а «правовий режим договору» є основним правовим засобом забезпечення останнього. Правовий режим договору відіграє важливе значення як під час реалізації норм договірних прав в конкретних договірних правовідносинах, так й у процесі застосування вказаних норм судовими інстанціями під час розв'язання переддоговірних і господарсько-договірних спорів.

– Визначено, що загальний режим господарського договору ґрунтується на загальних принципах та положеннях договірної права щодо порядку укладання (у тому числі нотаріального посвідчення та/або державної реєстрації), зміни й розірвання господарського договору, а також стосовно його змісту й форми. Спеціальний режим господарського договору є похідним від загального режиму, запроваджується до певних видів договорів та формується спеціальними нормами господарського договірної права, у тому числі під час залучення позанормативних джерел, обраних сторонами для регулювання своїх договірних взаємозв'язків, а також самостійно розроблених ними договірних умов. Засобом корегування окремих елементів правового режиму господарського договору є включення до його змісту захисних застережень та укладання додаткових договорів. Останні фактично видозмінюють зміст основного договору шляхом його доповнення абсолютно новими умовами, що покладають на сторін нові (додаткові) права та/або обов'язки, чи шляхом змінення раніше узгоджених договірних умов, дію яких він фактично скасовує.

– Визначено, що складність і багатогранність сучасного господарського обороту об'єктивно призводить до ускладнення його договірної оформлення, зокрема спричиняє потребу комбінування елементів різних видів господарських договорів, проте унеможливає надання законодавцем індивідуальної назви для кожної договірної моделі й розроблення щодо неї спеціальної господарсько-правової регламентації.

– Ураховуючи можливість використання двох основних варіантів моделювання конструкції змішаного договору, по-перше, механічного поєднання різнорідних договірних елементів, які здебільшого належать до різних договірних типів (за такого поєднання відсутній єдиний комплексний об'єкт договору), по-друге, змістовно-логічного компонування елементів різних видів договорів, що, як правило, належать до одного договірного типу (за такого поєднання моделюється єдиний комплексний об'єкт договору), видається неможливим монопольне використання одного з двох основних принципів регулювання договірних відносин, що набувають форми змішаного договору. Ідеться про принцип поглинання (відокремлення панівного елемента змішаного договору від другорядних

і підпорядкування всього договору правовому режиму панівного елементу відповідного поійменованого договору) і принцип комбінування (розподіл змішаного договору на складники та застосування щодо кожного з них правового режиму відповідного поійменованого договору, до якого належить такий елемент).

– Визначено, що залежно від форм використання можливостей мережі Інтернет господарські відносини договірною характеру можуть бути обтяжені одним або декількома «електронними елементами» (спосіб та/або процедура укладення договору, електронний товар (електронна послуга), електронні об'єкти торгівельної мережі, електронні агенти, електронні розрахунки тощо).

– Доведено, що вимога про обов'язкову наявність: (а) електронних підписів кожної зі сторін зовнішньоекономічного договору на електронних повідомленнях, (б) попередньої домовленості сторін про використання електронної форми договору та/або електронного підпису, створює значні перепони для розвитку електронної комерції, зокрема у сфері зовнішньоекономічної діяльності, не відповідає сучасним тенденціям розвитку міжнародного комерційного обороту та вимагає модернізації положень вітчизняного законодавства в цій царині.

7) Для чіткого дотримання державними органами вимог ст. 19 Конституції України щодо дотримання конституційних прав та свобод людини необхідні як чітка відповідність законів і підзаконних актів нормам Конституції, так і єдині критерії можливого обмеження конституційних прав людини в Інтернеті. Вивчалось перейняття зарубіжного досвіду електронного урядування Україною, а саме: а) етимологія поняття «електронний уряд» (e-government) і «електронне урядування» (e-governance); б) основні положення концепцій електронного уряду і електронного урядування, структура; в) принципи функціонування електронного уряду (Погребняк І. Є.). При дослідженні були визначені основні відмінностями між поняттями «електронний уряд» і «електронне урядування», а також систематизовано та класифіковано принципи функціонування електронного уряду.

8) Доведено (Адамюк Д. І.), що для укладення електронних угод, застосовуються засоби, не тільки електронного документообігу, але й засоби електров'язку взагалі. За аналогією з поняттям електро-

ного документа доцільно закріпити в нормативних актах поняття електронної угоди — угоди, здійснюваної в електронній формі. Фактично всі дії, пов'язані з укладенням і виконанням угоди, так само як і сама угода, можуть здійснюватися в електронній формі. На цей час немає ніяких серйозних юридичних завад, для нотаріального посвідчення й державної реєстрації електронних угод в електронній формі. Третя сторона електронної угоди, що представляє саме електронне інформаційне середовище її здійснення, не знаходиться на одному рівні з акцептантом і оферентом. Доцільно назвати таку сторону «інформаційною системою», – для підготовки, відправлення, отримання, зберігання та обробки повідомлень;

Обґрунтовано системно врегулювати відносини електронної комерції, які в Україні фактично склалися давно, проте на даний момент врегульовані лише фрагментарно та недосконало шляхом прийняття спеціального нормативного акту у сфері електронної торгівлі Закону України «Про електронну комерцію», який повинен на законодавчому рівні закріпити ряд нових понять, які будуть застосовуватися до будь-якої сфери господарської діяльності, а саме: електронні носії; електронні документи; відправник електронного документа; одержувач електронного документа (адресат); інформаційна система; інформаційний посередник тощо.

Встановлено, що правову основу регулювання відносин в сфері електронної торгівлі у ЄС становлять: Директива 2000/31/ЄС Європейського парламенту та Ради від 8 червня 2000 року про деякі правові аспекти інформаційних послуг; Директива 97/7/ЄС Європейського парламенту та Ради від 20 травня 1997 р. про захист споживачів щодо дистанційних договорів (дистанційний продаж); Директива 2000/46/ЄС Європейського парламенту та Ради від 18 вересня 2000 р. про зайняття, здійснення і нагляд за підприємницькою діяльністю установ у сфері електронних грошей; Рекомендація Комісії 94/820/ЄС від 19 жовтня 1994 р., щодо правових аспектів електронного обміну даними; Рекомендація Комісії 97/489/ЄС від 30 липня 1997 р., щодо угод, здійснених з використанням електронних платіжних інструментів, і зокрема, відносин між емітентом та держателем.

З'ясовано, що правом ЄС докладно визначається сферу правового регулювання електронної комерції й послуги, пов'язані зі здійсненням електронної підприємницької діяльності; визначається перелік вимог до учасників електронної комерції, особливо, до поставальників відповідних послуг. На відміну від Типових законів UNCITRAL, Директиви ЄС однозначно зв'язують поняття поставальника послуг з особою, яка спеціально, на професійній основі надає послуги електрозв'язку, інформаційного обміну. Встановлюються чіткі і ясні вимоги до повідомлень, що направляються в рамках здійснення комерційної діяльності комерційним повідомленням. Вони полягають у вимогах про однозначну ідентифікацію комерційних повідомлень як таких, ідентифікації відправників комерційних повідомлень.

9) Вивчено особливості захисту прав на засоби індивідуалізації товарів та послуг у мережі Інтернет (Волощенко О. М.). При дослідженні питання було зроблено визначення основних тенденцій появи та розвитку кіберсквотінга. Серед основних тенденцій появи кіберсквотінга виділено відсутність обов'язкової процедури перевірки таких доменних імен на предмет їх співпадіння з вже існуючими зареєстрованими правовими засобами індивідуалізації товарів та послуг та простота процедури реєстрації доменних імен. Особливості цивільно-правової відповідальності за порушення прав на засоби індивідуалізації товарів та послуг. Проаналізовано механізм застосування цивільно-правової відповідальності за порушення прав на засоби індивідуалізації товарів та послуг. Серед способів підвищення ефективності цивільно-правової відповідальності за порушення прав власників свідоцтв на правові засоби індивідуалізації товарів та послуг автор пропонує застосування кратного принципу відшкодування завданих збитків. Основні тенденції вітчизняної та зарубіжної судової практики з питань вирішення правових спорів щодо використання торговельних марок у складі доменних імен. Проаналізовано механізм застосування цивільно-правової відповідальності за порушення прав на засоби індивідуалізації товарів та послуг. Серед способів підвищення ефективності цивільно-правової відповідальності за порушення прав власників свідоцтв на правові засоби індивідуалізації товарів та послуг автор пропонує застосування кратного принципу відшкодування завданих збитків.

10) Досліджено питання співвідношення конституційних прав та свобод людини і державного регулювання Інтернет-відносин (Ващенко А. В.). Під час дослідження було встановлено:

– необхідно не лише чітко закріплення фундаментальних конституційних прав та свобод людини в актах вищої сили як національного, так і міжнародного законодавства, а й суворе дотримання таких прав і свобод в право реалізації;

– виявлено, що в Основному Законі міститься більше підстав обмеження конституційних прав людини на свободи слова, вираження поглядів та інформації, ніж у міжнародних актах, ратифікованих Україною, крім того, вони не повністю відповідають деяким положенням міжнародного законодавства;

– після ратифікації Угоди стосовно надання асоційованого членства України в ЦЕРН юридичні та фізичні особи України зможуть краще реалізувати свої конституційні права, наприклад, на освіту, на працю, свободи наукової та технічної творчості тощо за умови розвитку в Україні Grid – наступного покоління Інтернету.

Фактичні результати:

Опубліковано 8 наукових статей, зокрема:

1. Атаманова Ю. Є. Захист прав інтелектуальної власності у мережі Інтернет: світовий досвід та вітчизняні перспективи /Ю. Є. Атаманова // Право та інновації: наук. – практ. журн./ редкол.: Ю. Є. Атаманова та ін. – Х. : Право, 2014. – № 3(7). – С. 7–14 (0,5 д.а.);

2. Єфремова К. В. До перспектив правового регулювання інтернет–правовідносин: господарсько-правовий аспект [Електронний ресурс] / К. В. Єфремова // Право та інноваційне суспільство : електронне видання. – 2014. – Вип. 2. – Режим доступу: <http://http://apir.org.ua/wp-content/uploads/2014/11/Yefremova.pdf>;

3. Жорнокуй Ю. М. Проблемні аспекти встановлення правового режиму інформації, розміщеної на веб-сторінці акціонерного товариства / Ю. М. Жорнокуй // Право та інновації. – 2014. – № 3 (7). – С. 55–62;

4. Кузьміна М. М. Правове регулювання захисту прав споживачів в інтернет-торгівлі // «Право та інновації»: наук.-практ. журн. / редкол.: Ю. Є. Атаманова та ін. – Х.: Право, 2014.-№3(7). – С. 36–42;

5. Спасибо І. А. Щодо історії виникнення глобальної мережі Інтернет // Право та інновації: наук.-практ. журн. / редкол.:

Ю. Є. Атаманова та ін. – Х.: Право, 2014. – № 3 (7). – 146 с. – С. 15–25;

6. Давидюк О. М. Господарсько-правове регулювання комерційної концесії (франчайзингу) у відносинах пов'язаних із передачею прав на технологію // *Право та інноваційне суспільство : електронне фахове видання / редкол.: Ю. Є. Атаманова та ін.. – 2014. – № 1(2) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://apir.org.ua/wp-content/uploads/2014/11/Davydiuk.pdf> (0,5 друк. арк.);*

7. Ващенко А. В. Свобода вираження поглядів в Інтернеті: pro et contra // *Право та інновації. – 2014. – № 3 (7). – С. 49–54 (0,5 д.а.).*

Тези наукових доповідей:

1. Атаманова Ю. Є. Напрями удосконалення законодавчого забезпечення трансферу технологій в Україні / Ю. Є. Атаманова // *Актуальні питання інтелектуальної власності та інноваційного розвитку: матеріали II Міжнарод. Наук.-практ. Конф., м. Харків, 21 березня 2014 р. / редкол.: С. М. Прилипка, Ю. Є. Атаманова, С. В. Глібко, К. В. Єфремова. – Х.: НДІ ПЗІР, 2014. – 286 с. – С. 162–166;*

2. Атаманова Ю. Є. До питання підвищення ефективності правового механізму захисту прав інтелектуальної власності у мережі Інтернет / Ю. Є. Атаманова // *Правова інформатика. – № 2. – 2014. – Матеріали науково-практичної конференції «Проблеми протидії правопорушенням в інформаційній сфері: інформаційні війни», м. Київ, 6 червня 2014 р. – С. 143 -144;*

3. Єфремова К. В. Структура Інтернет-правовідносин у контексті визначення правового статусу і режиму її елементів / К. В. Єфремова // *Правова інформатика. – № 2. – 2014. – Матеріали науково-практичної конференції «Проблеми протидії правопорушенням в інформаційній сфері: інформаційні війни», м. Київ, 6 червня 2014 р. – С. 148 – 149;*

4. Єфремова К. В. Правова природа суб'єктного складу Інтернет- відносин / К. В. Єфремова // *Актуальні питання інтелектуальної власності та інноваційного розвитку: Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції. – Харків: НДІ ПЗІР, 2014. – С. 198–201;*

5. Єфремова К. В. Державна політика у сфері електронного бізнесу / К. В. Єфремова // *Актуальні питання правового забезпе-*

чення інноваційної та інвестиційної політики в Україні: матеріали Всеукр.наук.-практ. конф., м. Харків, 14 листопада 2014 р. / редкол.: С. М. Прилипка, Ю. Є. Атаманова, С. В. Глібко. – Х.: НДІ ПЗІР, 2014. – С. 30-33;

6. Адамюк Д. І. Необхідність правового регулювання відносин у сфері Інтернет // *Правова інформатика*. – №2. – 2014. – Матеріали науково-практичної конференції «Проблеми протидії правопорушенням в інформаційній сфері: інформаційні війни», м. Київ, 6 червня 2014 р. – С. 139–141;

7. Адамюк Д. І. Інноваційний імпульс для суб'єктів господарювання // *Актуальні питання правового забезпечення інноваційної та інвестиційної політики в Україні: матеріали Всеукр.наук.-практ. конф.*, м. Харків, 14 листопада 2014 р. / редкол.: С. М. Прилипка, Ю. Є. Атаманова, С. В. Глібко. – Х.: НДІ ПЗІР, 2014. – С. 7–9;

8. Ващенко А. В. Розвиток GRID-інфраструктури в Україні після набуття статусу асоційованого члена CERN // *Medzinárodná vedecká konferencia «Práva a slobody človeka a občana: mechanizmus ich implementácie a ochrany rôznych oblastiach práva»*, Bratislava, 19–20 septembra 2014 r. – С. 8–11 (0,2 д.а.).

9. Ващенко А. В. Трендові пропозиції міжнародно-правового регулювання відносин в мережі Інтернет // *Правова інформатика*. – №2. – 2014. – Матеріали науково-практичної конференції «Проблеми протидії правопорушенням в інформаційній сфері: інформаційні війни», м. Київ, 6 червня 2014 р. – С. 144–146 (0,25 д.а.);

10. Кузьміна М. М. Право споживачів на безпеку товарів в інтернет торгівлі / «Проблеми протидії правопорушенням в інформаційній сфері: «інформаційні війни»: матеріали наук.– практи. конф., м. Київ, 6 червня 2014 р., НТУ КПП / *Правова інформатика: науковий фаховий журнал з проблем інформатизації, інформаційних технологій, інформаційного права та інформаційного законодавства*, 2014. – №2 (42). – С. 161–162.

11. Мілаш В. С. Укладення господарських договорів в мережі Інтернет: окремі аспекти чинності / В. С. Мілаш // // *Актуальні питання правового забезпечення інноваційної та інвестиційної політики в Україні: матеріали Всеукр.наук.-практ. конф.*, м. Харків, 14 листопада 2014 р. / редкол.: С. М. Прилипка, Ю. Є. Атаманова, С. В. Глібко. – Х.: НДІ ПЗІР, 2014. – С. 164–167.

12. Погребняк І. Є. Належне врядування як передумова інноваційного розвитку // Актуальні питання інтелектуальної власності та інноваційного розвитку: Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції. – Харків: НДІ ПЗІР, 2014. – С. 224–226.

13. Давидюк О. М. Особливості правового статусу інформації в мережі Інтернет // Правова інформатика. – № 2. – 2014. – Матеріали науково-практичної конференції «Проблеми протидії правопорушенням в інформаційній сфері: інформаційні війни», м. Київ, 6 червня 2014 р. – С. 146–148 (0,2 д.а.).

14. Спасибо І. А. Приобретение права собственности на движимое имущество (товар) в сети Internet физическим лицом / И. А. Спасибо // Актуальні питання правового забезпечення інноваційної та інвестиційної політики в Україні: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Харків, 14 листопада 2014 р. / редкол.: С. М. Прилипко, Ю. Є. Атаманова, С. В. Глібоко. – Х.: НДІ ПЗІР, 2014. – С. 185–187.

4. ТЕМА: «Концептуальні засади становлення інноваційного суспільства в Україні» Номер державної реєстрації № 0114U002467. Науковий керівник – д. філ. н., Г. П. Клімова. Термін виконання – 2014–2015 рр.

Метою роботи є розробка цілісної соціально-правової теорії становлення інноваційного суспільства в Україні на основі аналізу парадигмальних концептів інноваційного розвитку соціуму у західних та вітчизняних дослідженнях, системного розгляду чинників, що детермінують цей процес, а також визначення шляхів його оптимізації.

Наукові результати:

Фундаментальні наукові дослідження – розкрити наукові результати, фактичні результати, приріст наукового знання:

1) у межах дослідження теми «Парадигмальні концепти інноваційної діяльності вищої школи України» (Клімова Г. П.) проаналізовано концептуальні засади інноваційної діяльності у сфері вищої освіти в контексті європейської інтеграції. Зроблено висновки, які полягають у наступному:

а) сформульовано, що головною метою інноваційної діяльності у сфері вищої школи є забезпечення на рівні світових стандартів

підготовки фахівців, наукових та науково-педагогічних кадрів, що здібні до генерації та адаптації інноваційних прогресивних змін, усвідомити для себе необхідність безперервної освіти на протязі свого трудового життя, а також забезпечення ефективного зростання освітнього та наукового потенціалів вищої школи з метою його застосування для розвитку українського суспільства.

б) доведено, що досягнення цієї головної мети вимагає розв'язання пріоритетних завдань у сфері вищої школи, що містять інноваційну проблематику:

– підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації кадрів, як суб'єктів інноваційних процесів у сфері вищої школи;

– підготовка науково-педагогічних працівників, що мають володіти інноваційними технологіями навчання та підготовлені до навчального процесу за освітніми програмами, які включають питання інноваційного розвитку;

– виховання інноваційної культури у суб'єктів інноваційних процесів, на основі якої формуються мотиваційний фактор їх участі в інноваційних процесах та креативні підходи до їх реалізації;

– генереція та впровадження інноваційних технологій в навчальний процес як передумова ефективного розвитку вищої школи, що пов'язано із впровадженням нових технологій навчання, освітніх продуктів та послуг, удосконалення методичного забезпечення;

– активізація участі вищих навчальних закладів в інноваційних процесах, інноваційних програмах та проектах, у розвитку інфраструктури підтримки інноваційної діяльності, що має спиратися на значний науковий та науково-педагогічний потенціал, сконцентрований у цих закладах;

– забезпечення європейського рівня якості і доступності вищої освіти як фактора зростання інноваційного потенціалу вищої школи України.

в) обґрунтовано, що реалізація інноваційної діяльності у сфері вищої школи зумовлює інноваційні зміни змісту навчання, його предметної та діяльнісної компонент.

Встановлено, що предметний зміст навчання – це базовий зміст навчальних дисциплін, курсів, навчальних модулів, що забезпечує певний обсяг та рівень знань, які мають бути засвоєні студентами в навчальному процесі та зафіксовані державними стандартами або

іншими нормативними документами. За умов інтеграції до європейського та світового освітнього просторів зміст освіти має постійно переглядатися відповідно до сучасних науково-технічних досягнень.

З'ясовано, що професіоналізація навчання досягається при роботі студентів в науково-виробничих, інноваційних, науково-навчальних та інших інфраструктурних утвореннях при вищих навчальних закладах, зорієнтованих у своїй діяльності на розв'язання практичних завдань.

Зроблено висновок, що діяльнісна компонента навчання забезпечує студентів методологією діяльності, способами пізнання та перетворення зовнішнього середовища або адаптації до нього, технологією самовизначення та самореалізації, формує мотиваційні чинники до предметної діяльності. Вона має бути зорієнтована на цінності інноваційного розвитку вищої школи України в контекст європейської інтеграції.

г) встановлено, що у Україні основними принципами, що зумовлюють інноваційну спрямованість модернізації вищої освіти, яка провадиться в руслі Болонського процесу, є:

- 1) перехід на дворівневу систему підготовки кадрів;
- 2) перегляд змісту основних освітніх програм у відповідності з вимогами МОНМіС України і їх подання за модульним принципом;
- 3) реалізація компетентностного підходу в змісті і процесі освіти;
- 4) уведення бально-рейтингової системи оцінки і контролю якості освіти замість п'ятибальної.

Послідовна модернізація системи вищої освіти за цими напрямками передбачає перенесення акценту з процесу навчання на його результати, зміну ролі викладача, особистісний підхід до студента із забезпеченням його продуктивної пізнавальної діяльності. Ці міри потребують сутнісних перевтілень у всіх ланках педагогічної системи: в цінностях, цілях, змісті, процесі і результатах навчання і виховання, в характері діяльності викладачів і студентів, в формах і методах навчання, виховання і контролю, в освітньому середовищі, у відношеннях з зовнішнім середовищем; в якості і рівні фінансової, матеріально-технічної, організаційної, правової і кадрової підтримки освітнього процесу.

д) обґрунтовано, що у наступний час і вся система української вищої освіти, і кожний конкретний ВНЗ України окремо знаходяться в складній проблемній ситуації, через те, що сьогодні не існує ані зрозумілої для всіх теоретичної основи прийняття проектних рішень, ані готовності працівників ВНЗ до такої кардинальної модернізації, ані адекватних ресурсів – фінансових, кадрових, організаційних. Кожний ВНЗ визначається в цій ситуації самостійно, витрачаючи великі зусилля на розробку науково-методичної документації.

е) доведено, що успішне вирішення різноманітних проблем і завдань модернізації за певними напрямками передбачає перехід ВНЗ України зі стану традиційного, сталого функціонування з елементами відставання від викликів часу в режим інноваційного розвитку, що забезпечує підготовку конкурентоспроможних спеціалістів.

2) у межах наукового дослідження (Шевченко Л. С.) проведено аналіз наступних проблем: а) стратегічне управління університетом: сутність та напрями реалізації; б) університети як суб'єкти інтелектуального підприємництва; в) форсайт вищої освіти. Отримані результати:

Розкрито сутність концепції стратегічного менеджменту та можливості її застосування вищими навчальними закладами в Україні. Доведено, що ефективність діяльності університету багато в чому залежить від визначення його місії та цілей розвитку.

Обґрунтовано роль прогнозування вищої освіти, розкрито сутність, методи та особливості Форсайт-досліджень. Проаналізовано досвід застосування Форсайту вищої освіти в зарубіжних країнах. Обґрунтовано необхідність проведення технологічного й освітнього Форсайту в Україні. Визначено проблеми вбудовування Форсайту в систему стратегічного управління університету.

Проаналізовано основні стратегії внутрішнього та зовнішнього зростання ВНЗ. Досліджено переваги та ризики інтеграційного і диверсифікаційного зростання університетів, процеси злиття та поглинання у вищій освіті, мережеву форму інтеграції діяльності ВНЗ.

Здійснено порівняльний аналіз концепцій знаннєвого, академічного та інтелектуального підприємництва. Охарактеризовано діяльність університетів як суб'єктів інтелектуального підприємни-

цтва. Розкрито роль компетентнісного підходу у навчанні та особливості компетенцій інтелектуального підприємництва. Проаналізовано перспективи підприємницької трансформації університетів України.

3) у межах дослідження теми «Правові основи становлення інноваційного суспільства в Україні» (Юшко А. М.) отримано наступні результати:

– сформульовано, що приєднання України до Європейського освітнього простору вимагає реформування системи освіти з метою органічної інтеграції національної системи освіти у світову. Це вимагає розробки пропозицій до чинного законодавства, спрямованих на забезпечення доступу до високоякісної вищої освіти та мобільності випускників вищих навчальних закладів на ринку праці, інтеграцію вищих навчальних закладів різних рівнів акредитації, наукових установ та підприємств, упровадження гнучких освітніх програм та інформаційних технологій навчання відповідно до вимог Болонської декларації;

– доведено, що ураховуючи головну мету діяльності системи вищої освіти, – підготовку кваліфікованого та конкурентоздатного на ринку праці фахівця, – процес навчання доцільно організувати таким чином, щоб забезпечувався всебічний розвиток особистості майбутнього фахівця;

– обґрунтовано доцільність впровадження Національної рамки кваліфікацій, що являє собою системний і структурований за компетентностями опис кваліфікаційних рівнів, призначений для використання органами виконавчої влади, установами та організаціями, що реалізують державну політику у сфері освіти, зайнятості та соціально-трудових відносин, навчальними закладами, роботодавцями, іншими юридичними і фізичними особами у питаннях розроблення, ідентифікації, співвіднесення, визнання, планування і розвитку кваліфікацій;

– визначено, що засобом формування особистості при цьому стають освітні технології, продуктом діяльності – особистість випускника вищого навчального закладу, який має бути компетентним не лише в професійній галузі, але й мати активну життєву позицію, високий рівень громадянської свідомості, бути компетентним при вирішенні будь яких завдань (задач), які ставить перед ним життя;

– розроблено пропозиції щодо необхідності прийняття низки нормативно-правових актів, спрямованих на реалізацію Національної рамки кваліфікацій;

– запропоновано нові підходи до змісту вищої освіти з метою більш повного задоволення потреб суспільства, забезпечення конкурентоспроможності випускників на ринку праці, формування у студента професійних та соціально-особистісних якостей, які б дозволили йому повністю реалізувати свій інтелектуальний потенціал, а також посилення зв'язків навчальних закладів із роботодавцями, як основними замовниками фахівців.

4) у межах дослідження фундаментальної теми «Концептуальні засади становлення інноваційного суспільства в Україні» особливу увагу приділено соціальному розвитку країни, а саме актуальним питанням соціального страхування (Андрющенко К. М.). Зроблено наступні висновки:

– зовнішньополітичний курс України на інтеграцію до Європейського Союзу визначає першочерговість реалізації нагальних завдань економічного, й соціального розвитку, що, у свою чергу, вимагає запровадження в державі європейських стандартів ефективного соціального захисту населення. Однією з ефективних форм здійснення соціального захисту громадян є система загальнообов'язкового державного соціального страхування;

– окремим проблемним питанням є взаємозв'язок економічної й соціальної політики держави, особливо що стосується фінансування соціальної сфери.

– розглянуто міжнародно-правові стандарти обов'язкового соціального страхування, під якими слід розуміти визнані міжнародною спільнотою модельні норми й нормативи в досліджуваній царині або їх комплекс, на основі яких ґрунтується перелік прав людини і громадянина у вказаній сфері, їх обсяг і зміст, рамки можливого й допустимого їх обмеження, які призначені служити орієнтирами у відповідній царині й на які добровільно у встановленому порядку погодилися держави.

5) у межах теми «Формування у вищій школі інноваційної особистості, як суб'єкта становлення інноваційного суспільства в Україні» (Пасмор Ю. В.) досліджується: креативна компетентність осо-

бистості: зміст і основні напрями формування у вищій школі»; інноваційні методи навчання у вищій школі України. Здійснено:

пошук, відбір та аналіз наукової літератури за зазначеними темами; з'ясовано вплив інформаційно-освітнього сучасного середовища на розвиток креативності, творчості та компетентної здібності студентів; визначено компетентнісні характеристики особистості майбутніх юристів, як умови ефективної аргументації у юридичній практиці; розглянуті питання творчої самореалізації особистості у контексті особистісно-орієнтованої парадигми освіти; зроблено аналітичний огляд досвіду формування креативної особистості у зарубіжних країнах; наведено креативно-акцентні системи навчання, як засоби формування культури самостійної діяльності; сформовано уявлення про креативність, як перетворюючу рису, новаторську діяльність; зроблено аналітичний огляд джерел стосовно вивчення інноваційних методів навчання у вищій школі України; наведено сучасні форми, засоби та методики організації навчального процесу у сучасному інтерактивному середовищі вузу.

б) у межах дослідження теми «Інновації в правовому регулюванні загальнообов'язкового державного медичного страхування» (Аркатов Я. А.) В рамках теми досліджено перспективу запровадження загальнообов'язкового страхування в Україні:

– доведено, що загальнообов'язкове державне медичне страхування – складна багатофункціональна й багатосуб'єктна система, в якій забезпечуються адекватний рівень і належна якість життя населення;

– досліджено проблему вдосконалення правового регулювання суспільних відносин передусім пов'язана з необхідністю його диференціації, за допомогою якої абстрактні норми загального характеру набувають більш конкретний характер, наближуються до реальних відносин.

Фактичні результати:

Законопроект 1:

Проект закону України «Про внесення змін до Закону України «Про інноваційну діяльність».

Опубліковано 11 наукових статей і 11 тез наукових доповідей.

II. Наукові дослідження для державних та недержавних організацій за господарськими договорами

Національна академія правових наук України значну увагу приділяє диверсифікації джерел фінансування, зокрема пошуку позабюджетних джерел. Наукові установи Академії шляхом укладення господарських договорів на виконання наукових досліджень, проведення експертиз тощо надають послуги наукового та юридичного характеру зацікавленим державним та недержавним організаціям.

Так, у звітному періоді установи Академії уклали господарські договори на загальну суму 3 млн. 330 тис. 764 грн. зокрема:

Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності – на суму 922 тис. 850 грн.;

Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва – на суму 702 тис. 520 грн.;

Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса – на загальну суму 588 тис. 060 грн.;

Науково-дослідний інститут правового забезпечення інноваційного розвитку – на суму 544 тис. 650 грн.;

Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування – на суму 312 тис. 350 грн.;

Науково-дослідний інститут інформатики і права – на суму 232 тис. 860 грн.;

Київський регіональний центр – на суму 104 тис. грн.;

Президія НАПрН України – на суму 27 тис. 370 грн.

Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності

Експертами Інституту проведено:

1) Експертне дослідження щодо тотожності або схожості комерційного найменування ООО «ГК «ЗОЛОТОЙ БАРС» з комерційним найменуванням ООО «СОП «БАРС» та з ТМ за свідоцтвом № 173226 (дог. № 01/01–2014 від 10.01.14 р., замовник – ООО «Група Компаній «Золотой Барс»).

2) Експертне дослідження щодо схожості позначення «The Ukrainian Property Awards 2013 – Перша премія в області Нерухомості URE Club» зі знаком за свідоцтвом України № 104868 (дог. № 20/01–2013 від 21.11.13 р., замовник – ТОВ «Український Клуб Нерухомості»).

3) Експертне дослідження щодо тотожності/схожості позначення «5 Звезд», яке використовується компанією TOP SHOP з ТМ зі свідоцтвом № 171249 (дог. № 21/01–2013 від 26.11.13 р., замовник – ТОВ «СКИД»).

4) Експертне дослідження щодо корисних моделей за патентами України №№ 83304 та 83305 і промисловими зразками за патентами України №№ 25358 та 25359 (дог. № 26/01–2013 від 16.12.13 р., замовник – Юридична фірма «Василь Кісіль і Партнери»).

5) Експертне дослідження щодо використання у виробі сукупності суттєвих ознак промислового зразка за патентом України № 25945 (дог. № 06/01–2014 від 26.02.14 р., замовник – ТОВ «Торговий Дім «Фаворит»).

6) Експертне дослідження щодо порушення авторського права на літературний твір «КАПТОШКА» (дог. № 06/01–2014 від 26.02.14 р., замовник – Приватне акціонерне товариство «Горлівський м'ясокомбінат»).

7) Експертне дослідження щодо схожості зовнішнього оформлення упаковки зубної пасти «Dentalen» із оформленням упаковки зубної пасти «SENSODYN» «Repair&Protect» (дог. № 02/01–2014 від 03.02.14 р., замовник – Адвокатське об'єднання «АРЦІНГЕР»).

8) Експертне дослідження щодо набуття ТМ «Губка побутова» за свідоцтвом України № 175926 розрізняльної здатності внаслідок використання (дог. № 04/01–2014 від 14.02.14 р., замовник – Сисоенко І. В. (патентний повірений № 347)).

9) Експертне дослідження щодо використання усіх суттєвих ознак незалежного пункту формули винаходу за патентом України № 66834 у гербіциді «Екстракорн» (дог. № 25/01–2013 від 12.12.13 р., замовник – ООО «Франдеса»).

10) Експертне дослідження щодо схожості позначення «Ревізія» за заявкою № m201400661 зі знаком для товарів і послуг «Ревізор» за свідоцтвом України № 157239 (дог. № 02/02–2014 від

17.06.14 р., замовник – Товариство з обмеженою відповідальністю «Новий канал»).

11) Експертне дослідження щодо відтворення в електронному картографічному матеріалі, який міститься на немаркованому диску № 8079 138 R E 3624, та на картриджі навігаційного приладу GARMIN GPSMAP 276C наступних картографічних творів «Навігаційна річкова карта Канівського водосховища від Київської ГЕС до Канівської ГЕС № 3533» та ін. (дог. № 07/01–2014 від 03.06.14 р., замовник – Товариство з обмеженою відповідальністю «Аероскан»).

12) Експертне дослідження щодо використання у лікарському засобі «Офтамірин» всі ознаки, що включені до незалежного пункту формули корисної моделі «Лікарський препарат» за патентом України № 62132, або ознаки еквівалентної їм (дог. № 12/01–2014 від 25.06.14 р., замовник – ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця»).

13) Експертне дослідження щодо тотожності/схожості графічного елемента, нанесеного на упаковку хліба «Хліб Український новий (подовий)» із ТМ за свідоцтвом України № 168000 (дог. № 13/01–2014 від 07.08.14 р., замовник – ПАТ «КІЇВХЛБ»).

14) Експертне дослідження щодо схожості найменування ТОВ «Центр промислових засобів індивідуального захисту» із комерційним найменуванням ТОВ «Промислові засоби індивідуального захисту» (дог. № 14/01–2014 від 21.08.14 р., замовник – ТОВ «Центр промислових засобів індивідуального захисту»).

15) Експертне дослідження щодо дослідження промислового зразка «Матеріал для пакування туалетного паперу» за патентом України № 21203 (дог. № 11/01–2014 від 08.07.14 р., замовник – ПАТ «КІЇВСЬКИЙ КАРТОННО-ПАПЕРОВИЙ КОМБІНАТ»).

16) Експертне дослідження щодо унікальності програмного забезпечення «Benish FLEET Management» (свідоцтво про реєстрацію авт.права на твір КІ «Система веб-моніторингу транспорту «Benish FLEET Management» № 41625) (дог. № 09/01–2014 від 01.07.14 р., замовник – Товариство з обмеженою відповідальністю «Беніш Джи Пі еС України»).

17) Експертне дослідження щодо того, які саме об'єкти інтелектуальної власності розміщено на інтернет-сайті Міністерства фінансів України (<http://minfin.gov.ua/>) у розділі, доступ до якого

здійснюється за наступними посиланнями – Ліцензування: порядок, документи Лотерейна діяльність Єдиний реєстр державних лотерей запроваджених в Україні (дог. № 17/01–2014 від 23.10.14 р., замовник – Адвокатське об'єднання «Юрілекс»).

18) Експертне дослідження щодо відповідності вимогам чинного законодавства України ТМ № 61282, № 115513, № 178103, а також патентів на ПЗ № 23495, № 23496, № 24749, № 24914, № 24930, № 24931 (дог. № 18/01–2014 від 10.11.14 р., замовник – Дочірнє підприємство «Вітамін-Фарм»).

19) Експертне дослідження щодо схожості ТМ «Українська рада» за свідоцтвом України № 62460 та ТМ «Козацька рада» за свідоцтвами України № 19560, № 32058 та № 41311 настільки, що їх можна сплутати (дог. № 20/01–2014 від 17.11.14 р., замовник – ТОВ «Національна горілчана компанія»).

Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г Бурчака

За звітний період науковцями інституту було підготовлено:

1) Висновок науково-правової експертизи щодо розмежування договору лізингу та договору оренди (лист вхід. № 01-8/88 від 27.03.2014 р.) (лист вих. № 01-9/1-73 від 31.03.2014).

2) Науково-правова експертиза від 29.09.2014 року на запит ПАТ Державний ощадний банк України». (Вих. № 01-9/1-120).

3) Науково-правова експертиза від 20.11.2014 року на запит ПАТ «Полтаваобленерго».

4) Науково-правова експертиза від 20.11.2014 року на запит ТОВ «Українська молочна компанія».

Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса

За звітний період науковцями Інституту за господарськими договорами (науково-технічні послуги) проводилася така робота:

Ознайомлення з матеріалами кримінальних проваджень для подальшого надання науково-правового висновку за договорами:

1) договір №2/1 – 2014 від 7 березня 2014 р. (на запит оперуповноваженого РВВС Дзержинського району м. Харкова Чумаченка В. В.);

2) договір №3/1 – 2014 від 1 квітня 2014 р. (на запит адвоката Колева Р. Г.);

3) договір №4/1-2014 від 8 квітня 2014 р. (на запит адвоката Маркевича В. В.);

4) договір №5/1-2014 від 5 серпня 2014 р. (за зверненням Я. Г. Смілянського);

5) договір №6/1-2014 від 17 жовтня 2014 р. (за зверненням адвоката А. П. Верби).

Надання науково-правових висновків за результатами дослідження матеріалів кримінальних проваджень за договорами:

1) договір №1/1 – 2014 від 8 січня 2014 р. (на запит адвоката Кирилової О. Ю.).

2) договір №2/2 – 2014 від 17 березня 2014 р. (на запит оперуповноваженого РВВС Дзержинського району м. Харкова Чумаченка В. В.);

3) договір №3/2 – 2014 від 3 квітня 2014 р. (на запит адвоката Колева Р. Г.);

4) договір №4/2 – 2014 від 17 квітня 2014 р. (на запит адвоката Маркевича В. В.).

Науково-дослідний інститут правового забезпечення інноваційного розвитку

У звітному році науковцями Інституту за господарськими договорами (науково-технічні послуги) проводилася зокрема така робота:

1) Науково-правовий висновок до Дзержинської прокуратури щодо відповідності п. 4.3 Положення про стипендіальне забезпечення студентів, клінічних ординаторів, аспірантів та докторантів ХНМУ. Які навчаються за кошти державного бюджету, вимогам Закону України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії», постанови Кабінету Міністрів України від 12.07.2004 р. №882 «Питання стипендіального забезпечення», по-

станови Кабінету Міністрів України від 05.03.2008 р. № 165 «Деякі питання стипендіального забезпечення» та ін. законодавства.

2) Правовий висновок щодо правомірності притягнення до дисциплінарної відповідальності державних реєстраторів речових прав на нерухоме майно за запитом Реєстраційної служби Головного управління юстиції у Харківській області.

3) Висновок за запитом провідного наук. спів. ДУ «Інституту патології хребта та суглобів ім. проф. М. І. Сітенко» Тулякова В. О. щодо правового регулювання та наявної практики праці осіб, що поєднують роботу із денною формою навчання на стаціонарному відділенні навчального закладу.

4) Висновок за запитом громадянина Таможанського О. В. 30.09.2014.

Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування

Протягом 2014 року Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування проводив дослідження за наступними господарськими договорами:

1) Згідно із договором № 1 від 21.03.2014 р., укладеним із Харківською міською радою, Інститут прийняв на себе зобов'язання по наданню юридичних послуг в рамках виконання Комплексної програми розвитку місцевого самоврядування в місті Харкові на 2012–2015 роки, а саме, надати консультативні послуги по забезпеченню прав та інтересів територіальної громади, органу місцевого самоврядування на державному рівні при підготовці, прийнятті та внесенні змін до нормативно-правових актів центральними органами виконавчої влади шляхом: моніторингу, аналізу проектів нормативно-правових актів та підготовки пропозицій до них; аналізу чинного законодавства та наслідків його впливу на інтереси територіальної громади, внесення відповідних пропозицій щодо його вдосконалення; науково-методичному забезпеченню діяльності Харківської міської ради, тощо.

2) Згідно із договором № 2 від 12.06.2014 р., укладеним із адвокатом Байдик О. А., Інститут підготував науковий висновок щодо

роз'яснення норм чинного законодавства України відносно низки питань. Зокрема, чи є депутат місцевої ради – представник відповідної територіальної громади, за своїм правовим статусом службовою особою, та чи наділений депутат місцевої ради повноваженнями представляти відповідний орган місцевого самоврядування.

Науково-дослідний інститут інформатики і права

Наукові дослідження для державних і недержавних організацій за господарськими договорами за звітний період не проводились.

Однак, НДІП НАПрН України, незважаючи на складну соціально-економічну та фінансову ситуацію в державі, яка не могла не відобразитися на платіжеспроможності державних установ та організацій, надавались послуги щодо використання та обслуговування ІПС «Законодавство», яке включає бази даних «Законодавство України», «Законопроект», «Крим», «Київ» – оформлено 40 договорів.

Послуги з обслуговування ІПС «Законодавство» надані через веб-сервер НДІП НАПрН України, засобами E-mail та компакт-дисками.

III. Наукові висновки для центральних органів державної влади

Одним із статутних завдань Академії є виконання замовлення центральних органів державної влади стосовно розроблення засад наукової та правової політики, вивчення та узагальнення механізмів реалізації законодавчих актів, підготовка практичних рекомендацій щодо вдосконалення їх діяльності. Установи Академії досить плідно співпрацюють з Президентом України, Верховною Радою України, її комітетами, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Кабінетом Міністрів України, Радою національної безпеки і оборони, Міністерством юстиції України, Міністерством внутрішніх справ України, Міністерство освіти і науки України, Міністерством економічного розвитку і торгівлі України, Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, іншими міністерствами та центральними органами державної влади.

Структурні підрозділи Академії значну увагу приділяли співпраці з вищими судовими органами – Конституційним Судом України, Верховним Судом України, Вищим Адміністративним Судом України, Вищим Господарським Судом України, Вищим спеціалізованим судом з розгляду цивільних і кримінальних справ а також із правоохоронними органами – Службою безпеки України, Генеральною прокуратурою України, Державною пенітенціарною службою України, Державною службою України з контролю за наркотиками тощо.

Так, протягом 2014 року для центральних органів державної влади було підготовлено 209 наукових висновків, пропозицій, рекомендацій та експертиз до нормативно-правових актів.

Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності

У звітному періоді підготовлено 1 документ з пропозиціями і зауваженнями до нормативно-правових актів на замовлення вищих та центральних органів державної влади.

Зокрема:

1) Зміни до проекту Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (на виконання листа НАПрНУ № 577 від 19.05.2014 р. підготовлено аналітичні й довідкові матеріали та пропозиції до рекомендацій парламентських слухань на тему: «Про стан та законодавче забезпечення розвитку науки та науково-технічної сфери держави», а саме:

– напрямки змін до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність»;

– порівняльна таблиця щодо проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» з відповідними поясненнями доповнень та змін, що пропонуються.

Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г Бурчака

За звітний період співробітниками підготовлено 42 експертних висновків, 18 пропозицій та зауважень для вищих та центральних органів державної влади.

За звітний період співробітниками Інституту були надані такі висновки за запитами центральних органів державної влади, зокрема:

1) Науковий висновок у справі № 5002-1/4112-2012 за позовом ПАТ «НАК «Нафтогаз України» до ПАТ по газопостачанню та газифікації «Кримгаз» про стягнення суми. Висновок підготовлений в порядку п. 3 ч. 3 ст. 111²² Господарського процесуального кодексу України. (висновок від 20.01.2014 р., вих. № 01-9/9-12);

2) Науковий висновок у справі № 29/5005/6896/2011 за заявою боржника фізичної особи-підприємця Більцана К. М. про визнання банкрутом. Висновок підготовлений в порядку п. 3 ч. 3 ст. 111²² Господарського процесуального кодексу України. (висновок від 10.04.2014 р., вих. № 01-9/82);

3) Науковий висновок у справі № 5013/492/12 за позовом товариства з обмеженою відповідальністю «Автосвіт» до товариства з обмеженою відповідальністю «Віконт» про визнання договорів недійсними та повернення майна. Висновок підготовлений в по-

рядку п. 3 ч. 3 ст. 111²² Господарського процесуального кодексу України. (висновок від 25.07.2014 р., вих. № 309-1/1-163);

4) Науковий висновок у справі № 52/250-45/540-2012 за позовом заступника прокурора міста Києва в інтересах держави в особі: Фонду державного майна України, Міністерства охорони здоров'я України до ТОВ «Готельний комплекс «Глорія», ТОВ «Кармен-Інвест», ПрАТ лікувально-оздоровчих закладів профспілок України «Укрпрофоздоровниця, третя особа без самостійних вимог на предмет спору – Федерація професійних спілок України про визнання недійсним договору, визнання права власності та витребування майна. Висновок підготовлений в порядку п. 3 ч. 3 ст. 111²² Господарського процесуального кодексу України. (висновок від 03.12.2014 р., вих. № 01-3/1-217);

5) Науковий висновок у справі № 64/366-10 за позовом Істенд Інтернешнл ЛЛС до ПрАТ «Креатив» та до ТОВ «РБП «Промстрой-стандарт» про стягнення заборгованості за договором. Висновок підготовлений в порядку п. 3 ч. 3 ст. 111²² Господарського процесуального кодексу України. (висновок від 13.05.2014 р., вих. № 01-9/198);

6) Науковий висновок у справі № 911/2009/13 за позовом товариства з обмеженою відповідальністю «Компанія Ніко-Тайс» до товариства з обмеженою відповідальністю «ПК Трейдсервісгруп», товариства з обмеженою відповідальністю «Компанія «Скіф-XXI» про стягнення суми. Висновок підготовлений в порядку п. 3 ч. 3 ст. 111²² Господарського процесуального кодексу України. (висновок від 21.07.2014 р., вих. № 01-9/1-160);

7) Науковий висновок у справі № 925/1011/13 за позовом відділення виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України в місті Черкаси до ПАТ «Державний ощадний банк України» в особі територіально відокремленого безбалансового відділення № 10023/034 філії Черкаського обласного управління про стягнення суми. Висновок підготовлений в порядку п. 3 ч. 3 ст. 111²² Господарського процесуального кодексу України. (висновок від 21.07.2014 р., вих. № 01-9/1-162);

8) Науковий висновок у справі № 925/1302/13 за позовом відділення виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від не-

щасних випадків на виробництві та професійних захворювань України в місті Черкаси до ПАТ «Державний ощадний банк України» в особі територіально відокремленого безбалансового відділення № 10023/034 філії Черкаського обласного управління про стягнення коштів. Висновок підготовлений в порядку п. 3 ч. 3 ст. 111²² Господарського процесуального кодексу України. (висновок від 21.07.2014 р., вих. № 01-9/1-161);

9) Науковий висновок щодо неоднакового застосування судом (судами) касаційної інстанції норм матеріального права у подібних правовідносинах. Справа за позовом про розірвання договору оренди землі. За зверненням Верховного Суду України (Лист Голови Науково-консультативної ради при Верховному Суді України від 31.12.2013 р. вих. № 226-2992/0/8-13).

10) Науковий висновок щодо неоднакового застосування судом (судами) касаційної інстанції норм матеріального права у подібних правовідносинах. Справа за позовом про стягнення заборгованості. За зверненням Верховного Суду України (Лист заступника голови Науково-консультативної ради при Верховному Суді України від 04.03.2014 р., вих. № 226-518/1/8-14);

11) Науковий висновок щодо неоднакового застосування судом (судами) касаційної інстанції норм матеріального права у подібних правовідносинах. Справа за позовом про стягнення заборгованості за кредитним договором. За зверненням Верховного Суду України (Лист судді Верховного Суду України Н. П. Лященко від 28.03.2014 р., вих. № 6-6цс14);

12) Науковий висновок щодо неоднакового застосування судом (судами) касаційної інстанції норм матеріального права у подібних правовідносинах. Справа за позовом про стягнення трьох процентів річних за прострочення виконання грошового зобов'язання. За зверненням Верховного Суду України (Лист завідувача секретаріату Пленуму Верховного Суду України, зборів суддів та Науково-консультативної ради при Верховному Суді України від 03.04.2014 р., вих. № 226-802/0/8-14);

13) Науковий висновок щодо неоднакового застосування судом (судами) касаційної інстанції норм матеріального права у подібних правовідносинах. Справа за позовом про забезпечення благоустро-

еним жилим приміщенням. За зверненням Верховного Суду України (Лист головного консультанта секретаріату Пленуму, зборів суддів та Науково-консультативної ради при Верховному Суді України від 10.04.2014 р., вих. № 226-866/0/8-14);

14) Науковий висновок щодо неоднакового застосування судом (судами) касаційної інстанції норм матеріального права у подібних правовідносинах. Справа за позовом про визнання кредитних договорів недійсними та припинення поруки. За зверненням Верховного Суду України (Лист головного консультанта секретаріату Пленуму Верховного Суду України, зборів суддів та Науково-консультативної ради при Верховному Суді України від 17.04.2014 р., вих. № 226-932/0/8-14).

15) Науковий висновок щодо неоднакового застосування судом (судами) касаційної інстанції норм матеріального права у подібних правовідносинах. Справа за позовом про стягнення суми інфляційних втрат і 3% річних за несвоєчасне виконання рішення суду (Лист вченого секретаря Науково-консультативної ради при Верховному Суді України № 226-1745/0/8-14 від 16.07.2014 р.);

16) Науковий висновок щодо неоднакового застосування судом (судами) касаційної інстанції норм матеріального права у подібних правовідносинах. Справа за позовом про стягнення заборгованості за кредитним договором (Лист заступника Голови Науково-консультативної ради при Верховному Суді України № 226-1090/0/8-14 від 13.05.2014 р.);

17) Науковий висновок щодо неоднакового застосування судом (судами) касаційної інстанції норм матеріального права у подібних правовідносинах. Справа за позовом про відшкодування моральної шкоди (Лист судді Верховного Суду України Н. П. Лященко № 6-156цс14 від 27.10.2014 р.);

18) Науковий висновок щодо правильного застосування положень п. 5 ст. 10 Закону України «Про захист прав споживачів» (Лист судді Верховного Суду України В. М. Сімоненко № 6-2711/0/8-14 від 12.11.2014 р.);

19) Науковий висновок щодо правильного застосування ст. 388 ЦК України. За зверненням Верховного Суду України (Лист заступника Голови Верховного Суду України від 28.02.2014 р., вих. № 200-507/0/8-14);

20) За зверненням заступника Голови Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ П. О. Гвоздика (вих. 81-265/0/4-14 від 25.02.2014 р.) опрацьовано проект постанови пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ «Про застосування судами законодавства про судові витрати у цивільних справах», прийнятої в першому читанні на засіданні пленуму 07.12.2014 року, та 25.03.2014 року надіслані зауваження та пропозиції до нього (висновок від 25.03.2014 р., вих. №01-9/7-67);

21) За зверненням Голови Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ Б. Гулько (вих. 81-1513/0/4-14 від 24.10.2014 р.) опрацьовано проект постанови пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ «Про судову практику в справах про зняття арешту з майна».

22) Висновок відповідно до провадження у справі за позовом ПАТ «Західнкомбінат» до Рижука І. А., Рижук І. П., третя особа – Національний банк України в особі управління Національного банку України у Волинській області, про стягнення заборгованості за кредитним договором. (Вих. №01-9/7-85 від 11.04.2014).

23) Науковий висновок стосовно поділу юридичних осіб, створених державою, на юридичних осіб публічного права та приватного права, у відповідності до листа Міністерства юстиції України від 06.03.2014 №8.1-46/2 (вих. №01.9/1-58 від 18.03.2014).

Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса

За звітний період для вищих та центральних органів державної влади підготовлено понад **45 документів** наукових висновків, пропозицій та зауважень, зокрема:

1) Для комітетів Верховної Ради України:

– на виконання доручення *Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності* були підготовлені:

– науково-правовий висновок на проект Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України

щодо прийняття заяв, повідомлень та іншої інформації про кримінальне правопорушення та початку досудового розслідування», внесений народними депутатами М. П. Паламарчуком і С. В. Сасом (реєстр. №4263 веб-сайту Верховної Ради України від 25 лютого 2014 р.), в якому сформульовані чисельні зауваження щодо тексту законопроекту.

– науково-правовий висновок, що стосується основних принципів, положень, критеріїв, структури законопроекту про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України (щодо проведення допиту) (реєстр. №3037 від 29 липня 2013 р.).

– науково-правовий висновок на проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення окремих процесуальних дій та оптимізації діяльності органів досудового розслідування», внесений народним депутатом Г. Г. Москалем (реєстр. №4444-1 від 25 березня 2014 р.).

– науково-правовий висновок на проект Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо слідчих, що здійснюють досудове розслідування» (реєстр. №4444 від 14 березня 2014 р.) (виконавець – сектор дослідження проблем судової, слідчої та прокурорської діяльності);

– науково-правовий висновок на проект Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України (щодо порядку реабілітації, в тому числі реабілітації померлого)» (реєстр. №4504 від 20.03.2014 р.)

– науково-правовий висновок на проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення права особи на перегляд судових рішень Верховним Судом України та доступу до судових рішень» (реєстр. №4513 від 20 березня 2014 р.) (в частині внесення змін до КПК України: пункт 3 законопроекту).

– науково-правовий висновок на проект Закону України «Про Національне бюро антикорупційних розслідувань» (реєстр. №4573 від 26 березня 2014 р.).

– науково-правовий висновок на проект Закону України «Про Національну службу боротьби з корупцією» (реєстр. №4573-1 від 7 квітня 2014 р.).

– науково-правовий висновок на проект Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кримінально-

го процесуального кодексу України щодо обов'язковості ухвал слідчого судді» (реєстр. №4652 від 8 квітня 2014 р.).

– науково-правовий висновок, що стосується основних принципів, положень, критеріїв, структури законопроекту про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України (щодо проведення допиту) (реєстр. №3037 від 29 липня 2013 р.).

– на виконання доручення Комітету Верховної Ради України з питань верховенства права та правосуддя підготовлено:

– науково-правовий висновок щодо обґрунтованості та доцільності прийняття проекту Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо позбавлення права на спеціальні пенсії та одноразову грошову допомогу посадових (службових) осіб, звільнених за порушення присяги, Конституції та законів України, внесений народним депутатом України В. Сушкевичем (реєстр. №4516 від 21 березня 2014 р.) (в частині пропозицій змін до Закону України «Про судоустрій та статус суддів»)

2) На запити народних депутатів України:

– зауваження та пропозиції на проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо порядку призначення та виконання покарання у виді довічного позбавлення волі» (реєстр. №4679), поданого народним депутатом України В. С. Журавським.

3) На запит Міністерства юстиції України підготовлені:

– пропозиції щодо реформування міліції України (вхід. лист №61/3-2-5 від 23.01.2014 р.).

4) На виконання доручення Міністерства освіти і науки України підготовлено:

– пропозиції до орієнтовної структури інформаційно-аналітичних матеріалів, що надавалися в межах компетенції заінтересованим органом Міністерству освіти і науки для врахування при підготовці узагальненої інформації до парламентських слухань на тему: «Про стан та законодавче забезпечення розвитку науки та науково-технічної сфери держави», які відбулися 2 липня 2014 р. відповідно до постанови Верховної Ради України від 25 березня 2014 р. №1156-VII (вхід. лист №580 від 19.05.2014 р.).

5) Для Генеральної прокуратури України на запит заступника Генерального прокурора України О. В. Бачуна підготовлена:

– відповідь з питання передбаченого у КПК України порядку здійснення кримінального провадження судом присяжних.

6) На запит Конституційного Суду України підготовлена:

– науково-правовий висновок стосовно питань, порушених у конституційному поданні 76 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні» від 8 квітня 2014 р. № 1188-VII.

7) Для Верховного Суду України підготовлено:

– науково-правовий висновок щодо норми Кримінального кодексу України, яка неоднаково застосована судом касаційної інстанції щодо подібних суспільно небезпечних діянь, підготовлений відповідно до ст. 46 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» виконаний на доручення судді Верховного Суду України А. М. Сокотаря.

– науково-правовий висновок щодо норми Кримінального кодексу України, яка неоднаково застосована судом касаційної інстанції щодо подібних суспільно небезпечних діянь, підготовлений відповідно до ст. 46 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» виконаний на доручення судді Верховного Суду України Т. С. Тарана.

8) На доручення заступника голови Науково-консультативної ради при Верховному Суді України О. В. Констанція (лист № 226-389/0/8-14 від 12 лютого 2014 р.) підготовлений:

– науковий висновок щодо норми кримінального закону, яка неоднаково застосована судом касаційної інстанції щодо подібних суспільно небезпечних діянь, стосовно ухвали судді Верховного Суду України Гриціва М. І. щодо Володівського В. С., засудженого вироком Вінницького міського суду Вінницької області від 26 грудня 2012 р.

9) На доручення Головного консультанта секретаріату Пленуму Верховного Суду України, зборів суддів та Науково-консультативної ради при Верховному Суді України О. М. Мирути (лист № 226-878/0/8-14 від 14 квітня 2014 р.) підготовлений:

– науковий висновок стосовно норми кримінального закону, яка неоднаково застосована судом касаційної інстанції щодо подібних суспільно небезпечних діянь, на виконання ухвали судді Верховно-

го Суду України Ковтюк Є. І. у кримінальній справі щодо Перепаді В. М., засудженого вироком Прилуцького міськрайонного суду Чернігівської області від 26 лютого 2013 р., вироком Апеляційного суду Чернігівської області від 23 травня 2013 р.

10) На запит Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ підготовлено:

– пропозиції та зауваження на проект постанови Пленуму Вищого спеціалізованого суду України «Про практику здійснення судами кримінального провадження на підставі угод».

– відповідь на запит заступника Голови Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ С. І. Кравченко (щодо питань, які можуть виникати при розгляді справ відповідно до Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про застосування амністії в Україні щодо повної реабілітації політичних в'язнів» № 792-VII, який набув чинності 14 березня 2014 р.

11) На прохання Міністерства юстиції України підготовлені:

– зауваження та пропозиції змін до проекту Закону України «Про судово-експертну діяльність». Зокрема, запропоновано зміни і доповнення до статей 1, 3, 4, 7, 8, 13, 14, 16, 17, 24, 25, 26, 27 зазначеного проекту (виконавець – лабораторія «Використання сучасних досягнень науки і техніки у боротьбі зі злочинністю (Шепітько В. Ю., Авдєєва Г. К.)» (вих. лист № 552-08-25 від 10.08.2014 р.);

12) На виконання доручення Першого заступника секретаря Ради національної безпеки і оборони України О. І. Медведька підготовлено:

– висновок щодо проекту Концепції реформування правоохоронних органів України (вхід. лист № 1944/3-2-5 від 23 грудня 2013 р.).

– пропозиції до довідки і проекту рішення РНБО України з метою забезпечення якісної підготовки матеріалів до засідання Ради з питань «Щодо стану та напрямів подальшого реформування правоохоронних органів України» (за листом № 61/3-2-5 від 23 січня 2014 р.).

13) На виконання доручення Голови Служби безпеки України підготовлено:

– пропозиції та письмові зауваження про необхідність удосконалення правового забезпечення контррозвідувального захисту інтересів держави у сфері інформаційної безпеки в сучасних умовах. Зокрема, запропоновано: 1) здійснити наукові розробки правового режиму проведення контррозвідувальних заходів; 2) провести роботу з аналізу та вдосконалення існуючих інформаційних (інформаційно-психологічних) технологій у контррозвідувальній діяльності, а також оптимізації діяльності щодо їх оновлення відповідно до інноваційних програм (виконавець – лабораторія дослідження правових проблем запобігання та протидії корупції (Настюк В. Я.)) (відправлено електронною поштою до Президії НАПрН України від 15.04.2014 р.);

14) Для Урядового уповноваженого з питань антикорупційної політики підготовлено:

– пропозиції та зауваження з питання, порушеного у листі Урядового уповноваженого з питань антикорупційної політики А. Й. Богдана № 853/0/2-14 від 27 січня 2014 р., щодо зареєстрованого 31 січня 2014 р. у Верховній Раді України проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо заборони окремим категоріям осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування відкривати і мати поточні і вкладні (депозитні) рахунки, зберігати фінансові активи в іноземних банках, мати цінні папери іноземних емітентів, придбання або володіння нерухомим майном за межами України) (реєстраційний № 4066) народного депутата А. М. Павловського.

Науково-дослідний інститут правового забезпечення інноваційного розвитку

Загалом протягом 2014 року було підготовлено 7 наукових висновки для центральних органів державної влади.

Інститутом, зокрема, підготовлені такі експертні висновки:

1) Науковий висновок щодо зміни судової практики Вищого адміністративного суду України (працевлаштування інвалідів).

2) Аналітичні та довідкові матеріали, пропозиції до рекомендацій парламентських слухань на тему «Про стан та законодавче забезпечення розвитку науки та науково-технічної сфери держави».

3) Правовий висновок щодо порядку застосування нормативно-правових актів від 08.07.2014.

4) Науковий висновок щодо проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність»» реєстр. № 5093 від 07.10.2014.

5) Інформація щодо відповідності тематики наукових досліджень, які проводитимуться Інститутом в 2015 році від 04.07.2014.

6) Пропозиції щодо приведення НПА з питань атестації наук. кадрів вищої кваліфікації у відповідність до Закону України «Про вищу освіту» від 27.10.2014.

7) Зауваження і пропозиції до проекту Національної стратегії розвитку сфери інтелектуальної власності в Україні від 13.11.2014.

Науково-дослідний інститут інформатики і права

За 2014 рік працівниками НДПП НАПрН України було надано 49 експертних висновків для вищих та центральних органів влади, в т.ч. 22 – на прохання Держкомтелерадіо України; 8 – за дорученням Комітету з питань науки і освіти Верховної Ради; 14 – за дорученням Комітету ВР України з питань національної безпеки і оборони України 1 – на прохання Технічного комітету із стандартизації «Інформаційні технології»; 1 – на прохання Національного агентства України з питань державної служби. Також співробітники НДПП НАПрН України взяли участь, як експерти, у 19-ти експертних і погоджувальних нарадах та обговореннях.

На прохання Держкомтелерадіо України (лист від 15.05.2014 № 1965/35/11) співробітники Інституту розглянули проект Указу Президента України «Про затвердження Стратегії розвитку інформаційного простору України» та проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії інформаційній агресії іноземних держав». За результатами розгляду, крім висловлених зауважень та пропозицій до змісту наданих проектів нормативно-правових актів, було запропоновано внести відповідні зміни та доповнення до них.

На прохання Держкомтелерадіо України співробітниками Інституту була проведена науково-правова експертиза проекту нової

редакції Указу Президента України «Про Доктрину інформаційної безпеки України» (від 8 липня 2009 року № 514).

На прохання Технічного комітету із стандартизації «Інформаційні технології» (лист від 23.04.2014 № ТК-20/014-71) співробітники НДПП НАПрН України розглянули проект національного стандарту України: ДСТУ __:201__ «Інформаційні технології. Методи захисту. Основні положення забезпечення невтручання в особисте життя» (ISO/IEC 29100:2011, MOD) та погодили зазначений проект національного стандарту України з урахуванням висловлених зауважень і пропозицій (лист від 28.04.2014 р. № 58).

За участі співробітників НДПП НАПрН України була проведена науково-правова експертиза таких правових актів:

1. Проектів Законів України:

- «Про вищу освіту» (реєстр. № 1187-1 від 11.01.14);
- «Про внесення змін до Закону України «Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб» (щодо переліку посадових осіб, стосовно яких здійснюється державна охорона) (реєстр. № 2222 від 07.02.13);
- «Про внесення змін до Закону України «Про контррозвідувальну діяльність» (щодо виключення дублювання виконання контррозвідувальних функцій) (реєстр. № 2445а від 01.07.2013);
- «Про Національну гвардію» (реєстр. № 4393 від 11.03.14; № 4393-1 від 12.03.14);
- «Про внесення зміни до частини другої статті 7 Закону України «Про контррозвідувальну діяльність» (щодо функцій і повноважень СБУ) (№ 4470 від 17.03.14);
- «Про ратифікацію Угоди між Кабінетом Міністрів України, Урядом Республіки Білорусь і Урядом Республіки Польща про точку стику державних кордонів України, Республіки Білорусь і Республіки Польща» (реєстр. № 0060 від 09.12.2013);
- «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо використання спеціальних технічних засобів отримання інформації (№ 3098 від 16.08.2013); Проект Закону про внесення змін до статті 359 Кримінального кодексу України щодо кримінальної відповідальності за незаконне виготовлення спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації (№ 3098-1 від 02.09.2013); Проект Закону про внесення змін до статті 110 Кримінального ко-

дексу України» щодо посилення відповідальності за сепаратизм (реєстр. №4236 від 24.02.14); Проект Закону про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо відповідальності за незаконне поводження із спеціальними технічними засобами негласного отримання інформації (№1196 від 04.01.2013);

– «Про внесення змін до Закону України «Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб» (щодо державної охорони Національного банку України, Державної казначейської служби України та її територіальних органів, Державного комітету телебачення і радіомовлення України) (реєстр. №4416 від 12.03.14);

– «Про внесення змін до Закону України «Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону (щодо використання зброї)» (№4914 від 20.05.14);

– «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за передачу або збирання службової інформації» (№3785 від 19.12.2013);

– «Про внутрішньо переміщених осіб» (№4490-а від 13.08.2014);

– «Про внесення змін до деяких законів України щодо боротьби з тероризмом» (№4226а від 03.07.2014);

– «Про внесення змін до Закону України «Про громадянство України» щодо підстав втрати громадянства особами, дії яких спрямовані проти суверенітету та територіальної цілісності України (4508а від 14.08.2014);

– «Про внесення змін до деяких законів України» щодо розвитку сфери поштового зв'язку» (реєстр. №3588 від 08.11.2013), внесеного народними депутатами України Кошулинським Р. В., Вітчим А. М., Кривецьким І. І., Мартинюком Л. С.;

– «Про протидію екстремізму» (реєстр. №3718 від 02.12.2013), внесеного народним депутатом України Колесніченком В. В.;

– «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за передачу або збирання службової інформації» (реєстр. №3785 від 19.12.2013), внесеного народним депутатом України Мисиком В. Ю.;

– «Про внесення змін до Закону України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують грома-

дянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» щодо внесення до паспорта громадянина України додаткової змінної інформації як друкованої інформації про особу» (реєстр. № 3828 від 25.12.2013), внесеного народними депутатами України Канівцем О. Л., Пацканом В. В., Шевченком А. В., Бенюком Б. М.;

– «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення гарантій законної професійної діяльності журналістів» (реєстр. № 4013 від 24.01.2014), внесеного народним депутатом України Карпунцовим В. В.;

– «Про організації, які отримують фінансування з-за кордону» (реєстр. № 4041 від 28.01.2014), внесеного народним депутатом України Колесниченком В. В.;

– «Про внесення змін та доповнень до Закону України «Про телебачення та радіомовлення» (щодо визначення поняття національного аудіовізуального продукту та наповнення ним теле-, радіоэфірів)» (реєстр. № 4143 від 14.02.2014), внесеного народними депутатами України Мірошніченком І. М., Мирним О. Б.;

– «Про внесення змін до Закону України «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення» щодо уточнення порядку формування складу Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення» (реєстр. № 4282 від 26.02.2014), внесеного народним депутатом України Княжицьким М. Л.;

– «Про внесення змін та доповнень до деяких законодавчих актів України (щодо обов'язкового інформування про засновників та власників засобів масової інформації)» (реєстр. № 4329 від 28.02.2014), внесеного народними депутатами України Мірошніченком І. М., Мирним О. Б.;

– «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення розвитку суспільної моралі» (реєстр. № 4806 від 05.05.2014), внесеного народними депутатами України Мірошніченком І. М., Мирним О. Б.;

– «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо підтримки вітчизняного книговидавництва» (реєстр. № 4056а від 11.06.2014), внесеного народними депутатами України Кириленком В. А., Шевченком А. В., Оробець Л. Ю., Дерев'янком Ю. Б. Шаповаловим Ю. А., Донієм О. С., Пацканом В. В., Сиротюком Ю. М.;

– «Про внесення змін до деяких законів щодо дерегулювання діяльності з надання програмної послуги та удосконалення державного регулювання діяльності провайдерів програмної послуги» (реєстр. № 4150а від 23.06.2014), внесеного народним депутатом України Княжицьким М. Л.;

– «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо особливостей трансляції (ретрансляції) реклами, яка міститься у програмах та передачах іноземних телерадіоорганізацій)» (реєстр. № 4379а від 25.07.2014), внесеного народними депутатами України Кондратюк О. К., Томенком М. В., Баграєвим М. Г., Княжицьким М. Л.;

– «Про внесення змін до деяких законів України щодо захисту інформаційного телерадіопростору України» (реєстр. № 4443а від 08.08.2014), внесеного народним депутатом України Княжицьким М. Л.;

– «Про внесення змін до Закону України «Про Суспільне телебачення і радіомовлення України» щодо вилучення з переліку державних мовників, на базі яких буде створюватися Національна суспільна телерадіокомпанія України, обласних державних телерадіокомпаній» (реєстр. № 4462а від 11.08.2014), внесеного народним депутатом України Іликом Р. Р.;

– «Про внесення змін до Закону України «Про Суспільне телебачення і радіомовлення України» щодо вилучення з переліку державних мовників, на базі яких буде створюватися Національна суспільна телерадіокомпанія України, обласних державних телерадіокомпаній» (реєстр. № 4462а-1 від 12.08.2014), внесеного народними депутатами України Панькевичем О. І., Сех І. І., Черною Г. М., Фаріон І. Д., Осуховським О. І., Михальчишиним Ю. А., Міщенком А. М., Лопачаком М. Р., Фурманом О. Ю., Марцінківим Р. Р., Вітівим А. М.;

– «Про внесення змін до Закону України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» (реєстр. № 5029 від 04.09.2014), внесеного народним депутатом України Бублик Ю. В.;

– «Про внесення змін до Закону України «Про телебачення і радіомовлення» щодо захисту інтересів держави» (реєстр № 5036

від 05.09.2014), внесенного народними депутатами України Кириленком В. А., Томенком М. В.;

– «Про внесення змін до Закону України «Про телебачення і радіомовлення» (реєстр. № 5189 від 29.10.2014), внесений народним депутатом України Бондаренко О. А.;

– «Про державну службу» (нова редакція);

– Підготовка пропозицій щодо внесення змін до Податкового кодексу України.

2. Проектів Постанов Верховної Ради України:

– «Про рекомендації парламентських слухань на тему: «Доступність та якість загальної середньої освіти: стан та шляхи поліпшення» (11 березня 2014 року № 868-VII);

– «Про рекомендації парламентських слухань на тему: «Про стан та законодавче забезпечення розвитку науки та науково-технічної сфери держави» (2 липня 2014 року);

– «Про рекомендації парламентських слухань на тему: «Законодавче забезпечення розвитку інформаційного суспільства в Україні» (18 червня 2014 року);

– «Про рекомендації парламентських слухань на тему: «Обороздатність України у ХХІ столітті: виклики, загрози та шляхи подолання»;

– «Про недопустимість застосування в Україні надзвичайного стану в умовах масового мирного протесту» (№ 3816 від 23.12.2013);

– «Про необхідність введення надзвичайного стану у Донецькій та Луганській областях» (№ 4950 від 28.05.2014);

– «Про Національну антитерористичну доктрину України» (№ 4803 від 05.05.2014).

Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування

1) Для Конституційного Суду України:

– висновок щодо положень пунктів 4, 6 частини першої статті 3 Закону України «Про статус народного депутата України» у системному зв'язку з частиною третьою статті 78 Конституції України та частини четвертої статті 81 Конституції України, пункту 6 стат-

ті 4, частини другої статті 5 Закону України «Про статус народного депутата України (за зверненням судді Конституційного Суду України Гульгая М. М., лютий 2014 р.).

– висновок щодо співвідношення частин першої та п'ятої статті 103 Конституції України та пункту 16 розділу XV «Перехідні положення» Конституції України (за зверненням Судді Конституційного Суду України Стецюка П. Б., березень 2014 р.).

– висновок щодо відповідності Конституції України Закону України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні» (за зверненням Судді Конституційного Суду України О. М. Тупицького від 10 червня 2014 р.).

2) Для Вищого адміністративного суду України:

– науковий висновок щодо реалізації права громадян на мирні зібрання.

3) Для Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва та місцевого самоврядування:

– за зверненням голови комітету Д. Жванія №04-16/13-2072 від 04 червня 2014 року підготовлено науково-правовий висновок щодо звітування сільським головою та депутатами місцевої ради перед відповідною територіальною громадою

– науково-консультативний висновок щодо проекту Закону України «Про місцеві ініціативи» реєстр. №3740 за зверненням Комітету з питань державного будівництва та місцевого самоврядування Верховної Ради України за №04-16/14-142 від 17.01.2014 р.;

– науково-консультативний висновок щодо проекту Закону України «Про органи самоорганізації населення» (реєстр. №3704-1 від 11.12.2013 р.) (розглянуто законопроект «Про органи самоорганізації населення» (реєстр. №3704-1 від 11.12.2013 р.).

4) Для Комітету Верховної Ради України з питань верховенства права та правосуддя:

– підготовлено правовий висновок щодо проекту Закону України «Про гарантії держави щодо подолання наслідків вибіркового правосуддя та відновлення порушених прав громадян» (проект внесено народним депутатом України Сасом С. В., запит Голови Комітету з питань верховенства права та правосуддя Ківаловим С. В., січень 2014 р.).

– підготовлено правовий висновок на запит Голови комітету Верховної Ради України з питань верховенства права та правосуддя № 04-15/19-1721 від 3.06.2014 р. щодо обґрунтованості та доцільності прийняття Закону України «Про вибори до Верховної Ради України» реєстр № 4906 від 19.05.2014 р. для врахування при розгляді та прийнятті рішення стосовно подальшої роботи над ним.;

– висновок на проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії інформаційній агресії іноземних держав» (№ 04 – 15/3 – 2126) за зверненням Голови комітету Верховної Ради України з питань верховенства права та правосуддя С. В. Ківалова.;

– науково-консультативний висновок щодо проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» (щодо членства у Вищій раді юстиції та Вищій кваліфікаційній комісії суддів України) (реєстр. номер 4915 від 20.05.2014 р.);

– науково-консультативний висновок щодо проекту Закону України «Про Вищу раду юстиції» (щодо граничних строків проведення перевірки) (реєстр. номер 3866 від 13.01.2014 р.);

– науково-консультативний висновок щодо проекту Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (щодо заходів правового захисту адвокатів) (реєстр. номер 4891 від 16.05.2014 р.);

– науково-консультативний висновок щодо проекту Закону України «Про виконавче провадження» (щодо усунення можливостей для ухилення від виконання судових рішень у випадку відновлення судом строку для подання апеляційної скарги до розгляду) (реєстр. номер 4807 від 05.05.2014 р.);

– науково-консультативний висновок щодо проекту Закону України «Про Вищу раду юстиції» (щодо вдосконалення діяльності) (реєстр. номер 3862 від 11.01.2014 р.);

– науково-консультативний висновок щодо проекту Закону України «Про заборону вибіркового правосуддя» (реєстр. номер 4165 від 22.02.2014 р.);

5) Для Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти:

– науково-консультативний висновок щодо проекту Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (реєстр. номер 5093 від 29.09.2014 р.);

6) Для Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини:
– підготовлено правовий висновок щодо положень частини першої статті 2 Закону України «Про порядок прийняття рішень про розміщення, проектування, будівництво ядерних установок і об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами, які мають загальнодержавне значення».

7) Для Міністерства освіти і науки України:
– підготовлено Пропозиції щодо проекту Положення про спеціалізовану вчену раду;
– підготовлено Пропозиції стосовно створення Єдиної державної електронної бази з питань наукової атестації;

IV. Наукові дослідження на замовлення регіонів

Академія тісно співпрацює не лише з центральними органами державної влади, але й органами місцевого самоврядування. З метою підвищення ролі правової науки в розробці та реалізації ефективної регіональної політики та координації наукових досліджень у галузі держави та права всіх установ Академією було створено 3 регіональні наукові центри: Донецький, Західний та Південний.

Основними завданнями регіональних наукових центрів є сприяння місцевим органам державної влади та органам місцевого самоврядування у здійсненні ефективної правової політики у відповідних регіонах України; планування та координація науково-дослідної діяльності у галузі держави та права дійсних членів (академіків) та членів-кореспондентів Академії, а також усіх установ Академії (лабораторій, інших наукових підрозділів), що знаходяться у відповідних регіонах; координація діяльності по формуванню та реалізації науково-технічних програм у галузі держави і права з МОН України, НАН України та галузевими академіями у регіонах України; проведення на замовлення місцевих органів державної влади, органів місцевого самоврядування, правоохоронних та судових органів, громадських організацій, інших юридичних осіб чи фізичних осіб наукових досліджень, підготовка експертних висновків, юридичних довідок тощо; проведення фундаментальних та прикладних наукових досліджень; організацію та проведення наукових конференцій, круглих столів, семінарів та інших наукових заходів; здійснення просвітницької діяльності, сприяння підвищенню інтелектуального потенціалу у відповідних регіонах України; інтеграцію юридичної науки та освіти тощо.

Так, Донецьким регіональним центром у 2014 році надано 1 експертний висновок для Конституційного Суду України, та 7 пропозицій, зауважень та рекомендацій до діючого законодавства на замовлення Національної академії наук України. У зв'язку із проведенням антитерористичної операції у Донецькій області, регіональний центр був переведений у м. Дніпропетровськ (постано-

ва президії Національної академії правових наук України від 7 листопада 2014 року № 89/14).

Західним регіональним центром у 2014 році надано 11 експертних висновків для Верховного Суду України, 3 експертні висновки для Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних і кримінальних справ, 1 експертний висновок для Конституційного Суду України. Західний регіональний центр виступив співorganizатором 3 наукових заходів, в тому числі 1 міжнародної конференції.

Південний регіональний центр у 2014 році надав 38 експертних висновків для вищих судових інстанцій, Генеральної прокуратури України, Кабінету Міністрів України та інших центральних органів державної влади. Упродовж 2014 року центр виступив організатором 11 різноманітних наукових заходів. Члени південного регіонального центру за власною ініціативою взяли участь у розробці 70 проектів нормативних актів.

У звітному періоді установами Академії здійснено цілу низку наукових досліджень для Харківської обласної державної адміністрації, Харківської обласної ради, Харківської міської ради, а також проведено наукові дослідження для обласних, міських та районних правоохоронних й судових органів в Київській, Одеській, Донецькій, Житомирській, Тернопільській, Черкаській, Львівській та інших областях.

Так, для органів державного управління на місцях, органів місцевого самоврядування, правоохоронних та судових органів, державних підприємств, установ та організацій, навчальних закладів здійснено: розробку проектів нормативно-правових актів, їх наукову експертизу, аналіз чинного законодавства з окремих питань, надано пропозиції щодо його удосконалення, надано консультації тощо.

У цілому науково-дослідними установами Академії за звітний період на замовлення регіонів було проведено 40 наукових досліджень, за якими надані експертні висновки, пропозиції та зауваження до нормативно-правових актів. Зокрема, Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування надав 13 висновків, пропозицій та зауважень, Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності – 22 наукових досліджень

об'єктів інтелектуальної власності, Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса – 5 висновків.

Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності

У звітному періоді Центром експертних досліджень на замовлення регіональних суб'єктів було виконано 22 наукових дослідження об'єктів інтелектуальної власності (надалі – ОІВ), а саме:

За ухвалами – 6:

1) Судді Господарського суду Донецької області Стукаленко К. І. від 20.09.2013 в господарській справі № 905/5270/13 щодо зобов'язання припинити використання в найменуванні словесного позначення «Світло Шахтаря» та внести необхідні зміни до установчих документів.

2) Судді ухвали Приморського районного суду м. Одеси від 01.10.13 в цивільній справі № 522/14641/13-ц щодо визнання недейсним свідоцтва України № 136902 на знак для товарів і послуг «Ю-ТОН».

3) Судді ухвали Збаразького районного суду Тернопільської обл. від 03.03.2014 у кримінальному провадженні № 12013210090000130 щодо визначення розміру матеріальної шкоди внаслідок незаконного відтворення КП «Microsoft Windows XP Pro ru» та «Microsoft Office 2007 ru».

5) Приморського районного суду м. Одеси від 25.03.14 у цивільній справі № 522/26350/13-ц щодо визнання недейсним свідоцтва України № 151381 на ТМ «JU-TON» та зобов'язання вчинити певні дії.

6) Городищенського районного суду Черкаської обл. від 15.05.14 у цивільній справі № 691/118/14-ц щодо визнання патенту на винахід № 72051 «Лінія для виготовлення паличок із деревного шпону» недейсним та зобов'язання вчинити дії.

За постановами – 13, зокрема:

1) Слідчого СВ Голосіївського РУ ГУМВС України в м. Києві старшого лейтенанту міліції Воліченко І. О. у кримінальному про-

вадженні № 12012110010000190, щодо незаконного використання знаків для товарів і послуг за свідоцтвом № 100265 від 10.12.2008 р. «Победа Вареничная», № 18633 від 14.11.2006 р., зображення на-пису «Победа Вареничная» на фоні контурного малюнку автомобі-ля «Победа».

2) МВС України Дрогобицького МВ ГУ МВС України у Львів-ській області від 17.07.13 у досудовому розслідуванні № 12013120110000837, щодо визначення вартості розміру збитків неправомірним використанням об'єктів ІВ – незаконна демонстра-ція кінофільму «Хоббит: нежданное путешествие».

3) СВ Житомирського МВ УМВС України в Житомирській обл. старший слідчий Кулик С. В. від 28.01.2014 у кримінальному про-вадженні № 12013060380002504, щодо схожості знаку для товарів і послуг «IZOGIPS» за свідоцтвом України № 139196 та визначення розміру шкоди.

3) Старшого слідчого СУ УМВС України в Тернопільській обл. Сарахмана В. М. від 17.04.2014 у кримінальному провадженні № 12014210060000087, щодо визначення розміру матеріальної шко-ди, завданої власнику АП корпорації «Microsoft» США.

3. За зверненням – 3, зокрема:

1) Слідчого СВ Тернопільського МВ УМВС України в Терно-пільській обл. лейтенанта міліції Шелінговича Л. В. щодо тотож-ності або схожості настільки, що їх можна сплутати знаку для то-варів і послуг за свідоцтвом № 138129 та позначення, застосовано-го на пляшці горілки «Олександрія-Пшенична».

2) Начальника Білоцерківського міського відділу ГУ МВС Укра-їни в Київській області Рудюка С. В. щодо схожості/тотожності позначення «Обухівський» на етикетці туалетного паперу МПП «Саламандра» із ТМ за свідоцтвом України № 87842.

Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса

Протягом звітнього періоду науковці Інституту на замовлення регіонів брали участь у підготовці 5 документів, зокрема:

На прохання прокуратури Харківської області підготовлений:

– науковий висновок щодо роз’яснення низки проблемних питань щодо внесення змін до Кримінально-виконавчого кодексу України, внесених Законом України № 1186-VII від 8 квітня 2014 р.

На запит Управління Державної пенітенціарної служби України в Харківській області підготовлено:

– науково-правовий висновок щодо роз’яснення низки проблемних питань щодо визначення кола осіб, які підпадають під дію Закону України «Про амністію у 2014 році».

На запит начальника Відділу Держземагентства у Краснокутському районі Харківської області Решетько Р. О. щодо тлумачення деяких положень Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції».

На запит начальника слідчого управління ГУМВС України в Харківській області полковника міліції В. Р. Остропільця надано роз’яснення норми, закріпленої ч. 3 ст. 160 КК України. У ч. 3 ст. 160 КК України передбачено відповідальність за «здійснення передвиборчої агітації (агітації референдуму) шляхом надання підприємствам, установам, організаціям неправомірної вигоди або надання безоплатно товарів (крім товарів, що містять візуальні зображення найменування, символіки, прапора політичної партії, вартість яких не перевищує розміру, встановленого законодавством), робіт, послуг».

Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування

Протягом звітного періоду науковці Інституту на замовлення регіонів брали участь у підготовці 13 документів, зокрема:

1) Підготовлено науково-консультативний висновок на звернення радника Харківського міського голови по взаємодії з комунальними підприємствами щодо правового підґрунтя використання систем сміттєвидалення у багатоповерхових житлових будинках комунальної власності (вих. № 54 від 18.12.2013р.).

2) науково-консультативний висновок щодо проекту рішення Харківської міської ради «Про внесення змін в рішення 19 сесії

Харківської міської ради 6 скликання від 26.09.2012 р. № 870/12 «Про впорядкування діяльності суб'єктів господарювання у сфері інформаційних технологій та зв'язку» (запит радника Харківського міського голови по взаємодії з комунальними підприємствами вих. № 53 від 18.12.2013р.).

3) науково-консультативний висновок за депутатським запитанням депутата Мереш'янської міської ради Щита С. А. щодо правової основи організації та діяльності громадських рад при органах місцевого самоврядування.

4) науково-консультативний висновок на звернення Харківської міської ради щодо окремих питань виконання Харківською міською радою, її виконавчими органами, Харківським міським головою вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації».

5) науково-правовий висновок на звернення старшого слідчого СВ Кузнецовського МВ (з обслуговування м. Кузнецовська та Володимирського району) УМВС України в Рівненській області № 54/9111 від 04.08.2014 року щодо виконання Кузнецовською міською радою постанови Кузнецовського міського суду від 15.07.2013 р.

6) науково-консультативний висновок на звернення адвоката Байдика О. А. (свідоцтво адвоката № 4864/10 від 12.04.2012 р.) щодо правового статусу депутата місцевої ради.

7) правовий висновок щодо законності створення та діяльності громадських організацій «Велика Русь – Росія, Україна, Білорусь» та «Суспільний рух Південно-Схід» (за зверненням Прокурора м. Харкова Є. Поповича).

8) правовий висновок щодо можливості проведення в Харківській області референдуму з питань набуття Україною статусу федеративної держави та надання російській мові статусу державної мови (за зверненням Голови Харківської обласної ради С. І. Чернова).

9) правовий висновок щодо позиції апеляційного суду Харківської області відносно застосування статей 172² та 172⁴ Кодексу України про адміністративні правопорушення (на запит Апеляційного суду Харківської області);

10) правовий висновок на запит Головного управління по боротьбі з організованою злочинністю МВС України щодо застосування законодавства України, спрямованого на запобігання і протидію корупції;

11) правовий висновок на запит Управління СБУ в Харківській області щодо застосування чинного законодавства у сфері боротьби з корупцією;

12) правовий висновок на запит прокуратури Харківської області щодо тлумачення норм антикорупційного законодавства України стосовно можливості обіймати посади, укладати трудові договори (контракти) або вчиняти правочини у сфері підприємницької діяльності особами, які протягом року до дня припинення виконання функцій держави або місцевого самоврядування працювали в органах виконавчої влади або місцевого самоврядування.

V. Участь академії у законопроектній роботі

Важливим напрямком науково-дослідницької діяльності інститутів Академії є розробка та правова експертиза законопроектів й інших нормативно-правових актів, внесення відповідних змін, розробка рекомендацій та пропозицій, що є також однією з форм впровадження результатів наукової діяльності. Протягом звітного року значна увага приділялась, зокрема, розробці зауважень та пропозицій до чинного законодавства з метою його удосконалення та приведення у відповідність до міжнародних та європейських правових стандартів.

На виконання бюджетної програми 6581040 інститути Академії брали участь у розробленні 34 проектів законів та інших нормативно-правових актів. Крім того, інститути взяли участь у розробці понад 50 проектів нормативно-правових актів за власною ініціативою.

Академіки та члени-кореспонденти Національної академії правових наук України самостійно взяли участь у розробці 100 проектів законів та інших нормативно-правових актів. Серед таких актів можна виділити наступні: проект Закону України «Про прокуратура», «Про Державне бюро розслідувань», «Про запобігання та протидію корупції», «Про вищу освіту», «Про нормативно-правові акти», «Про міжнародну комерційну погоджувальну процедуру», проект Закону України «Кодекс суддівської етики», «Про особливості права власності у багатоквартирному будинку», проект Ядерного кодексу України, проекти внесення змін до Податкового, Кримінального, Кримінального процесуального, Цивільного кодексів України та багатьох інших нормативно-правових актів.

Провідні фахівці установ Академії на постійній основі беруть участь у діяльності понад 40 робочих груп із розроблення законів та інших нормативно-правових актів, серед яких слід виділити Раду з питань судової реформи, створеною Указом Президента України від 27 жовтня 2014 року (членами Ради є Баулін Ю. В., Козюбра М. І., Кузнецова Н. С.). Основним завданням Ради є підготовка

і подання Президентів України пропозицій стосовно стратегії реформування судоустрою та судочинства, інших суміжних правових інститутів, розроблення планів дій щодо впровадження цієї стратегії тощо.

Член-кореспондент Варфоломеєва Т. В. бере участь у робочій групі з удосконалення законодавства про безоплатну правову допомогу, що була створена наказом Міністерства юстиції України в редакції від 28.10.2014 року.

Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності

1. Розробка законопроектів: (по досліджуваним темам) – 8 од.

У рамках законопроектної діяльності за наступними темами наукових досліджень було розроблено:

Тема № 1: «Дослідження проблем управління правами інтелектуальної власності»:

– Зміни до Проекту Закону України «Про вищу освіту» (нова редакція) – на 58 стор. Відправлено на електронну адресу Голови Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти Гриневич Л. М, 15.04.2014 р.;

– Зміни до проекту Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність»

Тема № 2: «Проблеми охорони та захисту авторського права в умовах сучасного технологічного розвитку»:

– проект Закону України «Про внесення змін і доповнень до ст. 52 Закону України «Про авторське право і суміжні права».

– розроблено зауваження та пропозиції до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання питання надання адміністративних послуг у сфері інтелектуальної власності».

Тема № 3: «Дослідження проблем економіки інтелектуальної власності та її правового забезпечення в умовах науково-технічного розвитку»:

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення правового режиму службових об'єктів інтелектуальної власності».

Зміни до проектів Законів спрямовані на створення сприятливих умов для забезпечення ефективного використання науково-технічного та інтелектуального потенціалу України, організації цивілізованого трансферу технологій.

I. Внесено зміни до таких законів України:

1. У Цивільний кодекс України:

– у статті 429, частину першу статті 463, у частину другу статті 430:

2. У Закон України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій»:

– у частину першу та другу статті 11, абзац дев'ятий статті 19, частину першу статті 20

3. У Закон України «Про охорону прав на винаходи та корисні моделі»:

– абзаци сьомому одинадцятій статті, у статті 9 (частини четвертої),

4. У статтю 8 Закону України «Про охорону прав на промисловий зразок» (частині першої та другої),

5. У статтю 17 Закону України «Про охорону прав на сорти рослин» (у частині першій та четвертій).

Тема №4 :«Дослідження національної політики розвитку інтелектуального капіталу з позиції глобалізації економіки та розробки механізму її правового забезпечення» :

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо розвитку державно-приватного партнерства у сфері науки та інновацій, та активізації діяльності технологічних парків)».

Запропоновано:

– зміни до Закону України «Про інноваційну діяльність», зокрема нова редакція Розділу V «Про особливості публічно-приватного партнерства в інноваційній сфері»;

– зміни до ст.ст. 167, 168, 169 Цивільного кодексу України щодо можливої участі публічно-правових утворень у цивільних відносинах шляхом укладення цивільно-правових договорів, зокрема про спільну діяльність;

– зміни до Закону України «Про державно-приватне партнерство», згідно яких зазначений закон не застосовується до сфери науки та інновацій.

– зміни до Закону України «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків».

Тема № 5: «Захист прав інтелектуальної власності в Інтернеті»:

– проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо захисту авторського права і суміжних прав у мережі Інтернет».

Тема № 6: «Міжнародно-правова охорона інтелектуальної власності»:

Внесені зміни до проекту закону України про приєднання до Марракешського договору спрямовані на вирішення проблем «книжкового голоду», вимагаючи, щоб договірні сторони включили у своє національне законодавство положення, що дозволяють відтворювати, поширювати і надавати опубліковані твори в доступних форматах за допомогою обмежень і винятків з прав володільців авторського права.

Тема № 7: «Теоретичні та методичні засади визначення розміру збитків, завданих неправомірним використанням прав на об'єкти інтелектуальної власності»:

Розроблено пропозиції щодо внесення змін до ст. ст. 177, 229 КК України та ст. 51-2 КУАП, які спрямовані на більш повне врахування видів охоронюваних законом об'єктів інтелектуальної власності та узгодження використовуваних у них термінів з термінологією Цивільного кодексу України, а саме:

Кримінальний кодекс України:

– стаття 177. Порушення прав на винахід, корисну модель, раціоналізаторську пропозицію, промисловий зразок, компоновку інтегральної мікросхеми, сорт рослин, породу тварин;

– стаття 229. Порушення прав на торговельну марку, комерційне найменування, кваліфіковане зазначення походження товару.

Кодекс України про адміністративні правопорушення:

– стаття 51². Порушення права інтелектуальної власності.

Мета – приведення у відповідність з термінологією гл. 43 Право інтелектуальної власності на комерційне найменування ЦКУ

Тема № 8: «Дослідження договірних форм реалізації майнових прав інтелектуальної власності»:

– Проект закону «Про внесення змін до Закону України «Про охорону прав на промислові зразки», зокрема, запропоновано нову

редакцію ст. 6 Закону України «Про охорону прав на промислові зразки» (лист № 117/1 від 04 квітня 2014 р.).

2. Розробка законопроектів (коментарів) на замовлення органів державної влади:

1. На замовлення Державної служби інтелектуальної власності України підготовлено пропозиції щодо удосконалення правової охорони промислових зразків і направлено на адресу Державної служби інтелектуальної власності України (лист від 04 квітня 2014 р. № 117).

3. Участь у робочих групах по розробці законопроектів – 9 од.:

Співробітники Інституту приймали участь у засіданнях 9 робочих груп по розробці законопроектів, а саме:

1. к.е.н Андрощук Г. О. 6 березня 2014 року брав участь в робочій нараді, що відбулася в Комітеті з питань науки і освіти Верховної Ради України щодо питань управління, підвищення результативності наукових досліджень та шляхів реформування наукової сфери держави,

2. к.ю.н. Кашинцева О. Ю. 18 березня 2014 р. брала участь у роботі Громадської Ради МОЗ України за напрямком — гармонізація прав людини та прав інтелектуальної власності в сфері медицини та фармації

3. д.ю.н. Орлюк О. П., Мироненко Н. М. 15 травня 2014 р. брали участь у засіданні робочої групи щодо внесення змін до Книги четвертої Цивільного кодексу України. Предмет обговорення – пропозиції, що надійшли до Державної служби інтелектуальної і власності України.

4. к.е.н Андрощук Г. О. участь 23.07.2014 р. у парламентських слуханнях у Верховній Раді України на тему «Обороздатність України у XXI столітті: виклики, загрози та шляхи їх подолання».

5. к.ю.н. Дорошенко О. Ф. участь 02.12.2014 р. у робочій групі Міністерства юстиції України з розроблення проекту Закону України «Про судово-експертну діяльність в Україні».

Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г Бурчака

1) Розробка законопроектів (по досліджуваним темам) 8 од.:

Тема: «Удосконалення правового регулювання статусу невідприємницьких організацій в Україні».

Назва проекту: «Про особливості права власності у багатоквартирному будинку».

Мета проекту. Метою проекту є вирішення проблем здійснення права власності у багатоквартирному будинку, пов'язаних з необхідністю створення умов для ефективної експлуатації та утримання спільного майна багатоквартирних будинків, а також визначення альтернативних методів управління.

Зміст законопроекту: розроблено на виконання підпункту 158.1 та підпункту 160.4 (в частині скасування в актах законодавства терміну «балансоутримувач») Національного плану дій на 2013 рік щодо впровадження Програми економічних реформ на 2010 – 2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава», затвердженого Указом Президента України від 12.03.2013 № 128/2013 (далі – Національний план дій) та з метою врегулювання на законодавчому рівні питання здійснення права власності та ефективного управління багатоквартирним будинком, забезпечення співвласників будинку дієвим механізмом для прийняття рішень щодо утримання та управління спільним майном, в тому числі щодо проведення енергоефективної модернізації будинку

Тема: «Теоретичні та практичні шляхи удосконалення цивільного, господарського та адміністративного судочинства в Україні в контексті вимог Європейської конвенції з прав людини».

Назва проекту: «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо провадження у справах щодо невизначеного кола осіб».

Мета проекту: Забезпечення підвищення рівня захисту прав суб'єктів приватного права та одночасної економії процесуальних засобів в адміністративному судочинстві.

Зміст законопроекту: Законопроект містить пропозиції щодо внесення змін і доповнень до Кодексу адміністративного судочинства України, Законів України «Про судоустрій і статус суддів», «Про судовий збір», спрямовані на забезпечення розгляду в адміністративному судочинстві справ про захист невизначеного кола осіб.

Вихідні дані проекту: Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо провадження у справах щодо невизначеного кола осіб». (Вих. №01-9/1-218 від 04.12.2014 р.).

Тема: «Правове забезпечення стабільності цивільного обороту».

Назва проекту: «Про внесення змін до ст. 216 Цивільного кодексу України (щодо правових наслідків визнання недійсності правочинів)».

Мета проекту: Забезпечення прав та інтересів суб'єктів цивільних правовідносин при визнанні правочинів недійсними.

Зміст законопроекту: Проект містить пропозиції щодо доповнення ст. 216 ЦК України абзацом, яким передбачено наслідки визнання правочину недійсним для правочинів, які були вчинені на підставі такого правочину.

Вихідні дані проекту: «Про внесення змін до ст. 216 Цивільного кодексу України (щодо правових наслідків визнання недійсності правочинів)». (від 12.12.2014 р., вих. №01-9/1-226).

Тема: «Механізм правового регулювання договірних підрядних відносин: питання теорії і практики».

Назва проекту: «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо регулювання підрядних відносин».

Мета проекту. Удосконалення визначення поняття договору будівельного підряду, підстави передання та прийняття робіт за договором будівельного підряду, механізм встановлення ціни у договорах підряду в капітальному будівництві.

Зміст законопроекту: внесені пропозиції до Цивільного кодексу України (Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356) статей 875, 882.; Господарського кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2003., № 18, № 19–20, № 21–22, ст. 144) статті 189.

Вихідні дані проекту: проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо регулювання підрядних відносин» (Вих. №01-9/1-2459 від 20.11.2013 р).

Тема: «Шляхи удосконалення правового регулювання відносин власності в Україні».

Назва проекту: «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення механізму захисту майнових прав учасників сімейних відносин»

Мета проекту. Метою проекту є внесення змін до окремих положень Сімейного кодексу України та Цивільного кодексу України щодо удосконалення регулювання захисту майнових прав та можливостей суб'єктів сімейних відносин, зокрема дитини.

Зміст законопроекту: внесення пропозицій щодо внесення змін до статей 203, 224, 811 Цивільного кодексу України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003. – № 40. – Ст. 356); статей 177, 178 Сімейного кодексу України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002. – № 21. – Ст. 135).

Вихідні дані проекту: проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення механізму захисту майнових прав учасників сімейних відносин» (Вих. № 01-9/1-221 від 05.12.2014 р.).

Тема: «Забезпечення оптимального співвідношення приватних і публічних інтересів в державному регулюванні підприємницької діяльності».

Назва проекту: проекту Закону України «Про внесення змін до законодавчих актів України щодо удосконалення правового статусу деяких суб'єктів правовідносин, що виникають при використанні фондів фінансування будівництва як способу інвестування будівництва».

Виконавець: Рябова К. О., м.н.с.

Мета проекту: розроблено з метою удосконалення окремих норм законодавства, які стосуються правового регулювання. Необхідність удосконалення таких норм законодавства зумовлена особливою їх цінністю як для окремої особи, яка прийняла рішення про інвестування власних коштів у будівництво так і для будівельної галузі в цілому

Вихідні дані проекту: проект Закону України «Про внесення змін до законодавчих актів України щодо удосконалення правового статусу деяких суб'єктів правовідносин, що виникають при використанні фондів фінансування будівництва як способу інвестування будівництва» (лист від 12.12.2014 р. № 01-9/1-227).

Тема: «Напрямки удосконалення корпоративного законодавства в сучасних умовах».

Назва проекту: «Про внесення змін до окремих положень Цивільного кодексу України щодо вдосконалення правового регулювання діяльності товариств з обмеженою відповідальністю»

Мета проекту: розроблення з метою удосконалення окремих положень Цивільного кодексу України, спрямованих на правове регулювання питань, пов'язаних із створенням, діяльністю та припиненням товариств з обмеженою відповідальністю, а також забезпечення належної реалізації корпоративних прав учасників товариства та їх захисту.

Зміст законопроекту: внесення змін до статей 140 – 158, 1219, 1285 Цивільного кодексу України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003 р. – №№ 40–44. – Ст. 356).

Вихідні дані проекту: Проект Закону України «Про внесення змін до окремих положень Цивільного кодексу України щодо вдосконалення правового регулювання діяльності товариств з обмеженою відповідальністю» (Вихідний лист № 01-9/1-220 від 05.12.2014 р.).

Тема: «Правове забезпечення регіональних інтеграційних стратегій України в контексті модернізаційної політики держави».

Назва проекту: проект Закону України «Про міжнародну комерційну погоджувальну процедуру».

Мета проекту: пропонується визначити: сферу застосування Закону, автентичне офіційне тлумачення основних термінів, початок, проведення та закінчення погоджувальної процедури, погоджувальної процедури та арбітражу тощо. В Законі пропонується внести зміни в нормативно-правові акти, які б надали можливість для застосування погоджувальної процедури в Україні.

Зміст законопроекту: Закон визначає правові засади впровадження та проведення міжнародної погоджувальної процедури.

Вихідні дані проекту: проект Закону України «Про міжнародну комерційну погоджувальну процедуру» (вих. № 01-9/1-214 від 26 листопада 2014 р.; вх. номер ВРУ 218168 від 28 листопада 2014 р.).

2. Участь у робочих групах по розробці законопроектів

Солдатенко О. В.

Участь у розробці Концепції нової системи охорони здоров'я. – Здоров'я України. – № 8 (квітень 2014). – С. 14–15.

3. Правова експертиза законопроектів та інших актів.

Участь у підготовці інформаційно-аналітичних матеріалів до парламентських слухань на тему: «Про стан та законодавче забезпечення розвитку науки та науково-технічної сфери держави», що проходять 2 липня 2014 р. у Верховній Раді України, на запит першого віце-президента НАПрН України О. В. Петришина № 575 від 19.05.2014 р.

Участь у підготовці експертного висновку щодо прийняття та можливості реалізації Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» на запит першого віце-президента НАПрН України О. В. Петришина № 306 від 17.03.2014 р.

Участь у підготовці проекту пріоритетних напрямів розвитку правової науки на 2016 – 2020 рр. з відповідним обґрунтуванням на запит першого віце-президента НАПрН України О. В. Петришина № 441 від 31.03.2014 р.

Участь у підготовці інформаційно-аналітичних матеріалів до парламентських слухань на тему: «Про стан та законодавче забезпечення розвитку науки та науково-технічної сфери держави», що проходять 2 липня 2014 р. у Верховній Раді України, на запит першого віце-президента НАПрН України О. В. Петришина № 575 від 19.05.2014 р.

Участь у підготовці пропозицій та зауважень щодо прийняття та можливості реалізації Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» на запит першого віце-президента НАПрН України О. В. Петришина № 1016 від 2.10.2014 р.

Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса

1. Розробка законопроектів (по досліджуваним темам), 7 од., зокрема:

1) Підготовлено проект Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України (у частині вдосконалення норми, передбаченої ст. 167 КК)» та пояснювальну записку до нього, які надіслано до Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (вих. лист № 772-02-23 від 19.11.2014 р.).

2) Підготовлено проект Закону України «Про внесення змін та доповнень до Загальної частини КК України (щодо обмеження волі як виду покарання)» та пояснювальну записку до нього, які надіслано до Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності.

3) Підготовлено проект Закону України «Про внесення змін та доповнень до статей 354, 364¹, ч. 5 ст. 368³ Кримінального кодексу України» і направлено до Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності;

4) Підготовлено проект Закону України «Про внесення змін та доповнень до статті 51 Кримінально-виконавчого кодексу України» і направлено до Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності;

5) Підготовлено проект Закону України «Про внесення змін та доповнень до статті 81 Кримінального кодексу України та статей 151, 151-2, 154 Кримінально-виконавчого кодексу України» і направлено до Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності.

6) Підготовлено проект Закону України «Про внесення змін до статей 130-134 Кримінально-виконавчого кодексу України» і направлено до Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності.

2. Участь у робочих групах по розробці законопроектів та в інших робочих групах:

– акад. НАПрН України В. І. Борисов включений до складу робочої групи з розробки змін до Закону України «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні» у частині віднесення веб-сайтів до засобів масової інформації, їх державну реєстрацію та відображення на веб-сайтах їх представницької сторінки;

– акад. НАПрН України В. І. Борисов призначений відповідальним керівником групи з розробки проектів законів України «Про

внесення змін до Закону України «Про судоустрій України», «Про внесення змін до Закону України «Про статус суддів», «Про внесення змін до Закону України «Про Вищу раду юстиції», проекту Кодексу кримінальних проступків, проекту Закону України «Про проведення кримінологічної експертизи проектів нормативно-правових актів», проекту положення про Національний антикорупційний комітет;

– О. Г. Шило взяла участь у парламентських слуханнях у Верховній Раді України з питання внесення змін до Конституції України.

– чл.-кор. НАПрН України В. В. Голіна є членом робочої групи з розробки проекту Закону України «Про проведення кримінологічної експертизи проектів нормативно-правових актів», проекту положення про Національний антикорупційний комітет, а також членом комісії по реформуванню судових та правоохоронних органів;

– акад. НАПрН України Шепітько В. Ю. є учасником засідань робочої групи Координаційної ради з проблем судової експертизи при Міністерстві юстиції України з питань удосконалення законодавства у сфері судової експертизи;

– А. Х. Степанюк є членом Наукової ради Державної пенітенціарної служби України;

– І. С. Яковець є членом Наукової ради Державної пенітенціарної служби України, членом Консультативної ради з питань ювенальної юстиції при Інституті законодавства Верховної Ради України, членом Ради з питань соціального захисту бездомних осіб та осіб, звільнених з місць позбавлення волі при Міністерстві соціальної політики України; заступником Голови Харківської обласної спостережної комісії;

3) Правова експертиза законопроектів та інших актів:

– науково-правовий висновок на проект Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо прийняття заяв, повідомлень та іншої інформації про кримінальне правопорушення та початку досудового розслідування», внесений народними депутатами М. П. Паламарчуком і С. В. Сасом (реєстр. №4263 веб-сайту Верховної Ради України від 25 лютого 2014 р.), підготовлений на виконання доручення Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності.

– науково-правовий висновок, що стосується основних принципів, положень, критеріїв, структури законопроекту про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України (щодо проведення допиту) (реєстр. № 3037 від 29 липня 2013 р.), підготовлений для Верховної Ради України.

– науково-правовий висновок на проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення окремих процесуальних дій та оптимізації діяльності органів досудового розслідування», внесений народним депутатом Г. Г. Москалем (реєстр. № 4444-1 від 25 березня 2014 р.),

– науково-правовий висновок на проект Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо слідчих, що здійснюють досудове розслідування» (реєстр. № 4444 від 14 березня 2014 р.), підготовлений для Верховної Ради України.

– науково-правовий висновок на проект Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України (щодо порядку реабілітації, в тому числі реабілітації померлого)» (реєстр. № 4504 від 20.03.2014 р.), підготовлений для Верховної Ради України.

– науково-правовий висновок на проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення права особи на перегляд судових рішень Верховним Судом України та доступу до судових рішень» (реєстр. № 4513 від 20 березня 2014 р.) (в частині внесення змін до КПК України: пункт 3 законопроекту), підготовлений для Верховної Ради України.

– науково-правовий висновок на проект Закону України «Про Національне бюро антикорупційних розслідувань» (реєстр. № 4573 від 26 березня 2014 р.), підготовлений для Верховної Ради України

– науково-правовий висновок на проект Закону України «Про Національну службу боротьби з корупцією» (реєстр. № 4573-1 від 7 квітня 2014 р.), підготовлений для Верховної Ради України

– науково-правовий висновок на проект Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кримінального процесуального кодексу України щодо обов'язковості ухвал слідчого судді» (реєстр. № 4652 від 8 квітня 2014 р.), підготовлений для Верховної Ради України

– науково-правовий висновок на проект Закону України «Про судово-експертну діяльність», підготовлений для Міністерства юстиції України. Зокрема, запропоновано зміни і доповнення до статей 1, 3, 4, 7, 8, 13, 14, 16, 17, 24, 25, 26, 27 зазначеного проекту (вих. лист № 552-08-25 від 10.08.2014 р.).

– науково-правовий висновок щодо обґрунтованості та доцільності прийняття проекту Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо позбавлення права на спеціальні пенсії та одноразову грошову допомогу посадових (службових) осіб, звільнених за порушення присяги, Конституції та законів України, внесений народним депутатом України В. Сушкевичем (реєстр. № 4516 від 21 березня 2014 р.) (в частині пропозицій змін до Закону України «Про судоустрій та статус суддів»), підготовлений на виконання прохання Комітету Верховної Ради України з питань верховенства права та правосуддя.

– науково-правовий висновок щодо норми Кримінального кодексу України, яка неоднаково застосована судом касаційної інстанції щодо подібних суспільно небезпечних діянь, підготовлений відповідно до ст. 46 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», виконаний на доручення судді Верховного Суду України А. М. Скотаря.

– науково-правовий висновок щодо норми Кримінального кодексу України, яка неоднаково застосована судом касаційної інстанції щодо подібних суспільно небезпечних діянь, підготовлений відповідно до ст. 46 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», виконаний на доручення судді Верховного Суду України Т. С. Тарана

– науково-правовий висновок стосовно питань, порушених у конституційному поданні 76 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні» від 8 квітня 2014 р. № 1188-VII, підготовлений на запит Конституційного Суду України.

На доручення заступника голови Науково-консультативної ради при Верховному Суді України О. В. Констанція (лист № 226-389/0/8-14 від 12 лютого 2014 р.) підготовлений:

– науковий висновок щодо норми кримінального закону, яка неоднаково застосована судом касаційної інстанції щодо подібних

суспільно небезпечних діянь, стосовно ухвали судді Верховного Суду України Гриціва М. І. щодо Володієвського В. С., засудженого вироком Вінницького міського суду Вінницької області від 26 грудня 2012 р.

4) Участь у розробці проектів інших актів:

– пропозиції та зауваження на проект постанови Пленуму Вищого спеціалізованого суду України «Про практику здійснення судами кримінального провадження на підставі угод», підготовлені на запит Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ.

– висновок щодо проекту Концепції реформування правоохоронних органів України, підготовлений для Ради національної безпеки і оборони України на прохання першого заступника Секретаря Ради національної безпеки і оборони України О. Медведько (№ 1944/3-2-5 від 23 грудня 2013 р.).

– пропозиції до довідки і проекту рішення РНБО України з метою забезпечення якісної підготовки матеріалів до засідання Ради з питань «Щодо стану та напрямів подальшого реформування правоохоронних органів України», підготовлені для Ради національної безпеки і оборони України (лист першого заступника Секретаря Ради національної безпеки і оборони України О. Медведько № 61/3-2-5 від 23 січня 2014 р.).

Науково-дослідний інститут правового забезпечення інноваційного розвитку

1) Розробка законопроектів (по досліджуваним темам) 4 од.:

У рамках виконання бюджетної програми 6581040 за фундаментальною темою «Дослідження проблем правового забезпечення інвестування інноваційної діяльності» підготовлено проект закону України «Про внесення змін до Закону України «Про державно-приватне партнерство».

Обґрунтування розробки. Договори, яким опосередковуються відносини державно-приватного партнерства (ДПП), є важливим засобом саморегулювання. В Законі України «Про державно-приватне партнерство» (ст. 5) містяться лише положення про види договорів, якими можуть опосередковуватися відносини такого парт-

нерства (концесії, про спільну діяльність та ін.), та вимога про відповідність таких договорів законам України.

2. У рамках виконання бюджетної програми 6581040 за фундаментальною темою «Концептуальні засади правового забезпечення інноваційної політики України в контексті європейської інтеграції» підготовлено проект закону України «Про внесення змін до Закону України «Про інноваційну діяльність».

Доповнити Закон України «Про інноваційну діяльність» двома розділами:

Розділ 1 Засади формування державної інноваційної політики

Стаття 1. Предмет державної інноваційної політики.

Стаття 2. Правові форми державного управління національною інноваційною системою.

Стаття 3. Основні засади здійснення державної інноваційної політики.

Стаття 4. Основні напрямки державної інноваційної політики.

Розділ 2 Механізм реалізації державної інноваційної політики

Стаття 7. Форми реалізації державної інноваційної політики.

Стаття 8. Етапи реалізації інноваційної політики.

Стаття 9. Суб'єкти формування і реалізації інноваційної політики.

Стаття 10. Прогнозування, планування інноваційного розвитку економічної системи.

Стаття 11. Механізм формування пріоритетів інноваційного розвитку.

Стаття 12. Правові засоби та механізми реалізації інноваційної політики держави.

Стаття 13. Поняття та завдання моніторингу реалізації державної інноваційної політики.

Стаття 14. Види моніторингу реалізації державної інноваційної політики.

Стаття 15. Методи та порядок здійснення моніторингу реалізації державної інноваційної політики.

3. У рамках виконання бюджетної програми 6581040 за фундаментальною темою «Дослідження проблем правового забезпечення інвестування інноваційної діяльності» підготовлено проект закону України «Про електронну комерцію».

Внести відповідні зміни до існуючого законодавства (Цивільний Кодекс, Господарський Кодекс та ін.).

4. У рамках виконання бюджетної програми 6581040 за фундаментальною темою «Концептуальні засади становлення інноваційного суспільства в Україні» № 0114U002468 підготовлено нову редакцію «Порядку присудження наукових ступенів»

З метою приведення законодавства з питань атестації наукових кадрів та у відповідність до Закону України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 року № 1556 пропонується нова редакція «Порядку присудження наукових ступенів». Структура:

1. Загальні положення:

- предмет регулювання акту;
- загальні умови присудження наукових ступенів (суб'єкти присудження наукових ступенів, вимоги до здобувачів наукових ступенів);
- рішення про видачу дипломів, вимоги до форми документів, порядок їх виготовлення та видачі, переатестація та нострифікація;
- особливості розгляду дисертацій, що містять державну таємницю;

2. Критерії, яким повинні відповідати дисертації на здобуття наукових ступенів:

- вимоги до дисертації на здобуття наукового ступеню доктора філософії, зокрема, щодо змісту, обсягу та оформлення;
- вимоги до дисертації на здобуття наукового ступеню доктора наук, зокрема, щодо змісту, обсягу та оформлення;
- вимоги до опублікованих праць, які відображають основні наукові результати дисертації;
- вимоги до авторефератів дисертації (зміст, обсяг).

3. Порядок подання дисертації для захисту та її захист:

- процедура подання дисертації та супровідних документів до вченої спеціалізованої ради (строки, необхідні документи);
- права вченої спеціалізованої ради щодо прийняття дисертації до захисту;
- проведення незалежної експертизи дисертації та призначення офіційних опонентів (вимоги до опонентів, оплата їх праці, порядок надання офіційних відгуків на дисертацію);

– процедура прилюдного захисту дисертації на засіданні вченої спеціалізованої ради (права здобувача наукового ступеню, офіційних опонентів, вченої спеціалізованої ради, механізм та строки);

– процедура прийняття спеціалізованою вченою радою позитивного (негативного) рішення про присудження наукового ступеню та оформлення атестаційної справи.

4. Розгляд документів атестаційних справ здобувачів наукових ступенів та проведення експертизи дисертацій:

– порядок і строки розгляду документів атестаційних справ здобувачів наукових ступенів та проведення експертизи дисертацій;

– порядок утворення, функціонування та діяльності експертних рад з питань проведення експертизи дисертацій.

5. Розгляд апеляцій на рішення вченої спеціалізованої ради:

– порядок і строки подання апеляцій на рішення вченої спеціалізованої ради;

– порядок і строки розгляду апеляцій на рішення вченої спеціалізованої ради.

6. Позбавлення наукових ступенів

– правопорушення у сфері атестації наукових кадрів;

– особи, відповідальні за порушення у сфері атестації наукових кадрів;

– міри відповідальності за правопорушення у сфері атестації наукових кадрів;

– підстави позбавлення наукових ступенів;

– порядок позбавлення наукових ступенів.

2) Участь у робочих групах по розробці законопроектів

Співробітники Інституту є членами:

1) робочої групи з опрацювання проекту Закону України «Про паркування транспортних засобів» (Атаманова Ю. С., Глібко С. В., Єфремова К. В., Дмитрик О. О.)

3) Правова експертиза законопроектів:

Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність»» реєстр. № 5093 від 07.10.2014.

Науково-дослідний інститут інформатики і права

1) Проекти законів та інших нормативно-правових актів (по досліджуваним темам) 2 од.:

1. Зміни до проекту Закону України «Про засади інформаційної безпеки України», що був зареєстрований у Верховній Раді України і схвалений Комітетом Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони України (реєстр. номер 4949 від 28.05.2014 р.);

2. Пропозиції, рекомендації і висновки за НДР Теоретико-правові основи формування і розвитку інформаційного суспільства визнані актуальними і науково обґрунтованими та враховані Державним комітетом телебачення і радіомовлення України (довідка від 27 жовтня 2014 року) під час підготовки Указу Президента України «Про затвердження Стратегії розвитку інформаційного простору України на період до 2020 року», який листом від 29.07.2014 № 3302/8/11 внесено в установленому порядку на розгляд Уряду;

Крім того, у 2014 р. співробітники НДІП НАПрН України взяли участь у підготовці та опрацюванні проектів наступних законів та інших нормативно-правових актів:

– «Про внесення змін і доповнень до закону України «Про контрольно-розвідувальну діяльність» (реєстр. № 2445а від 01.07.2013, № 4470 від 17.03.14);

– «Про внесення змін до Закону України «Про захист персональних даних»;

– «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей»;

– «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про інформацію» (у новій редакції) та Закону України «Про доступ до публічної інформації» від 27.03.2014 № 1170-VII;

– «Про Суспільне телебачення і радіомовлення України» від 17.04.2014 № 1227-VII;

– «Про внесення змін до Закону України «Про видавничу справу» від 01.07.2014 № 1554-VII;

– «Про внесення змін до деяких законів України щодо доставлення обов'язкового примірника документів» (реєстр. № 5039 від

05.09.2014) відповідно до статті 105 Регламенту Верховної Ради України вважається відкликаним;

– «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації та їх редакцій»;

– «Про внесення змін до деяких законів України щодо закупівлі товарів, робіт і послуг, необхідних для реалізації державної інформаційної політики»;

– «Про внесення змін до деяких законів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про адміністративні послуги»;

– «Про внесення змін до деяких законів України щодо поліпшення доступу до інформації осіб з вадами слуху»;

– «Про внесення змін до Закону України «Про видавничу справу»;

– «Про внесення зміни до статті 14 Закону України «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів»;

– «Про внесення змін до деяких законів України щодо надання державної підтримки суб'єктам видавничої справи, які здійснюють випуск, виготовлення продукції державною мовою та її розповсюдження, через механізм пільгового кредитування»;

– «Про приєднання України до Угоди про ввезення матеріалів освітнього, наукового та культурного характеру 1950 року («Флорентійська угода») та Протоколу до неї 1976 року»;

– «Про внесення змін до статті 8 Закону України «Про обов'язковий примірник документів»;

– «Про внесення змін до деяких законів України щодо протидії інформаційній агресії іноземних держав»;

– «Про внесення змін до деяких законів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про Суспільне телебачення і радіомовлення України»;

– «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації»;

– «Про вищу освіту» (реєстр. № 1187-2 від 21 січня 2013 р. поданий н.д. Балогою, прийнятий у першому читанні 8 квітня 2014 р.) (підготовка до другого читання);

– «Про внесення змін до Закону України «Про Національну програму інформатизації»;

– «Про Національну гвардію» (реєстр. № 4393 від 11.03.14; № 4393-1 від 12.03.14).

– «Про внесення змін до Закону України «Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону» (щодо використання зброї) (№ 4914 від 20.05.14).

– «Про внесення змін до закону України «Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України» (№ 4432 від 13.03.2014).

Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування

1) Розробка законопроектів (по досліджуваним темам) 5 од.:

1. Підготовлено проект Концепції модернізації Конституції України, використаний у роботі Комісії Конституційної Асамблеї з прав і свобод людини і громадянина;

2. Розробка законопроекту про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення;

3. Розроблено проект Закону про внесення змін до Закону України «Про адвокатуру і адвокатську діяльність» (щодо обрання делегатів з'їзду);

4. Розроблено проект Закону України «Про територіальну громаду»;

5. Підготовлено проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування» (в контексті адаптації до стандартів ЄС)».

2) Розробка законопроектів за власною ініціативою

Підготовлено проект Концепції внесення змін до Конституції України щодо удосконалення місцевого самоврядування в Україні;

3) Участь науковців Інституту у робочих групах по розробці проектів нормативно-правових актів

Академік НАПрН України Битяк Ю. П. є консультантом Комітету Верховної Ради України з питань правової політики, заступником голови Секції адміністративного права Науково-консультативної ради при Вищому адміністративному суді України, членом Науково-консультативної ради Верховного Суду України та Вищо-

го спеціалізованого суду України з розгляду цивільних та кримінальних справ, членом науково-консультативної ради при Міністерстві юстиції України.

Академік НАПрН України Петришин О. В. є членом робочої групи Верховної Ради України з питань перспективного планування законопроектної роботи, а також позаштатним консультантом комітету Верховної Ради України з питань правової політики. Окрім того, включений до складу робочої групи з підготовки проекту постанови Пленуму Вищого адміністративного суду України «Про судову практику розгляду спорів з приводу прийняття громадян на публічну службу, її проходження, звільнення з публічної служби», а також до складу Ради державного фонду фундаментальних досліджень при Кабінеті Міністрів України.

Директор інституту, д.ю.н. Серьогіна С. Г. є головою робочої групи Національної академії правових наук України щодо розробки проекту Закону про внесення змін до розділу XI Конституції України, Закону України про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування». Окрім того, є членом робочих груп Національної академії правових наук України щодо розробки проекту Виборчого кодексу України, проекту Закону про внесення змін до розділу III Конституції України, Закону України про внесення змін до Закону України «Про вибори народних депутатів України», Закону України про внесення змін до Закону України «Про вибори Президента України», Закону України про внесення змін до Закону України «Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів», проекту Закону України «Про всеукраїнський референдум».

Д.ю.н. Любченко П. М., к.ю.н., доцент Соляник К. Є., к.ю.н., доцент Лялюк О. Ю. є учасниками робочої групи при Національній академії правових наук України, створеної відповідно до розпорядження голови Адміністрації Президента України щодо роботи над проектом закону «Про місцеве самоврядування в Україні».

Член-кореспондент НАПрН України Гарашук В. М. підготував пропозиції та зауваження до проекту Закону України «Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки» (вересень 2014 р.), надав висновки

відносно ходу виконання Державної програми щодо запобігання і протидії корупції на 2011-2015 роки (квітень 2014 р.).

4) Правова експертиза законопроектів та інших актів

1) підготовлено науково-консультативний висновок щодо законопроекту «Про співробітництво територіальних громад» (реєстр. № 3617 від 13.11.2013р.) – Бодрова І. І.

2) науково-консультативний висновок щодо законопроекту «Про органи самоорганізації населення» (реєстр. № 3704 від 29.11.2013р.) – Бодрова І. І., Любченко П. М.

3) науково-правовий висновок щодо законопроекту «Про вибори до Верховної Ради України», реєстр. № 4906 від 19.05.2014 р. (звернення Голови комітету Верховної Ради України з питань верховенства права та правосуддя С. В. Ківалова № 04-15/19-1721 від 09 червня 2014 року) – Соляник К. Є.

4) науково-правовий висновок щодо законопроекту № 3849 «Про право територіальних громад на об'єднання» (звернення голови комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва та місцевого самоврядування Д. Жванія № 04-16/14-142 від 17 січня 2014 року) – Соляник К. Є.

5) науково-правовий висновок щодо законопроекту № 3552-1 «Про місто Севастополь – місце дислокації Військово-Морських Сил Збройних Сил України» – Любченко П. М., Соляник К. Є.

6) науково-консультативний висновок щодо проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про органи самоорганізації населення» (реєстр. № 3704-1 від 11.12.2013 р.) – Онупрієнко А. М.

7) науково-консультативний висновок щодо проекту закону «Про загальні збори (конференції) членів територіальної громади за місцем проживання» реєстр. № 3747 від 11.12.2013 р.

8) науково-консультативний висновок щодо проекту Закону України «Про внесення змін до статті 9 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (щодо місцевих ініціатив)» (реєстр. № 3824 від 25.12.2013 р.)

9) правовий висновок щодо організаційно-правового забезпечення діяльності підрозділів з питань запобігання та виявлення корупції центральних органів виконавчої влади (Національного антикорупційного бюро України)

VI. Перспективні напрямки наукових досліджень

На сьогоднішній день основні цілі та напрямки державної політики у сфері наукової та науково-технічної діяльності визначає Закон України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» в редакції від 12 жовтня 2010 року.

Відповідно до вимог Міністерства економічного розвитку і торгівлі України Національна академія правових наук України повинна проводити планування власної наукової діяльності у середньостроковій перспективі на 3 найближчих роки. Тому кожен Інститут має постійно розробляти перспективні плани наукових досліджень на наступні три роки.

Для наукових установ НАПрН України орієнтиром у визначенні тематики досліджень є Пріоритетні напрями розвитку правової науки на 2011–2015 рр., затверджені рішенням загальних зборів від 24 вересня 2010 р.

Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності

Наукові співробітники Інституту у перспективному періоді будуть працювати над наступними темами:

1. Тема: «Проблеми охорони та захисту авторського права в умовах сучасного технологічного розвитку»;

2. Тема: «Дослідження проблем економіки інтелектуальної власності та її правового забезпечення в умовах науково-технічного розвитку»;

3. Тема: «Дослідження національної політики розвитку інтелектуального капіталу з позиції глобалізації економіки та розробка механізмів її правового забезпечення»;

4. Тема: «Захист прав інтелектуальної власності в Інтернеті»;

5. Тема: «Міжнародно-правова охорона інтелектуальної власності»;

6. Тема: «Теоретичні та методичні засади визначення розміру шкоди від неправомірного використання прав на об'єкти інтелектуальної власності»;

7. Тема: «Дослідження договірних форм реалізації майнових прав інтелектуальної власності»;

8. Тема «Гармонізація прав людини і прав інтелектуальної власності у сфері медицини і фармації».

Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса

У 2015 р. у секторах та лабораторіях Інституту планується продовження роботи над перехідними темами фундаментальних та прикладних досліджень.

У 2015 р. у секторі дослідження кримінально-правових проблем боротьби зі злочинністю планується продовження роботи над фундаментального дослідження під назвою «Теоретичні питання удосконалення кримінального законодавства та практика його застосування». Водночас планується продовжити роботу в межах загальної теми дослідження «Теоретичні та прикладні проблеми запобігання і протидії корупції в Україні» за напрямом «Кримінально-правова політика у сфері протидії корупційним правопорушенням».

У 2015 р. сектор дослідження проблем кримінально-виконавчого законодавства продовжить роботу за темою «Теоретичні та прикладні проблеми реформування Державної кримінально-виконавчої служби України».

У 2015 р. сектор дослідження проблем злочинності та її причин продовжуватиме роботу над фундаментальною темою «Проблема латентної віктимності та шляхи її розв'язання в Україні».

У 2015 р. сектор дослідження проблем запобігання злочинності працюватиме над фундаментальною темою «Теоретичні і прикладні проблеми участі громадськості у запобіганні злочинності: вітчизняний та міжнародний досвід» згідно з робочим планом.

У 2015 р. сектором дослідження проблем судової, слідчої та прокурорської діяльності планується продовжити виконання науко-

вого дослідження кримінального процесуального напрямку «Концептуальні основи побудови сучасного кримінального процесу України» фундаментальної теми «Концептуальні основи побудови сучасного кримінального процесу України та проблеми гармонізації вітчизняного законодавства у сфері кримінальної юстиції із законодавством Європейського Союзу».

У 2015 р. у лабораторії «Використання досягнень науки і техніки у боротьбі зі злочинністю» планується продовження роботи над темою фундаментального дослідження «Інноваційні засади техніко-криміналістичного забезпечення діяльності органів кримінальної юстиції».

За напрямом «Техніко-криміналістичне забезпечення розслідування кримінальних правопорушень корупційної спрямованості» «Інноваційні засади техніко-криміналістичного забезпечення діяльності органів кримінальної юстиції», що розробляється сектором проблем криміналістичного дослідження організованої злочинності та корупції, у 2015 р. планується: сформулювати концептуальні підходи до розуміння визначення «техніко-криміналістичне забезпечення»; з'ясувати структуру, межі і спрямованість техніко-криміналістичного забезпечення; визначити напрями розроблення технічних засобів, приладів, устаткувань, що застосовуються в ході провадження гласних та негласних слідчих (розшукових дій) при розслідуванні кримінальних правопорушень корупційної спрямованості.

За напрямом «Проблеми гармонізації вітчизняного законодавства у сфері кримінальної юстиції із законодавством Європейського Союзу» фундаментальної теми «Концептуальні основи побудови сучасного кримінального процесу України та проблеми гармонізації вітчизняного законодавства у сфері кримінальної юстиції із законодавством Європейського Союзу», що розробляється сектором дослідження проблем міжнародного співробітництва у сфері боротьби зі злочинністю, у 2015 р. планується продовжити пошук шляхів удосконалення кримінального процесуального законодавства України, а також вивчення теоретичних і прикладних проблем застосування на практиці новацій чинного Кримінального процесуального кодексу України.

У 2015 р. у лабораторії дослідження правових проблем запобігання та протидії корупції планується продовження роботи над перехідною темою фундаментального дослідження «Теоретичні та прикладні проблеми запобігання та протидії корупції» підтема «Адміністративно-правове регулювання протидії корупції».

Науково-дослідний інститут правового забезпечення інноваційного розвитку

Основними перспективними напрямками науково-дослідної діяльності Інституту у 2015 році стане:

1. Тема: «Правове регулювання відносин у мережі Інтернет».
2. Тема: «Концептуальні засади становлення інноваційного суспільства в Україні».
3. Тема: «Правове забезпечення гармонізації інвестиційної моделі розвитку економіки України та ринків фінансових послуг до права Європейського Союзу».
4. Тема: «Правове та законодавче забезпечення відносин національної технологічної безпеки».
5. Тема: «Інноваційні підходи до соціального забезпечення в Україні».

Науково-дослідний інститут інформатики і права

З метою розвитку правової науки в інформаційній сфері в умовах розбудови інформаційного суспільства, глобального інформаційного протиборства та інтеграції України у світовий інформаційний простір працівниками НДПП НАПрН України було розроблено пропозиції щодо нового паспорту спеціальності 12.00.13 «Інформаційне право; право інтелектуальної власності», згідно з яким визначено такі напрями наукових досліджень в галузі інформаційного права (наказ МОН України від 29.09.2014 № 1081):

– суспільні відносини в інформаційній сфері як об'єкт права; предмет та методи дослідження правових явищ в інформаційній

сфері; генеза досліджень, історія, наукові школи, тенденції і закономірності становлення правової науки в інформаційній сфері; зв'язок правової науки в інформаційній сфері (інформаційного права) з філософськими, соціологічними, економічними, технічними та іншими галузями науки;

– закономірності та правові основи формування і розвитку інформаційного суспільства, національного і глобального інформаційного простору, забезпечення прав і свобод людини і громадянина, законних інтересів суспільства і держави в інформаційній сфері;

– предмет, методи, система, функції, принципи, джерела, понятійно– категоріальний апарат, об'єкти та суб'єкти інформаційного права; інформаційне право в системі національного права; доктрина інформаційного права; проблеми та пріоритети розвитку інформаційного права;

– правові основи розробки і реалізації державної інформаційної політики та державної політики з питань інформаційної безпеки; державне регулювання й управління в інформаційній сфері; методи, принципи, форми, об'єкти та суб'єкти державного управління в інформаційній сфері;

– інформаційне право за функціональними напрямками інформаційної діяльності: адміністративні послуги і доступ до публічної інформації; телекомунікації, зв'язок, інформатизація; засоби масової інформації, глобальні інформаційні мережі, реклама; видавнича, бібліотечна, архівна і музейна справи; державна статистика, документообіг; інформаційна діяльність в галузях освіти і науки, культури і мистецтв, в економічній, фінансовій, банківській та інших сферах;

– правові засади інформаційної діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, органів охорони правопорядку і правосуддя, військових формувань, підприємств, закладів, установ та організацій різних форм власності, неурядових організацій та інших інститутів громадянського суспільства;

– інформаційне законодавство, проблеми, пріоритети, напрями і науково – методичне забезпечення розвитку інформаційного законодавства; ефективність правового регулювання в інформаційній сфері;

– правовий режим інформації, інформаційних ресурсів, продукції і послуг, інформаційних технологій, систем і мереж, інфор-

маційної інфраструктури та регулювання доступу до них; право власності в інформаційній сфері;

– основи правової інформатики; регулювання інформатизації діяльності суб'єктів громадянського суспільства і держави; інформаційні системи і бази даних в галузі держави і права; національна система правової інформації;

– правове регулювання розвитку вітчизняної індустрії високо-технологічної інформаційної продукції, розробки і впровадження новітніх інформаційних технологій, програмної та іншої інформаційної продукції і послуг; формування національних інформаційних ресурсів та інформаційної інфраструктури;

– правові засади розвитку національних засобів масової інформації, захисту прав і свобод професійної діяльності журналістів, запобігання інформаційній експансії та монополізації національного інформаційного простору, утвердження в національному інформаційному просторі духовних, культурних і моральних цінностей народу України;

– правові основи інформаційної безпеки, організації та діяльності суб'єктів забезпечення інформаційної безпеки; запобігання, виявлення і припинення загроз інформаційній безпеці України; протидія посяганням на державний суверенітет, конституційний лад і територіальну цілісність України, інформаційній та військовій агресії з використанням інформаційної сфери, негативним наслідкам застосування інформаційних технологій та інформаційним впливам на шкоду людині, суспільству і державі;

– регулювання охорони і захисту персональних даних; охорона державної таємниці та інших відомостей з обмеженим доступом; правові та організаційні засади технічного захисту інформації;

– запобігання, виявлення і припинення правопорушень в інформаційній сфері; відповідальність за скоєння правопорушень в інформаційній сфері; відновлення порушених прав і свобод в інформаційній сфері; правові механізми демократичного контролю за додержанням законодавства в інформаційній сфері;

– інформаційне право зарубіжних країн, порівняльне законодавство в інформаційній сфері; проблеми гармонізації та імплементації норм правових актів Європейського Союзу та міжнародного

права в інформаційне законодавство України; правові засади міжнародного співробітництва, міжнародної безпеки та міжнародного правопорядку в інформаційній сфері.

Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування

Відповідно до Пріоритетних напрямків розвитку правової науки на 2012–2015 р.р., затверджених Національною академією правових наук України, Вчена рада Інституту в якості основних напрямків наукових досліджень Інституту державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрН України на 2013–2015 рр. визнала:

1. Правові механізми забезпечення та захисту прав і свобод людини і громадянина;
2. Проблеми формування національної правової системи України;
3. Правове забезпечення державного будівництва, розвитку політичної системи та місцевого самоврядування;
4. Україна в системі сучасного міжнародного правопорядку.

Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака

Виконання науково-дослідної роботи за 2014 рік доводить необхідність подальших досліджень з актуальних проблем приватного права та підприємництва.

У результаті реалізації подальших досліджень будуть проаналізовані спеціальні нормативні акти, проведено комплексний аналіз загальних засад правового регулювання відносин власності, організаційно-правових засад непідприємницьких організацій, механізму правового регулювання підрядних відносин та корпоративних відносин. На основі досліджень буде розроблено шляхи подолання проблем у правовому регулюванні вказаних відносин, вироблено шляхи оптимізації судового і позасудового захисту суб'єктів від-

носин власності, підприємницьких організацій, підрядних та корпоративних відносин. Також буде визначено шляхи та методи удосконалення чинного законодавства у вказаних сферах, встановлено перспективи та напрямки гармонізації українського законодавства з правом Європейського Союзу, досліджені світові та національні тенденції розвитку вказаних інститутів.

Крім того, аналіз розвитку світової економіки свідчить, що тільки ринкове саморегулювання економічних відносин на підставі реалізації приватних інтересів, як це відбувалося в епоху «дикого» капіталізму чи тільки централізоване державне регулювання економіки з мотивів забезпечення публічних інтересів, як це було в радянські часи не в змозі забезпечити поступовий розвиток суверенної, незалежної демократичної, соціальної, правової держави. Тому законом визначена необхідність їх оптимального поєднання.

Визначаючи теоретичну розробленість принципів адміністративного державного управління економікою ще з радянських часів та намагання розповсюдити принципи приватного права на регулювання сучасних економічних відносин, необхідно зазначити, що правове регулювання на функціональному та координаційному рівнях, мета правового регулювання у господарській сфері потребує вивчення та більш ґрунтовного впровадження із врахуванням сучасних економічних реалій.

Аналіз розвитку світової економіки свідчить, що тільки ринкове саморегулювання економічних відносин на підставі реалізації приватних інтересів, як це відбувалося в епоху «дикого» капіталізму чи тільки централізоване державне регулювання економіки з мотивів забезпечення публічних інтересів, як це було в радянські часи не в змозі забезпечити поступовий розвиток суверенної, незалежної демократичної, соціальної, правової держави. Тому законом визначена необхідність їх оптимального поєднання.

Визначаючи теоретичну розробленість принципів адміністративного державного управління економікою ще з радянських часів та намагання розповсюдити принципи приватного права на регулювання сучасних економічних відносин, необхідно зазначити, що правове регулювання на функціональному та координаційному рівнях, мета правового регулювання у господарській сфері потребує вивчення та більш ґрунтовного впровадження із врахуванням сучасних економічних реалій.

VII. Участь в організації та проведенні наукових заходів: конференцій, семінарів, «круглих столів» тощо

З метою обговорення актуальних питань правознавства, що розробляються в рамках тем наукового дослідження за участю як співробітників Інститутів, так і науковців провідних наукових, науково-дослідницьких та освітніх центрів України, правознавців, регулярно проводилися наукові конференції, семінари, «круглі столи» тощо.

Загалом у 2014 р. президія Академії та її Інститути виступили організаторами та співорганізаторами 54 наукових заходів – конференцій, семінарів, «круглих столів», читань. У межах бюджетної програми 6581040 було проведено 14 наукових заходів. Загалом, члени Національної академії правових наук України та науковці її структурних підрозділів у 2014 р. взяли участь у понад 400 наукових заходах.

Важливою подією у науковому житті Академії стало проведення 9-10 жовтня 2014 року в приміщенні Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого міжнародної науково-практичної конференції «Наука кримінального права в системі міждисциплінарних зв'язків». Організаторами конференції були Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, НДІ вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса НАПрН України, Громадська організація «Всеукраїнська асоціація кримінального права».

У конференції прийняли участь понад 100 провідних фахівців у галузі кримінального права та представників практики України, Німеччини, Польщі, Російської Федерації та Таджикистану.

Восени 2014 р. у м. Києві пройшли серії «круглих столів» «Проблеми порівняльного правознавства». Їх організаторами виступили Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Київський регіональний центр Національної академії правових наук України, Українська асоціація порівняльного правознавства.

Учасниками дискусій під час «круглих столів» стали наукові співробітники установ НАН і НАПрН України, Інституту законодавства Верховної Ради України, Інституту держави і права АН Угорщини, судді Конституційного Суду України, викладачі 25 університетів (Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Університету штату Пенсільванія, Львівського національного університету імені Івана Франка, Національної академії внутрішніх справ, Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого», Національної академії внутрішніх справ, Національного університету «Одеська юридична академія», Національного університету «Києво-Могилянська академія», Запорізького національного університету, Національної академії Генеральної прокуратури України, Ужгородського національного університету, Київського міжнародного університету, Київського університету права НАН України, Львівського державного університету внутрішніх справ, Національної академії Державної податкової служби України, Академії праці, соціальних відносин і туризму, Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова, Української академії банківської справи Національного банку України, Київського національного лінгвістичного університету, Херсонського державного університету), практикуючі юристи.

Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності

З метою обговорення актуальних питань права та економіки інтелектуальної власності, які розробляються в рамках вищезазначених тем наукових досліджень, Інститут регулярно організовує та приймає участь в проведенні різноманітних науково-практичних дискусій у вигляді конференцій, семінарів, «круглих столів», симпозіумів тощо.

Наукові заходи, що були спільно організовані і проведені Інститутом:

1. II Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Актуальні питання інтелектуальної власності та інноваційного розвитку». Організатори – Національна академія правових наук України,

Науково-дослідний інститут правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України, Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності НАПрН України, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, м. Харків, 21 березня 2014 р.

2. Науково-практична інтернет-конференція «Вітчизняний та світовий досвід правового регулювання відносин у сфері інтелектуальної власності». Організатори – Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького, НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, Національна академія правових наук України, Державна служба інтелектуальної власності України, МОН України, м. Черкаси, 17 – 18 квітня 2014 р.

3. XIV Всеукраїнська науково-практична конференція «Проблеми підготовки фахівців з питань інтелектуальної власності, інформаційно-аналітичної та інноваційної діяльності в Україні». Організатори – Міністерством освіти і науки України, Державною службою інтелектуальної власності України, Науково-дослідним інститутом інтелектуальної власності Національної академії правових наук України. м. Київ, 29–30 квітня 2014 р.

4. Круглий стіл щодо обговорення проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо захисту авторського права і суміжних прав у мережі Інтернет». Організатор – Науково-дослідним інститутом інтелектуальної власності Національної академії правових наук України м. Київ, 14 травня 2014 р.

5. Обговоренні проекту змін до Цивільного кодексу України в частині питань інтелектуальної власності. Організатори – Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності Національної академії правових наук України спільно з Державною службою інтелектуальної власності України, м. Київ, 16 травня 2014 р.

6. «Инвестиционно–инновационная стратегия развития национальной экономики в условиях глобальной экономической системы». Організатори – ГВУЗ «Приазовский государственный технический университет», НИИ интеллектуальной собственности Национальной академии правовых наук Украины (г. Киев), Мариупольская торгово-промышленная палатой (Украина), при поддержке Донецкой областной госадминистрации, Регионального филиала Нацио-

нального інститута стратегических исследований при Президенте Украины, м. Маріуполь, 31 травня 2014 р..

7. XXII Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні питання інтелектуальної власності». Організатори – Державна служба інтелектуальної власності України (Державна служба), Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ), Державне підприємство «Український інститут промислової власності» (ДП «УППВ») та Філія «Український центр інноватики та патентно-інформаційних послуг» ДП «УППВ», НДІ інтелектуальної власності, м. Київ, 9 – 11 вересня 2014 р.

8. II Всеукраїнська науково-практична конференція молодих вчених та студентів з проблем інтелектуальної власності «Проблеми гармонізації законодавства України з питань інтелектуальної власності до законодавства Європейського Союзу». Організатори – Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності НАПрН України, ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет», Інститут інтелектуальної власності Національного університету «Одеська юридична академія» в м. Києві, за підтримки Державної служби інтелектуальної власності України, за інформаційної підтримки Асоціації адвокатів України, м. Київ, 19 вересня 2014 р.

9. IV Всеукраїнська науково-практична конференція «Інтелектуальна власність: погляд з XXI століття». Організатори – Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького, НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, Державна служба інтелектуальної власності України, м. Черкаси, 9 жовтня 2014 р.

10. VI Міжнародна науково – практична конференція «Роль і значення інтелектуальної власності в інноваційному розвитку економіки. Організатори: Міністерство освіти і науки України, Національний університет «Одеська юридична академія», Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності Національної академії правових наук України, Науково-дослідний інститут правового забезпечення інноваційного розвитку Національної академії правових наук України, м. Київ, 11-13 листопада 2014 р.

11. Науково-правнича Інтернет – конференція «Договірні форми реалізації майнових прав інтелектуальної власності на об'єкти ав-

торського права». Організатор – НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, м. Київ, 18 листопада 2014 р.

12. Круглий стіл «Основні напрями удосконалення цивільно-правового регулювання сфери інтелектуальної власності». Організатор – НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, м. Київ, 09 грудня 2014 р.

13. Круглий стіл «Міжнародно-правова охорона інтелектуальної власності». Організатор – НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, м. Київ, 12 грудня 2014 р.

Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака

Інститут згідно із затвердженими планами роботи на 2014 рік у звітний період підготував і провів такі наукові заходи:

1. Науково-практичний круглий стіл на тему: «Правовий порядок у підприємницьких відносинах: засоби забезпечення» (м. Київ, 11 квітня 2014 року).

2. Міжнародна науково-практична конференція «Деякі питання цивільно-правової відповідальності в корпоративних правовідносинах» (м. Івано-Франківськ, 26–27 вересня 2014 року).

3. Науково-практичний «круглий стіл» «Удосконалення правового регулювання статусу непідприємницьких організацій в Україні» (м. Київ, 19 грудня 2014 року).

Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса

У 2014 році Інститут виступив організатором та співорганізатором таких наукових заходів:

1. Міжнародна науково-практична конференція «Кримінально-правові та кримінологічні засади протидії корупції» (17 квітня 2014 р., м. Харків, Харківський національний університет внутрішніх справ, НДІ ВПЗ ім. академіка В. В. Сташиса НАПрН України, Кримінологічна асоціація України).

2. Науково-практичний семінар у рамках VIII Всеукраїнського фестивалю науки «Взаємодія державних органів і громадськості у запобіганні та протидії корупції» (24 квітня 2014 р., м. Харків, НДІ ВПЗ ім. академіка В. В. Сташиса НАПрН України спільно з Харківським національним університетом внутрішніх справ та місцевим осередком ВГО «Асоціація кримінального права»).

3. Міжнародна науково-практична конференція «Наука кримінального права в системі міждисциплінарних зв'язків» (9-10 жовтня 2014 р., м. Харків Національний юридичний університет ім. Ярослава Мудрого, НДІ ВПЗ ім. академіка В. В. Сташиса НАПрН України, Громадська організація «Всеукраїнська асоціація кримінального права»).

4. «Круглий стіл» «Забезпечення прав людини при виконанні кримінальних покарань» (12 грудня 2014 р. м. Харків, НДІ ВПЗ ім. академіка В. В. Сташиса НАПрН України, Громадська організація «Всеукраїнська асоціація кримінального права», Харківські правозахисні організації).

Науково-дослідний інститут правового забезпечення інноваційного розвитку

Наукові заходи, що були організовані та проведені Інститутом:

1. II Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні питання інтелектуальної власності та інноваційного розвитку», м. Харків, 21 березня 2014 року.

2. Науково-практична конференція «Проблеми протидії правопорушенням в інформаційній сфері: «інформаційні війни»», м. Київ, 6 червня 2014 року.

3. Науково-практична конференція «Актуальні питання правового забезпечення інноваційної та інвестиційної політики в Україні» (м. Харків, 14 листопада 2014 р).

4. Всеукраїнського тижня права проведено Практикум з Європейського механізму захисту прав людини: захист права власності в ЄСПЛ. Стаття 1 Протоколу Першого до Конвенції 1950 р; «Пілотні» рішення щодо застосування ст. 1 Протоколу Першого; практика відносно України (м. Харків, 10 грудня 2014 року).

5. Правова дискусія за темою «Виконання (імплементація) рішень ЄСПЛ на території України. Проблеми тлумачення та застосування Європейської конвенції про захист прав людини 1950 та інших міжнародних договорів України у сфері захисту прав власності фізичних та юридичних осіб» (м. Харків, 11 грудня 2014 року).

6. Науковий семінар «Питання застосування Європейської конвенції про захист прав та свобод людини 1950 р.» (м. Харків, 16 травня 2014 року).

Науково-дослідний інститут інформатики і права

У 2014 р. співробітниками НДІП НАПрН України було організовано і проведено 2 «круглі столи», одну міжнародну конференцію та 3 міжвідомчі конференції, 5 науково-методичних семінарів, всього 11 заходів, на яких підготовлено 43 доповіді, у т.ч. 5 доповідей на міжнародній конференції, зокрема:

1. Щорічна науково-практична конференція «Актуальні проблеми управління інформаційною безпекою держави».

2. Круглий стіл «Інформаційне суспільство: політико-правові засади становлення і розвитку».

3. XIV Міжнародна науково-практична конференція «Інформаційні технології та безпека: засади забезпечення інформаційної безпеки» (ІТБ-2014).

4. Науково-практична конференція «Проблеми протидії правопорушенням в інформаційній сфері: «інформаційні війни».

5. Круглий стіл «Проблемні питання правового регулювання інформаційних відносин в умовах кіберсоціалізації».

6. Науково-практична конференція «Соціальне та правове моделювання: сучасні засоби забезпечення інформаційної безпеки».

Для забезпечення ефективної діяльності Інституту та підвищення якості наукових досліджень за звітний період в НДІП НАПрН України було проведено 5 науково-методичних семінарів, зокрема:

1. 10 січня 2014 р. – семінар на тему: «Проблеми розробки правової доктрини інформаційного суспільства»

2. 25 лютого 2014 р. – семінар, в ході якого розглянуто актуальні питання з підготовки наукового видання «Інформаційна безпека України: теоретико-правові засади».

Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування

У 2014 році Інститут виступив організатором та співорганізатором наступних наукових заходів:

1. Круглий стіл «Розвиток територіальних громад – запорука ефективної держави»

2. Круглий стіл щодо децентралізації влади та адміністративно-територіальної реформи

3. Науково-практична конференція «Реформа місцевого самоврядування та територіальної організації влади: баланс інтересів територіальних громад, державної влади, громадського сектору та бізнесу»

4. Науково-практична конференція «Проблеми правової інтеграції: глобальний, національний і регіональний контекст»

5. Науково-практична конференція «Актуальні проблеми державного, регіонального та муніципального управління в контексті модернізації української державності»

6. Науково-практична конференція «Підготовка фахівців у галузі знань «Державне управління»: вимоги до змісту та відповідність сучасним викликам»

7. Х круглий стіл «Антропологія права: філософський та юридичний виміри»

VIII. Характеристика видавничої діяльності

Національна академія правових наук України у 2014 р. повністю виконала план результативних показників з випуску друкованої продукції за трьома бюджетними програмами: 6581020 – наукова і організаційна діяльність Президії Національної академії правових наук України, 6581040 – фундаментальні дослідження, прикладні наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері удосконалення законодавства і права, підготовка наукових кадрів, фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури.

Зокрема, за бюджетною програмою 6581020 опубліковано 9 збірників наукових праць, 29 публікацій у наукових виданнях; за бюджетною програмою 6581040 опубліковано 41 монографій, підручників, науково-практичних посібників, 33 збірників коментарів законодавства, нормативних актів, наукових статей і тез, понад 450 наукових статей._

Однак, робота Академії не вичерпується реалізацією передбачених паспортами бюджетних програм показників. Загалом, члени Національної академії правових наук України та науковці її структурних підрозділів у 2014 р. опублікували близько 700 одиниць друкованої продукції, підготовленої як одноособово, так і у співавторстві, з яких: 23 монографії, 7 підручників, 20 навчальних та практичних посібників, 9 збірників коментарів законодавства, нормативних актів, наукових статей і тез, понад 600 наукових статей та тез наукових доповідей.

У багатогранній видавничій діяльності, яку здійснюють академіки та члени-кореспонденти Академії, помітне місце посідає видавництво «Право», яке входить до складу Академії.

У 2014 році видавництво «Право» Національної академії правових наук України видало 377 видань, загальною кількістю 85907 примірників. Серед них: 10 довідкових видань, 33 збірників законодавства, кодексів тощо, 42 монографії, 58 навчальних посібників, 27 періодичних видань, 20 підручників та 2 науково-практичних коментаря до законодавства.

Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності

За 2014 рік Інститутом, на виконання бюджетної програми було підготовлено 9 монографій, брошур тощо, 3 збірника коментарів законодавства, нормативних актів, наукових статей і тез та 80 наукових статей і тез наукових доповідей, зокрема:

1. Монографії, брошури – у кількості 9 од., зокрема:

1. Цивільно-правова охорона та захист авторського права в сучасних умовах технологічного розвитку [Текст] : монографія / Колектив авторів : О. О. Штефан, А. С. Штефан, І. І. Петренко, О. О. Мацкевич, В. М. Троцька, С. А. Петренко; за наук. ред. Н. М. Мироненко. – К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, ТОВ «НВП Інтерсервіс», 2014. – 341 с.

2. Регулювання правовідносин в Інтернеті : аспекти інтелектуальної власності [Текст] : брошура / С. А. Петренко, О. О. Мацкевич, С. О. Бутнік-Сіверський. – К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, «НВП «Інтерсервіс», 2014. – 120 с.

3. Об'єкти права інтелектуальної власності в державному секторі економіки (бюджетних установах) [Текст] : монографія / Ю. Л. Борко, О. Б. Бутнік-Сіверський, О. П. Орлюк; за наук. ред. О. Б. Бутнік-Сіверського – К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, «НВП «Інтерсервіс», 2014. – 204 с.

4. Оцінка людських ресурсів, людського потенціалу та людського капіталу (методико-правовий аспект з врахуванням закордонного досвіду) [Текст] : монографія / Ю.Л. Борко, О.Б. Бутнік-Сіверський, О.П.Орлюк; за наук. ред. О. Б. Бутнік-Сіверського. – К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, «НВП «Інтерсервіс», 2014. – 170 с.

5. Андрощук Г. О. Патентне право: міжнародно-правове регулювання [Текст] : монографія / Г. О. Андрощук, Л. І. Работягова. – К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, «НВП «Інтерсервіс», 2014. – 480 с.

6. Сопова К. А. Докази і доказування у цивільних справах [Текст] : монографія / К. А. Сопова. – К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, «НВП «Інтерсервіс», 2014. – 196 с.

7. Осипова Ю. В. Правова охорона об'єктів права інтелектуальної власності, створених у вищих навчальних закладах України

[Текст] : монографія / Ю. В. Осипова – К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, «НВП «Інтерсервіс», 2014. – 280 с.

8. Договори по розпорядженню майновими правами на об'єкти патентного права. Т.1 [Текст] : монографія / Колектив авторів : Г. О. Андрощук, Ю. Л. Борко, В. А. Васильєва, І. Ф. Коваль, В. М. Косак, Б. М. Падучак, О. О. Тверезенко; за наук. ред. Мироненко Н. М.– К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, ТОВ «НВП Інтерсервіс», 2014. – 279 с.

9. Правові та економічні відносини, що виникають внаслідок порушення прав на об'єкти інтелектуальної власності [Текст] : монографія / Колектив авторів : Ю. Л. Борко, О. Б. Бутнік-Сіверський, Ю. Є. Ленго, Б. М. Падучак, Г. В. Прохоров-Лукін, І. Л. Шульпін; за наук. ред. О. Б. Бутнік-Сіверського : – К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, ТОВ «НВП Інтерсервіс», 2014. – 190 с.

2. Збірники коментарів законодавства, нормативних актів, наукових статей і тез у кількості 3 од., зокрема:

1. Андрощук Г. О. Патентні системи та законодавство країн СНД і Балтії. Ч. 2 [Текст] : збірник нормативно-правових актів / Г. О. Андрощук, Л. І. Работягова. – К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, ТОВ «НВП Інтерсервіс», 2014. – 408 с.

2. Питання інтелектуальної власності : [зб. наук. праць.] – К.: НДІ ІВ НАПрНУ, «НВП «Інтерсервіс», 2014. – Вип. 12 – 240 с.

3. Договірні форми реалізації майнових прав інтелектуальної власності на об'єкти авторського права [Електронний ресурс] : збірник матеріалів науково-практичної Інтернет конференції / за ред. Н. М. Мироненко. — 80 Min / 700 MB. – К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, 2014 – 1 електрон. опт. диск (CD-R); 12 см. – Систем. вимоги: Pentium-266; 32 Mb RAM ; CD-ROM Windows 98/2000/NT/XP.

Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака

Загалом за звітний період на виконання бюджетної програми було підготовлено 7 монографії, 7 збірників наукових праць, 3 коментаря законодавства та 80 наукових статей, зокрема:

1. Монографії – у кількості 7 од., зокрема:

1. Примак В. Д. Відшкодування моральної шкоди на засадах справедливості, розумності й добросовісності / Монографія. – К.: Юрінком Інтер. – 2014 р. – 432 с.

2. Коструба А. В. Юридичні факти в механізмі правоприпинення цивільних відносин: монографія / А. В. Коструба. – К.: Ін Юре, 2014. – 376 с.

3. Бакалінська О. О. Правове регулювання добросовісної конкуренції в Україні: монографія / О. О. Бакалінська. – К.: НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2014. – 374 с.

4. Короленко В. М. Правове регулювання здійснення представницької функції профспілок в Україні: монографія / В. М. Короленко. – К.: НДІ приватного права і підприємництва ім. акад. Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2014. – 171 с.

5. Біленко М. С. Договір будівельного підряду в цивільному праві України: монографія. – К.: НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2014. – 180 с.

6. Махінчук В. М. Приватноправове регулювання підприємницьких відносин в Україні: монографія / В. М. Махінчук. – К.: Юрінком Інтер, 2014. – 320 с.

7. Калаур І. Р. Договірні зобов'язання з передання майна у користування: проблеми теорії і практики: монографія / І. Р. Калаур. – Тернопіль, 2014. – 424 с.

2. Збірники наукових праць:

1. Договірне регулювання суспільних відносин. Статика та динаміка відносин власності: Тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Запоріжжя, 30 травня 2014 року / [В. В. Луць, Р. Б. Шишка, О. Г. Бондар, М. О. Ткалич та ін.] / За заг. ред. Р. Б. Шишки, О. Г. Бондаря. – Запоріжжя: ЗНУ, 2014. – 158 с.

2. Корпоративне право України та інших європейських країн: порівняльно-правова характеристика [текст]: Збірник наукових праць за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції (26–27 вересня 2014 р., м. Івано-Франківськ) / НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України;

за ред. д-ра юрид. наук, акад. НАПрН України В. В. Луця. – Івано-Франківськ, 2014. – 229 с.

3. Удосконалення правового регулювання статусу непідприємницьких організацій в Україні: Збірник наукових праць (за результатами роботи «круглого столу») / За заг. ред. М. К. Галянтича. – К.: НДІ приватного права і підприємництва ім. академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2014. – 72 с.

4. Співвідношення приватних і публічних інтересів у сфері підприємницької діяльності. Зб. наук. праць / Ред. кол.: В. С. Щербина (голова), Т. В. Боднар та ін. – К.: НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2014. – 187 с.

5. Забезпечення приватних і публічних інтересів в підприємницькій діяльності. Зб. матеріалів «круглого столу» (26 листопада 2014 р., м. Київ) / Ред. кол.: В. С. Щербина (голова), Т. В. Боднар та ін. – К.: НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2014. – 107 с.

6. Правовий порядок у підприємницьких відносинах: засоби забезпечення: Збірник матеріалів круглого столу / За заг. ред. О. А. Беляневич – К.: НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2014. – 199 с.

7. Стабільність цивільного обороту в Україні: проблеми забезпечення: збірник наукових праць. Випуск другий / Беляневич О. А., Берестова І. Е., Гриняк А. Б. та ін. / За ред. О. А. Беляневич – К.: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2014. – 216 с.

3. Коментарі законодавства:

1. Пленюк М. Д. Науково-практичний коментар параграфу 2 глави 61 Цивільного кодексу України / М. Д. Пленюк. – К.: НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2014. – 21 с.

2. Кочин В. В. Науково-практичний коментар законодавства про саморегульвні організації в Україні / В. В. Кочин. – К.: НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2014. – 60 с.

3. Відновлення втраченого судового провадження: Науково-практичний коментар Розділу IX Цивільного процесуального кодек-

су України: Брошура / С. С. Бичкова, В. І. Бобрик, С. П. Хіміч. – К.: НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПРН України, 2014. – 20 с.

Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса

Загалом за звітний період на виконання бюджетної програми було підготовлено 9 монографій та підручників, 1 збірник наукових праць, 3 коментаря законодавства та 110 наукових статей, зокрема:

1. Монографії, підручники – у кількості 9 од., зокрема:

1. Глинська Н. В. Концептуальні засади визначення та забезпечення стандартів доброякісності кримінальних процесуальних рішень : монографія. – К. : Істина, 2014. – 588 с.

2. Правове регулювання застосування заходів заохочення та стягнення у процесі виконання покарань, пов'язаних з ізоляцією засуджених : монографія / В. В. Карелін, І. С. Яковець, К. А. Автухов ; за заг. ред. А. Х. Степанюка. – Х. : Право, 2014. – 240 с.

3. Голина В. В., Маршуба М. О. Криминологическая характеристика личности несовершеннолетнего корыстно-насильственного преступника в Украине : монографія. – Х. : Право, 2014. – 278 с.

4. Марченко М. Ю. Запобігання самовільному зайняттю земельної ділянки та самовільному будівництву : монографія / за ред. В. В. Голіни. – Х. : Кроссруд, 2014. – 212 с.

5. Полтава К. О. Криминологічна характеристика та запобігання автотранспортним злочинам, що пов'язані із загибеллю людей або тяжким тілесним ушкодженням, в Україні : монографія. – Х. : Право, 272 с.

6. Загурський О. Б. Кримінальна процесуальна політика України: історико-правовий аспект : монографія / М-во освіти і науки України, Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника. – Івано-Франківськ : Фоліант, 2014. – 215 с.

7. Лобойко Л. М. Кримінальний процес : підручник. – К. : Істина, 2014. – 432 с.

8. Криминологія : підручник / В. В. Голина, Б. М. Головкін, М. Ю. Валуйська та ін. ; за ред. В. В. Голіни, Б. М. Головкіна. – Х. : Право, 2014. – 440 с.

9. Правова статистика : підручник / за ред. В. В. Голіни. – Х. : Право, 2014. – 252 с.

2. Збірники коментарів законодавства, нормативних актів, наукових статей і тез:

1. Авдєєва Г. К., Прохоров-Лукин Г. В. Коментар до проекту Закону «Про судово-експертну діяльність» // Юрид. Україна – 2014. – № 1 (133). – С. 37-63 (1,9 д.а.);

2. Лобойко Л. М., Лоскутов Т. О. Науково-практичний коментар до глави 22 КПК України // Вісн. прокуратури. – 2014. – № 3 – С. 23–31 (0,6 д.а.);

3. Шепітько В. Ю. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України. – Х. : Апостіль, 2014. (1,5 д. а.).

4. Питання боротьби зі злочинністю : зб. наук. пр. / редкол. : В. І. Борисов та ін. – Х. : Право, 2014. – Вип. 27. – 344 с.

Науково-дослідний інститут правового забезпечення інноваційного розвитку

За 2104 рік, співробітниками Інституту, на виконання бюджетної програми, було підготовлено 4 монографії, 3 збірника наукових статей, 20 наукових статей, зокрема:

1. Монографії:

1. «Теоретичні засади правового регулювання інвестування та інноваційного розвитку в Україні»: монографія / кол. авторів, С. М. Прилипко, Р. П. Бойчук, С. В. Глібко та ін.; за ред. Р. П. Бойчука – Харків : Право, 2014. – 480 с.;

2. «Концептуальні засади правового забезпечення інноваційної політики України» / кол. авторів Д. В. Задихайло, Г. П. Клімова, Л. С. Шевченко, В. М. Пашков та ін. – Харків : Право, 2014. – 464 с.;

3. Палант О. Ю. «Формування економічно обґрунтованих тарифів на послуги підприємств міського електричного транспорту» : монографія // О. Ю. Палант – Киев: Химджест. – 2014. – 174 с.;

4. «Держава та її органи як суб'єкти трудового права: теоретико-прикладний нарис» : монографія / К. В. Гончарова, Ю. Ю. Івчук, С. М. Прилипко, О. М. Ярошенко; за наук. ред. проф. О. М. Ярошенка. – Х. : Право, 2014. – 288 с.

2. Збірники наукових статей і тез:

1. Право та інновації : наук.-практ. журн. / редкол.: Ю. Є. Атаманова та ін. – Х. : Право, 2014. – № 1-2 (5-6). – 168 с.

2. Право та інновації : наук.-практ. журн. / редкол.: Ю. Є. Атаманова та ін. – Х. : Право, 2014. – № 3 (7). – 146 с.

3. Право та інновації : наук.-практ. журн. / редкол.: Ю. Є. Атаманова та ін. – Х. : Право, 2014. – № 4 (8). – 292 с.

Науково-дослідний інститут інформатики і права

За звітний період на виконання показників паспорта бюджетної програми 6581040 в НДПП НАПрН України видано: 6 монографій, 7 наукових журналів, 50 наукових статей, зокрема:

1. Монографії:

1. Стрельбицький М. П. Протидія інформаційному тероризму та його фінансуванню в сучасних умовах / В. В. Крутов, М. П. Стрельбицький, О. А. Шевченко (за заг. ред. В. В. Крутова) : монографія – К. : Вид-во НАПрНУ; Ужгород : ТОВ «ІВА», 2014. – 309 с.

2. Баранов О. А. Правове забезпечення інформаційної сфери: теорія, методологія і практика: Монографія. – Київ : Едельвейс, 2014. – 434 с.

3. Дзьобань О. П. Суспільство, людина, право: сучасні дослідження актуальних проблем: Монографія / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань, С. Б. Жданенко та ін.; за ред. О. Г. Данильяна. – Х.: Право, 2014. – 392 с.

4. Арістова І. В. Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в аграрний сектор економіки України: організаційно-правовий аспект: Монографія / І. В. Арістова, В. І. Курило, О. Ю. Калугін; за заг. ред. І. В. Арістової. – К.: Центр учбової літератури, 2014. – 193 с.

5. Ландэ Д. В. Компьютерные сети и аналитические исследования / А. Г. Додонов, Д. В. Ландэ, В. Г. Путятин. – К.: ИПРИ НАН Украины, 2014. – 492 с.

6. Белевцева В. В. Організаційно-правове забезпечення адміністративно-правових режимів у сфері державної безпеки України : монографія / В. В. Белевцева – Х. : Право, 2013. – 352 с.

7. Жилиєв І. Б. Досвід зацікавлених сторін у формуванні та реалізації державної політики у сфері електронного доступу до публічної інформації / І. Б. Жилиєв / Інтеграція України в Європейське інформаційне суспільство: виклики та завдання. Колективна монографія. – К. : ФОП Клименко, 2014. – 212 с.

2. Збірники наукових статей і тез:

1. Інформація і право. – № 1 (10)/2014. – К.: НДІП НАПрН України, 2014.– 152 с.

2. Правова інформатика. – № 1 (41)/2014. – К.: НДІП НАПрН України, 2014.– 104 с.

3. Правова інформатика. – № 2(42)/2014. – К.: НДІП НАПрН України, 2014. – 178 с.

4. Інформація і право. – № 2 (11)/2014. – К.: НДІП НАПрН України, 2014. – 128 с.

5. Правова інформатика. – № 3(43)/2014. – К.: НДІП НАПрН України, 2014. – 107 с.

6. Інформація і право. – № 3(12)/2014. – К.: НДІП НАПрН України, 2014. – 154 с.

7. Правова інформатика. – № 4 (44)/2014. – К.: НДІП НАПрН України, 2014. – 102 с.

Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування

Загалом науковцями Інституту, на виконання паспортів бюджетних програм, опубліковано: 4 монографії, 2 підручника, 6 збірників, 111 наукових статей та тез наукових доповідей. Серед них зокрема:

1. Монографії:

1. Рабінович П. М., Соловійов О. В. Європейська Конвенція з прав людини та практика її застосування Європейським судом з прав людини як джерела права в Україні / П. М. Рабінович, О. В. Соловійов // Львів, 2014. – 280 с. (21, 3 др.арк.);

2. Проблеми правової відповідальності : монографія / Ю. П. Битяк, Ю. Г. Барабаш, Л. М. Баранова та ін. ; за ред. В. Я. Тація, А. П. Гетьмана, В. І. Борисової. – Х. : Право, 2014.

3. Петришин О. О. Правові засади місцевого самоврядування в зарубіжних країнах та Україні: теоретико-правовий та порівняльний аналіз : монографія / О. О. Петришин. – Х. : Право, 2014. – 192 с.

4. Саннікова, М. В. Декларація та акти декларативно-рекомендаційного характеру в системі джерел права: [Монографія] / М. В. Саннікова; наук. ред. В. П. Колісник. – Х. : «Друкарня Мадрид», 2014. – 154 с. (7, 54 д.а.).

2. Підручники:

1. Правознавство: підручник для студентів вищих навчальних закладів / кол. авторів. – Харків: «Фоліо», 2014. – 635 с. (Богачова Л. Л. розділ 1, с. 11–74; 2, 5 д. а. та ін.).

2. Калмикова Я. С. Докази та доказування в адміністративному судочинстві / Я. С. Калмикова; за заг. ред. канд. юрид. наук, доц. О. Б. Червякової. – Х. : ФАКТОР, 2014. – 280 с. (16, 27 д.а.)

3. Збірники наукових праць:

1. Евсеев, А. П. Верховный Суд США сегодня / А. П. Евсеев. – Х.: Юрайт, 2014. – 56 с. (Серия «Научные доклады»; вып. 13).

2. Евсеев, А. П. Верховный Суд Соединенного Королевства: становление / А. П. Евсеев. – Х.: Юрайт, 2014. – 184 с.

3. Державне будівництво та місцеве самоврядування : зб. наук. пр. / ред. кол. : Ю. Г. Барабаш та ін. – Х. : Право, 2014. – Вип. 27. – 284 с.

4. Актуальні проблеми державного, регіонального та муніципального управління в контексті модернізації української державності: зб. наук. статей за матеріалами наук.-практ. конф., м. Харків, 16 жовтня, 2014 р. / редкол.: С. Г. Серьогіна, П. М. Любченко, І. І. Бодрова. – Х.: НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування, 2014. – 90 с.

5. Адміністративне право: Альбом схем : навч. посіб. / уклад.: Ю. П. Битяк, В. В. Зуй, В. М. Гарашук та ін. ; 2-ге вид., змін. та допов. – Х. : Право, 2014. – 152 с.

6. Державне будівництво та місцеве самоврядування : зб. наук. пр. / редкол. : Ю. Г. Барабаш та ін. – Х. : Право, 2014. – Вип. 28. – 156 с.

ІХ. Міжнародне наукове співробітництво

Академія активно співпрацює з міжнародною науковою спільнотою шляхом проведення спільних наукових досліджень, запрошення для участі у наукових заходах іноземних вчених, прийняття участі вітчизняними науковцями у закордонних наукових конференціях тощо, співпраці та обміну інформацією з міжнародними та іноземними структурами.

Зокрема, Академія та її Інститути підтримують творчі зв'язки з науковими установами та вищими навчальними закладами Білорусії (Юридичний факультет Гродненського державного університету ім. Я. Купала, Російської Федерації (Московська державна юридична академія імені О. Є. Кутафіна, Московський гуманітарний університет, Інститутом ділової кар'єри, Московська юридична академія, Балтійський федеральний університет ім. І. Канта, Литви (Вільнюський державний університет, Університет Микола Ромере) та Великої Британії (Хіфортширський університет, Міжнародний Центр юридичного захисту прав людини «Interrights»), Інститутом конституційної та правової політики (COLPI) Інституту відкритого суспільства (Угорщина, м. Будапешт), Міжнародним Центром юридичного захисту прав людини «Interrights» (Велика Британія, Лондон), Люблінським католицьким університетом імені Іоанна Павла II, Ягеллонським університетом у м. Кракові, Лодзинським університетом (Польща), Люблінським університетом імені Марії Кюрі-Складовської (Польща), Віденським університетом, Міжнародною асоціацією фінансового права, Міжнародною асоціацією філософії права та соціальної філософії (IVR), Міжнародним центром некомерційного права (м. Вашингтон, США), Інститутом Макса Планка (Німеччина), Університетом Туріна (Італія), Всесвітньою Організацією Інтелектуальної Власності (ВОІВ), Бременським університетом (Німеччина), Міжнародною асоціацією законодавства (IAL), Міжнародним шведським інститутом.

Науковці Академії брали участь у низці міжнародних програм та конференцій, зокрема:

- У міжнародній науковій конференції «Тенденции, наработки, инновации, практика в науке» (м. Люблін, 29-30 квітня 2014 р.);
- Участь у роботі міжнародної науково-практичної конференції «Кримінальне право: стратегія розвитку в ХХІ столітті» (м. Москва, 31 січня 2014 р.);
- У щорічному міжнародному форумі Німецького Конгресу запобігання злочинності (м. Карлсруе (ФРН), 12-13 травня 2014 р.);
- Участь у міжнародній науково-практичній конференції «Правовые реформы в Молдове, Украине и Грузии в контексте евроинтеграционных процессов» (м. Кишинів, 7-8 листопада 2014 року).

Х. Координаційна та інформаційно-аналітична діяльність Академії, міжгалузеве співробітництво

Згідно зі Статутом Національної академії правових наук України важливим завданням в її діяльності є координація наукової роботи навчальних та наукових закладів юридичного профілю, сприяння інтеграції академічної і вузівської юридичної науки.

Важливим напрямом співпраці Національної академії правових наук України є співробітництво з Національною академією наук України. Так, починаючи з 2006 р. при НАН України функціонує Експертна рада, головним завданням якої є оцінка всіх тем досліджень, запланованих до фінансування із державного бюджету України незалежно від відомчого підпорядкування, на предмет фундаментальності. Президент НАПрН України В. Я. Тацій є членом цієї Ради. НАПрН України у 2014 р. отримала від Експертної ради висновки щодо доцільності дослідження всіх запланованих фундаментальних тем.

Деякі члени Національної академії правових наук України є також членами Національної академії наук України та працюють у її відділеннях, в рамках яких забезпечують взаємодію НАПрН України та НАН України. Так, академік НАПрН України В. М. Литвин є дійсним членом (академіком) НАН України, членом Президії НАН України; академік НАПрН України Ю. С. Шемшученко, будучи дійсним членом (академіком) НАН України, очолює Інститут держави і права ім. В. М. Корецького при НАН України; член-кореспондент НАПрН України В. А. Устименко є директором Інституту економіко-правових досліджень НАН України; академіки НАПрН України О. Л. Копиленко та В. Ф. Сіренко є членами-кореспондентами НАН України.

В Національній академії правових наук України здійснюється значна робота з питань координації наукових досліджень у галузі держави і права. Одним з таких напрямів є координація дисертаційних досліджень між науковими та навчальними закладами

юридичного профілю. Результати цієї роботи лягли в основу видання першого та єдиного в Україні «Переліку тем дисертаційних досліджень з проблем держави і права». Цим виданням Академія ставить за мету поширення інформації серед наукової громадськості стосовно основних напрямів дисертаційних досліджень, які виконуються в Україні, що дає змогу вченим радам вищих юридичних закладів освіти, юридичних факультетів та науково-дослідницьких установ юридичного профілю, науковим керівникам, аспірантам та здобувачам здійснювати планування науково-дослідної роботи, проводити дисертаційні дослідження з найбільш актуальних проблем держави і права, уникати повторення та дублювання тематики, забезпечуючи ефективність наукових досліджень.

XI. Підготовка наукових кадрів

В установах Національної академії правових наук України успішно функціонує аспірантура, головною метою якої є підготовка власних наукових кадрів для роботи в установах Академії. У 2014 р. підготовка наукових кадрів в аспірантурі здійснювалася в чотирьох наукових установах Національної академії правових наук України: Науково-дослідному інституті вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса – з 1999 р.; Науково-дослідному інституті приватного права та підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака – з 2000 р.; Науково-дослідному інституті державного будівництва та місцевого самоврядування – з 2001 р.; Науково-дослідному інституті інтелектуальної власності – з лютого 2005 р.

З 2012 р. на базі Інституту вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса відкрита докторантура, в якій, у 2014 році навчалася одна особа.

Підготовка наукових кадрів здійснюється за такими спеціальностями.

- В Науково-дослідному інституті вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса:

- 12.00.08 – кримінальне право і кримінологія; кримінально-виконавче право;

- 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність.

- В Науково-дослідному інституті державного будівництва та місцевого самоврядування:

- 12.00.01 – теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень.

- В Науково-дослідному інституті приватного права і підприємництва:

- 12.00.03 – цивільне право та цивільний процес, сімейне право; міжнародне приватне право.

- 12.00.04 – господарське право; господарсько-процесуальне право.

- В Науково-дослідному інституті інтелектуальної власності: 12.00.03 – цивільне право та цивільний процес, сімейне право; міжнародне приватне право.

У 2014 році в аспірантурі інститутів НАПрН України навчалось 15 осіб. З них в Науково-дослідному інституті вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса – 3, в Інституті приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака – 6, в Інституті державного будівництва та місцевого самоврядування – 3, Інституті інтелектуальної власності – 3. Усі аспіранти за підсумками роботи у 2014 році атестовані позитивно і працюють над написанням кандидатських дисертацій.

У звітному році закінчили навчання в аспірантурі 5 осіб (по двоє в Науково-дослідному інституті інституті приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака та Науково-дослідному інституті вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса, 1 – в НДІ Інтелектуальної власності), з яких 1 успішно захистив кандидатську дисертацію. Разом з цим усі аспіранти розподілені на роботу в інститутах на посадах молодших наукових співробітників.

Окремо слід підкреслити успішну роботу докторантури. Так в березні 2014 року достроково була захищена докторська дисертація в НДІ вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса.

На жаль скрутна фінансова ситуація в державі позначилася на розподілі вивільнюваних місць. У зв'язку з економією бюджетних коштів президія Академії рекомендувала інститутам не оголошувати конкурс на заміщення вакантних місць в аспірантурі і докторантурі у 2014 році за рахунок коштів державного бюджету. Таким чином, станом на 01.01.2015 року в аспірантурі установ Академії за рахунок коштів державного бюджету навчається 10 осіб (на початок 2014 р. – 15).

XII. Кадрове забезпечення

Відповідно до Указу Президента України від 19 червня 2013 року № 337/2013 загальна чисельність членів Академії становить 146 чоловік, з яких 53 дійсних членів (академіків) і 93 членів-кореспондентів. Фактично станом на 01.01.2015 р. до складу Національної академії правових наук України входять 129 членів Академії та 5 іноземних членів, з них: 50 дійсних членів (академіків), 79 членів-кореспондентів. Серед них докторів наук – 120, кандидатів наук – 11, які мають почесні звання – 102 .

Науково – організаційний апарат Президії Академії складає 60 одиниць (м. Харків – 40, м. Київ – 20), серед яких: 20 докторів юридичних наук, 12 кандидатів наук.

В науково-дослідних інститутах Академії працюють понад 374 наукових працівників, з них науковців, які мають науковий ступінь доктора наук – 99 осіб, та які мають науковий ступінь кандидата наук – 156, зокрема:

Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування

Загальна кількість штатних одиниць – 84.

Загальна чисельність працюючих наукових працівників – 63; середній вік – 40 років. Докторів наук – 16; кандидатів наук – 35; мають почесні звання – 5.

Науково – дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака

Загальна кількість штатних одиниць – 79.

Загальна чисельність працюючих наукових працівників – 85; середній вік – 42 роки. Докторів наук – 28; кандидатів наук – 36; мають почесні звання – 14.

Науково – дослідний інститут інтелектуальної власності

Загальна кількість штатних одиниць – 69.

Загальна чисельність працюючих наукових працівників – 72; середній вік – 43 роки. Докторів наук – 7; кандидатів наук – 23; мають почесні звання – 8.

Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса

Загальна кількість штатних одиниць – 64.

Загальна чисельність працюючих наукових працівників – 48; середній вік – 42 роки. Докторів наук – 16; кандидатів наук – 23 ; мають почесні звання – 6.

Науково-дослідний інститут інформатики і права

Загальна кількість штатних одиниць – 48

Загальна чисельність працюючих наукових працівників – 49; середній вік – 46 роки. Докторів наук – 17; кандидатів наук – 12; мають почесні звання – 5.

Науково-дослідний інститут правового забезпечення інноваційного розвитку

Загальна кількість штатних одиниць – 48

Загальна чисельність працюючих наукових працівників – 57; середній вік – 37 років. Докторів наук – 15; кандидатів наук – 28; мають почесні звання – 5.

За значний особистий внесок у реалізацію державної правової політики, реформування правової системи та законодавства України, підготовку висококваліфікованих фахівців, розвиток вітчизняної науки, формуванні правової культури населення, підвищення правосвідомості науковці Національної академії правових наук України були нагороджені такими державними та урядовими нагородами:

Орденем «За заслуги» I ступеня був нагороджений – член-кореспондент Стрельцов Є. Л.

Член-кореспондент Колодій А. М. отримав Подяку Кабінету Міністрів України.

Лауреатом Премії імені Ярослава Мудрого стала академік – Оніщенко Н. М.

Отримали Почесний знак (орден) Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого академік Тихий В. П. та член-кореспондент Статівка А. М.

З метою подальшого зміцнення наукового потенціалу у підвідомчих інститутах провадилась цілеспрямована робота. Сталися певні зміни у структурі кадрового складу. Слід відзначити, що завдяки низці форм заохочення молодих науковців, створення привабливих умов праці суттєво покращилася ситуація щодо залучення,

закріплення на місцях здібної наукової молоді, зменшився відтік кадрів серед молодих фахівців.

Молоді вчені досягли значних результатів у наукових дослідженнях, були призначенні стипендії Кабінету Міністрів України 5 науковцям Академії (Лялюк О. Ю., Падучак Б. М., Єфремова К. В., Шепітько М. В., Пленюк М. Д.).

За підсумками діяльності Академії звітного періоду належна увага приділялась питанням кадрового забезпечення.

Якісний склад працюючих наукових працівників позитивно змінився. Істотно збільшилось число докторів наук та кандидатів. Спостерігається тенденція зростання кількості наукових співпрацівників, працюючих за основним місцем роботи. Встановлена чисельність працівників за штатами інститутів фактично укомплектована.

№ п/п	Назва структурної одиниці	Кількість працюючих академіків	Кількість працюючих членів-кореспонд	Кількість наукових співробітників (чол.)							
				Доктори наук		Канд. наук		Всього наукових співробітників			
				Осн	Сум	Осн	Сум	Осн	Сум	Разом	
1	Президії м.Харків	5	–	2	5	3	2	8	7	15	
2	КРЦ	7	2	2	11	3	4	7	15	22	
3	ІВПЗ	2	3	5	11	12	11	25	23	45	
4	НДІ ПП і П	8	3	11	17	20	16	48	37	85	
5	НДІ ІВ	–	2	2	5	15	8	54	18	72	
6	НДІ ПП	–	2	4	13	8	3	33	16	49	
7	НДІ ДБ і МС	5	2	2	14	14	21	28	35	63	
8	НДІПЗІР	2	1	1	14	10	18	22	35	57	

ХІІІ. Фінансове та матеріально-технічне забезпечення

Національна академія правових наук України згідно з чинним законодавством є вищою державною науковою організацією України, що організовує і здійснює фундаментальні дослідження в галузі держави і права. Відповідно до статті 22 Бюджетного кодексу України Академію визначено головним розпорядником бюджетних коштів.

Законом України «Про Державний бюджет України на 2014 рік» затверджені видатки для НАПрН України загальним обсягом 35694,7 тис. грн. Після змін, які були внесені до Закону України «Про Державний бюджет України на 2014 рік» обсяги фінансування по Академії були скорочені на 3294,7 тис. грн. і склали 32400,0 тис. грн.

За підсумками 2014 року Академія профінансована з Державного бюджету в обсязі 32400,0 тис. грн., що складає 100 % від планових річних показників.

Крім того наукові установи Академії самостійно отримали у 2014 році по спеціальному фонду бюджету 3434,7 тис. грн., що склало 9,6 % від загального обсягу надходжень.

Середньорічна чисельність працюючих у бюджетних установах НАПрН України у звітному році становила 468 осіб.

Кошти, що були визначені Державним бюджетом України у 2014 році за загальним та спеціальним фондом, спрямовувались на виконання двох бюджетних програм.

Державним бюджетом України на 2014 рік видатки на виконання програми КПКВ 6581040 «Фундаментальні дослідження, прикладні наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері законодавства і права, підготовка наукових кадрів, фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури» були затверджені у сумі 24367,3 тис. грн., у тому числі видатки загального фонду – 20797,0 тис. грн., спеціального фонду – 3570,3 тис. грн.

Касові видатки за КПКВК 6581040 у 2014 році склали 24056,9 тис. грн., у тому числі видатки загального фонду – 20796,9 тис. грн., спеціального фонду – 3260,0 тис. грн.

Державним бюджетом України на 2014 рік видатки на виконання програми КПКВ 6581020 «Наукова і організаційна діяльність президії Академії правових наук України» були затверджені у сумі 12065,4 тис. грн., у тому числі видатки загального фонду – 11603,0 тис. грн., спеціального фонду – 462,4 тис. грн.

Касові видатки за КПКВК 6581020 у 2014 році склали 11817,5 тис. грн., у тому числі видатки загального фонду – 11414,9 тис. грн., спеціального фонду – 402,6 тис. грн.

В цілому видатки по Академії за 2014 рік склали 35874,4 тис. грн., у тому числі із загального фонду бюджету – 32211,8 тис. грн. і спеціального фонду – 3662,6 тис. грн.

Кошти було витрачено на:

– виплату заробітної плати з нарахуваннями – 27200,7 тис. грн., або 75,8 % всіх видатків, у тому числі по загальному фонду – 25486,8 тис. грн. і по спеціальному фонду – 1713,9 тис. грн.;

- придбання предметів постачання і матеріалів, оплату послуг – 1185,4 тис. грн. або 3,3 % всіх видатків, у тому числі по загальному фонду – 226,7 тис. грн. і по спеціальному фонду – 958,7 тис. грн. ;

– відрядження – 43,8 тис. грн. або 0,1% всіх видатків, у тому числі по загальному фонду – 14,0 тис. грн. і по спеціальному фонду – 29,8 тис. грн. ;

– оплату комунальних послуг – 701,9 тис. грн. або 2,0% всіх видатків, у тому числі по загальному фонду – 276,9 тис. грн. і по спеціальному фонду – 425 тис. грн. ;

– виплату стипендії та довічної плати дійсним членам (академікам) та членам-кореспондентам – 6273,5 тис. грн. або 17,5 % всіх видатків, у тому числі по загальному фонду – 6206,5 тис. грн. і по спеціальному фонду – 67,0 тис. грн.;

– сплата податків до бюджету – 431,2 тис. грн. або 1,2% всіх видатків, у тому числі по загальному фонду – 0,9 тис. грн. і по спеціальному фонду – 430,3 тис. грн. ;

– придбання обладнання – 37,9 тис. грн. або 0,1 % всіх видатків, у тому числі – по спеціальному фонду – 37,9 тис. грн.

**Звіт про витрачання коштів Державного бюджету України
Національною академією правових наук України за 2014 рік**

Таблиця №1

(тис.грн.)

6580000	Національна академія правових наук України				
Код економічної класифікації видатків	Показники	Загальний фонд		Спеціальний фонд	
		Затверджено кошторисом на рік (зі змінами)	Касові видатки	Затверджено кошторисом на рік	Касові видатки
	Видатки – всього	32400,0	32211,8	4032,7	3662,6
	В тому числі:	32400,0	32241,8	3852,2	3624,7
2000	Поточні видатки	32400,0	32241,8	3852,2	3624,7
2110,2120	Оплата праці працівників з нарахуваннями на оплату праці	25489,4	25486,8	1734,4	1713,9
2200	Використання товарів і послуг	230,8	226,7	1081,1	958,7
2250	Видатки на відрядження	15,2	14,0	45,3	29,8
2270	Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	348,5	276,9	481,7	425,0
2800	Інші поточні видатки	1,0	0,9	441,2	430,3
2700	Соціальне забезпечення	6315,1	6206,5	68,5	67,0
3000	Капітальні видатки	–	–	180,5	37,9

Таблиця № 2
(тис. грн.)

Код економічної класифікації видатків	Найменування бюджетної програми	Загальний фонд		Спеціальний фонд	
		Затверджено кошторисом на рік (зі змінами)	Касові видатки	Затверджено кошторисом на рік	Касові видатки
6581020	Наукова і організаційна діяльність Президії Національної академії правових наук України	11603,0	11414,9	462,4	402,6
6581040	Фундаментальні дослідження, прикладні наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері законодавства і права, підготовка наукових кадрів, фінансова сфера удосконалення законодавства України	20797,0	20796,9	3570,3	3260,0
ВСЬОГО		32400,0	32211,8	4032,7	3662,6

Наукове видання

ЗВІТ
про наукову діяльність
Національної академії
правових наук України
у 2014 році

Упорядники:

Д. В. Лук'янов, Л. І. Летнянчин, Є. А. Гетьман

Підписано до друку з оригінал-макета .04.2015 р.
Формат 60×84 ¹/₁₆. Папір офсетний. Гарнітура Times.
Ум. друк. арк. 14,5. Обл.-вид. арк. 11,94. Тираж прим.

Видавництво «Право» Національної академії правових наук України
та Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого
Україна, 61002, Харків, вул. Чернишевська, 80а
Тел./факс (057) 716-45-53
Сайт: www.pravo-izdat.com.ua
E-mail для авторів: verstka@pravo-izdat.com.ua
E-mail для замовлень: sales@pravo-izdat.com.ua
Свідectво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції — серія ДК № 4219 від 01.12.2011 р.

